

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LA

**Estudi per a la definició d'un projecte de mobilitat sostenible
com a base de la dinamització turística de la comarca i del seu
posicionament en els mercats exteriors**

Document de justificació

**Consell Comarcal del Pallars Jussà
Febrer 2015**

DCB. TURISME I
www.decaba.com **DESENVOLUPAMENT LOCAL**

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

Índex

1. Introducció	2
1.1. Justificació	2
1.2. Objectius del projecte	4
2. Accions realitzades	5
2.1. Identificació i anàlisi d'experiències de projectes de mobilitat sostenible en zones de muntanya	6
2.2. Reunions amb agents de la comarca	10
2.3. Redacció d'un document de presentació del projecte de mobilitat sostenible que vol liderar el Pallars Jussà.	13
2.4. Visites a territoris per avançar en el treball en xarxa i presentació de programes conjunts.	14
2.5. Seguiment de contactes amb altres socis de referència i preparació de documentació de base	17
3. Resum dels indicadors	23

Annexos

- Annex 1. Anàlisi de projectes de mobilitat sostenible en zones de muntanya
- Annex 2. Presentació de la iniciativa i reunions de la Taula de Treball
- Annex 3. Dossiers de presentació del projecte de mobilitat sostenible
- Annex 4. Informe de les visites tècniques realitzades
- Annex 5. Presentacions rebudes de possibles socis del projecte.
- Annex 6. Presentacions de la Jornada EU Funding for Tourism
- Annex 7. Anàlisi de la documentació dels programes INTERREG de Alpine Pearls.
- Annex 8. Altres exemples de projectes de turisme i mobilitat sostenible
- Annex 9. Informació sobre el Programa de Cooperació Territorial Espanya-França-Andorra INTERREG IVA i VA.
- Annex 10. Informe sobre el nou període comunitari 2014-2020

1. Introducció

1.1. Justificació

Els agents turístics públics i privats del Pallars Jussà han fet una aposta clara per la mobilitat sostenible principalment a través de la creació de productes turístics a l'entorn del Tren dels Llacs, tant en la seva versió "històrica" com en el trajecte habitual. Aquests productes estan generant el manteniment i la creació de microempreses i llocs de treball, sovint entre el col·lectiu de joves.

Així trobem productes de descoberta del territori, de senderisme, d'ecoturisme, de visites d'escolars, ... que es desplacen en el Tren dels Llacs per gaudir del trajecte i per tant, com una part significativa de l'experiència turística.

El Tren dels Llacs és un punt fort de la comarca que el singularitza entre l'oferta existent de turisme de muntanya com a recurs turístic de primer ordre. Tot i això la seva potencialitat podria ser més notòria, si es pogués integrar en una estratègia més àmplia basada en la mobilitat sostenible tal com han fet destinacions europees principalment en zones de muntanya (Tren Groc de la Cerdanya francesa, destinacions "Alpine Pearls" i d'altres).

La iniciativa "Alpine Pearls" és una associació de 27 municipis dels Alps que s'han especialitzat com *destinacions respectuoses amb el medi ambient*. Actualment en formen part algunes àrees d'Alemanya, França, Itàlia, Àustria, Eslovènia i Suïssa i que es van consolidar a partir de la cooperació a través de programes INTERREG.

El treball del Pallars Jussà en aquesta línia permetrà acostar-se a aquests i altres projectes a nivell estatal i europeu, per conèixer exemples de bones pràctiques, ajudar a definir les accions i línies de treball així com per obtenir més notorietat en els mercats de demanda vacacional i suport al finançament d'algunes de les actuacions.

El programa de mobilitat sostenible pot comptar amb tres eixos bàsics:

- o Arribar fins al territori: Tren d'alta velocitat fins a Lleida + Tren dels Llacs.
- o Com moure's dins el territori: Posar en valor l'actual xarxa de senderisme, cicloturisme i BTT. També algunes poblacions poden treballar en programes de pacificació de trànsit, peatonalització.
- o Altres iniciatives de suport: Telefèric de la Vall Fosca, etc.

1.2. Objectius del projecte

Objectiu general

Consolidar el treball que estan portant a terme els agents públics i privats del Pallars Jussà per a la consolidació dels seus productes de descoberta del territori, i de internacionalització en mercats europeus, a través de fer un pas endavant de posicionament entre les destinacions que aposten per la mobilitat sostenible com a base de la dinamització turística.

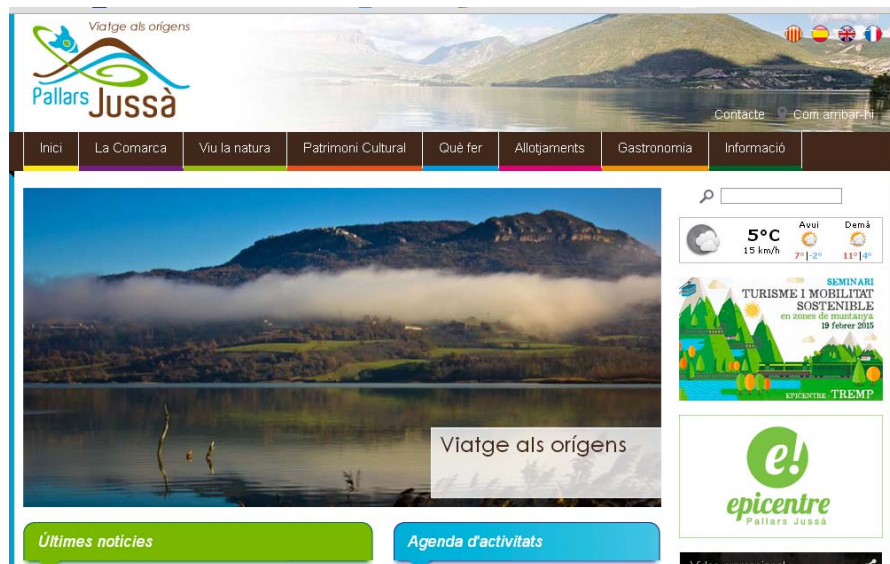
Objectius específics

- Identificar exemples de bones pràctiques de destinacions de característiques similars que estan treballant en temes de mobilitat sostenible com a base del seu posicionament en els mercats de demanda.
- Implicar als agents públics i privats del territori en la posta en marxa d'una iniciativa de mobilitat sostenible per tal d'adaptar els productes i serveis que s'ofereixen.
- Consensuar amb els agents implicats del territori, un document de definició d'objectius i propostes de línies de treball a realitzar.
- Conèixer algunes experiències de bones pràctiques en temes de mobilitat sostenible i analitzar la viabilitat de participar en xarxes ja existents o liderar una iniciativa de nova creació.
- Definir línies de treball conjuntes amb possibles socis a nivell català, estatal o europeu que permetin la seva presentació en programes de cooperació i finançament.

2. Accions realitzades

Les accions que s'han portat a terme en el marc d'aquest estudi de definició d'un projecte de mobilitat sostenible han estat les següents:

- 2.1. Identificació i anàlisi d'experiències de projectes de mobilitat sostenible en zones de muntanya.
- 2.2. Reunions amb agents de la comarca.
- 2.3. Redacció d'un document de presentació del projecte de mobilitat sostenible que vol liderar el Pallars Jussà.
- 2.4. Visites a territoris per avançar en el treball en xarxa i presentació de programes conjunts.
- 2.5. Seguiment de contactes amb altres socis de referència i preparació de documentació de base.

PALLARS JUSSÀ. Treball 7 comarques.

Estudi per a la definició d'un projecte de mobilitat sostenible com a base de la dinamització turística de la comarca i del seu posicionament en els mercats exteriors. Document de justificació febrer 2015

2.1. Identificació i anàlisi d'experiències de projectes de mobilitat sostenible en zones de muntanya.

Aquesta actuació tenia previst identificar i analitzar un mínim de 3 territoris que estiguessin desenvolupant iniciatives de mobilitat sostenible en territoris rurals i de muntanya. Es buscava que per les seves característiques poguessin ser d'interès per a la definició de les actuacions que es volen portar a terme al Pallars Jussà, preferentment a partir de projectes presentats a convocatòries de finançament estatal o europeu.

La cerca d'iniciatives va ser complexa.

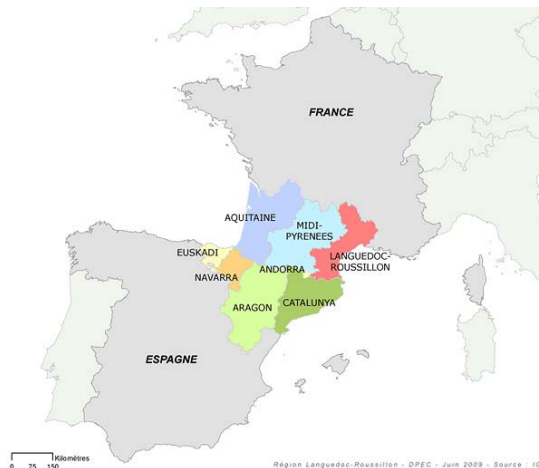
- D'una banda, teníem clar que arribar a contactar la xarxa ALPINE PEARLS www.alpine-pearls.com era una fita important ja que cobria 3 aspectes fonamentals:
 - o Una aposta clara de les destinacions per la mobilitat sostenible, entesa com una part important de l'experiència turística.
 - o El fet d'haver comptat amb 2 projectes INTERREG com a plataforma de llançament del treball en xarxa i de les accions que s'hi han estat desenvolupant.
 - o I molt important, els esforços abocats a la comunicació i promoció, la qual cosa significa un posicionament molt evident davant altres destinacions de muntanya.

Tal com s'explicarà en el punt 2.4., el resultat ha estat molt positiu. A partir de la visita s'ha aconseguit conèixer més a fons les iniciatives d'aquesta xarxa.

Així mateix, ja en el 2015, a partir de la participació de representants de Alpine Pearls en el seminari sobre turisme i mobilitat sostenible que es va celebrar a l'Epicentre de Tremp, es van poder fer 2 sessions de treball per analitzar la possible participació del Pallars Jussà en un projecte conjunt, amb els socis de Alpine Pearls i de destins de la zona dels Càrpats, amb qui tenen algun tipus de relació. El projecte es podria presentar a la convocatòria INTERREG EU o bé COSME.

- D'altra banda, era important establir contactes amb iniciatives franceses i molt especialment amb zones elegibles dins el programa POCTEFA, que inclou regions frontereres de França, Espanya així com Andorra.

En aquest cas, ha estat molt complex degut a que la iniciativa que havíem establert com a prioritària (el Tren Groc de la Cerdanya francesa) es troba en un procés molt complicat en què perilla fins i tot la seva viabilitat.

Però aquesta informació no la vam tenir fins que ja s'havien esmerçat molts esforços (mails, trucades) en poder contactar als responsables més idonis, tenint en compte que depenen directament de la Regió del Languedoc-Roussillon amb una estructura administrativa prou complexa. La notícia d'aquest procés tant crític es va fer evident a partir de les notes de premsa aparegudes la segona quinzena del mes de desembre.

En canvi, va ser molt profitosa la visita realitzada a la zona de Lamastre, a l'Ardèche, tal com s'explicarà també en el punt 2.4. i els contactes per mail i telefònics amb altres 3 iniciatives, que van manifestar així mateix el seu interès a participar en algun projecte conjunt, ja que les línies de treball sobre les quals estan treballant, coincideixen amb les què s'estan definint des del Pallars Jussà.

PALLARS JUSSÀ. Treball 7 comarques.

Estudi per a la definició d'un projecte de mobilitat sostenible com a base de la dinamització turística de la comarca i del seu posicionament en els mercats exteriors. Document de justificació febrer 2015

El resultat per tant ha estat molt superior al previst. S'han analitzat 12 iniciatives, de les quals s'han fet fixes de 9 d'elles.

En 3 casos: Eurailgroup, Val d'Azun i Gorbeia Park els contactes van ser posteriors a la realització i presentació de les fitxes als agents turístics de la comarca:

Trens i iniciatives analitzades/contactades

Trens turístics

- Tren de l'Ardèche
- Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes – Train Rouge
- Tren de la Rhune
- Tren Groc
- Eurailgroup

Altres iniciatives

- Alpine Pearls
- Val d'Azun
- Suisse Mobile
- La Loire à Vélo
- Walkers are Welcome
- Grande Traversée des Alpes
- Gorbeia Park

A l'**annex 1** s'incorpora el dossier presentat al Consell Comarcal el mes de juliol de 2014 amb les 9 fitxes realitzades.

En aquest dossier es presenten diferents tipus d'experiències de destinacions vinculades a la mobilitat sostenible.

- Hi ha un primer bloc dedicat a exemples de trens turístics que s'han posicionat com a elements centrals de les ofertes turístiques i que han estructurat tota una sèrie de productes al seu voltant. La majoria d'aquests trens analitzats són de zones de muntanya franceses, especialment als Pirineus, els quals estan molt ben posicionats i estructurats, oferint diferents tipus de paquets turístics que combinen els viatges amb tren amb diferents activitats (esquí, senderisme, banys termals) i allotjaments.

S'ha fet una èmfasi especial als trens situats en zones de muntanya del Pirineu perquè ens interessa identificar experiències que en el futur siguin susceptibles d'establir-hi acords de col·laboració i de treball en xarxa a través de les convocatòries dels programes de cooperació territorial europea INTERREG V A (Espanya, França, Andorra).

- El segon bloc d'aquest document fa referència a xarxes de cooperació territorial de territoris de muntanya que es basen en els principis de la mobilitat i el turisme sostenible. Aquestes xarxes s'organitzen conjuntament per crear rutes accessibles amb mitjans de transport suaus (bicicleta, senderisme, rollers), dissenyar paquets turístics adaptats a les diferents tipologies de clients, garantir la qualitat dels seus recursos i fer comunicació i promoció conjunta dels territoris que les conformen.

En aquest cas s'ha fet una selecció que considerem que pot ser d'utilitat pel Pallars Jussà a l'hora de desenvolupar un pla de treball en aquesta línia. Una de les que resulta més interessant és la xarxa "Alpine Pearls", una associació de 27 municipis turístics dels Alps que s'han especialitzat com *destinacions respectuoses amb el medi ambient*. Actualment en formen part alguns pobles d'Alemanya, França, Itàlia, Àustria, Eslovènia i Suïssa i que es van consolidar a través de programes de cooperació territorial europea INTERREG.

També s'ha considerat oportú analitzar dues iniciatives de caràcter nacional com és el cas de Suisse Mobile, xarxa d'itineraris eco-mòbils (a peu, en bicicleta, en BTT, en rollers o en caiac) pensada per l'oci i el turisme. La segona iniciativa és l'associació Walkers are Welcome que integra en l'actualitat 100 ciutats i pobles que aposten per potenciar el senderisme als seus territoris amb un compromís que implica els ciutadans, les administracions locals i les empreses.

Complementa aquesta anàlisi d'experiències territorials la iniciativa de La Loire a Velo, desplegada a França consistent en la creació d'una marca de cicloturisme a l'entorn del riu Loira que integra empreses d'allotjament, d'activitats, de transport i serveis de reparació de bicicletes però també oficines de turisme, museus i altres espais visitables.

Finalment hem incorporat una fitxa sobre l'experiència Grande Traversée des Alpes. Es tracta d'una associació creada el 1971 per promoure el turisme de senderisme entre el Llac Léman i la mar Mediterrània. La seva missió principal és fer del turisme itinerant una nova oportunitat per la muntanya a través de un programa de grans itineraris i d'allotjaments qualificats, en el què hi participen més de 300 establiments. Aquesta iniciativa creiem que podria ser d'interès per les comarques dels Pirineus de Catalunya a l'entorn del GR 11 o altres senders i xarxa itinerants.

En l'**annex 2** es presenta un resum de les principals característiques de les iniciatives analitzades.

2.2. Reunions amb agents de la comarca.

Per consensuar quins havien de ser els objectius del projecte de mobilitat sostenible i quines són les actuacions que es podrien portar a terme a curt, mitjà i llarg termini es van realitzar diverses reunions amb l'equip tècnic del Consell Comarcal així com dos reunions amb els agents públics i privats de la comarca que integren la Taula de Turisme del Pallars Jussà.

Les reunions amb la Taula de Turisme es van celebrar en les següents dates:

- 29 de juliol 2014.

Van participar 6 empreses, el representant de la Societat de Foment així com el President, el gerent i el tècnic de turisme del Consell Comarcal, que van informar de les iniciatives que s'estan portant a terme.

La presentació per part de Josep Capellà de DCB va consistir a explicar que el projecte de mobilitat sostenible és el resultat dels anys previs de treball a la comarca i que per tal de seguir avançant en la creació d'un Pla de treball a mig termini per la Taula de turisme del Pallars Jussà, és important comptar amb una estratègia que vagi en línia amb els objectius estratègics que es persegueixen a nivell de desenvolupament regional, en el nou període comunitari 2014-2020.

En aquesta línia, s'ha impulsat que la comarca s'integri com a destí pilot en el sistema d'indicadors turístics en les destinacions (ETIS – European Tourism Indicators System). Treballant amb ETIS ens acostem a la unitat de turisme que marca la política turística a Europa, i facilita el buscar territoris amb els quals treballar conjuntament en un futur i seguir el programa de finançament 2014-20.

Es va explicar així mateix les raons per apostar per un projecte de mobilitat sostenible. La Comissió europea entén la sostenibilitat com un procés, una voluntat d'anar millorant per minimitzar l'impacte de les activitats al territori. Pot resultar complex però al Pallars Jussà ja hi ha molta feina feta: El Tren dels Llacs, l'extensa xarxa de senders, els camins temàtics als embassaments, el projecte de connexió fluvial, el Cinquè Llac, etc.

També s'ha de tenir en compte que la Unió Europea marca que el 20% del pressupost comunitari es destinarà a projectes lligats a mitigar el canvi climàtic.

Es va incidir així mateix en què la mobilitat sostenible també serveix per posicionar-se en els mercats. Per exemple la iniciativa Alpine Pearls ha guanyat premis internacionals; el turoperador Inntavel als catàlegs inclou temes de slow travel, de sostenibilitat; a Alemanya l'associació de tour operadors Forum Anders Reisen prioritza temes de mobilitat amb el tren.

La mobilitat sostenible a nivell de comarca, representaria:

- o posar en valor transports col·lectius;
- o crear o millorar itineraris i els entorns dels embassaments;
- o potenciar el telefèric de la Vall Fosca, o inclús el projecte del Tren dels cims (carrilet estany Gento),
- o la creació de nous productes de cicloturisme,
- o el projecte de connexió fluvial a la presa de Sossís, etc.

- 12 de novembre 2014.

Reunió de la Taula Comarcal de Turisme en què van participar 7 empreses, 3 tècniques de turisme dels ajuntaments de la comarca així com el gerent i el tècnic de turisme del Consell Comarcal.

Josep Capellà va participar explicant la situació del projecte de mobilitat sostenible, la visita realitzada i les gestions que s'estaven portant a terme amb altres territoris.

Definició de les línies de treball del projecte

De les reunions esmentades es van anar definint els objectius generals i específics del projecte de mobilitat sostenible al Pallars Jussà i les possibles línies de treball a proposar als socis en un projecte compartit de cooperació.

Aquesta informació es va plasmar en el Dossier de presentació del projecte, que s'incorpora a l'annex.

Objectiu general

La dinamització econòmica i turística del Pallars Jussà a través de la cooperació i el treball conjunt entre agents públics i privats de la comarca, apostant per la mobilitat suau “soft-mobility” com una de les estratègies de singularització de l'oferta turística i de suport a un model de desenvolupament turístic sostenible.

Objectius específics

- ❖ Consolidar la cooperació públic-privada a través d'un grup de treball estable.
- ❖ Analitzar experiències d'altres territoris
- ❖ Contactar amb representants d'aquests territoris
- ❖ Contribuir a crear nous productes turístics
- ❖ Mantenir-se informat de possibles línies de finançament

Possibles línies de treball

- ❖ Programa de manteniment de les infraestructures de mobilitat suau
- ❖ Suport a la creació de producte turístic
- ❖ Adaptació dels serveis de les empreses
- ❖ Identificació i seguiment de programes d'ajuts i preparació de projectes

S'adjunta a l'**annex 2** el power point que inclou un resum de les iniciatives analitzades, presentat per Josep Capellà el 29 de juliol i l'acta d'aquesta reunió.

- 3 juliol 2014.

Josep Capellà de DCB Turisme i Desenvolupament Local, a sol·licitud del Consell Comarcal del Pallars Jussà es va entrevistar a Barcelona amb el Sr. Víctor Duró sobre un projecte d'iniciativa privada, vinculat a la Via Verda del carrilet de la Vall Fosca, a la sortida del telefèric.

En aquesta reunió se li van explicar les actuacions endegades des del Consell Comarcal i se li va invitar a integrar-se en cas que el projecte anés endavant.

- Novembre - Desembre 2014

També a sol·licitud del Consell Comarcal, Josep Capellà es va posar en contacte amb el Sr. Carles Casas Esplugas, de l'Àrea de Direcció General de l'empresa Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Se li va enviar la documentació preparada i explicat més en detall els motius d'apostar per un projecte de mobilitat sostenible a la comarca i les oportunitat que s'havien identificat en cas de participar en projectes de cooperació europeus.

Es va intentar que el Sr. Casas acompanyés també als tècnics que es van desplaçar a Lamastre per a la visita del Train de l'Ardèche, però a l'últim moment no va ser possible, per motius d'agenda.

2.3. Redacció d'un document de presentació del projecte de mobilitat sostenible que vol liderar el Pallars Jussà.

A partir de la documentació que es detalla en el punt 2.1. i de la primera reunió amb els agents de la comarca per recollir les seves propostes i punts de vista, es va poder preparar un document de presentació del projecte.

Es tracta d'un document de 16 pàgines que incorpora els següents apartats:

- Introducció
- La mobilitat sostenible al Pallars Jussà
- Projecte de mobilitat sostenible al Pallars Jussà
- El Nou Període Comunitari 2014 – 2020 de la Unió Europea, una oportunitat per consolidar aquests projectes
- Exemples d'altres territoris

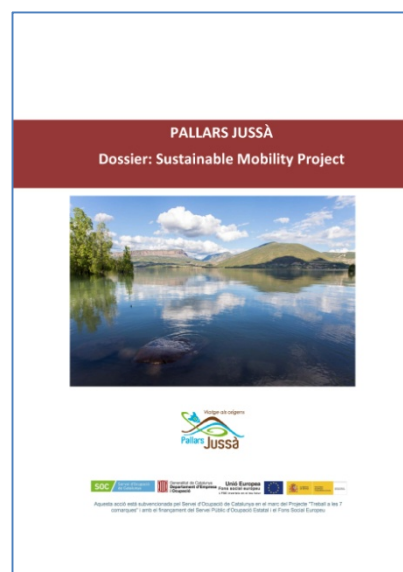
El públic al què va destinat són els propis agents públics i privats del Pallars Jussà i d'altres zones de Catalunya amb les quals es vol interactuar.

Posteriorment, es van realitzar traduccions al castellà, francès i anglès, de 11 planes, en aquest cas extreient la informació sobre el nou període comunitari 2014-2020.

En aquest cas, està adreçat als representants de les diverses iniciatives i contactes que s'han anat fent durant el segon semestre del 2014.

Aquest document s'ha utilitzat per donar a conèixer el projecte de turisme i mobilitat sostenible en les 2 visites realitzades així com a diverses institucions públiques i privades de Catalunya, la resta de l'estat espanyol i d'Europa.

S'adjunta com **annex 3**, els **dossier de presentació del projecte de mobilitat sostenible en 4 idiomes**: català, castellà, anglès i francès.

PALLARS JUSSÀ. Treball 7 comarques.

Estudi per a la definició d'un projecte de mobilitat sostenible com a base de la dinamització turística de la comarca i del seu posicionament en els mercats exteriors. Document de justificació febrer 2015

2.4. Visites a territoris per avançar en el treball en xarxa i presentació de programes conjunts.

A partir del mes de juliol, des de DCB Turisme i Desenvolupament Local es van iniciar els contactes per tal de poder entrevistar-se directament amb les iniciatives que s'havien identificat.

Les gestions no van ser senzilles. Des d'una comarca com el Pallars Jussà arribar a trobar les persones de contacte, arribar a convèncer-les que la proposta podia beneficiar ambdós territoris i finalment, lligar agendes, va fer allargar aquesta gestió.

Tal com s'ha explicat, des del primer moment es van posar moltes expectatives en el Tren Groc de la Cerdanya francesa, degut a la proximitat, a la coincidència en molts aspectes amb el Tren dels Llacs i al fet que Josep Capellà de DCB Turisme i Desenvolupament Local havia participat l'any 2012 en un seminari a França, sobre mobilitat turística en espai rural, en el qual va poder entrevistar-se directament amb un dels responsables de la xarxa de transport de la regió del Languedoc-Roussillon. Aquesta persona ja no treballava en aquest departament i durant quasi 2 mesos es va intentar aconseguir un interlocutor vàlid al qual visitar.

Com s'explica també en l'apartat 2.1. el mes de desembre de 2014 va saltar a la premsa la notícia de que perillava la viabilitat d'aquesta infraestructura i per tant, es va abandonar de moment aquesta línia de treball.

Es van portar a terme 2 visites:

- **Werfenweng (Àustria).**

El mes de setembre es va realitzar una visita a aquest municipi, situat a uns 40 kms. de Salzburg, seu de la presidència de la xarxa Alpine Pearls, per conèixer de primera ma el projecte dels Alpine Pearls, les iniciatives de mobilitat sostenible que es realitzen en aquesta destinació, els 3 projectes INTERREG que s'han gestionat des de la xarxa i plantejar possibles aliances en vista a noves convocatòries de programes europeus.

També per conèixer l'aposta que està fent el propi municipi de Werfenweng en matèria de turisme i mobilitat sostenible.

El resultat va ser molt millor a les expectatives que ens havíem plantejat. Des de Alpine Pearls es va donar informació exhaustiva sobre les iniciatives que s'estan portant a terme, documentació interna de la xarxa sobre els programes europeus en què s'havia participat, l'aposta que es fa per optimitzar les accions de comunicació i promoció, etc.

També van apuntar les possibles línies d'actuació futures de la xarxa, que s'havien de consensuar amb la resta de socis en una propera assemblea general, a realitzar en les setmanes següents.

Els representants del Pallars Jussà van poder explicar l'abast del projecte que volen portar a terme així com la implicació del sector públic i privat de la comarca en aspectes de mobilitat sostenible i l'oportunitat del Projecte Treball a les 7 comarques, impulsat pel SOC per poder avançar en la definició de línies de treball i en la cerca de possibles socis de referència, per poder presentar un projecte conjunt en futures convocatòries de programes europeus.

PALLARS JUSSÀ. Treball 7 comarques.

Estudi per a la definició d'un projecte de mobilitat sostenible com a base de la dinamització turística de la comarca i del seu posicionament en els mercats exteriors. Document de justificació febrer 2015

- **Lamastre, a la regió de l'Ardèche (França)**

El mes de desembre es va realitzar una visita a Lamastre (França) per conèixer l'exemple del Tren de l'Ardèche (Vivarais).

En aquest cas, el primer contacte s'havia establert amb la societat que gestiona la infraestructura a qui es va demanar si també hi podien assistir representants de les administracions territorials que participen en el projecte.

La reunió va ser molt fructífera pel fet que hi van assistir també representants de la "Communauté de Communes" de Lamastre (similar a l'estructura del Consell Comarcal) que entre les seves atribucions, gestionen la dinamització turística de la zona, així com l'empresa privada que gestiona els trens turístics Societe Kleber-Rossillon.

En aquest cas es tracta d'una gran empresa que també s'ocupa de l'explotació de museus i altres equipaments turístics a França.

En tots dos casos, es va informar que s'havia previst l'organització d'un seminari sobre mobilitat sostenible en zones de muntanya, a celebrar a Tremp els primers mesos de 2015 i invitant-los a participar.

A l'annex 4 s'incorpora la informació relativa a les dues visites realitzades a Werfenweng i a Lamastre.

2.5. Seguiment de contactes amb altres socis de referència i preparació de documentació de base.

Tal com s'ha anat explicant en els punts anteriors, durant aquests mesos s'ha fet un seguiment periòdic amb contactes d'altres territoris que es van considerar d'interès, tant amb les empreses que gestionen les línies de tren com amb els representants electes i els tècnics dels ajuntaments, "Communauté de Communes" i altres institucions públiques i privades que s'indiquen a continuació:

• Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes – Train Rouge

Els primers contactes van ser molt complicats, ja que no s'arribava a la persona que podia tenir interès en el projecte.

Finalment, el resultat va ser molt positiu, centrat en la tècnica del *Sindicat Mixte du Train du Pays Cathare*, Sra. Nicole Sardà.

Es va intentar visitar-los durant el mes de desembre degut a la proximitat de la seva seu a Perpinyà, aprofitant el desplaçament a l'Ardèche. Això no va ser possible per motius de la seva agenda.

Tot i això durant els mesos de gener i febrer de 2015, s'han continuat la relació per mail i per telèfon, especialment intentant que poguessin participar en el Seminari de mobilitat sostenible.

Finalment no va ser possible, però van fer arribar 2 presentacions per tal que es pogués explicar les característiques d'aquest projecte i queda pendent una reunió de treball conjunt, ja que entre les seves línies de treball previstes figura també la cooperació transfronterera en matèria de mobilitat turística sostenible i la creació de productes vinculats al tren.

www.tpcf.fr

Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes

- També conegut com "Train Rouge"
- 61 km amb 9 estacions entre Carcassona i Saint Martin – Lys i Ribesaltes
- Va transportar unes 19.000 persones l'any 2010
- Diversificació d'activitats: mercaderies, passatgers, autorail,...
- Gestió participada per:

• Syndicat mixte du train touristique • Ajuntaments i oficines de turisme	• Organismes de promoció supramunicipal • Associacions, professionals, guies oficials, etc
---	--

Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes

<http://www.tpcf.fr>

- Aposta per crear animació a l'entorn del tren:
 - amb motiu de dates senyalades (Halloween, Nadal, Pasqua)
 - participació de productors locals: degustació i venda durant el trajecte

- Sortides temàtiques (càters, Carcassonne, observació d'aus, interpretació dels paisatges, música, vinyes)

Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes

<http://www.tpcf.fr>

- Adequació d'algunes estacions com a centres de interpretació i d'activitats.
- Estacions són el punt d'inici d'itineraris:
 - a peu, entre estacions
 - en BTT i cicloturisme des de les estacions
 - senders temàtics

A l'**annex 5** s'incorpora informació que ens han fet arribar els interlocutors d'aquesta iniciativa

PALLARS JUSSÀ. Treball 7 comarques.

Estudi per a la definició d'un projecte de mobilitat sostenible com a base de la dinamització turística de la comarca i del seu posicionament en els mercats exteriors. Document de justificació febrer 2015

• **Val d'Azun** www.valdazun.com

El contacte amb aquesta regió dels Pirineus francesos es va establir a partir de la visita que s'havia fet a l'operador de senderisme La Balaguère i concretament, al Sr. David Sérano.

Precisament, el Sr. Sérano és membre electe d'un dels municipis de la Communauté de Communes de la Val d'Azun i es va oferir per presentar la nostra proposta de participar en un projecte conjunt, que coincideix totalment amb les línies de treball que des d'aquesta entitat s'havien proposat per al futur.

Malhauradament, per motius d'agenda no va poder acceptar la invitació a participar en el Seminari a celebrar durant el mes de febrer però tant des del Consell Comarcal del Pallars Jussà com de la part francesa, hi ha el compromís ferm de mantenir una entrevista en els propers mesos.

 www.valdazun.com • 8 comunitats, 2.000 habitants • Imatge de muntanya rural • 5.000 places turístiques (2.500 en càmping) • 70% pernoctacions a l'estiu, 30% a l'hivern • Seu de l'operador de senderisme La Balaguère 	 Recursos • Llac d'Estaing • Parc Nacional dels Pirineus • La Vall del Tech • Coll de Soulor • Coll de Couraduque Activitats a l'estiu • Senderisme • Cicloturisme • Passejades a cavall • Pesca • Parapente • « Dévalcâble » - Tirolina gegant de 300 m. de llargada Activitats a l'hivern • Esquí nòrdic
---	---

A l'**annex 5** s'incorporen els documents de presentació dels territoris que han manifestat el seu interès en anar avançant conjuntament en la possible presentació d'un projecte específic.

Es tracta de la presentació de Alpine Pearls i del municipi de Werfenweng, lliurats amb motiu de la visita realitzada el mes de setembre.

En el cas de dues iniciatives que no s'han visitat però amb els què s'ha mantingut contacte (Val d'Azun i del Train du Pays Cathare), es tracta de presentacions que reflecteixen la trajectòria d'aquestes organitzacions i les possibles línies de treball.

• Train de la Rhune

Aquest tren cremallera situat al País Basc francès va atreure l'atenció principalment degut al gran nombre de passatgers (més de 300.000 l'any), al fet que bona part dels clients vinguin de la part espanyola.

El contacte no va ser fàcil tampoc, de fet encara no ha estat possible arribar a comptar amb el seu "feed back" de si podrien estar interessats en participar en algun projecte de cooperació però des del Consell Comarcal està previst continuar les gestions durant el 2015.

La persona de contacte ha estat la Sra. Isabelle Fleury, responsable comercial del Train de la Rhune.

 www.rhune.com/es • En basc: Larrun. Situat a 40 kms. de Irun • Tren cremallera inaugurat el 1924 que porta viatgers fins al cim de La Rhune, a 905 metres d'alçada • Més de 350.000 viatgers l'any • En temporada alta, poden arribar a 1h30 d'espera per pujar • Web amb informació sobre itineraris a peu, pobles de la zona	 • Activitats d'animació al llarg de l'any, especialment durant els períodes de vacances escolars i estiu: ▪ avistament d'ocells ▪ tallers de supervivència al medi natural ▪ activitats gastronòmiques ▪ tallers per infants ▪ trobades musicals ▪ diades especials
---	---

• Tren Groc

Com s'ha explicat al llarg d'aquest document, les gestions han estat molt llargues i ens han anat passant per diversos departaments. Finalment es va concretar en la persona de la Sra. Marie Bugeaud (Direction des Transports et des Communications. Pôle Coordination/Gestion budgétaire/ Europe)

Setmanes després ens va comunicar que passaven la nostra sol·licitud a la Direcció de Turisme de la regió de Languedoc-Roussillon, però encara no s'ha pogut comptar amb un interlocutor, en aquest departament.

• Eurailgroup www.eurailgroup.org

El contacte amb aquesta empresa, que gestiona la comercialització de tiquets de tren en diversos trens convencionals i turístics europeus, es va fer a partir del coneixement que es va tenir de que lideraven un projecte europeu COSME, centrat en turisme sènior.

Alguns socis del projecte són l'agència holandesa Treinreiswinkel (amb qui s'havia contactat des del Pallars Jussà amb accions prèvies de comercialització) o la Sociedad Estatal para la Gestión de la Innovación y las Tecnologías

PALLARS JUSSÀ. Treball 7 comarques.

Estudi per a la definició d'un projecte de mobilitat sostenible com a base de la dinamització turística de la comarca i del seu posicionament en els mercats exteriors. Document de justificació febrer 2015

Turístiques, depenent del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme de l'estat espanyol.

La persona de contacte en aquest cas ha estat la Sra. Gisela Moser, project manager del "The Senior Rail Travel Project".

- **Comunitat de Treball dels Pirineus** www.ctp.org

Així mateix s'han portat a terme entrevistes telefòniques (3) amb la Comunitat de Treball dels Pirineus i s'ha fet el seguiment de la definició de les seves línies prioritàries d'actuació per al període 2014-2020. El gener de 2015 va haver l'ocasió de poder mantenir una reunió presencial amb la Sra. Cristina Prat, directora en funcions d'aquesta entitat, responsable del programa POCTEFA.

En aquesta reunió es va poder explicar amb més profunditat els objectius del projecte, possibles àmbits d'actuació i el perfil de socis que es buscava. Va servir per tal que pogués donar algunes recomanacions a l'hora de fer la conceptualització del projecte. Va informar així mateix que la primera convocatòria dels programes està prevista a partir del mes de setembre de 2015.

Va servir també per invitar-la a participar en el Seminari sobre Turisme i Mobilitat sostenible que es va celebrar a Tremp el dia 19 de febrer.

A l'**annex 9** s'incorpora informació preparada sobre el Programa de Cooperació Territorial Espanya-França-Andorra INTERREG IV A i V A, presentada al Consell Comarcal amb motiu de la reunió del mes de novembre de 2014.

- S'està seguint així mateix altres línies de finançament. En concret, les noves línies de finançament sobre el nou període comunitari 2014-2020 i quins són els eixos prioritaris dels nous programes FEDER per Catalunya. A l'**annex 10** es troba aquesta informació.

- **B.Link BCN**

També per tenir una visió més professional sobre la conceptualització d'un projecte a presentar en les convocatòries que sortiran en el nou període comunitari 2014-2020, s'ha demanat suport tècnic al Sr. Jordi Escribà de l'empresa B.Link BCN.

Es tracta d'una consultoria especialitzada en la preparació i gestió de programes europeus, amb una àmplia experiència en diferents tipus de convocatòries: INTERREG, HORIZON 2020, COSME, Fons estructurals, etc.

En aquesta etapa d'anar avançant en la selecció de possibles socis i de formulació de projectes que s'acabaran de desenvolupar en el moment en què s'hagin aprovat els programes operatius pertinents i surtin les primeres convocatòries de projectes, ha estat molt útil la seva visió i participació en aquesta fase del procés.

Pel que fa a la **documentació de base preparada**, que sigui d'utilitat a l'hora de redactar projectes específics, entre els mesos de juliol i novembre es va aportar informació de rellevància sobre programes europeus, que s'han agrupat en els següents annexos:

Annex 6. Presentacions de la Jornada EU Funding for Tourism

Es tracta de informació recollida per DCB Turisme i Desenvolupament Local a partir de l'assistència al seminari **Info Day on EU Funding for Tourism** celebrat el 20 de març de 2014 en que es presentaven les principals característiques dels diferents programes que llançarà la Comissió Europea durant aquest període susceptibles de finançar projectes turístics.

Cal destacar que el mes d'octubre de 2014 es va publicar una guia que es pot descarregar a <http://www.mint.hr/UserDocsImages/EC-Guide-EU-funding-for-tourism-Oct-2014.pdf> i que inclou així mateix exemples de projectes turístics finançats en el marc de diverses línies de finançament europees.

Annex 7 Documentació dels programes INTERREG de Alpine Pearls.

Des d'Alpine Pearls es va fer arribar documentació molt completa sobre la seva participació en els programes INTERREG. DCB va fer una anàlisi i traducció d'aquesta documentació que inclou el detall de les accions que van portar a terme cada un dels municipis associats i els resultats obtinguts.

Annex 8 Altres projectes de turisme i mobilitat sostenible

Es tracta de diversos projectes presentats a les convocatòries de programes INTERREG i COSME, com ara

- Ruta del Rin – Eurovelo 15
- Ruta del Danubi
- Turisme temàtic
- Turisme basat en patrimoni cultural i industrial

Annex 9 Informació sobre el Programa de Cooperació Territorial Espanya-França-Andorra

En tractar-se d'una línia de finançament molt interessant per els projectes transfronterers, es va posar a l'abast del Consell Comarcal amb motiu de la reunió celebrada el mes de novembre, la versió provisional preparada per la Comunitat de Treball dels Pirineus CTP –organisme responsable de la gestió d'aquest programa per aquest període comunitari- i que està en procés de validació per part de la Comissió Europea.

Annex 10. Informe sobre el nou període comunitari 2014-2020.

Durant el 2014 i fins el moment de redactar aquest document final, s'estan acabant de configurar els programes que s'hi portaran a terme.

Per tant, si es té la voluntat de treballar amb perspectiva europea, resulta imprescindible estar al dia d'aquest procés i els temes que estan sobre la taula, per saber cap a on aniran les estratègies i els tipus de projectes que Europa impulsarà en els propers anys.

Entre la informació preparada es va voler incloure la informació disponible sobre el programa FEDER Catalunya 2014-2020.

3. Resum dels indicadors

Concepte	Assolit	Previst
Nombre de territoris identificats amb programes de mobilitat sostenible	12	3-4
Nombre de fitxes descriptives corresponents als territoris seleccionats	9	Mínim 3
Nombre de reunions amb agents públics i privats del Pallars Jussà	4	Mínim 3
Nombre d'assistents a les reunions	12	No indicat
Idiomes als quals es tradueix el document de presentació	Català i 3 idiomes	Català i 2 idiomes
Nombre de contactes realitzats a altres territoris per concertar visites i/o participació en projectes conjunts	7	Mínim 3
Nombre de visites realitzades i entitats entrevistades	2 visites en què han assistit 5 entitats diferents d'aquests territoris Altres 4 iniciatives contactades telefònicament/mail en què 2 han confirmat el seu interès	Mínim 2
Nombre de territoris que han formulat el seu interès per anar avançant en la preparació d'un projecte comú	4	No indicat
Nombre d'accions desenvolupades en el document de base	Document amb definició de objectiu general, específics i 4 possibles línies de treball	
Documents vinculats a l'anàlisi i seguiment de programes de finançament europeus,	5	No previst

DCB.

TURISME I DESENVOLUPAMENT LOCAL

Platja 38. 17258 L'Estartit
Tel. +34 972750747 www.decaba.com
capella.ballbe@decaba.com

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LA

**Estudi per a la definició d'un projecte de mobilitat sostenible
com a base de la dinamització turística de la comarca i del seu
posicionament en els mercats exteriors**

Document d'annexos

**Consell Comarcal del Pallars Jussà
Febrer 2015**

DCB. TURISME I
www.decaba.com DESENVOLUPAMENT LOCAL

- Annex 1** Anàlisi de projectes de mobilitat sostenible en zones de muntanya
- Annex 2** Presentació de la iniciativa i reunions de la Taula de Treball
- Annex 3** Dossiers de presentació del projecte de mobilitat sostenible
- Annex 4** Informe de les visites tècniques realitzades
- Annex 5** Presentacions rebudes de possibles socis del projecte
- Annex 6** Presentacions de la Jornada EU Funding for Tourism
- Annex 7** Anàlisi de la documentació dels programes INTERREG de Alpine Pearls
- Annex 8** Altres exemples de projectes de turisme i mobilitat sostenible
- Annex 9** Informació sobre el Programa de Cooperació Territorial Espanya – França – Andorra INTERREG IVA i VA
- Annex 10** Informe sobre el nou període comunitari 2014-2020

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LA

ANÀLISI DE PROJECTES DE MOBILITAT SOSTENIBLE EN ZONES DE MUNTANYA

ANNEX 1

DCB. TURISME I
www.decaba.com **DESENVOLUPAMENT LOCAL**

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

Introducció

Els agents turístics públics i privats del Pallars Jussà estan fent una aposta clara per la mobilitat sostenible principalment a través de la creació de productes turístics a l'entorn del Tren dels Llacs, tant en la seva versió "històrica" com en el trajecte habitual. Aquests productes ajuden a dinamitzar turísticament la comarca i en el futur han de generar noves oportunitats laborals i la creació de microempreses i llocs de treball, sovint entre el col·lectiu de joves, i és un component de la oferta turística que cal potenciar.

Així trobem productes de descoberta del territori, de senderisme, d'ecoturisme, de visites d'escolars, i/o d'altres tipologies que utilitzen el Tren dels Llacs per desplaçar-se al Pallars Jussà gaudint d'un trajecte que recorre uns paisatges de gran bellesa natural. El tren i el trajecte representen una part significativa de l'experiència turística i contribueixen a posicionar i diferenciar la destinació.

El Tren dels Llacs és, per tant, un punt fort de la comarca que el singularitza entre l'oferta existent de turisme de muntanya com a recurs turístic de primer ordre. Tot i això la seva potencialitat podria ser més notòria si es pogués integrar en una estratègia més àmplia basada en la mobilitat sostenible tal com han fet destinacions europees principalment en zones de muntanya.

Aquest document recull diferents tipus d'experiències de destinacions vinculades a la mobilitat sostenible. Hi ha un primer bloc dedicat a exemples de trens turístics que s'han posicionat com a elements centrals de les ofertes turístiques i que han estructurat tota una sèrie de productes al seu voltant. La majoria d'aquests trens analitzats són de zones de muntanya franceses, especialment als Pirineus, els quals estan molt ben posicionats i estructurats, oferint diferents tipus de paquets turístics que combinen els viatges amb tren amb diferents activitats (esquí, senderisme, banys termals) i allotjaments.

Hem fet un èmfasi especial als trens situats en zones de muntanya del Pirineu perquè ens interessa identificar experiències que en el futur siguin susceptibles d'establir-hi acords de col·laboració i de treball en xarxa a través de les convocatòries dels programes de cooperació territorial europea INTERREG V A (Espanya, França, Andorra).

El segon bloc d'aquest document fa referència a xarxes de cooperació territorial de territoris de muntanya que es basen en els principis de la mobilitat i el turisme sostenible. Aquestes xarxes s'organitzen conjuntament per crear rutes accessibles amb mitjans de transport suaus (bicicleta, senderisme, rollers), dissenyar paquets turístics adaptats a les diferents tipologies de clients, garantir la qualitat dels seus recursos i fer comunicació i promoció conjunta dels territoris que les conformen.

Pel que fa a iniciatives vinculades a la mobilitat sostenible promogudes des dels territoris, s'ha fet una selecció que considerem que pot ser d'utilitat pel Pallars Jussà a l'hora de desenvolupar un pla de treball en aquesta línia. Una de les que resulta més interessant és la xarxa "Alpine Pearls", una associació de 28 zones turístiques dels Alps que s'han especialitzat com *destinacions respectuoses amb el*

medi ambient. Actualment en formen part alguns pobles d'Alemanya, França, Itàlia, Àustria, Eslovènia i Suïssa i que es van consolidar a través de programes de cooperació territorial europea INTERREG.

També s'ha considerat oportú analitzar dues iniciatives de caràcter nacional com és el cas de Suisse Mobile, xarxa d'itineraris eco-mòbils (a peu, en bicicleta, en BTT, en rollers o en caiac) pensada per l'oci i el turisme. La segona iniciativa és l'associació Walkers are Welcome que integra en l'actualitat 100 ciutats i pobles que aposten per potenciar el senderisme als seus territoris amb un compromís que implica els ciutadans, les administracions locals i les empreses.

Complementa aquests anàlisis d'experiències territorials la iniciativa La Loire a Velo, desplegada a França consistent en la creació d'una marca de cicloturisme a l'entorn del riu Loira que integra empreses d'allotjament, d'activitats, de transport i serveis de reparació de bicicletes però també oficines de turisme, museus i altres espais visitables.

Finalment hem incorporat una fitxa sobre l'experiència Grande Traversée des Alpes. Es tracta d'una associació creada el 1971 per promoure el turisme de senderisme entre el Llac Léman i la mar Mediterrània. La seva missió principal és fer del turisme itinerant una nova oportunitat per la muntanya a través de un programa de grans itineraris i d'allotjaments qualificats. Aquesta iniciativa creiem que podria ser d'interès per les comarques dels Pirineus de Catalunya a l'entorn del GR 11 o altres senders i xarxa itinerants.

L'objectiu d'aquest document és consolidar el treball que estan portant a terme els agents públics i privats del Pallars Jussà en el procés de creació de productes de descoberta del territori i d'internacionalització en els mercats europeus, fent un pas endavant pel seu posicionament entre les destinacions que aposten per la mobilitat sostenible com a base de la dinamització turística.

Per aquest motiu, a més de la selecció i anàlisi d'experiències singulars s'incorpora un document annex que conté un informe sobre el nou període comunitari 2014-2020 que aposta per un creixement intel·ligent, sostenible i integrador dels països de la Unió Europea. En aquest document s'inclou informació sobre els 11 objectius temàtics que s'han establert per aquest període així com altres documents de referència. Un d'aquests es tracta de la informació recollida per DCB Turisme i Desenvolupament Local a partir de l'assistència al seminari Info Day on EU Funding for Tourism celebrat el 20 de març de 2014 en que es presentaven les principals característiques dels diferents programes que llançarà la Comissió Europea durant aquest període susceptibles de finançar projectes turístics. Finalment també s'incorpora informació específica del programa INTERREG V A (Espanya, França, Andorra) obtinguda a partir d'entrevistes telefòniques que s'han mantingut amb l'equip de direcció de la Comunitat de Treball dels Pirineus, entitat responsable de la gestió d'aquest programa.

CONTINGUT

1. Exemples de trens turístics

Tren Groc – Cerdanya francesa	6
Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes.....	10
Tren del Vivarais	13
Tren de la Rhune	16

2. Exemples de iniciatives

Alpine Pearls	20
Suisse Mobile	25
La Loire à Vélo	29
Walkers are Welcome.....	33
Grande Traversée des Alpes.....	36

3. ANNEX

Informació programes europeus. Nou període comunitari 2014-2020

EXEMPLES DE TRENS TURÍSTICS

TREN GROC

Pàgina web

http://www.ter-sncf.com/Regions/languedoc_roussillon/Fr/Loisirs_Tourisme/Default.aspx (SNCF Languedoc - Roussillon)

Adreça

Conseil Régional Languedoc-Roussillon 201 avenue de la Pompignane
34064 Montpellier cedex 02
Tél. : +33 (0) 4 67 22 80 00

<http://www.laregion.fr/> (Conseil Régional Languedoc - Roussillon)

Persona de contacte

Armelle Travé - Direction Transport de la Région
Tarification et Intermodalité

Correu electrònic de la persona de contacte

trave.armelle@cr-languedocroussillon.fr

terlanguedocroussillon@sncf.fr

Telèfon de la persona de contacte

Tel.: + 33 (0) 467 22 86 45 (Travé)

Orígens

El Tren Groc, pel seu color i les particularitats del seu itinerari ha esdevingut un veritable símbol dels Pirineus Catalans. Aquesta línia de via mètrica, inaugurada al 1910, és el tren més alt de França amb un desnivell que va dels 400 als 1.600 metres d'altitud. En construir-se, la missió del Tren Groc era vincular els alts altiplans catalans a la resta del departament dels Pyrénées Orientales.

El recorregut d'uns 60 quilòmetres, amb 20 estacions entre Vilafranca/Villefranche i la Tor de Carol, està puntejat per 650 obres de fàbrica ferroviària entre les quals hi trobem 19 túnels, 15 ponts i 14 viaductes. Dos d'aquests ponts travessen la vall del riu Tet enmig de paratges espectaculars. El pont Séjourné travessa el riu a una alçada de 65 metres i el pont Gisclard es troba a 80 metres sobre el fons de vall.

Hi ha cinc trens diaris en cada sentit i el trajecte entre Vilafranca i la Tor de Carol dura tres hores aproximadament. Els horaris següents són vàlids del 15 de desembre de 2013 al 5 de juliol de 2014.

http://telechargement.ter-sncf.com/Images/Languedoc_Roussillon/Tridion/06-Perpignan-Latour_tcm-22-95691.pdf

El Tren Groc ha jugat un paper clau en el desenclavament de la Cerdanya i el desenvolupament del turisme. Aquesta línia de ferrocarril va ser molt important fins a la dècada de 1960. Des de llavors, el desenvolupament de les millores del cotxe i de la carretera privada, va començar a amenaçar de tancament. En els anys 70 i 80, la línia es veu amenaçada per la falta de rendibilitat, però va ser salvada pels polítics i els usuaris. Progressivament els usos turístics del Tren Groc el fan rendible. Avui en dia aquest tren transporta 400.000 persones per any.

A part del seu color, les guies auditives també són característiques del Tren Groc. Es tracta de testimonis dels treballadors ferroviaris, dels habitants dels Pirineus Catalans i dels fans del tren. Igualment es pot gaudir d'aquesta passejada auditiva a les estacions de Vilafranca de Conflent/Vernet/Fullà, Montlluís/La Cabanassa, Font-romeu, la Guingueta d'Ix i la Tor de Querol/Enveig, descarregant-la amb el mòbil mitjançant el *bluetooth*.

Com sorgeix la iniciativa?

L'itinerari del Tren Groc és molt concorregut a l'estiu però molt menys a l'hivern. La iniciativa desenvolupada pretén posicionar el Tren Groc com un mitjà d'accés a la zona de muntanya on abunden les estacions d'esquí, els banys termals i les rutes de senderisme. Es tracta de fer-la més atractiva a l'hivern amb l'objectiu de promoure el territori i les activitats turístiques locals, alhora que s'incentiven els viatges sense un cotxe per accedir a la muntanya.

Com funciona?

Per augmentar el desenvolupament econòmic del turisme, facilitar la circulació de persones i el valor de la infraestructura de transport existent, la regió del Llenguadoc-Rosselló, com la resta de regions franceses, s'ha fet càrrec de les línies de tren del seu àmbit regional (TER o *Transport Express Régional*). Les línies nacionals continuen sent explotades per la SNCF (Société Nationale des Chemins de fer Français).

L'associació entre la Regió del Llenguadoc-Rosselló, el *Conseil général* dels Pyrénées Orientales, el Comitè departamental de turisme dels Pyrénées Orientales, la SNCF i socis privats locals van crear un preu combinat del bitllet d'anada i tornada de 10€ a totes les estacions del Tren Groc. Igualment el trajecte entre Perpinyà i Vilafranca està inclòs en els 10€ i totes les rutes d'aproximació des d'altres estacions de la regió són a meitat preu.

La campanya "Tren Groc a l'hivern" permet implantar l'ecomobilitat a partir d'una cadena de desplaçament sense cotxe: Tren Groc + minibús (navettes routièreres) + activitats aquàtiques o esportives

Des del 2009, aquesta campanya funciona a l'hivern, entre mitjans de desembre i finals de març. Els seus principis són els següents:

- el *Conseil général* dels Pyrénées Orientales finança els minibusos que funcionen coordinats amb els horaris del Tren Groc al seu pas per l'estació de Mont-Lluís i que porten els turistes fins a les estacions d'esquí.
- amb la presentació dels bitllets de tren del Tren Groc, les estacions d'esquí Pyrénées 2000, St Pierre Del Forcats i Cambre d'Aze ofereixen un 50% de descompte sobre els forfaits d'esquí.
- els Banys termals de St Thomas ofereixen una tarifa reduïda d'entrada i un minibús gratis entre l'estació de Fondpédrouse i l'establiment dels banys.

Està previst oferir **paquets** que ofereixin transport+allotjament+forfait de remuntadors, tot i que de moment hi ha dificultats en intervenir dues companyies de transports regionals. També es fa una intervenció que explica els avantatges del "Train jaune" com a forma de descobrir el paisatge i no únicament com a mitjà de transport.

Com es finança?

La SCNF es fa càrrec del finançament del Tren Groc.

Com es comunica?

La Regió del Llenguadoc-Rosselló finança la difusió d'aquestes ofertes dels agents públics i privats (150.000 díptics a l'any). Els agents privats fan la difusió a través dels seus webs.

Les promocions són disponibles per tots els públics. Pel Tren Groc, la campanya va ser llançada el mes de desembre de 2010 i va permetre augmentar en un 12%

el nombre d'usuaris durant el període d'hivern. Un dels motius és la dificultat i mal estat de la carretera actual.

Des de les administracions impulsores es valora que la campanya ha permès, tant als habitants com als turistes, moure's més fàcilment a través del transport públic per a les activitats d'oci. Però sobretot, es valora que s'està impulsant que els ciutadans incorporin el transport públic en el seu quotidià. La campanya del Tren Groc ajuda a contribuir al desenvolupament turístic i econòmic del departament dels Pirénées Orientales. Les enquestes realitzades per la Regió del Llenguadoc-Rosselló mostren que els usuaris estan satisfets i l'augment de l'ús del transport és progressiu.

No hi ha una pàgina web específica pel Tren Groc sinó que la descripció de la línia es troba junt amb les informacions d'altres línies (Les lignes à découvrir en Languedoc-Roussillon) i productes de la SNCF. La descripció es limita a explicar la història de la línia però no comenta els atractius del recorregut en clau turística.

S'ha d'anar al web de turisme del Département dels Pirineus Orientals per trobar un mapa del recorregut del tren, els principals atractius de la zona (Museu de la Cerdanya, etc.) i les activitats que s'hi realitzen. El mapa està editat en francès, català i anglès.

http://www.tourisme-pyreneesorientales.com/Upload/Mediatheque/montagne/Carte_train_jaune.pdf

Elements d'interès per al projecte mobilitat del Pallars Jussà

A l'igual que el departament francès dels Pirineus Orientals, el Pallars Jussà compta amb connexions de tren de llarga distància a través de Lleida (AVE i mitja distància) però el darrer trajecte fins el Parc Nacional d'Aigüestortes, la Vall Fosca o la Serra del Cadí no es pot fer en transport públic des de la Pobla de Segur. Es tracta de paratges naturals molt apreciats pels senderistes ja que compten amb un alt valor paisatgístic.

La vinculació del Tren Groc amb les pistes d'esquí s'ha aconseguit gràcies al treball conjunt entre l'administració (Conseil Régional), la SNCF i els empresaris. Per altra banda s'ha comunicat de manera simple i molt visible la informació sobre ecomobilitat (fulletons, anuncis a trens i estacions, etc.). Es tracta d'un tipus de partenariat i unes accions comunicatives que també poden aplicar-se a la comarca del Pallars Jussà.

TRAIN DU PAYS CATHARE ET DU FENOUILLEDÈS

Pàgina web

www.tpcf.fr

Adreça

Le Train Rouge

TPCF - Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes 26, Boulevard de l'Agly
66220 Saint Paul de Fenouillet

Persona de contacte

Yves GUIMEZANES (President)
Dieter SCHMITZ (Gerent)

Correu electrònic de la persona de contacte

yves.guimezanes@tpcf.fr
dieter.schmitz@tpcf.fr

Telèfon de la persona de contacte

Secrétariat:

Info horaris: 00 33 04 68 200 400
Info trens especials: 00 33 04 68 200 400
Fax: 00 33 09 58 449 773
E-mail: info@tpcf.fr

Orígens

També conegut pel “Train Rouge”, el tren turístic del Pays Cathare et du Fenouillèdes (TPCF) transita sobre un tram de la línia entre Carcassona (département de l'Aude) concretament des de Saint Martin-Lys i Ribesaltes (département des Pyrénées Orientales). Es tracta de 9 estacions i 61 quilòmetres. El reccoregut passa per camps de vinyes, boscos i estacions que han mantingut l'aspecte de les estacions de la Compagnie du Midi. El tràfic de passatgers va funcionar entre 1904 i 1939, però es va mantenir per transportar mercaderies, sobretot de feldespat.

La idea d'un tren turístic es remonta al 1992. El 1993 es crea l'Associació TPCF formada per persones apassionades pel món ferroviari i serà el 2001 quan arran de les Jornades del Patrimoni, l'autorail del tipus Picasso acull els primers viatgers. El 2006 es crea la Sarl TPCF per comercialitzar el producte “Tren turístic”. També es va crear l'Association Insertion Patrimoine Ferroviare (AIPF), un espai d'inserció laboral, amb la intenció d'aportar un valor afegit social.

Com funciona

Per la gestió es va crear una agrupació dels set municipis dels dos départements (Syndicat des communes et des communautés de communes). També es va convèncer a la SNCF per què deixessin circular un tren turístic sobre una línia per la qual circula el fret de mercaderies.

El 2002 2.500 persones agafen l'autorail del Pays Cathare. Progressivament el material ferroviari millora gràcies a la Société Nationale des Chemins de Fer Français (SNCF). Els vagons es construïran gràcies a l'AIPF i el finançament dels set municipis.

El 2007 més de 10.000 persones han agafat el tren del País Càtar, cosa que ha permès contractar tres persones a temps complet tot l'any i tres temporers pels mesos de juliol i agost. El 2010 el transport de mercaderies torna a la línia entre Riversaltes i Axat.

El 2009 es va crear un producte destinat a empreses i grups. Es tracta d'un autorail de luxe anomenat “Ambiance” que permet diversificar l'oferta enfocant-se a viatges lúdics en el marc d'aniversaris, festes, càtering, etc.).

<http://images.tpcf.fr/images/Evenement/Festivites/Ambiance/Presentation%20Ambiance%202013.pdf>

Es pot descarregar un fulletó del web (francès, català, anglès i alemany) que indica altres productes pensats per dates especials (Tren de Pasqua, Tren per assistir als focs artificials de Carcassona, etc.). Hi ha també informació dels diferents establiments turístics (allotjaments i restaurants) del trajecte, a més d'informacions bàsiques del recorregut.

<http://images.tpcf.fr/images/horaires/2014/Depliant%20catalan%202014.pdf>

El Train du Pays Cathare va assolir els 19.000 viatgers a finals de 2010.

Com es finança

L'associació Sarl TPCF comercialitza el producte "Tren turístic" a partir dels ingressos que provenen de la compra de bitllets i del transport de mercaderies.

El transport de mercaderies per ferrocarril permet diversificar les activitats, una millor optimització dels personal i els materials, així com un millor equilibri dels resultats.

Respecte al tren turístic es proposen diferents trams de la línia. Hi ha trajectes integrals (Ribesaltes - Saint Martin-Lys) o bé parcials. Els preus oscil·len entre 14,5 i 20,8€ (infants o adults pel trajecte complet) i també existeixen preus per famílies.

Com es comunica?

El web www.tpcf.fr proposa escales als municipis per on passa el tren que van des de visites comentades a passejades, degustacions o exposicions. Hi ha un llistat d'allotjaments, restaurants i empreses de serveis (ràfting, equitació, guiatge per senderisme, etc.). Algunes de les estacions de la línia compten amb botiga dins de l'equipament (Axat).

La difusió del tren turístic es fa a través de la xarxa d'ens turístics dels dos departaments i la regió: Association Tourisme et Patrimoine en Pays Occitan, Conseil Général de l'Aude, Comité Départemental du Tourisme de l'Aude, Aude en Pyrénées, Conseil Régional des Pyrénées Orientales, Destination Pyrénées Orientales, Espace Trian, UNECTO, etc.

El web del tren del Pays Cathare és estàtic i cada any s'actualitza el desplegable amb les tarifes del recorregut. Hi ha força apartats descriptius que responen a la voluntat de rendiment de comptes de l'Associació. En conjunt és un web poc comercial.

Elements d'interès per al projecte de mobilitat del Pallars Jussà

Destaquem els següents elements:

- la diversificació d'activitats (transport de mercaderies, autorail Ambiance, trams curts amb dates i freqüències diferents, etc.)
- la promoció de les escales a cada localitat amb la creació de producte

TREN DEL VIVARAIS

Pàgina web

<http://trainardeche.fr/wp/>

<http://www.velorailardeche.com/>

Adreça

SNC Chemin de Fer du Vivarais
Gare de Tournon-St Jean
Route du Grand Pont
07300 St-Jean de Muzols

Persona de contacte

Correu electrònic de la persona de contacte

contact@trainardeche.fr

Telèfon de la persona de contacte

+ 33 (0)4 75 06 07 00

Presentació

La línia de ferrocarril del Train de l'Ardèche o SNC Chemin de fer du Vivarais fou construïda el 1891. El mes de juliol de 2011 es va obrir el tram entre l'estació de Boucieu le Roi i Lamastre sobre la part baixa del Congost del riu Doux. Aquest trajecte es fa amb el Vélorail des Gorges du Doux que alterna l'anada des de Boucieu amb cabines de quatre persones i la tornada des de Lamastre amb un autorail diesel Billard de 1937.

Funcionament

La línia ferroviària del Vivarais es troba al département francès de l'Ardèche i el riu Doux és un afluent del riu Roina. La línia es va construir a flanc de muntanya i compta amb nombroses obres de fàbrica (ponts, viaductes i túnels). Va ser tancada el 2008 i el 2013, després d'un procés de restauració es va obrir la línia des de l'estació de Tournon-St-Jean-de-Muzols fins Lamastre.

La restauració va ser finançada pel département de l'Ardeche, l'agrupació de municipis de la comarca de Tournon (Communauté des communes du Tournonais), la vila de Lamastre i la societat Chemin de Fer du Vivarais (CFV) participada per l'empresa de gestió patrimonial Kléber-Rossillon i l'empresa de transport Courriers Rhodaniens. La Societat CFV disposa d'una concessió temporal de 25 anys per gestionar la línia.

Abans de posar-se en funcionament "le Mastrou", una part de la línia (12 quilòmetres) ja era utilitzada pel Vélorail, un producte explotat per la Societat CFV.

Hi ha quatre productes sobre la línia ferroviària del Vivarais:

- El tren del Mercat (le Train du Marché) que es fa en vélorail (anada) i autorail (tornada). Costa entre 3 i 12€ segons el trajecte i l'usuari (adult, nen). El trajecte sencer són 12 quilòmetres. Acull 35.000 viatgers per any.
- Le Mastrou és el recorregut integral de la línia entre l'estació de Tournon i Lamastre. Costa entre 9 i 20€. Es realitza amb una locomotora a vapor Mallet i vagons d'època. Són dues hores de recorregut.

Hi ha un web d'un aficionat (www.mastrou.com) que penja informacions d'aquest tren, però no és el web oficial que comercialitza.

- El tren del congost (Le Train des Gorges) fa un recorregut més curt sobre la part inferior del congost. Costa entre 8 i 15€ i es realitza amb la locomotora a vapor Mallet i vagons turístics. Segons el període hi ha tres sortides diàries i el trajecte dura 1h15.

Aquest trajecte es publicita com "Voyage historique dans les gorges du Doux". Es

tracta d'un trajecte lent, uns 23 km/h o 32 km/h si es tenen en compte les parades. A més, el web brinda una sèrie de recomanacions (no transport de bicis o cotxets de bebé), furgó d'equipatges sota reserva, tres escales per pujar als vagons, etc. L'estació de Tournon Saint Jean està habilitada per persones amb mobilitat reduïda i compta amb una botiga i una àrea de picnic.

Hi ha un fulletó descarregable on es mostren els horaris i dies de funcionament de cadascun dels tres productes de la línia.

<http://www.trainardeche.fr/wp/pdf/vapeur.pdf>

- El Vélorail de l'Ardèche, costa 17€ (adults) i 8€ per menors de 14 anys. El trajecte dura dues hores (anada i tornada). Es tracta d'un cotxet per cinc persones amb pedals que efectua un recorregut de 12 quilòmetres de baixada des de l'estació de Boucieu-Le-Roi. El retorn a l'estació d'origen es realitza a partir d'un autorail Billard.

El web <http://www.velorailardeche.com/> comercialitza el producte i permet efectuar reserves, la qual cosa és necessària atesa la gran afluència sobretot durant els mesos d'estiu.

L'empresa Kleber-Rosillon gestiona tant el Tren de l'Ardèche com el Vélorail:

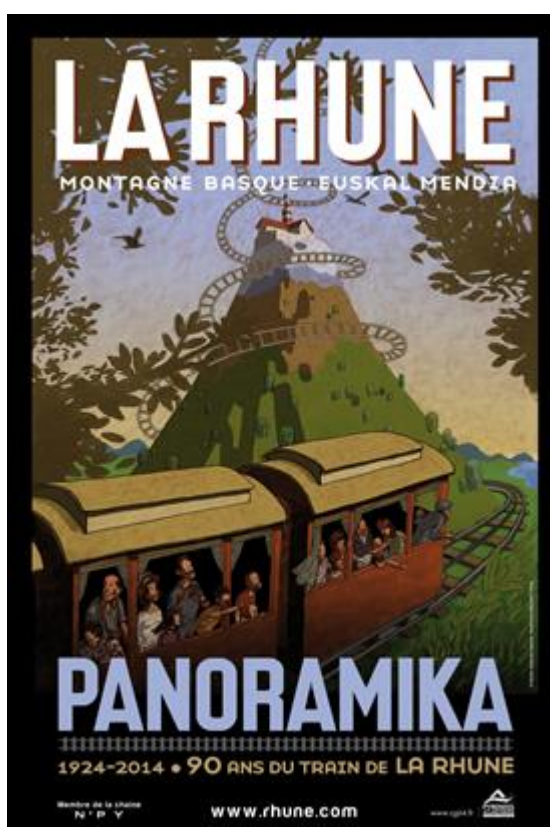
<http://www.kleber-rossillon.com/les-sites-geres-par-la-societe/velorail-des-gorges-du-doux/>

El web <http://trainardeche.fr/wp/> té una pestanya amb informacions turístiques dels dos territoris més propers i pels quals transita: Vallée du Rhône i Montagne Ardechoise. Tant aquest web com el del Vélorail permeten fer reserves i comprar els bitllets de tren.

Elements d'interès per al projecte mobilitat del Pallars Jussà

Destaquem els següents aspectes:

- L'associació d'actors públics i privats per impulsar la restauració i la gestió de la línia de ferrocarril.
- La creació de diversos productes a la línia de ferrocarril gestionats a través d'horaris i freqüències diferents.

Pàgina web

<http://www.rhune.com/fr/index.aspx>

Adreça

Le Train de La Rhune
Col de Sant-Ignace – 64310 SARE

Persona de contacte

Correu electrònic de la persona de contacte

train.rhune@epsa.fr

Telèfon de la persona de contacte

+ 33 559 542 026

Presentació

El tren de la Rhune és un tren de cremallera inaugurat el 1924 que porta els viatgers fins el pic de Larrún o La Rhune en francès a 905 metres d'alçada. Des del cim hi ha vistes de les valls basques fins el mar ja que Saint-Jean-de-Luz es troba només a 15 quilòmetres. Són 35 minuts d'ascensió a 9km/h.

La construcció i operació del tren de cremallera de La Rhune van ser confiats el 1912 al département de Pyrénées-Atlantiques. Des de l'1 de gener de 1989, la Société Hydro-Electrique du Midi (S.H.E.M), després d'absorbir les Voies Ferrées Départementales du Midi (V.F.D.M.), filial de la SNCF, explota aquesta concessió.

Des del 17 d'octubre 2012 el Conseil général de Pyrénées-Atlantiques confia la gestió de la Rhune a l'Etablissement Public des Stations d'altitude (EPSA).

Com funciona

Les sortides són cada 35 minuts. A la temporada baixa entre 9h30-11h30 i entre 14-16h. A la temporada alta entre 8h30-17h30. El preu d'anar i tornar és de 17€ per adults i 10€ per nens. Hi ha descomptes per famílies, famílies nombroses i discapacitats. Per als grups la reserva és obligatòria:

http://www.rhune.com/fr/il4-train,rhune_p3-groupe.aspx

És possible fer la baixada a peu des del cim. Per això hi ha un descarregable amb la ruta: http://www.rhune.com/InfoliveDocuments/pj1rando_rhune.pdf

Hi ha una fitxa descarregable amb les estimacions del temps d'espera a les franges horàries d'alta afluència:

http://www.rhune.com/InfoliveDocuments/jaime_attendre.pdf

S'ofereixen activitats d'animació al llarg de l'any, especialment durant els períodes de vacances escolars i estiu. Els diumenges per la tarda del mes de juny un guia de l'associació Hegalaldia - Centre de Sauvegarde de la Faune sauvage explica les diferents espècies d'ocells de la muntanya i el seu mode de vida. Al juliol i l'agost durant la setmana s'expliquen tècniques de supervivència en medi natural (fer foc, protegir-se del fred, senyals SOS, etc.).

http://www.rhune.com/fr/il4-train,rhune_p40-activites-ludiques.aspx

Igualment, durant el 2014 La Rhune compleix 90 anys i hi ha tota una sèrie d'activitats anuals associades com instal·lacions i muntatges artístics sobre la línia. El 28 de juny se celebra l'aniversari i hi ha també activitats gastronòmiques, artístiques i lúdiques durant el dia.

http://www.rhune.com/fr/il4-train,rhune_p41-edition-speciale-90-ans-du-train.aspx

Hi ha una pestanya amb els horaris d'autobus entre Saint-Jean-de-Luz i Sare des d'on s'agafa La Rhune: http://www.rhune.com/fr/il4-train,rhune_p37-navettes.aspx

Com es comunica

L'estació del Col de Sant-Ignace (sortida) compta amb una exposició del mecanisme de la cremallera del tren de La Rhune i tant l'estació d'arribada com la de partida disposen de bar, botiga i restaurant.

El web permet reservar places de viatge i dóna informació de les condicions meteorològiques. Hi ha també una pestanya destinada a la premsa des d'on es pot descarregar un dossier de premsa després d'haver-se inscrit.

El web també disposa d'unes pestanyes sobre la natura (Flora i fauna, i paisatges) i remet al poble de Sare (Sara en basc) que forma part de la xarxa "Un des plus beaux villages de France".

Més de 350.000 visitants agafen el tren cada any per la qual cosa La Rhune és l'atracció més visitada de la regió.

Elements d'interès per al projecte mobilitat del Pallars Jussà

Destaquem els següents aspectes:

- les activitats d'animació i divulgació realitzades durant les vacances escolars i els mesos d'estiu destinades a famílies
- propostes d'itineraris a peu complementaris amb el trajecte del tren

EXEMPLES DE INICIATIVES

Pàgina web

www.alpine-pearls.com

Adreça

Weng 42 | A-5453 Werfenweng (Àustria)

Persona de contacte

Management Alpine Pearls | Karmen Mentil

Correu electrònic de la persona de contacte

info@alpine-pearls.com

Telèfon de la persona de contacte

+43 6466 20020

Presentació

Les perles Alpines és una associació público-privada amb finançament públic formada per 29 localitats situades als Alps que coopera amb les comunitats on està implantada per oferir productes turístics de mobilitat suau. Cada Perla ofereix als seus clients una àmplia gamma de possibilitats de mobilitat sense fer servir el cotxe. Les Perles promouen la sostenibilitat, la lluita contra el canvi climàtic i la excel·lència de la qualitat del turisme.

Les Perles Alpines són: Bad Reichenhall, Berchtesgaden (Alemanya), Werfenweng, Neukirchen/Großvenediger (Àustria), Pralognan-la-Vanoise, Termignon, Les Gets (França), Sauris, Forni di Sopra, Pieve di Cadore, Feltre, Chamois, Villnöß/Funes, Ratschings/Racines, Tiers, Steinegg, Welschnofen, Deutschnofen (Itàlia), Arosa, Interlaken (Suïssa) i Bled (Eslovènia).

Orígens

Les bases per les Perles Alpines es van desenvolupar amb un programa INTERREG III B anomenat "Alps Mobility II". El projecte va ser cofinançat per la Unió Europea i es va implementar originalment a 15 localitats de l'espai alpi. El Departament d'Agricultura, boscos i mediambient d'Àustria era el líder del projecte.

Prèviament, les regions d'Alemanya, Itàlia i Àustria havien desenvolupat un projecte INTERREG IIC anomenat "Alps Mobility I" vinculat als sistemes d'informació i reserva electrònica de viatges ecològics a les regions de turisme alpines. El projecte va acabar el 2001.

L'objectiu principal del projecte "Alps Mobility II" fou la creació d'ofertes innovadores d'ecoturisme agrupades sota el nom "Alpine Pearls". Es tracta de combinar visites a llocs d'interès turístic de diferents regions alpines amb els beneficis de la mobilitat a través de la utilització de mitjans de transport sostenibles per al medi ambient. A tall d'exemple citem el tren, l'autobús, la bicicleta, els vehicles no contaminants, els carruatges o el senderisme. Per accedir a la qualificació de "Pearl", cadascuna de les regions participants en el projecte ha de complir de manera permanent amb certes normes establertes per un catàleg sobre turisme sostenible i mobilitat.

Els diferents programes INTERREG es troben explicats a:

http://www.alpsmobility.net/main_frame.htm?fr

El cost total del projecte "Alps Mobility II" fou de 3.216.960€ i va durar de maig de 2003 fins a setembre de 2006. En aquell moment només eren 17 localitats. Des d'aleshores 12 noves localitats s'han integrat a la xarxa.

Com funciona

Entre els molts criteris que han de complir les destinacions Alpine Pearls, destaquem els següents 10 punts:

- 1- Cooperació a través dels Alps per un turisme de qualitat i respectuós amb el medi ambient.
- 2- Garantir una arribada còmoda i relaxant amb autobús o amb tren
- 3- Possibilitat d'anar a totes les destinacions amb facilitat sense el cotxe
- 4- Ofertes de mobilitat d'oci atractives : senderisme, marxa nòrdica, bicicleta de muntanya, esports aquàtics, excursions amb raquetes, etc.
- 5- Creació de nous espais per passejar de manera agradable: parcs, excursions a peu prop de les ciutats, etc.
- 6- Servei complet de mobilitat durant les vacances: realització garantida de reserves
- 7- Ofertes especials Alpine Pearls, l'experiència de la mobilitat suau és encara més senzilla i agradable .
- 8- Compromisos per a les persones i la natura: de la protecció activa del mediambient a les solucions de producció d'energia alternativa .
- 9- La diversitat cultural i culinària
- 10- La preservació de l'aparença típica de la regió i l'estètica de les localitats per tal de mantenir el seu caràcter alpí.

No hi ha criteris opcionals, tots són obligatoris. Les Perles s'autoavaluen cada any. Una empresa externa (External Controlling Body) realitza avaluacions aleatoris a tres Perles cada any.

L'assemblea general constituïda per tots els membres es reuneix cada any un cop. La Junta de govern està formada pel president i 6 directors. Un gerent designat per l'assemblea és l'encarregat de realitzar el pla anual d'activitats.

Hi ha una pestanya anomenada "Ofertes de vacances" on pot trobar-se una sèrie de paquets, tant d'hivern com d'estiu per cada Perla. Hi ha l'opció d'enviar un formulari amb els desitjos per l'estada (Perla, durada, pressupost, etc.) a fi de rebre propostes, però el web no presenta cap cercador que permeti al viatger elaborar la seva estada.

Com es finança

Un cop acabat el finançament del programa INTERREG IIIB "Alps Mobility II" es va establir un sistema de quotes per garantir el funcionament de la xarxa.

Cada localitat participant paga 12.000€ anuals de quota i la reducció de la quota s'opera per als membres amb menys de 100.000 pernотacions anuals (4 Perles). Els costos d'admissió són de 6.000€. En conjunt, tots aquests ingressos s'utilitzen per les activitats de promoció i comunicació (135.000€).

El 2009 1.695.774 turistes van realitzar 10.619.927 pernотacions.

Com es comunica

Les despeses de comunicació representen quasi el 50% del pressupost de l'associació (300.000€ el 2009). Les tres grans partides són:

- Treball amb els mitjans i relacions públiques: hi ha tres empreses de publicitat (Munic, Paris, Milà)
- Alpine Crossing: press trips, jornades d'E-mobilitat, trobades culinàries, taules rodones, etc.
- Website i màrqueting online: el portal està traduït a sis idiomes, xarxes socials, newsletters, etc.
- Presència a fires, esdeveniments, campanyes d'imatge, etc.
- Material imprès (fulletons, revistes)

Per millorar la visibilitat s'han establert aliances estratègiques amb tour operadors (Ameropa, Dertour, Mondial), proveïdors de serveis (Rhätische Bahn, SBB), xarxes internacionals (Club Alpino Italiano, Nature Friends International), etc.

Alpine Pearls es troba també al portal DestiNet:

<http://destinet.eu/who-who/civil-society-ngos/fastlain/expert-group-section/research-scientific-bodies-europe/alpine-pearls>

La marca Alpine Pearls ha sigut reconeguda amb diversos premis: Climate Star 2007, Energy Globe Award Salzburg 2008, Finalista WTTC Award 2011, guanyador del Tourism for Tomorrow Award 2011, etc.

El web d'Alpine Pearls compta amb un apartat de mobilitat suau però les ofertes concretes de mobilitat només estan disponibles a les oficines de turisme. També s'explica l'existència de vehicles elèctrics, bicicletes elèctriques o segway a les diferents Perles però sense concretar.

Hi ha també un calculador de les emissions de CO2 a partir del tipus d'estada i transport utilitzat. Igualment, el web mostra el llistat dels col·laboradors de les Perles Alpines (empreses ferroviàries, companyies d'autobusos, tour operadors, ONG mediambientalistes, clubs de senderisme, etc.)

Elements d'interès per al projecte mobilitat del Pallars Jussà

Destaquem els següents criteris:

- La figura de Perla per anomenar les diferents localitats integrants de la

xarxa visibilitza i singularitza molt cada municipi.

- La presència d'un equip avaluador extern que cada any avalua les localitats.
- L'existència d'un seguit de criteris vinculats a la mobilitat suau que cada localitat ha de complir de manera obligada.
- La potent estratègia de comunicació.

Pàgina web

<http://www.suissemobile.org/>

Adreça

Fondation SuisseMobile
Spitalgasse 34
3011 Bern
Tél.: ++41 (0) 31 318 01 28
Fax: ++41 (0) 31 318 01 29
info@suissemobile.ch

Persona de contacte

Lukas Stadtherr, Veloburo

Correu electrònic de la persona de contacte

lukas.stadtherr@suissemobile.ch

Telèfon de la persona de contacte

Presentació

SuisseMobile és una xarxa d'itineraris ecomòbils destinada a la mobilitat suau a partir d'itineraris a peu, en bicicleta, en BTT, en ròlers o en caiac. La xarxa està pensada per l'oci i el turisme amb l'objectiu que el visitant pugui desplaçar-se sense cotxe i amb el suport dels transports públics. En total hi ha 22 itineraris nacionals i nombrosos itineraris regionals, tots senyalitzats de manera uniforme

La Fundació SuisseMobile gestiona la xarxa SuisseMobile amb els objectius de promoure la mobilitat suau. Els seus membres són entitats vinculades a la mobilitat suau, el turisme i l'esport. Entre els seus membres està Pro Vélo Suisse, Suisse Tourisme, Club Alpin Suisse, Fédération Suisse de Tourisme, Suisse Rando, els ferrocarrils federals, Swiss cycling, l'Oficina Federal de les carreteres, l'Association transports et environnement, VéloSuisse, empreses de lloguer de bicis, allotjaments, etc.. La Fundació rep finançament de les oficines federals, els cantons i el Principat de Liechtenstein.

La Fundació SuisseMobile abans anomenada “La Suisse à vélo” va començar a partir de la iniciativa d'uns ciclistes d'Oltén el 1993 per organitzar itineraris nacionals ciclistes a Suïssa. Amb el suport de la Federació suïssa de turisme es funda La Suisse à vélo amb la participació d'entitats del transport, l'esport i el turisme. La planificació d'itineraris comença el 1995 i el 1998 s'inaugura la xarxa inicial amb 3.000 quilòmetres i 9 itineraris. Des de 1998 la Fundació amplia els seus objectius per oferir propostes sostenibles per l'oci i el turisme a partir de totes les formes possibles de la mobilitat suau (a peu, en bici, BTT, ròlers i caiac) de manera combinada amb els transports públics.

Entre 1999 i 2002 la Fundació engega els slowUp que són diades regionals de descoberta sense cotxes i que contribueixen a la promoció de la mobilitat suau i els desplaçaments amb la força muscular. Cada any més 500.000 persones participen a les diferents diades regionals.

El 1999 Suisse Rando contacta la Fundació per proposar la versió a peu dels itineraris, cosa que desemboca en la creació de SuisseMobile el 2008.

Funcionament

Actualment existeixen 24.000 quilòmetres d'itineraris de nivell internacional, nacional, regional i local:

- 9.000 quilòmetres de camins de senderisme
- 9.000 quilòmetres de pistes adaptades a la bicicleta
- 4.500 quilòmetres de camins per BTT
- 1.100 quilòmetres d'itineraris en ròlers
- 350 quilòmetres de rius o llacs practicables amb caiac

Els itineraris són definits entre els Serveis Federals (Carreteres, Economia, etc.), les oficines cantonals i els municipis de manera concertada amb els serveis federals del mediambient. Hi ha 550 etapes coordinades amb els transports públics (bus i tren) per oferir la possibilitat de desplaçar-se de manera combinada. Totes les parades dels transports estan representades al mapa interactiu del web amb els horaris. La senyalització, gestionada pels cantons, és uniforme per tota Suïssa (groc per senderisme, vermell per la bicicleta, BTT i ròler, etc.).

SuisseMobile associa aquests itineraris a una oferta diversificada de prestacions: allotjaments, lloguer de bicicletes, transport d'equipatges, etc. A través del web <http://www.swisstrails.ch/> es poden comprar els paquets turístics a partir de diferents itineraris i modalitats. Els paquets comprenen el desplaçament en tren o bus, la reserva d'allotjament, el transport d'equipatges, el lloguer de bicicletes, la documentació i les guies, una assistència telefònica, etc.

Rent a bike Suisse <http://www.rentabike.ch/fr-ch/> s'encarrega de les estacions de lloguer de bicis (unes 100) que es troben a les estacions de tren o bus. El visitant pot tornar la bici llogada a qualsevol estació.

SuisseMobile compta amb una etiqueta de qualitat per als hotels, càmpings, cases rurals, albergs, etc. Són més de 1.200 establiments que garanteixen una sèrie de prestacions: local tancat per les bicis, possibilitat de rentar la roba, informació sobre ofertes turístiques locals, etc.

Com es finança

El finançament prové de la Confederació Suïssa i els 26 cantons, els quals aporten el 35% del pressupost cada any (0,5M€).

Entre maig de 2010 i abril de 2013 s'ha executat el projecte "DEMARRAGE" del programa INTERREG IV B de la Unió Europea. Aquest projecte està dotat de 2,3M€ i compta amb 18 socis de cinc països diferents (Suïssa, França, Alemanya, Holanda i Bèlgica). El cap de Consorci és l'Euroregió Rhein-Waal d'Alemanya. Els temes que aborda el projecte són el desenvolupament econòmic, la cooperació transfronterera, la identitat regional i el turisme, entre d'altres.
<http://www.demarrage.eu/>

Entre els resultats del projecte DEMARRAGE està l'elaboració d'una anàlisi del mercat de la ruta ciclista del Rin, el disseny d'un programa transnacional de màrqueting, la definició d'una Certificació Estàndar Europea per a rutes ciclistes de llarga distància, tallers de cooperació transnacional entre petites i mitjanes empreses del sector turístic al llarg del Rin per la creació de producte, etc. Tots els informes es troben penjats a l'enllaç
<http://www.demarrage.eu/index.php?id=132>

La Véloroute del Rin <http://www.velorouterhin.eu/> compta amb més de 1.230 quilòmetres i va des de les fonts del Rin fins a la Mar del Nord.

Com es comunica

Aquesta oferta de mobilitat suau tan variada i diversificada aporta a Suïssa una imatge de modernitat en l'àmbit de la mobilitat, l'oci i el turisme. A partir de les visites del web i el volum de reserves fetes a SwissTrail que ha augmentat la seva xifra de negocis un 18% el 2009 respecte el 2008 es pot afirmar l'èxit del model SuisseMobile. 5.500 turistes actius han reservat a través de SuisseMobile el 2009 (4.500 el 2008) més de 30.000 pernотacions (24.000 el 2008).

Per altra banda, millorar la comunicació és un dels principals objectius del projecte DEMARRAGE del programa INTERREG IV B de la Unió Europea. Es pretén aconseguir una estratègia de màrqueting comuna al temps que es busca definir uns estàndars de qualitat comuns per afavorir una comercialització contínua de la Véloroute del Rin. Al projecte INTERREG IIIC es van invertir 192.000€ (49% finançats de la Unió Europea) per crear un concepte comú de comunicació i de

màrqueting.

El web de SuisseMobile és una eina importantíssima per la promoció de la mobilitat suau perquè permet preparar el viatge a partir d'una carta interactiva amb els conjunt dels itineraris. Existeix la possibilitat de registrar-se mitjançant una quota anual a SuisseMobile Plus per poder crear rutes personalitzades, baixar-se una aplicació, guardar els itineraris creats, compartir-los, etc.

https://www.suissemobileplus.ch/suissemobileplus/commander_la_carte.html

El web està disponible en francès, anglès, italià i alemany. El 2010 va rebre 2,3 milions de visites amb una durada de connexió mitjana de 4,5 minuts. Es tracta d'un web molt fàcil de navegar, amb un menú inicial de sis propostes (a peu, en bici, en BTT, en ròlers, en caiac i slowUp) que presenta desplegable un cop s'accedeix als submenús. Els submenús tenen a veure amb la tipologia dels itineraris (Nacionals, regionals i locals). Hi ha una opció per viatgers amb discapacitats amb 66 camins "sense obstacles":

<http://www.wanderland.ch/fr/chemins-sans-obstacles.html>

Hi ha un cercador per organitzar el viatge a cadascun del submenús però també propostes ja muntades i un llistat dels serveis (allotjament, lloguer de bicis, etc.) associats a l'opció i el recorregut escollit. La informació es dona sobre el suport d'un mapa i una sèrie d'informacions pràctiques de la ruta (alçada, dificultats, curiositats, etc.).

Elements d'interès per al projecte mobilitat del Pallars Jussà

Destaquem els següents elements:

- el potent web amb el suport dels mapes interactius que aporten informació de les característiques de la ruta i dels serveis associats
- l'ampliació de la mobilitat suau als ròlers i els càiacs.
- les opcions d'excursions per persones amb discapacitats (camins sense obstacles)

Pàgina web

<http://www.loireavelo.fr/>

Adreça

Comité Régional du Tourisme Centre - Val de Loire

37, Avenue de Paris
45000 Orléans

(00 33) 2 38 79 95 28

Fax (00 33) 2 38 79 95 10

<http://www.visaloire.com>

Persona de contacte

Marion Frémont, CRT Centre

Laurent Savignac, Chef de projet circulation douce, Conseil régional Centre

Stéphanie Mangin, Responsable du Service Observation et veille marketing

Correu electrònic de la persona de contacte

m.fremont@visaloire.com

laurent.savignac@regioncentre

s.mangin@visaloire.com

Telèfon de la persona de contacte

00 33 02.38.79.95.14 (Mangin)

Presentació

El projecte va néixer el 1995 a partir de la idea que el Loira és la costa de les regions Centre i Pays de la Loire. La Vall del Loira, patrimoni de la Humanitat (2000), unifica les regions i l'objectiu és vorejar el riu entre Nevers i Saint-Nazaire. Actualment són 600 quilòmetres d'itinerari ciclista sobre uns 800 futurs que s'inscriuen en un marc europeu i nacional per al desenvolupament de vies ciclistes i vies verdes, com ara l'Eurovélo 6. Aquesta ruta internacional uneix els tres principals rius europeus -el Loira, el Rin i el Danubi- i travessa 10 països abans d'arribar al Mar Negre després d'un viatge de 3.500 quilòmetres.

La Vall de la Loira és Patrimoni de la Humanitat des del 2001 i compta amb 280 quilòmetres, des de Sully-sur-loire fins Chalonnes-sur-Loire.

Com sorgeix la iniciativa

El projecte s'inspira en el sistema existent a Àustria al llarg del Danubi. La topografia relativament suau de les dues regions amb una elevació de 120 m sobre 640 quilòmetres permetia el projecte. El 1996 s'estableix una dinàmica de treball amb els agents locals (ajuntaments, hotelers, oficines de turisme, tour operadors, etc.) per definir el potencial desenvolupament turístic i es fa una enquesta als ciclistes per conèixer les seves motivacions i necessitats. El 2005, després de l'obertura d'un primer tram de 100 quilòmetres es fa un segon viatge d'estudi amb empresaris turístics per conèixer l'organització turística del Danubi.

Finançament i funcionament

Eurovélo 6 neix a partir d'un Projecte Interreg IIIB, és a dir, un programa de cooperació transnacional amb la participació de 18 socis de tres països (França, Alemanya i Suïssa). El projecte de "Els rius d'Europa Ruta En Bici" es va desenvolupar a la zona geogràfica d'Europa del Nord-oest entre l'estuari del Loira i la ciutat d'Ulm a Alemanya, situada al Danubi amb 1.700 quilòmetres de recorregut. Aquest projecte se centra en l'accessibilitat i el desenvolupament del turisme. Va ser aprovat a Brussel·les a finals de 2003 i implementat en tres anys entre 2004 i 2006. El pressupost total era de 12M€ amb un 50% de cofinançament del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER). La regió francesa de Centre va ser el cap del consorci.

El 2002, es va realitzar un estudi exploratori per identificar quins eren els socis potencials, els seus plans i expectatives en aquesta ruta. L'única referència a l'època era un programa Interreg II per fer cicloturisme a la Mar del Nord. Entre els socis hi havia grans diferències, mentre que a Alemanya la ruta del Danubi en bicicleta estava consolidada o a Suïssa també (Suisse à vélo) amb un model únic d'organització i integració nacional, a França el cicloturisme no era massa conegut. Es va incorporar també Àustria, Eslovàquia i Hongria, en aquell moment fora de la Unió Europea.

Un Comitè de comandament (pilotage) compost de 18 socis es va encarregar de l'organització. Junt amb ells hi treballaven 7 xarxes tècniques de referència. Cada organisme local designava la persona de referència. També es va comptar amb consultors experts internacionals (Sustrans del regne Unit i Ravel de Bèlgica). El programa tenia dos eixos, un pivotava sobre el turisme i l'altre sobre l'ordenament i condicionament del recorregut, al qual van destinar-se 10 del 12M€. L'eix turístic ha consistit en l'elaboració de kits de desenvolupament turístic. L'objectiu era proposar un continu de serveis i de comunicació per facilitar l'accés i l'ús sobre el conjunt de l'itinerari.

Els temes de treball, per la seva banda, tenien a veure amb la instal·lació de comptadors automàtics i sobre una metodologia d'avaluació de l'ús i l'impacte econòmic. L'altre gran tema s'orientava a la millora de l'accessibilitat i de la intermodalitat amb els transports públics. S'havia de facilitar l'arribada i la partida des de qualsevol punt de l'itinerari. Per això va ser essencial fer un treball de diagnòstic de les bones pràctiques de cada soci, així com l'estudi de desenvolupament de diferents modalitats de transport en funció de les problemàtiques de cada soci.

En l'àmbit francès, el projecte "Loire à vélo" es basa en una sòlida aliança entre les dues regions Centre i Pays de la Loire, 6 departaments (Cher, Loiret, Loir-et-Cher, Indre-et-Loire, Maine-et-Loire i Loire-Atlantique) i sis grans àrees urbanes (Orleans, Blois, Tours, Saumur, Angers i Nantes). Les dues regions defineixen i coordinen el projecte i contribueixen en un 60% del cost del projecte (52M€).

Els departaments i les àrees urbanes gestionen les infraestructures sobre el seu territori, organitzen el manteniment de l'itinerari i financen el 40% restant. Sobre els quilòmetres d'itinerari previst, les pistes ciclistes alternen amb carreteres poc transitades, de manera a passar el més a prop del riu. 2/3 dels eixos passen al llarg del Loira, 27% són en via verda ciclista, 24% en carreteres compartides amb cotxes però sense trànsit i el 37% en carreteres amb baix volum de circulació (menys de 500 vehicles/dia) i 12% són pistes ciclistes. Hi ha 400 àrees per aturar-se pensades per turistes en bicicleta.

Per accedir sense cotxe, els itineraris estan vinculats a les estacions de ferrocarril que voregen el Loira i que es troben entre una i dues hores de París (Orléans, Blois, Tours, etc.). Cada tren disposa d'un espai per bicicletes (8 bicis per tren). Per tal de mobilitzar els empresaris, les regions Centre i Pays de la Loire han creat la marca "La Loire à vélo" (1998) que integra els valors d'hospitalitat, acollida i autenticitat per prestataris situats a menys de 5 quilòmetres de l'itinerari.

Els prestataris han de respondre a les necessitats dels cicloturistes en termes d'estacionament, seguretat, material, confort, etc. Cadascun dels quatre sectors d'activitat contemplats a la marca (hotelers i restauradors, llogadors de bicicletes, Oficines de turisme i llocs de visita. Un conveni d'ús de la marca és signat per tres anys i es demana una contribució de 200€ per la placa de senyalització.

Comunicació

La visibilitat de la marca es fa a través dels associats i els panells tècnics a les àrees de descans (Relais d'Information service) que hi ha al llarg de l'itinerari. Als restaurants es troben posters i sets de taula indicant l'itinerari i les possibilitats d'allotjament i restauració. La promoció de l'itinerari i la comunicació per les xarxes socials es fa des del Comité Régional de Tourisme (relacions amb la premsa, fam trips, press trips, documentació, guies, etc.). Tota la informació sobre l'itinerari es troba a un web molt complet (accessos, lloguer de bicicletes, allotjaments, visites, etc.) que permet també comprar paquets turístics (Réservez votre séjour clé en main).

El web <http://www.loireavelo.fr/> és molt dinàmic i complet. Permet ubicar sobre el mapa de l'itinerari tots els serveis (allotjament, lloguer de bicis, restauració, etc.) a proximitat, però també els atractius turístics (patrimoni, natura, gastronomia, etc.). El web es troba en quatre idiomes (francès, anglès, alemany i neerlandès) i compta amb un organitzador de viatge que permet desplegar les

ofertes a partir d'un llistat o bé situar-les sobre el mapa de l'itinerari. Hi ha també una pestanya amb informacions pràctiques (preguntes més freqüents, pronòstic del temps, mapes descarregables, guies, etc.).

Impacte

La freqüentació de l'itinerari està a l'alça des del començament. Els 8 comptadors instal·lats a la regió Centre mostren que més de 260.000 ciclistes han agafat aquest itinerari al 2009. A l'abril de 2010 hi havia un augment de la freqüentació del 12% respecte a l'any anterior. Els usuaris són els residents, els turistes amb estada i els turistes itinerants.

A partir d'una enquesta realitzada el 2006 se sap que:

- un terç dels usuaris són estrangers
- la majoria (85%) dels ciclistes fan una anada i tornada o una ruta circular
- els ciclistes itinerants representen el 15% dels usuaris de l'any i el 63% de les despeses
- el cotxe (56%) i el tren (27%) són els modes de transport més utilitzats per accedir i tornar al lloc de sortida
- 25% dels ciclistes fan una activitat durant la pedalada (visita d'un castell o museu)
- de mitjana, el visitant fa 40 quilòmetres per dia en bicicleta
- els residents coneixen bé l'itinerari i marxen de casa seva en bici o cotxe, valoren el paisatge i pedalen sovint sols.
- el cost per l'usuari depèn dels modes de transport i del desplaçament escollit (15€/dia pel lloguer d'una bicicleta d'adult)
- la despesa mitjana per dia és de 67€ pels turistes itinerants

La freqüentació augmenta cada cop més i els trens han d'augmentar la seva capacitat per bicicletes. El repte del gestor de l'itinerari consisteix en adaptar i mantenir els camins, i crear rutes circulars per difondre els visitants més enllà de la Vall del Loira.

Elements d'interès per al projecte mobilitat del Pallars Jussà

Destaquem tres elements que poden ser interessants a tenir en compte:

- la vinculació amb itineraris europeus (Eurovélo) dóna prestigi i permet beneficiar-se de finançament de la Unió Europea.
- la creació de la marca "La Loire à vélo" facilita la implicació dels empresaris locals, dóna visibilitat a l'itinerari i enforteix la governança turística de la zona
- la creació de coneixement (enquestes a usuaris, comptadors per saber quants usuaris, etc.) aporta elements que justifiquen l'aposta pel turisme i el manteniment de les inversions.

WALKERS ARE WELCOME

Pàgina web

<http://www.walkersarewelcome.org.uk/>

Adreça

c/o 26 Birkbeck Gardens, Kirkby Stephen, Cumbria CA17 4TH (UK)

Persona de contacte

Nigel Botting (President)

Correu electrònic de la persona de contacte

chair@walkersarewelcome.org.uk

info@walkersarewelcome.org.uk

Telèfon de la persona de contacte

Presentació

Walkers are Welcome (WAW) és una xarxa establerta al Regne Unit el 2007 que compta amb més de 100 ciutats i pobles que volen potenciar el senderisme als seus territoris i fan evident el seu compromís en fer que les persones que els agrada caminar tinguin una estada agradable.

És una iniciativa promoguda des de les comunitats, amb una aproximació “*de baix a dalt*”. La major part dels pobles i ciutats que en formen part són a Anglaterra, però també n'hi ha a Escòcia i a Gal·les.

Els beneficis que se n'obtenen al formar-ne part són:

- l'enfortiment de la reputació dels pobles com a llocs on els visitants van a gaudir de l'aire lliure, aportant beneficis a l'economia local;
- assegura que els camins i les instal·lacions per senderistes estan en bon estat, beneficiant tant als residents com als visitants;
- contribueix a la planificació turística local i a les estratègies de regeneració de la destinació.
- aporta beneficis i oportunitats de treball en xarxa entre els pobles que en formen part, quan de manera informal es comparteixen experiències i es debaten noves idees.

Els criteris per convertir-se en un poble o ciutat Walkers Are Welcome són els següents:

1. Suport de la població resident. Per exemple, amb la recollida de signatures dels veïns que donen suport a aquesta iniciativa
2. Comptar amb l'aprovació de l'Ajuntament a la candidatura d'adhesió. Això es demostra amb una resolució de suport, indicant un membre responsable, i aprovant un pressupost.
3. Mesures per garantir que la xarxa de senders es manté en bones condicions. Això es demostra amb el suport de l'ajuntament i/o d'un grup de voluntaris que expressin el seu compromís en assegurar-se que els senders del poble/ciutat es revisen com a mínim un cop a l'any o que es fan esforços per ampliar les possibilitats per caminar.
4. Comercialització adequada de l'estatus Walkers Are Welcome. Això es demostra de múltiples maneres: amb cobertura a la premsa; amb signes i mapes orientatius als centres dels pobles; tenint almenys dos camins marcats per iniciar des del centre del poble; tenint fulletons preparats; animant a les botigues a enganxar adhesius de Walkers Are Welcome.
5. Fomentar el caminar utilitzant el transport públic. Això es demostra, per exemple, incloent informació sobre el transport públic en els fulletons i les accions de màrqueting.
6. Demostració dels mecanismes existents per mantenir l'estatus Walkers Are Welcome. Això es demostra amb la creació d'un grup de coordinació local de Walkers Are Welcome.

Funcionament

Hi ha cinc senzills passos per formar part de la xarxa Walkers are Welcome:

1. Establir un grup directiu per supervisar el projecte. Tant pot ser un grup

existent de la comunitat, per exemple, el grup de caminants o l'associació d'empreses locals, com un grup ad-hoc reunit específicament per a aquest fi.

2. Ha de ser un grup nascut de baix a dalt i no dirigit per un ens de manera jeràrquica ja que això dificulta la sostenibilitat i continuïtat del grup a llarg termini.
3. Informar dels seus plans a la xarxa WAW i sol·licitar l'ingrés provisional a la xarxa. S'ha de pagar una quota anual de 50 £ (ciutats) o £ 30 (llogarets fins a una població de 3.000 habitants). La situació provisional només pot durar un màxim de 18 mesos. Un cop reconeguda la sol·licitud, s'adscriu un conseller al sol·licitant per que l'assessori en el compliment dels sis criteris citats més amunt.
4. Treballar amb comunitat per assolir els sis criteris.
5. Quan s'han assolit els sis criteris es comunica a la xarxa WAW. Un cop acceptats per la xarxa ja es pot utilitzar el logo oficial en el material de promoció.

El Comitè Executiu considera molt important que el compromís per mantenir l'acreditació estigui viu any rere any. Per això es requereix a tots els municipis acreditats que presentin un informe anual on s'indiqui que les sis criteris es mantenen. Aquest informe s'ha d'enviar abans del 31 de març i no enviar-lo pot suposar la pèrdua de l'acreditació.

En conjunt, la xarxa WAW és un atractiu per visitar el municipi i redueix la despesa local. Per altra banda, també assegura el manteniment de la xarxa de camins i la cooperació entre municipis veïns en la seva neteja, senyalització i acondicionament. Promou ocupació local (guies, manteniment dels camins, etc.) i afavoreix l'obertura de nous camins i itineraris.

Comunicació

El web centralitza les iniciatives que fan els municipis adherits a la xarxa i permet publicar-les (Walking Festivals). Hi ha un apartat que mostra les WAW Towns and Villages sobre un mapa del Regne Unit. Està dividit per regions i un cop cliques a una regió hi surten tots els municipis per ordre alfabètic que formen part de la xarxa WAW. El llistat de municipis remet a les seves pàgines web locals de turisme. Per exemple: http://www.visitdunster.co.uk/visitdunster-Exmoor-National_Park-Dunster_Castle.html

Elements d'interès per al projecte mobilitat del Pallars Jussà

Destaquem els següents elements:

- L'aproximació des de "baix a dalt" per obtenir la continuïtat i el compromís any rere any de l'acreditació.
- La figura de l'assessor i el període previ a l'acreditació per tal d'assolir el compliment dels sis criteris.
- Les quotes baixes de l'acreditació i la revisió anual de l'acreditació.

GRANDE TRAVERSÉE DES ALPES

Pàgina web

<http://www.grande-traversee-alpes.com/>

Adreça

Grande Traversée Grenoble
14 rue de la République BP 227
38000 Grenoble

Persona de contacte

Virginie ROCHETTE (Comunicació)

Correu electrònic de la persona de contacte

virginie.rochette@grande-traversee-alpes.com

Telèfon de la persona de contacte

+ 33 (0)4 76420831

Presentació

L'Associació Grande Traversée des Alpes (GTA) es crea el 1971 per promoure el turisme de senderisme entre el llac Léman i la Mar Mediterrània. La GTA és una de les associacions impulsores del senderisme i el concepte de *gîte d'étape* - l'equivalent de les cases rurals- a França.

La seva missió principal és fer del turisme itinerant una nova oportunitat per la muntanya. Es tracta de desenvolupar un programa de grans itineraris i d'allotjament qualificats que permeten als visitants descobrir al seu ritme el massís alpí francès i respon als reptes del turisme de muntanya: diversificació cap a una oferta per tot l'any, posada en marxa d'un turisme suau i sostenible i suport als territoris de muntanya confrontats als primers efectes del canvi climàtic.

L'Associació està formada per 700 adherits i socis, públics i privats: administracions locals i territorials, espais protegits, associacions de senderistes, organismes de turisme, de formació i investigació, professionals de l'allotjament i de les activitats de muntanya, etc.

Funcionament

La GTA desenvolupa diversos itineraris alpins:

- La Ruta dels Grans Alps. Es tracta de la ruta mítica entre el llac Léman i la mar Mediterrània concebuda pel Touring Club de França el 1911. Són 730 quilòmetres per recórrer en bicicleta, moto o cotxe, a través de 18 colls famosos i les panoràmiques més boniques dels Alps francesos.
- Els Camins del Sol. Des de Grenoble o Valence a Digne, Castellane o Niça, prop de 800 quilòmetres de camins marcats i senyalitzats pels aficionats del BTT. Hi ha la previsió d'anar des del llac Léman a Niça.
- La Via Alpina. Es tracta de la gran travessa dels Alps europeus sobre 5000 quilòmetres de camins senyalitzats (5 itineraris), des de Trieste (Itàlia) fins a Mònaco pels 8 països de l'arc alpí.
- La Grande Traversée des Alpes. Al llarg del GR 5, a peu des de St-Gingolph a Niça, es tracta de l'itinerari original i emblemàtic de la GTA. És un recorregut de muntanya de 400 quilòmetres a una alçada mitjana de 1800 metres i 35 etapes a recórrer.
- Les Routes de la Lavande. Són set circuits per descobrir a través de 150 actors i testimonis al voltant de la lavanda, la seva història, economia, etc.

La GTA desenvolupa els seus itineraris vinculant-los a excursions circulars (boucles découverte) i de descoberta del territori per cada indret travessat. Hi ha el projecte de senderisme pels parcs naturals regionals prealpins i possibilitats de col·laboracions transfrontereres de turisme itinerant.

Finançament i organització

Les administracions locals i l'Estat francès asseguren el finançament de la iniciativa i alhora una oferta de serveis garantits per certificacions i etiquetes aporten prestigi i fiabilitat.

Hi ha 300 allotjaments (hotels, hostals, albergs, càmpings, turisme rural, etc.) al llarg dels itineraris o a proximitat, cosa que constitueix una oferta única a escala del massís dels Alps per descobrir des del Llac Léman a la mar Mediterrània.

Cada allotjament disposa d'una etiqueta nacional i d'un referent tècnic adaptat a cada pràctica (senderisme, bicicleta, BTT, cotxe, moto). A cada etapa, el viatger es beneficia d'una "assegurança de qualitat doble": el confort i les prestacions d'un allotjament etiquetat, però també de l'acollida i els serveis adaptats als seu mode de desplaçament (taller de reparació de bicicletes, garatge tancat per als cotxes, alimentació adaptada als senderistes, etc.). Cada any es fan visites regulars als establiments per enfortir l'oferta de la GTA.

Rando Accueil és una etiqueta especialitzada que consisteix en una xarxa nacional d'establiments (300) especialitzats en el turisme de descoberta i de natura. Rando Accueil va obtenir el 2008 la marca Qualité Tourisme lliurada pel Secretariat d'Estat de Consum i Turisme.

Comunicació i impacte

Deu anys després de la primera avaluació, el 2013 la GTA va endegar un estudi centrat en els ciclistes que segueixen la Ruta dels Grans Alps. A partir de qüestionaris completats *on line* pels mateixos ciclistes i pels hotelers amb allotjaments sobre la Ruta, es pretenia conèixer els diferents segments de turistes en bicicleta, així com el seu impacte econòmic, per tal d'aportar indicadors als membres associats que els facilitin bastir futures estratègies.

El perfil tipus de la clientela ciclista que segueix l'itinerari de la Ruta és un ciclista francès (64%) que viatja amb un grup d'amics (56%), de 44 anys com edat mitjana i amb un estatus socio-econòmic mig-alt (44% són directius o amb professions intel·lectuals). Els turistes estrangers representen el 36%, dels quals un 6% provenen de l'Estat espanyol.

El repte esportiu (47%) i el turisme de descoberta (15%) són les motivacions principals per fer la Ruta en bicicleta. Per altra banda, el 43% dels turistes han arribat en transport públic a l'itinerari i han rebut la informació a través del web de la GTA (30%) i del boca a orella (26%). El període del viatge oscil·la entre els mesos de juny (56%) i juliol (19%) i l'estada mitja -en el cas dels ciclistes que fan tot el recorregut (95%)- és de 7 dies amb etapes de 108 quilòmetres per dia, superior a les 5,1 nits d'estada mitja a la regió Rhône-Alps.

D'aquestes dades se'n desprèn una alta freqüentació dels hospedatges del recorregut i per tant un alt volum de despesa: 38% dels ciclistes s'allotgen en hotels i el 22% en *gîtes d'étape*. La despesa mitja d'aquests turistes és de 89€/dia, superior als 53€/dia del turista tradicional que només es queda en un sol lloc. El 49% de la despesa es destina a l'hospedatge i la resta es reparteix entre la restauració, el transport, els serveis i activitats.

L'estudi apunta pistes per impulsar els dos grans segments de clientela detectats. Per als ciclistes més esportius es recomana emfasitzar les informacions tècniques i esportives sobre l'itinerari i orientar la promoció als clubs ciclistes. Respecte a la clientela que viatja per conèixer el territori, s'aconsella valoritzar la història de la Ruta, establir partenariats amb Tour Operadors o explorar les possibilitats de les bicicletes elèctriques.

El web està organitzat amb una barra superior que conté quatre pestanyes amb els quatre productes: GR 5 Alpes, Route des Grandes Alpes, Chemins du Soleil i Routes de la Lavande. Quan s'accedeix a cada producte dona l'opció de quatre

pestanyes: itineraris, idees per l'estada, informacions pràctiques i carnet de ruta. Els itineraris estan dividits per etapes i mostren un mapa amb el perfil de l'etapa, l'allotjament i les visites possibles, a més d'una descripció de l'etapa. Les informacions pràctiques expliquen els serveis adaptats a la pràctica escollida (BTT, senderisme, etc.) com ara locals per bicis o punts d'aigua per netejar les bicis. No és vènen paquets turístics al web però les rutes aconsellen allotjaments per les etapes.

Elements d'interès per al projecte mobilitat del Pallars Jussà

Destaquem els següents elements d'interès:

- Les avaluacions d'impacte econòmic que permeten establir el perfil del viatger
- L'actualització i revisió anuals dels estàndars de qualitat de l'etiqueta Rando Accueil

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DELLA

PRESENTACIÓ DEL PROJECTE I REUNIONS DE LA TAULA DE TREBALL

ANNEX 2

DCB. TURISME I
www.decaba.com DESENVOLUPAMENT LOCAL

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

PROJECTE DE MOBILITAT SOSTENIBLE AL PALLARS JUSSÀ 2014

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

Objectiu

- Consolidar el treball que estan portant a terme els agents el Pallars Jussà en el **procés de creació de productes de descoberta del territori i d'internacionalització en els mercats europeus**, posicionant-se entre les **destinacions que aposten per la mobilitat sostenible**.

Mobilitat sostenible

Agències de viatge i empreses d'activitats que aposten per la sostenibilitat a Alemanya i altres països

131 empreses adherides.

Sostenibilitat en la seva triple dimensió:
mediambiental, social i econòmica.

Exemples analitzats

Trens turístics

- Tren Groc – Cerdanya francesa
- Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes
- Tren de la Rhune
- Tren del Vivarais

Iniciatives

- Alpine Pearls
- Suisse Mobile
- La Loire à Vélo
- Walkers are Welcome
- Grande Traversée des Alpes

Trens turístics

Tren Groc – Cerdanya francesa

http://www.ter-sncf.com/Regions/languedoc_roussillon/Fr/Loisirs_Tourisme/Default.aspx

- Símbol dels Pirineus Catalans, inaugurat el 1910
- 60 km amb 20 estacions entre Villefranche i la Tor de Carol
- Transporta unes 400.00 persones l'any
- Preus combinats d'anada i tornada a totes les estacions
- Promou campanyes per implantar l'ecomobilitat i el desplaçament sense cotxes
- Està previst oferir paquets de transport + allotjament + forfait per les pistes d'esquí

Trens turístics

Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes

www.tpcf.fr

- També conegut com "Train Rouge"
- 61 km amb 9 estacions entre Carcassona i Saint Martin – Lys i Ribesaltes
- Va transportar unes 19.000 persones l'any 2010
- Diversificació d'activitats: mercaderies, passatgers, autorail,...
- Disposa de diversos paquets turístics destinats a empreses, grups, famílies i particulars
- A la web es proposen escales als municipis amb informació sobre visites comentades, passejades, degustacions o exposicions

Trens turístics

Tren de la Rhune

<http://www.rhune.com/fr/index.aspx>

- Tren cremallera inaugurat el 1924 que porta viatgers fins a La Rhune, a 905 metres d'alçada
- Més de 350.000 viatgers l'any
- Descomptes per famílies, grups i persones amb discapacitats
- Activitats d'animació al llarg de l'any, especialment durant els períodes de vacances escolars i estiu (avistament d'ocells, tallers de supervivència al medi natural, activitats gastronòmiques i artístiques, entre altres)
- Web amb molta informació sobre itineraris a peu, entorn natural, pobles de la zona i altres

Trens turístics

Tren del Vivarais

<http://trainardeche.fr/wp/>

- Línia construïda el 1891, tancada el 2008 i reoberta el 2013 després d'un procés de restauració
- 4 productes sobre la línia ferroviària (Tren del Mercat, Le Mastrou, Tren del congost i Velorail de l'Ardeche)
- A la web hi ha una pestanya amb informació turística dels dos territoris pels quals transita: Valle du Rhône i Montagne Ardechoise
- La web permet fer reserves i comprar bitllets de tren

Iniciatives

Alpine Pearls

www.alpine-pearls.com

- Associació públic-privada de 28 localitats situades als Alps (Alemanya, Àustria, França, Itàlia, Suïssa i Eslovènia)
- L'entitat proposa 10 criteris que han de complir les destinacions
- S'han especialitzat com a destinacions respectuoses amb el medi ambient
- Les bases es van desenvolupar amb un projecte INTERREG III B, de més de 3 milions € cofinançat per la Unió Europea per impulsar l'ecoturisme a les regions alpines
- Combinació de visites a llocs d'interès, activitats turístiques i mitjans de transport sostenibles

Iniciatives

Suisse Mobile

<http://www.suissemobile.org/>

- Xarxa d'itineraris ecomòbils de 24.000 km destinada a la mobilitat suau a partir d'itineraris a peu, en bicicleta, BTT, rollers o caiac
- 22 itineraris nacionals i altres regionals, senyalitzats de manera uniforme
- Pensada pel turisme, perquè el visitant pugui desplaçar-se sense cotxe i amb transport públic
- Diades regionals de descoberta dels itineraris, amb uns 500.000 participants
- Potent web amb suport de mapes interactius amb informació de rutes, serveis associats i excursions per persones amb discapacitats

Iniciatives

La Loire à Vélo

<http://www.loireavelo.fr/>

- Marca d'itineraris de cicloturisme d'uns 800 km al voltant del riu Loira, dins una ruta que uneix els 3 principals rius europeus (Eurovelo) travessant 10 països al llarg de 3.500 km
- Integra empreses d'allotjament, d'activitats, transport i serveis de reparació de bicicletes i oficines de turisme, museus i altres espais visitables
- La marca facilitat la implicació dels empresaris locals, dóna visibilitat a l'itinerari i enforteix la governança turística de la zona

Iniciatives

Walkers are Welcome

<http://www.walkersarewelcome.org.uk/>

- Xarxa de més de 100 ciutats i pobles del Regne Unit que aposten per potenciar el senderisme als seus territoris
- Iniciativa promoguda "de baix a dalt" provoca un interès i compromís per obtenir la continuïtat de l'acreditació any a any
- Llista de criteris bàsics per convertir-se en integrant dels destins Walkers are Welcome
- Potent web amb informació dels municipis, rutes, iniciatives i esdeveniments que es fan als pobles i ciutats de la xarxa

Iniciatives

Grande Traversée des Alpes

<http://www.grande-traversee-alpes.com/>

- Associació amb 700 membres creada el 1971 per promoure el turisme de senderisme entre el Llac Léman i el Mediterrani
- La missió principal és fer del turisme itinerant una nova oportunitat per la muntanya a través d'un programa de grans itineraris i allotjaments qualificats per permetre al visitant descobrir al seu ritme el massís alpí francès
- Uns 300 allotjaments al llarg dels itineraris adaptats a cada pràctica
- Promou les avaluacions d'impacte econòmic per establir el perfil de viatger i adaptar la oferta

PROJECTE DE MOBILITAT SOSTENIBLE AL PALLARS JUSSÀ 2014

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

1. NOU PERÍODE COMUNITARI 2014-2020

El nou període comunitari segueix les directrius de l'**ESTRATÈGIA EUROPA 2020** que a mode de resum es focalitza en:

- Creixement intel·ligent sostenible i integrador pels països de la Unió Europea.
- Els estats han de donar prioritat a recolzar despeses que generin desenvolupament econòmic:
 - ✓ Educació
 - ✓ Recerca
 - ✓ Innovació
 - ✓ Energia
- El 20% del pressupost de la UE 2014-2020 ha d'anar adreçat als objectius del canvi climàtic.

1. NOU PERÍODE COMUNITARI 2014-2020

OBJECTIUS TEMÀTICS 2014-2020

1. Enfortiment de la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació.

Foment de la innovació i el coneixement en àrees rurals, a través de la cooperació entre els sectors agrícoles, alimentari, silvícola i altres sectors, i la creació de clústers i xarxes.

2. Millora de l'accés, l'ús i la qualitat en les tecnologies de la informació i comunicació.

Aplicable tant a l'administració i e-Govern, com a les aplicacions que fomentin la sostenibilitat i el desenvolupament rural.

Les accions han de tenir per objectiu la millora de la capacitat dels individus, el reforçament de la competitivitat i l'eficiència de les administracions públiques i les empreses, l'augment de l'atractivitat de les regions davant altres àrees del món, la prevenció de la deslocalització de l'activitat econòmica i el despoblament de les àrees menys desenvolupades.

1. NOU PERÍODE COMUNITARI 2014-2020

OBJECTIUS TEMÀTICS 2014-2020

3. Millora de la competitivitat de les PIMES, i el sectors agrícola i aquícola.

Entre d'altres accions inclou el desenvolupament de nous models de negoci, noves cadenes de valor i organització del màrqueting per facilitar la internacionalització, així com el desenvolupament de les PIMES en àrees emergents d'Europa i noves formes de turisme i de serveis i productes innovadors vinculats a l'envelliment de la població.

També inclou la integració dels productors del sector primari en les cadenes de comercialització d'aliments, i la promoció de mercats locals.

4. Suport al canvi cap a una economia menys dependent del carbó en tots els sectors.

5. Promoció de l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció de riscos.

1. NOU PERÍODE COMUNITARI 2014-2020

OBJECTIUS TEMÀTICS 2014-2020

6. Protecció del medi ambient i promoció de l'eficiència de recursos.

Inversions en infraestructures verdes, inclosos els espais Natura 2000 i altres territoris, per promoure la protecció i restauració de la biodiversitat i els serveis ecosistèmics, com la protecció contra focs o contra inundacions.

També inclou la diversificació de les economies locals protegint i millorant el patrimoni cultural i els paisatges.

7. Promoció del transport sostenible i eliminació de colls d'ampolla a punts clau de la xarxa de transports.

Inclou la mobilitat sostenible, integrada i accessible per reduir emissions de gasos d'efecte hivernacle, a través de plans de transport urbà, incloent la promoció del transport públic i l'ús de la bicicleta.

1. NOU PERÍODE COMUNITARI 2014-2020

OBJECTIUS TEMÀTICS 2014-2020

8. Promoció del treball i la mobilitat laboral

Entre d'altres, accions d'adaptació de treballadors, empreses i emprenedors al canvi desenvolupant serveis de suport, com el coaching, dissenyant i implementant nous llocs de treball innovadors, o facilitant la diversificació del sector agrícola i els llocs de treball no agrícoles en àrees rurals.

9. Promoció de la inclusió social i lluita contra la pobresa.

10. Inversions en educació, competències i formació continua.

11. Millora de la capacitat institucional i de l'eficiència de l'administració pública.

1. NOU PERÍODE COMUNITARI 2014-2020

El calendari previst en aquest procés de implementació del nou període comunitari és el següent:

4rt trimestre 2013	Aprovació del marc financer Aprovació Reglaments fons estructurals
1r trimestre 2014	Aprovació acord d'associació per a l'estat espanyol
2n-3r trimestre 2014	Aprovació programes operatius de Catalunya
3r-4rt trimestre 2014	Aprovació programes operatius de Cooperació Territorial
4r trimestre 2014-2015	Primeres convocatòries de programes

PROJECTE DE MOBILITAT SOSTENIBLE AL PALLARS JUSSÀ 2014

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

REUNIÓ Taula de Turisme del Pallars Jussà

Dia: 29 de juliol de 2014
Hora: 10:00h
Durada: 2h
Lloc: Sala de lectura de l'Epicentre
Assistents:

Conxita Serrano	Associació de Cases de Turisme Rural del Pallars Jussà
Eli Planxeria	Associació de Cases de Turisme Rural del Pallars Jussà
Josep Palau	Associació de Professionals de l'Àmbit Turístic (APAT)
Alba Serra	Hotel Terradets (Societat de Foment)
Alejandro Rivera	Cal Soldat (Societat de Foment)
Núria Martí	Pirineu Emoció (Societat de Foment)
Enric Bardella	Societat de Foment JussActiu
Josep Capellà	DCB Turisme i Desenvolupament Local
Ignasi Capellà	DCB Turisme i Desenvolupament Local
Joan Ubach	Consell Comarcal Pallars Jussà
Josep Ardanuy	Consell Comarcal Pallars Jussà
Ramon Iglesias	Consell Comarcal Pallars Jussà

Excusen la seva assistència:

Miquel Canut	Hotel Vall Fosca (Societat de Foment)
Mireia Font	Associació Marques de Pastor

ORDRE DEL DIA:

1. Benvinguda del president del Consell Comarcal
2. Presentació del gerent del Consell Comarcal sobre els eixos principals d'àmbit turístic que s'impulsen des del Consell i sobre el Fons de Foment Turístic de la Generalitat
3. Exposició del tècnic de turisme del Consell Comarcal sobre la participació del Pallars Jussà en el programa europeu ETIS (sistema d'indicadors de sostenibilitat)
4. Explicació del consultor Josep Capellà sobre els projectes que està duent a terme a la comarca:
 - Mobilitat sostenible
 - Acció de dinamització turística concertada amb el sector
 - Seminaris d'experiències de mobilitat sostenible
5. Debat sobre els punts exposats i altres temes relacionats

ACTA DE LA REUNIÓ

1. Benvinguda del president del Consell Comarcal

El Joan Ubach dóna la benvinguda als assistents a aquesta 3a reunió de la Taula de turisme. Fa una breu exposició dels projectes turístics que s'han pogut tirar endavant en èpoques difícils, com són la consolidació de la plaça de tècnic de desenvolupament turístic, l'obertura de l'Epícentre i les actuacions territorials als voltants dels embassaments.

Exposa que el sender que recorre el marge dret de l'embassament de Terradets ja és una realitat i que el projecte d'itinerari natural al voltant de l'embassament de Sant Antoni (de Salàs de Pallars a La Pobla de Segur) té bona perspectiva ja que s'ha concedit la subvenció del Fons de Foment del Turisme que n'assegura el finançament al 60%, tot i que cal trobar el 40% restant. Ho valora positivament ja que d'un total de 122 projectes se n'han atorgat només 17, sent el Pallars Jussà un d'ells.

2. Presentació del gerent del Consell Comarcal sobre els eixos principals d'àmbit turístic que s'impulsen des del Consell i sobre el Pla de Foment Turístic de la Generalitat

En Josep Ardanuy explica que des del Consell Comarcal s'està treballant en un projecte ampli de possible finançament europeu que necessita la col·laboració del sector privat. Argumenta que trobar fons econòmics dins l'Estat és complicat i per això el punt de mira també considera les noves línies de finançament de la Unió Europea, coincidint amb la nova etapa 2014-2020.

Aquestes convocatòries europees està previst que surtin a finals del 2014 o durant el primer semestre de 2015, de manera que cal treballar conjuntament amb anticipació per tal d'estar preparats pel dia que surtin. És fonamental la participació en el projecte de les associacions del sector turístic i també de la Societat de Foment, per tal que validin el projecte i puguin aportar les seves idees i recomanacions.

El projecte en el qual s'està treballant és un projecte de mobilitat sostenible, el qual complementa algunes de les accions que s'han dut a terme i d'altres que estan en curs:

- L'itinerari de Terradets ja està funcionant.
- La connectivitat fluvial dels dos Pallars mitjançant la rampa de la presa de Sossís: s'han fet els primers contactes amb l'empresa concessionària i també amb empresaris de ràfting i amb la Societat de Foment.
- El Tren dels Llacs ja està en funcionament, sembla que el 2016 hi haurà trens nous i FGC agafarà la gestió total de la línia. Pel projecte de mobilitat sostenible FGC és actor a tenir en compte.
- El sender de l'embassament de Sant Antoni: està projectat fer-lo de Salàs a Pobla però en un futur es podria ampliar cap Aramunt. Són 6.5 km, uneixen dos poblacions importants, a més passa per dues estacions de tren. Cal trobar el 40% de finançament que manca.

El projecte de mobilitat sostenibles és un projecte comarcal que requereix de la participació també del sector privat, tant en aquest punt de definició com en una futura col·laboració per poder tirar conjuntament el projecte endavant durant els propers mesos.

3. Exposició del tècnic de turisme del Consell Comarcal sobre la participació del Pallars Jussà en el programa europeu ETIS (sistema d'indicadors de sostenibilitat)

El Pallars Jussà està participant en la 2a fase d'implementació del sistema d'indicadors de sostenibilitat del turisme (ETIS), impulsat per la DG Empresa i Indústria de la Comissió Europea.

Es tracta de mesurar l'impacte que té el turisme a la comarca, per tal d'aconseguir informació i així poder prendre decisions futures, en base a uns indicadors recomanats.

Per la recollida dels indicadors es requereix de la col·laboració de tots els agents turístics que voluntàriament hi vulguin participar.

S'adjunta presentació.

4. Explicació del consultor Josep Capellà sobre els projectes que està duent a terme a la comarca:

- o Mobilitat sostenible
- o Acció de dinamització turística concertada amb el sector
- o Seminaris d'experiències de mobilitat sostenible

El projecte de mobilitat sostenible és una mica el resultat dels anys previs de treball a la comarca, d'on es treuen les línies estratègiques i les oportunitats.

Per tal de seguir avançant en la creació d'un Pla de treball a mig termini per la Taula de turisme del Pallars Jussà, és important que el llenguatge que s'utilitza s'adapti al llenguatge que utilitza la Comissió Europea, i que els nostres plans estratègics s'adaptin als plans europeus de 7 anys i a les seves prioritats.

Així, s'ha impulsat la participació al sistema d'indicadors d'impacte del turisme a les destinacions (ETIS). Treballant amb ETIS ens acostem a la unitat de turisme que marca la política turística a Europa, i facilita el buscar territoris amb els quals treballar conjuntament en un futur i seguir el programa de finançament 2014-20.

La DG Empresa i Indústria cada vegada demanen més el treball en xarxa com a condició per donar fons. Per exemple la convocatòria de Thematic Tourism és un sol producte que combina mínim 4-5 països. El treball en xarxa és fonamental.

Per què un projecte de mobilitat sostenible? La mobilitat sostenible és una tema complex, és una intenció de progressar en aquest camp. La Comissió europea entén la sostenibilitat com un procés, una voluntat d'anar millorant per minimitzar l'impacte de les activitats al territori. Es complex però ja tenim feina feta: El Tren dels Llacs, el Cinquè Llac, l'extensa xarxa de senders, els camins temàtics als embassaments, el projecte de connexió fluvial, etc.

Una mica ja hem anat avançant i volem avançar més.

La mobilitat sostenible també serveix per posicionar-nos en els mercats, per exemple la iniciativa Alpine Pearls ha guanyat premis internacionals; el turoperador Inntravel als catàlegs inclou temes de *slow travel*, de sostenibilitat; a Alemanya l'associació de tour operadors Forum Anders Reisen prioritza temes de mobilitat amb el tren.

També en política turística de la UE, la qual marca que el 20% del pressupost comunitari es destinarà a projectes lligats a mitigar el canvi climàtic.

La mobilitat sostenible a nivell de comarca, representaria: posar en valor transports col·lectius; crear o millorar itineraris i els entorns dels embassaments; potenciar el telefèric de la Vall Fosca, o inclús el projecte del Tren dels cims (carrilet estany Gento), la creació de nous productes de cicloturisme, el projecte de connexió fluvial a la presa de Sossís, etc.

Buscar exemples europeus de bones pràctiques en mobilitat sostenible. Per seguir endavant un treball a mig i llarg termini, s'ha elaborat un document que analitza:

4 experiències de trens turístics:

- Tren groc
- Train rouge: Pays Cathare
- Tren de la Rhune, cremallera
- Tren del Vivarais

5 iniciatives territorials:

- Alpine Pearls
- Suisse Mobile: incomparable a nivell d'escala però útil
- La Loire à Vélo: importància col·laboració pública privada
- Walkers are Welcome, dle Regne Unit
- Grande Traversée des Alpes: promou la bicicleta entre Llac Lémas i el Mediterrani. D'aquí neix la xarxa *Rando Accueil* pensada en proporcionar els serveis pel senderisme

Aquestes iniciatives al mateix temps de ser projectes de referència, són possibles socis amb qui poder col·laborar a mig termini.

Períodes de finançament: Quan pensem en ajudes i finançament extern ens hem d'adaptar al nou període comunitari 2014-2020. Ja s'estan definint alguns aspectes d'aquestes futures línies de finançament, per exemple pel que fa la la comunitat de treball dels Pirineus, l'Interreg transfronterer ja ha escollit 7-8 objectius, ara la Unió Europea dirà quins d'aquests són prioritaris, per acabar amb 3-4 objectius i d'aquí a mitjans 2015 sortiran les primeres convocatòries.

5. Debat sobre les exposicions i aportació d'idees

- La Conxita Serrano exposa que un projecte de mobilitat sostenible no només és del Pallars Jussà, el tren comença a Lleida, hi ha d'haver un lligam per connectar-ho amb la població de Barcelona per tal que puguin arribar a Lleida i després a la comarca. El treball en xarxa és imprescindible.

També mostra la seva queixa pel fet que les estacions de tren del Jussà estan en mal estat, per exemple la de Pobla. Està molt bé el projecte però potser cal treballar més la base o incloure la remodelació de l'estació de La Pobla dins el projecte. També cal invertir en obra i infraestructures que millorin la percepció i l'experiència dels que ens visiten.

Tampoc hi ha un enllaç entre el tren i el telefèric, manquen enllaços entre el tren i els elements turístics de la comarca.

- L'Enric Bardella parla de les reunions fetes amb ferrocarrils de la Generalitat, les quals van en aquesta línia i asseguren que al gener de 2016 entraran en funcionament els nous trens que permeten que els operi FGC. Està previst que les noves màquines permetin agilitat i baixin costos de manteniment. Afegeix que la iniciativa a la presa de Sossís podria repercutir amb més turistes dormint a La Pobla de Segur.
- El Josep Ardanuy comenta que un futur projecte europeu cuidarà aquestes coses, identificarà les mancances del territori per intentar corregir-les. Les obres en infraestructura també hi seran incloses, sempre que sigui acceptat a les bases del projecte.
- La Conxita afegeix que la remodelació de l'estació de La Pobla és prioritari i que s'ha d'intentar que sigui inclosa dins el projecte. Per altra banda, afegeix que a la comarca són pocs els empresaris d'allotjaments que parlen de temes de sostenibilitat. A més la implementació d'etiquetes de qualitat o de gestió ambiental penalitza els propietaris ja que té un cost.
- L'Eli afegeix que l'Agència Catalana de Turisme està destacant a les empreses certificades per davant de la resta d'empreses, i això no hauria de passar al Pallars amb el projecte que es vol dur a terme.
- El Ramon respon que les marques de qualitat o de certificació per a empreses sí que identifiquen a les empreses que hi ha apostat i que a algunes publicacions l'ACT sí que les destaca. Però per aquest projecte comptem amb totes les empreses que vulguin participar, tinguin certificació o no.
- L'Alejandro mostra la seva satisfacció pels canvis positius en turisme que aquests darrers anys s'estan duent a terme al Pallars, com són l'Epícentre, el fet de disposar d'un tècnic de turisme comarcal, o el finançament aconseguit pel projecte de l'embassament també. Afegeix que la sostenibilitat és un eix estratègic i una inversió de futur, tot posant exemples de grans empreses que ho treballen. I el fet que cal pensar en Barcelona, com podem apropar als visitants al Pirineu, com es pot fer això a curt termini.
- En Josep Capellà explica que la sostenibilitat pot semblar etèria, però el segment de mercat *LOHAS* (*Lifestyles of Health and Sustainability*) ja són en alguns països més del 20% de la població i està creixent. És un perfil de consumidors interessant, en el que més despesa fan és en salut, dieta, fer esport... Tot seguit de gastar en construcció i el 3r punt de despesa són les vacances amb criteris de sostenibilitat. Afegeix que no s'ha d'exagerar aquest potencial, però les

coses van cap aquí, som conscients d'on som i del camí que ens falta, però per avançar és important anar cap aquí.

- L'Alba comenta que cada empresa i cada territori ha de treballar per avançar, i després s'ha de treballar en xarxa; p. ex. els camins ja els tenim però ens falta acabar d'enllaçar-los amb l'arribada en tren o amb itineraris en bicicleta. Cal aprofitar l'oferta actual dels embassaments que ja els tenim, treballar més en xarxa entre nosaltres i comunicar bé. Cal acabar de lligar-ho, que no quedi a mitges. Pel que fa al camí de Cellers, estan molt contents però hi falta algunes coses: trams que no pots passar en bicicleta o amb cadira de rodes, i el pont de Monares que tampoc té accés.
- L'Alejandro demana que estaria bé que el Consell Comarcal portés un ponent que expliqui com la sostenibilitat es pot apropar des d'Europa al nostre nivell d'empresa petita. Suggereix que a finals d'estiu es faci una reunió per parlar d'aquests temes, incloent també propostes sobre com resoldre la situació de l'estació de La Pobla.
- El Josep Palau no comparteix l'estratègia, considera que es fan coses noves com el sender de Terradets, però que hi ha molts quilòmetres de camins que ja tenim i que ningú els manté, i en canvi se'n proposa un de nou de 6km al voltant de Sant Antoni. Afegeix que els camins que utilitza per la hípica els neteja ell mateix sense demanar res a l'administració. També comenta que des del Consell s'estan gastant molts esforços en promocionar El Cinquè Llac.
- El Josep Ardanuy respon que des del Consell s'intenta prioritzar esforços en els camins on el sector privat també hi participa i l'anima a presentar una proposta.
- El Ramon explica que El Cinquè Llac per les seves particularitats de paquet de senderisme de diversos dies, amb criteris de sostenibilitat i que ha sorgit fruit de la iniciativa del sector privat, és un recurs que atrau l'interès tant de la premsa com dels tour operators, i que per això moltes vegades té més visibilitat, en favor de la comarca, que iniciatives individuals.
- La Conxita afegeix que els sector privat ara ha de pair tot el que s'ha exposat i que necessiten uns dies per parlar-ne i després fer propostes.

Des del Consell Comarcal es conclou la reunió recordant que el projecte de mobilitat sostenible és un procés obert que anirà evolucionant els propers mesos, en base també a les aportacions del sector. Cal tenir en compte també que s'haurà d'adaptar a les bases que regulin els projectes de les futures convocatòria europea.

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LA

DOSSIERS DE PRESENTACIÓ DEL PROJECTE DE MOBILITAT SOSTENIBLE

ANNEX 3

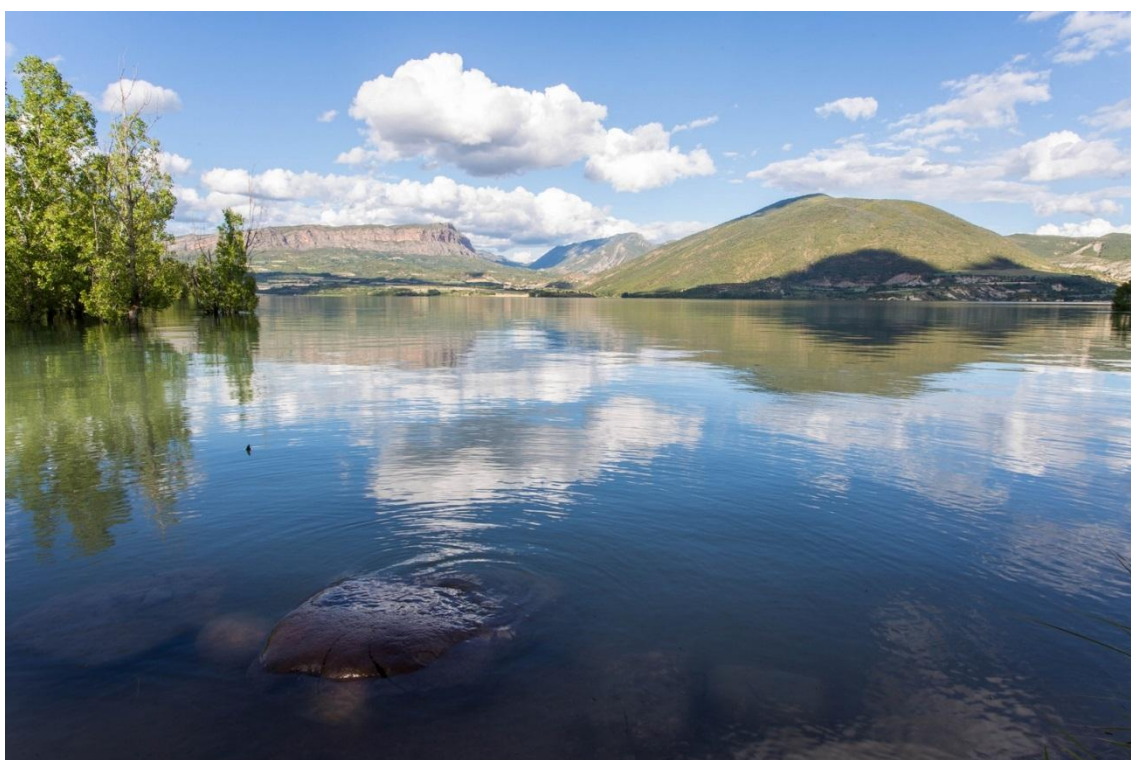
DCB. TURISME I
www.decaba.com **DESENVOLUPAMENT LOCAL**

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

PALLARS JUSSÀ

Dossier projecte mobilitat sostenible

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

ÍNDEX

Introducció

La mobilitat sostenible al Pallars Jussà

Projecte de mobilitat sostenible al Pallars Jussà

El Nou Període Comunitari 2014 – 2020 de la Unió Europea, una oportunitat per consolidar aquests projectes

Exemples d'altres territoris

INTRODUCCIÓ

Els agents públics i privats del Pallars Jussà han estat portant a terme els últims anys un procés de dinamització econòmica i turística en el marc del programa **Treball a les 7 comarques**, que ha aconseguit resultats notoris pel que fa a la col·laboració públic-privat i el posicionament en els mercats d'alguns dels productes turístics més singulars de la comarca.

En la primera etapa, **al llarg del 2010 es va plantejar un “Seminari Productiu per al Desenvolupament Turístic”** al Pallars Jussà. El seu contingut bàsic es va fonamentar en l'anàlisi dels factors que condicionen el desenvolupament del turisme a les comarques de muntanya, l'enfocament estratègic des d'una perspectiva global de territori, l'organització dels agents locals, la seva capacitat de concreció de projectes i de transformació dels plans en accions. Estava adreçat a un col·lectiu de persones que poguessin exercir un paper protagonista en relació al turisme local.

Els resultats es van plasmar en un document titulat “Elaboració del pla d'acció per al desenvolupament del turisme” al Pallars Jussà. La primera línia estratègica definida en aquest document és precisament la del treball en xarxa i la cooperació.

La segona etapa, iniciada el 2011, ha permès anar avançant en la **consolidació de productes i en la millora de treball conjunt**.

Entre els resultats obtinguts hi ha l'edició d'un **Dossier professional - Catàleg de producte**, amb una primera part de presentació dels principals atractius de la comarca que s'adjunta a l'annex, i una segona amb un recull dels diferents productes turístics que s'hi ofereixen, adreçats a públics molt diversos, que es pot descarregar a través de www.pallarsjussa.net/descarrega-de-fulletons/dossier-professional

Aquest dossier, en cinc idiomes, s'ha convertit en un instrument clau en la presentació turística de la comarca, la concertació amb institucions turístiques vinculades a aquest territori, l'atenció a mitjans de comunicació i generació de notícies, l'assistència a workshops i el contacte amb operadors especialitzats.

Durant el 2013, a més, **la incorporació de un tècnic de desenvolupament local i turístic** per part del Consell Comarcal ha estat cabdal per avançar en aquesta cultura de cooperació en els programes de dinamització turística.

Així mateix, l'estiu del 2013 **s'ha obert al públic l'Epicentre**, situat a Tremp, la capital de la comarca. Aquest espai vol esdevenir el punt neuràlgic de l'activitat turística a la comarca.

La comarca del Pallars Jussà, per tant, ja disposa d'un equipament de referència i d'uns actors disposats a treballar conjuntament.

LA MOBILITAT SOSTENIBLE AL PALLARS JUSSÀ

En aquest procés, la mobilitat sostenible s'ha convertit en un element central de l'estratègia de desenvolupament turístic de la comarca i ja han anat sorgint algunes iniciatives que van en aquesta línia, com la creació de producte turístic a l'entorn del **Tren dels Llacs** www.trendelsllacs.cat

Aquesta línia de tren singularitza la comarca entre l'oferta existent de turisme de muntanya i s'ha convertit en un recurs turístic de primer ordre. Així, trobem productes de descoberta del territori, de senderisme, d'ecoturisme, de visites d'escolars, i d'altres tipologies que utilitzen el **Tren dels Llacs** per desplaçar-se al Pallars Jussà gaudint d'un trajecte que recorre uns paisatges de gran bellesa natural. El tren i el trajecte representen una part significativa de l'experiència turística i contribueixen a posicionar i diferenciar la destinació.

Els productes turístics relacionats amb el **Tren dels Llacs** estan generant moviment econòmic a la zona i ajudant a la creació de noves empreses i oportunitats laborals per diferents col·lectius com els joves. A més, estan posicionant el Pallars Jussà com un destí turístic atractiu pels amants del senderisme, el cicloturisme, l'ecoturisme i altres segments atrets per la descoberta del territori. En els dos darrers anys diferents periodistes especialitzats en viatges s'han interessat per aquests productes turístics i especialment per la Ruta del Cinquè Llac com ara The Times del Regne Unit, Outdoor Welten d'Alemanya, Grandes Espacios de España, Vrijetijdmedia de Holanda i alguns operadors especialitzats d'aquests països han manifestat el seu interès.

Però aquest no és l'únic element de mobilitat sostenible a la comarca. El **telefèric de Sallente – estany de Gento**, www.vallfosca.net/teleferic.php a la Vall Fosca, és un altre element interessant i singular que ofereix el Pallars Jussà. Aquest telefèric es va crear a principis dels anys 80, i servia per transportar el material per a la central hidroelèctrica reversible de Sallente. Un cop finalitzades les obres, el telefèric es va posar al servei dels passatgers, permetent accedir fins a 2.000 metres d'altitud i sent l'inici de nombroses rutes que s'endinsen pel Parc Nacional d'Aigüestortes i l'Estany de Sant Maurici.

Altres elements de mobilitat sostenible són l'**extensa xarxa de senders i de rutes cicloturístiques i de BTT** de la comarca www.pallarsjussa.net, adaptades a diferents especialitats i nivells d'exigència, i els **itineraris al voltant dels estanys de Terradets**, que ja està en funcionament, i **el de Sant Antoni**, que s'adequarà amb l'ajuda atorgada pel Pla de Foment turístic de la Generalitat de Catalunya.

Però encara hi ha camí per recórrer i la seva potencialitat podria ser molt més notòria si aquest element es pogués integrar en una estratègia més amplia vinculada a la mobilitat sostenible tal com fan altres destins europeus especialment de zones de muntanya. Cal tenir present totes aquestes actuacions seran també molt beneficioses per la població local, ja que permet mantenir la línia de tren i potencia la xarxa de camins que connecten entre les poblacions.

PROJECTE DE MOBILITAT SOSTENIBLE DEL PALLARS JUSSÀ

Justificació

El canvi climàtic i l'escalfament global són condicionants molt sòlids que afecten l'economia i la societat mundials i tenen fortes implicacions en el turisme. S'estima que el turisme contribueix fins al 5,3% de les emissions de gasos amb efecte hivernacle, amb el transport com a principal causant (75%). A la part positiva, la creixent presa de consciència de la importància i potencial de la "economia verda" dóna al turisme l'oportunitat d'adaptar-se i de contribuir a l'expansió de llocs de treball verds, els quals són vistos com una oportunitat de creixement important per l'ocupació global els propers anys.

Com a resposta al canvi climàtic es comencen a veure variacions en el comportament dels consumidors, l'adopció generalitzada de programes voluntaris o obligatoris de compensació de les emissions de CO₂. Els possibles canvis en els usos del transport i la demanda d'un comportament mediambientalment responsable, poden significar nous reptes tant per les destinacions consolidades com per a les empreses.

Objectiu general

L'objectiu general del projecte es centra en la dinamització econòmica i turística del Pallars Jussà a través de la cooperació i el treball conjunt entre agents públics i privats de la comarca, apostant per la mobilitat suau "soft-mobility" com una de les estratègies de singularització de l'oferta turística i de suport a un model de desenvolupament turístic sostenible.

Objectius específics

- Consolidar la cooperació públic-privada a través d'un grup de treball estable que faciliti la identificació d'oportunitats i la preparació de projectes a presentar a diferents convocatòries de programes de desenvolupament econòmic i turístic, així com de cooperació interterritorial d'abast estatal o europeu vinculats a la mobilitat sostenible.
- Analitzar experiències d'altres territoris que hagin treballat el tema de la mobilitat sostenible com a eix central de l'estratègia de posicionament turístic, i que puguin servir de referència en aquest procés de dinamització econòmica comarcal.
- Contactar amb representants d'aquests territoris i, en algun cas, realitzar visites tècniques per conèixer amb detall els seus projectes de mobilitat sostenible aplicada al turisme, i establir-hi vincles i relacions que puguin ser duradores a mig termini i que permetin presentar projectes de cooperació territorial.

- Contribuir a crear nous productes turístics que incorporin la mobilitat sostenible en la seva configuració i disseny, i donar suport en la promoció, comunicació i comercialització dels mateixos.
- Mantenir-se informat de possibles línies de finançament d'organismes d'àmbit estatal o europeu per presentar projectes aptes per ser finançats en les seves convocatòries.

Possibles línies de treball

- **Programa de manteniment de les infraestructures de mobilitat suau**
Aconseguir que les xarxes de senderisme, cicloturisme, BTT i els equipaments que hi estan associats siguin un producte turístic competitiu, és necessari assegurar el seu manteniment tant a nivell de senyalització, els traçats, entorns, etc.

Si aquest manteniment es delega als ajuntaments o a iniciatives privades, es corre el risc de que hi hagi trams que no tinguin el nivell de qualitat que es requereix.

Per això, es proposa crear un centre de gestió d'aquestes xarxes, assegurant un pla de manteniment continuat, i un centre d'incidències per poder actuar d'una forma àgil

- **Suport a la creació de producte turístic**

Es proposa avançar en la creació d'una gamma de productes específics adreçats a segments de mercat dels principals països emissors de turisme cap a l'Estat espanyol que promouen activitats de turisme actiu i de descoberta dels valors naturals, ambientals, gastronòmics i etnològics dels territoris, basades en les infraestructures de mobilitat suau de què disposa la comarca i la combinació de diferents sistemes de desplaçament pel territori.

A partir de la creació de productes tant per mercats internacionals com de proximitat es poden generar accions de promoció turística.

➤ **Adaptació dels serveis de les empreses**

Un aspecte cada cop més important en la creació de productes específics, és l'adaptació dels establiments als requeriments dels usuaris d'aquests productes. Arreu d'Europa, una bona part dels establiments d'allotjament, empreses d'activitats, restaurants i altres negocis van adaptant els seus serveis a uns requisits pre-establerts, una filosofia de treball i un fil argumental en la seva comunicació, que vol donar resposta a aquests requeriments.

D'aquesta manera es troben xarxes d'establiments especialitzats en senderisme, ciclisme, rutes a cavall, ecoturisme, etc.

El què es pretén amb aquesta actuació és:

- Identificar i analitzar les iniciatives existents d'adaptació dels establiments als mercats.
- Preparació de fitxes de treball amb els requeriments que es proposaria a les empreses.
- Fer accions de formació i acompanyament a les empreses.

➤ **Identificació i seguiment de programes d'ajuts i preparació de projectes.**

Les accions que es volen emprendre són molt diverses i per tant, serà necessari establir criteris de prioritització en funció de:

- L'oportunitat temporal per portar a terme cada una d'elles.
- La capacitat d'obtenir finançament extern que asseguri el seu desenvolupament i continuïtat.

En aquest sentit, s'haurà de conèixer quines són les línies d'ajuts d'entitats i organismes públics (diputacions, conselleries dels diferents governs autonòmics, ministeris, programes europeus, etc.) i privats, (Fundacions de bancs i grans empreses) i actuacions de Responsabilitat Social Corporativa.

El fet de plantejar la creació del treball en xarxa entre diferents territoris europeus ens ha de permetre tenir accés a les convocatòries del nou període comunitari 2014-2020 de la Unió Europea, al qual es fa referència en el capítol següent.

EL NOU PERÍODE COMUNITARI 2014-2020 DE LA UNIÓ EUROPEA, UNA OPORTUNITAT PER CONSOLIDAR AQUESTS PROJECTES

Els programes de finançament que depenen d'Europa i de les institucions europees es configuren en períodes comunitaris que tenen 7 anys de durada. Al final de cada període comunitari es realitzen avaluacions internes sobre el funcionament dels programes de finançament, els projectes realitzats, la concreció dels objectius prioritaris, la situació socioeconòmica, mediambiental i de desenvolupament social dels diferents territoris de la Unió Europea, i altres paràmetres similars. En funció d'aquestes avaluacions es configuren els nous objectius prioritaris de la Unió Europea, les àrees d'actuació, els nous programes de finançament i altres mesures que marcaran el futur d'Europa durant els propers anys.

Actualment, estem a l'inici del **nou període comunitari 2014-2020** i s'estan acabant de configurar els programes que s'hi portaran a terme. Per tant, si es té la voluntat de treballar amb perspectiva europea, resulta imprescindible estar al dia d'aquest procés i els temes que estan sobre la taula, per saber cap a on aniran les estratègies i els tipus de projectes que Europa impulsarà en els propers anys.

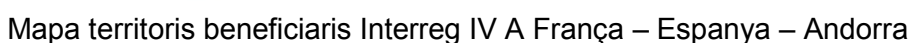
El **nou període comunitari 2014 – 2020** segueix les directrius de l'**Estratègia Europa 2020**, que a mode de resum es focalitza en:

- Creixement intel·ligent, sostenible i integrador dels països de la Unió Europea.
- Els estats han de donar prioritat a recolzar despeses que generin desenvolupament econòmic, en especial Educació, Recerca i Innovació.
- El 20% pressupost de la Unió Europea 2014 – 2020 ha d'anar destinat a accions vinculades als objectius del canvi climàtic i a mitigar els gasos efecte hivernacle que afecten l'atmosfera.

Els objectius prioritaris del nou període comunitari 2014 – 2020 són els següents:

1. Enfortiment de la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació.
2. Millora de l'accés, l'ús i la qualitat de les tecnologies de la informació i comunicació.
3. **Millora de la competitivitat de les PIMES, i els sectors agrícola i aquícola.**
4. **Suport al canvi cap a una economia menys dependent del carbó en tots els sectors.**
5. **Promoció de l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció de riscos.**
6. **Protecció del medi ambient i promoció de l'eficiència de recursos.**
7. **Promoció del transport sostenible i eliminació dels colls d'ampolla en punts clau de la xarxa de transports.**
8. Promoció del treball i la mobilitat laboral.
9. Promoció de la inclusió social i lluita contra la pobresa.
10. Inversions en educació, competències i formació continua.
11. Millora de la capacitat institucional i de l'eficiència de l'administració pública.

A més, des d'Europa també s'estan potenciant molt **els projectes de cooperació entre diferents territoris de la Unió Europea**, en especial a través dels diferents programes **Interreg**. Dins aquesta línia, els projectes de cooperació transfronterera entre territoris de diferents països de la Unió Europea que comparteixen fronteres també són molt interessants per les institucions europees encarregades de la gestió dels programes i de l'adjudicació de projectes. El Pallars Jussà, tot i no tenir frontera física amb França i Andorra, es troba situat en una província que si la comparteix amb ambdós països, pel que les oportunitats de capitalitzar projectes de cooperació amb altres territoris de França i Andorra són molt elevades.

Un altre programa **Interreg transnacional** el qual la comarca del Pallars Jussà pot beneficiar-se'n és el **Interreg IV B MED** (<http://www.programmemed.eu/en>), que acull territoris de països europeus que es troben a la riba del mar Mediterrani. L'autoritat de gestió d'aquest programa es troba a Marsella (França) i l'àmbit d'actuació són els països del següent mapa marcats en verd.

Mapa territoris beneficiaris Interreg IV B MED

I per una altra banda també hi ha el programa **Interreg transnacional IV B SUDOE** (<http://www.interreg-sudoe.eu/>), que inclou territoris de França, Espanya i Portugal. L'autoritat de gestió d'aquest programa és la Dirección General de Economía del Gobierno de Cantabria, i aquest és el mapa dels territoris beneficiaris d'aquest programa.

Mapa territoris beneficiaris Interreg IV B SUDOE

Hi ha molts altres programes de subvencions interessants als quals el Pallars Jussà pot presentar projectes, com **el programa COSME** (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) que té per objectiu donar suport a les petites i mitjanes empreses i als emprenedors en diferents àmbits, o els projectes de turisme cultural i sostenible a la Unió Europea, ambdós impulsats per la **Direcció General de Industria i Empresa de la Comissió Europea** (http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm).

EXEMPLES D'ALTRES TERRITORIS

Aquest apartat recull diferents tipus d'experiències d'algunes destinacions europees que estan vinculades a la mobilitat sostenible. Hi ha un primer bloc dedicat a exemples de trens turístics que s'han posicionat com a elements centrals de les ofertes turístiques i que han estructurat tota una sèrie de productes al seu voltant. La majoria d'aquests trens analitzats són de zones de muntanya franceses, especialment de la zona dels Pirineus, els quals estan molt ben posicionats i estructurats, oferint diferents tipus de paquets turístics que combinen els viatges amb tren amb diferents activitats (esquí, senderisme, banys termals) i allotjaments.

Hem fet un èmfasi especial als trens situats en zones de muntanya del Pirineu perquè ens interessa identificar experiències que en el futur siguin susceptibles d'establir-hi acords de col·laboració i de treball en xarxa a través de les convocatòries dels programes de cooperació territorial europea INTERREG V A (Espanya, França, Andorra).

Els exemples de trens analitzats són:

- **El Tren Groc**, que uneix Villefranche amb la Tor de Carol al llarg de 60 quilòmetres i transporta 400.000 persones l'any de mitjana.
- **El Train du Pays Cathare**, que va de Carcassona a Ribesaltes i transporta unes 19.000 persones l'any.
- **El Tren del Vivarais**, entre Boucieu le Roi i Lamastre a la zona de l'Ardeche.
- **El Tren de la Rhune**, tren cremallera que porta els viatgers fins al pic de La Rhune, prop de Saint Jean de Luz, a 905 metres d'altitud. Transporta uns 350.000 viatgers l'any.

El segon bloc d'aquest document fa referència a xarxes de cooperació de territoris de muntanya que es basen en els principis de la mobilitat i el turisme sostenible. Aquestes xarxes s'organitzen conjuntament per crear rutes accessibles amb mitjans de transport suaus (bicicleta, senderisme, rollers), dissenyar paquets turístics adaptats a les diferents tipologies de clients, garantir la qualitat dels seus recursos i fer comunicació i promoció conjunta dels territoris que les conformen.

Pel que fa a iniciatives vinculades a la mobilitat sostenible promogudes des dels territoris, s'ha fet una selecció que considerem que pot ser d'utilitat pel Pallars Jussà a l'hora de desenvolupar un pla de treball en aquesta línia. Una de les que resulta més interessant és la xarxa **Alpine Pearls**, una associació de 28 zones turístiques dels Alps que s'han especialitzat com *destinacions respectuoses amb el medi ambient*. Actualment en formen part 29 municipis d'Alemanya, França, Itàlia, Àustria, Eslovènia i Suïssa i es va consolidar a través de programes de cooperació territorial europea INTERREG.

També s'ha considerat oportú analitzar dues iniciatives de caràcter nacional com és el cas de **Suisse Mobile**, xarxa d'itineraris eco-mòbils (a peu, en bicicleta, en BTT, en rollers o en caiac) pensada per l'oci i el turisme. La segona iniciativa és l'associació **Walkers are Welcome** que integra en l'actualitat 100 ciutats i pobles que aposten per potenciar el senderisme als seus territoris amb un compromís que implica els ciutadans, les administracions locals i les empreses.

Complementa aquests anàlisis d'experiències territorials la iniciativa **La Loire à Velo**, desplegada a França consistent en la creació d'una marca de cicloturisme a l'entorn del riu Loira que integra empreses d'allotjament, d'activitats, de transport i serveis de reparació de bicicletes però també oficines de turisme, museus i altres espais visitables.

Finalment hem incorporat una fitxa sobre l'experiència **Grande Traversée des Alpes**. Es tracta d'una associació creada el 1971 per promoure en principi el turisme de senderisme entre el Llac Léman i la mar Mediterrània. La seva missió principal és fer del turisme itinerant (a peu, en bicicleta, en moto, en cotxe) una nova oportunitat per la muntanya a través de un programa de grans itineraris i d'allotjaments qualificats. Aquesta iniciativa creiem que podria ser d'interès per les comarques dels Pirineus de Catalunya a l'entorn del GR 11 o altres senders i xarxa itinerants.

AQUEST DOSSIER HA ESTAT ELABORAT AMB EL SUPORT DE:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LA

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

CONTACTE :

Consell Comarcal del Pallars Jussà
EPICENTRE. Centre de visitants del Pallars Jussà
Pg. del Vall, 13 – 25620 Tremp
Tel: 973 653470

PALLARS JUSSÀ

Dossier proyecto movilidad sostenible

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

ÍNDICE

Introducción

La movilidad sostenible en el Pallars Jussà

Proyecto de movilidad sostenible en el Pallars Jussà

Ejemplos de otros territorios

INTRODUCCIÓN

Los agentes públicos y privados del Pallars Jussà han están llevando a cabo en los últimos años un proceso de dinamización económica y turística en el marco del programa **Treball a les 7 Comarques**, que ha logrado resultados notorios en cuanto a la colaboración público-privada y el posicionamiento en los mercados de algunos de los productos turísticos más singulares de la comarca.

En la primera etapa, **a lo largo del 2010 se planteó un "Seminario Productivo para el Desarrollo Turístico"** en el Pallars Jussà. Su contenido básico se fundamentó en el análisis de los factores que condicionan el desarrollo del turismo en las comarcas de montaña, el enfoque estratégico desde una perspectiva global de territorio, la organización de los agentes locales, su capacidad de concreción de proyectos y de transformación de los planes en acciones. Estaba dirigido a un colectivo de personas que pudieran desempeñar un papel protagonista en relación al turismo local.

Los resultados se plasmaron en un documento titulado "Elaboración del plan de acción para el desarrollo del turismo" en el Pallars Jussà. La primera línea estratégica definida en este documento es precisamente la del trabajo en red y la cooperación.

La segunda etapa, iniciada en 2011, ha permitido ir avanzando en la **consolidación de productos y en la mejora de trabajo conjunto**.

Entre los resultados obtenidos está la edición de un **Dossier profesional - Catálogo de producto**, con una primera parte de presentación de los principales atractivos de la comarca que se adjunta en el anexo, y una segunda con una recopilación de los diferentes productos turísticos que se ofrecen, dirigidos a públicos muy diversos, que se puede descargar a través de <http://www.pallarsjussa.net/es/informacion/dossier-profesional>

Este dossier, en cinco idiomas, se ha convertido en un instrumento clave en la presentación turística de la comarca, la concertación con instituciones turísticas vinculadas a este territorio, la atención a los medios de comunicación y generación de noticias, la asistencia a workshops y el contacto con operadores especializados.

Durante el 2013, además, **la incorporación de un técnico de desarrollo local y turístico** por parte del Consell Comarcal ha sido primordial para avanzar en esta cultura de cooperación en los programas de dinamización turística.

Igualmente, en el verano de 2013 **se ha abierto al público el Epicentro**, situado en Tremp, la capital de la comarca. Este espacio quiere convertirse en el centro neurálgico de la actividad turística en la comarca.

La comarca del Pallars Jussà, por lo tanto, ya dispone de un equipamiento de referencia y de unos actores dispuestos a trabajar conjuntamente.

LA MOVILIDAD SOSTENIBLE EN EL PALLARS JUSSÀ

En este proceso, la movilidad sostenible se ha convertido en un elemento central de la estrategia de desarrollo turístico de la comarca y ya han ido surgiendo algunas iniciativas que van en esta línea, como la creación de producto turístico en el entorno del **Tren de los Lagos** www.trendelsllacs.cat

Esta línea de tren singulariza la comarca entre la oferta existente de turismo de montaña y se ha convertido en un recurso turístico de primer orden. Así, encontramos productos de descubrimiento del territorio, de senderismo, de ecoturismo, de visitas de escolares y de otras tipologías que utilizan el **Tren de los Lagos** para desplazarse al Pallars Jussà disfrutando de un trayecto que recorre unos paisajes de gran belleza natural. El tren y el trayecto representan una parte significativa de la experiencia turística y contribuyen a posicionar y diferenciar destino.

Los productos turísticos relacionados con el **Tren de los Lagos** están generando movimiento económico en la zona y ayudando a la creación de nuevas empresas y oportunidades laborales para diferentes colectivos como los jóvenes. Además, están posicionando el Pallars Jussà como un destino turístico atractivo para los amantes del senderismo, el cicloturismo, el ecoturismo y otros segmentos atraídos por el descubrimiento del territorio. En los dos últimos años diferentes periodistas especializados en viajes se han interesado por estos productos turísticos y especialmente por la Ruta del Quinto Lago como The Times del Reino Unido, Outdoor Welten de Alemania, Grandes Espacios de España, Vrijetijdmedia de Holanda y algunos operadores especializados de estos países han manifestado su interés.

Pero este no es el único elemento de movilidad sostenible en la comarca. El **teleférico de Sallente - lago de Gento**, www.vallfosca.net/teleferic.php en la Vall Fosca, es otro elemento interesante y singular que ofrece el Pallars Jussà. Este teleférico se creó a principios de los años 80, y servía para transportar el material para la central hidroeléctrica reversible de Sallente. Una vez finalizadas las obras, el teleférico se puso al servicio de los pasajeros, permitiendo acceder hasta a 2.000 metros de altitud y convirtiéndose en el inicio de numerosas rutas que se adentran en el Parque Nacional de Aigüestortes y Estany de Sant Maurici.

Otros elementos de movilidad sostenible son la **extensa red de senderos y de rutas cicloturísticas y de BTT** de la comarca www.pallarsjussa.net, adaptadas a diferentes especialidades y niveles de exigencia, y los **itinerarios alrededor de los lagos de Terradets**, que ya está en funcionamiento, **y el de Sant Antoni**, que se acondicionará con la ayuda otorgada por el Plan de Fomento turístico de la Generalitat de Catalunya.

Pero aún hay camino por recorrer y su potencialidad podría ser mucho más notoria si este elemento se pudiera integrar en una estrategia más amplia vinculada a la movilidad sostenible tal como hacen otros destinos europeos especialmente de zonas de montaña. Hay que tener presente que todas estas actuaciones serán también muy beneficiosas para la población local, ya que permiten mantener la línea de tren y potenciar la red de caminos que conectan entre las poblaciones.

Justificación

El cambio climático y el calentamiento global son condicionantes muy sólidos que afectan a la economía y la sociedad mundiales y tienen fuertes implicaciones en el turismo. Se estima que el turismo contribuye con el 5,3% de las emisiones de gases de efecto invernadero y tiene el transporte como principal causante (75%). En la parte positiva, la creciente toma de conciencia de la importancia y potencial de la "economía verde" ofrece al turismo la oportunidad de adaptarse y de contribuir a la expansión de empleos verdes, los cuales son vistos como una oportunidad de crecimiento importante para el empleo global en los próximos años.

Como respuesta al cambio climático se empiezan a ver variaciones en el comportamiento de los consumidores, la adopción generalizada de programas voluntarios u obligatorios de compensación de las emisiones de CO₂. Los posibles cambios en los usos del transporte y la demanda de un comportamiento medioambientalmente responsable, pueden significar nuevos retos tanto para los destinos consolidados como para las empresas.

Objetivo general

El objetivo general del proyecto se centra en la dinamización económica y turística del Pallars Jussà a través de la cooperación y el trabajo conjunto entre agentes públicos y privados de la comarca, apostando por la movilidad suave "soft-mobility" como una de las estrategias de singularización de la oferta turística y de apoyo a un modelo de desarrollo turístico sostenible.

Objetivos específicos

- Consolidar la cooperación público-privada a través de un grupo de trabajo estable que facilite la identificación de oportunidades y la preparación de proyectos a presentar en diferentes convocatorias de programas de desarrollo económico y turístico, así como de cooperación interterritorial de alcance estatal o europeo vinculados a la movilidad sostenible.
- Analizar experiencias de otros territorios que hayan trabajado el tema de la movilidad sostenible como eje central de la estrategia de posicionamiento turístico, y que puedan servir de referencia en este proceso de dinamización económica comarcal.
- Contactar con representantes de estos territorios y, en algún caso, realizar visitas técnicas para conocer al detalle sus proyectos de movilidad sostenible aplicada al turismo, y establecer vínculos y relaciones que puedan ser

duraderas a medio plazo y que permitan presentar proyectos de cooperación territorial.

- Contribuir a crear nuevos productos turísticos que incorporen la movilidad sostenible en su configuración y diseño, y apoyar en la promoción, comunicación y comercialización de los mismos.
- Mantenerse informado de posibles líneas de financiación de organismos de ámbito estatal o europeo para presentar proyectos aptos para ser financiados en sus convocatorias.

Posibles líneas de Trabajo

- **Programa de mantenimiento de las infraestructuras de movilidad suave**

Para conseguir que las redes de senderismo, cicloturismo, BTT y los equipamientos asociados sean un producto turístico competitivo, es necesario asegurar su mantenimiento tanto a nivel de señalización, los trazados, entornos, etc.

Si este mantenimiento se delega a los ayuntamientos o a iniciativas privadas, se corre el riesgo de que haya tramos que no tengan el nivel de calidad que se requiere.

Por ello, se propone crear un centro de gestión de estas redes, asegurando un plan de mantenimiento continuado, y un centro de incidencias para poder actuar de una forma ágil.

- **Apoyo a la creación de producto turístico**

Se propone avanzar en la creación de una gama de productos específicos dirigidos a segmentos de mercado de los principales países emisores de turismo hacia España que promueven actividades de turismo activo y de descubrimiento de los valores naturales, ambientales, gastronómicos y etnológicos de los territorios, basadas en las infraestructuras de movilidad suave de que dispone la comarca y la combinación de diferentes sistemas de desplazamiento por el territorio.

A partir de la creación de productos tanto para mercados internacionales como de proximidad se pueden generar acciones de promoción turística.

➤ Adaptación de los servicios de las empresas

Un aspecto cada vez más importante en la creación de productos específicos, es la adaptación de los establecimientos a los requerimientos de los usuarios de estos productos. En toda Europa, una buena parte de los establecimientos de alojamiento, empresas de actividades, restaurantes y otros negocios van adaptando sus servicios a unos requisitos preestablecidos, una filosofía de trabajo y un hilo argumental en su comunicación, que quiere dar respuesta a estos requerimientos.

De esta manera se encuentran redes de establecimientos especializados en senderismo, ciclismo, rutas a caballo, ecoturismo, etc.

Lo que se pretende con esta actuación es:

- Identificar y analizar las iniciativas existentes de adaptación de los establecimientos a los mercados.
- Preparación de fichas de trabajo con los requerimientos que se propondría a las empresas.
- Hacer acciones de formación y acompañamiento a las empresas.

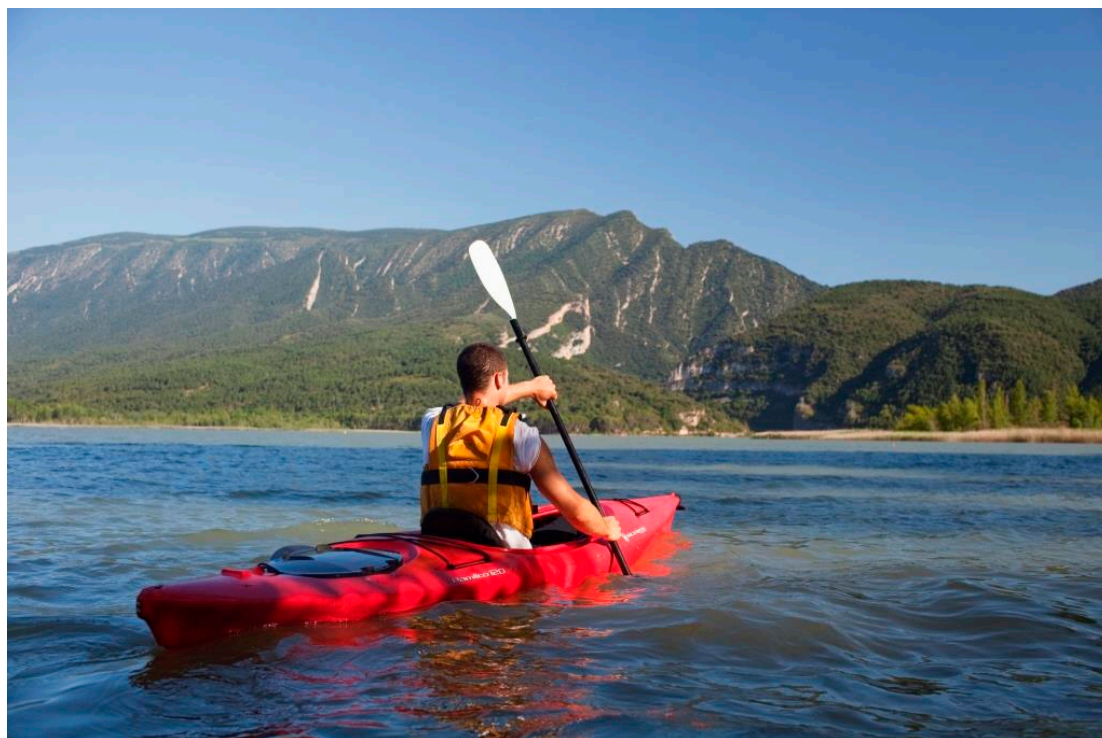
➤ **Identificación y seguimiento de programas de ayudas y preparación de proyectos.**

Las acciones que se quieren emprender son muy diversas y por tanto, será necesario establecer criterios de priorización en función de:

- La oportunidad temporal para llevar a cabo cada una de ellas.
- La capacidad de obtener financiación externa que asegure su desarrollo y continuidad.

En este sentido, se deberá conocer cuáles son las líneas de ayudas de entidades y organismos públicos (diputaciones, consejerías de los diferentes gobiernos autonómicos, ministerios, programas europeos, etc.) y privados (Fundaciones de bancos y grandes empresas) y actuaciones de Responsabilidad Social Corporativa.

El hecho de plantear la creación del trabajo en red entre diferentes territorios europeos nos permitirá tener acceso a las convocatorias del nuevo período comunitario 2014-2020 de la Unión Europea, al que se hace referencia en el capítulo siguiente.

EJEMPLOS DE OTROS TERRITORIOS

Se han analizado diferentes tipos de experiencias de algunos destinos europeos que están vinculados a la movilidad sostenible. Hay un primer bloque dedicado a ejemplos de trenes turísticos que se han posicionado como elementos centrales de las ofertas turísticas y que han estructurado toda una serie de productos a su alrededor. La mayoría de estos trenes analizados se sitúan en zonas de montaña francesas, especialmente de la zona de los Pirineos. Estas líneas están muy bien posicionadas y estructuradas, ofreciendo diferentes tipos de paquetes turísticos que combinan los viajes en tren con diferentes actividades (esquí, senderismo, baños termales) y alojamientos.

Hacemos un énfasis especial en los trenes situados en zonas de montaña del Pirineo porque nos interesa identificar experiencias que en el futuro sean susceptibles de establecer acuerdos de colaboración y de trabajo en red a través de las convocatorias de los programas de cooperación territorial europea INTERREG V A (España, Francia, Andorra).

Los ejemplos de trenes analizados son:

- El **Tren Amarillo**, que une Villefranche con la Tour de Carol a lo largo de 60 kilómetros y transporta 400.000 personas al año de media.
- El **Train du Pays Cathare**, que circula de Carcasona a Rivesaltes y transporta unas 19.000 personas al año.
- El **Tren del Vivarais**, entre Boucieu le Roi y Lamastre en la zona del Ardèche.
- El **Tren de la Rhune**, tren cremallera que lleva a los viajeros hasta el pico de La Rhune, cerca de Saint Jean de Luz, a 905 metros de altitud. Transporta unos 350.000 viajeros al año.

Adicionalmente, se han identificado algunas redes de cooperación de territorios de montaña que se basan en los principios de la movilidad y el turismo sostenible. Estas redes se organizan conjuntamente para crear rutas accesibles con medios de transporte suaves (bicicleta, senderismo, rollers), diseñar paquetes turísticos adaptados a las diferentes tipologías de clientes, garantizar la calidad de sus recursos y hacer comunicación y promoción conjunta de los territorios que las conforman.

Se han escogido una serie de iniciativas innovadoras vinculadas a la movilidad sostenible promovidas desde los territorios, se ha hecho una selección que consideramos que puede ser de utilidad para el Pallars Jussà a la hora de desarrollar un plan de trabajo en esta línea. Una de las que resulta más interesante es la red **Alpine Pearls**, una asociación de 28 zonas turísticas de los Alpes que se han especializado como *destinos respetuosos con el medio ambiente*. Actualmente forman parte 29 municipios de Alemania, Francia, Italia, Austria, Eslovenia y Suiza y se ha consolidado a través de programas de cooperación territorial europea INTERREG.

Otros dos proyectos de carácter nacional pueden servir de ejemplo para el nuestro proyecto, como es el caso de **Suisse Mobile**, red de itinerarios ecomóviles (a pie, en bicicleta, en BTT, en rollers o en kayak) pensada para el ocio y el turismo. La segunda iniciativa es la asociación **Walkers are Welcome** que integra en la actualidad 100 ciudades y pueblos que apuestan por potenciar el senderismo en sus territorios con un compromiso que implica a los ciudadanos, las administraciones locales y las empresas.

Además, hay otras experiencias regionales que complementan estos análisis. Por ejemplo la iniciativa **La Loire à Velo**, desarrollada en Francia, consistente en la creación de una marca de cicloturismo en el entorno del río Loira que integra empresas de alojamiento, de actividades, de transporte y servicios de reparación de bicicletas pero también oficinas de turismo, museos y otros espacios visitables.

También es interesante la experiencia **Grande Traversée des Alpes**. Se trata de una asociación creada en 1971 para promover el turismo de senderismo entre el Lago Lemán y el mar Mediterráneo. Su misión principal busca hacer del turismo itinerante (a pie, en bicicleta, en moto, en coche) una nueva oportunidad para la montaña a través de un programa de grandes itinerarios y de alojamientos cualificados. Esta iniciativa creemos que podría ser de interés para las comarcas de los Pirineos de Catalunya en el entorno del GR 11 u otros senderos y redes itinerantes.

ESTE DOSIER SE HA ELABORADO CON EL APOYO DE:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DELLA

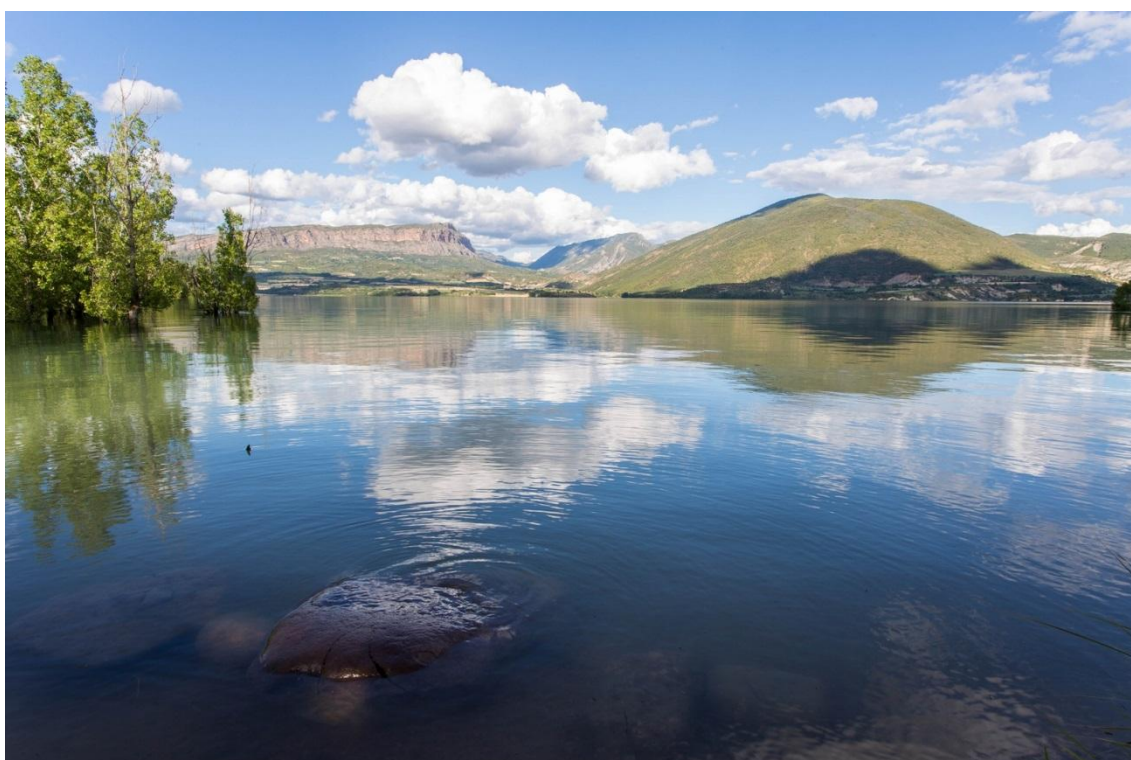
Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

CONTACTO:

Consell Comarcal del Pallars Jussà
EPICENTRE. Centre de visitants del
Pallars Jussà
Pg. Fel Vall, 13 – 25620 Tremp
Tel: 973 653470

PALLARS JUSSÀ

Dossier: Sustainable Mobility Project

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

CONTENTS

Introduction

Sustainable mobility in Pallars Jussà

Sustainable Mobility Project in Pallars Jussà

Examples from other areas

INTRODUCTION

Under the auspices of the programme *Treball a les 7 comarques (Work in the 7 counties)*, over the last few years public and private bodies alike in Pallars Jussà have collaborated on a programme aimed at stimulating the local economy and local tourism. This programme has been successful in promoting public-private cooperation and in placing some of the county's most singular tourist products on the tourist circuit.

In the first phase, *an on-going Productive Seminary for Tourist Development was run throughout 2010* in Pallars Jussà. Its content was based on an analysis of the factors that stimulate tourism in Catalonia's mountain regions, and a strategic, region-wide focus on the organization of local entities and their capacity to set up and put projects into practice. This first phase targeted people who could in some way or another have a certain impact on the growth of local tourism.

The results of this process were published in a document *Drawing up an action plan for tourist development in Pallars Jussà*. The initial strategic line of work emphasised in this document was the need for local collaboration and cooperation.

The second phase began in 2011 and has led to a **consolidation of existing products and an improvement in how people work in partnership**.

One of the most important achievements of the process was the **publication of a professional dossier/product catalogue** whose first part includes a presentation of the various tourist attractions of the region (see Appendix), followed by a second part that consists of a list of the tourist products on offer locally that target a highly diverse public (download from www.pallarsjussa.net/descarrega-de-fulletons/dossier-professional).

This dossier was published in five languages and has become a key element in the presentation of the tourist products on offer in Pallars Jussà. It has also played an important role in reaching agreements with tourism institutions working in the area, in the promotion of the region in the press, in the generation of news stories, in encouraging attendance at workshops, and in making contacts with specialized tour operators.

As well, since 2013 a professional specialized in **local and tourism development and employed** by the local county council, performed a key role in promoting a culture of cooperation in the programmes designed to stimulate local tourism.

Likewise, in summer 2013 **the Epicentre was opened to the public** in Tremp, the local county town. This centre aims to become the local 'nerve centre' for tourism and has provided Pallars Jussà with an essential tourist infrastructure that will be highly useful for local people wanting to collaborate in tourist promotion.

SUSTAINABLE MOBILITY IN PALLARS JUSSÀ

Sustainable mobility is one of the central elements of the tourist development strategy devised for Pallars Jussà and a number of related initiatives have sprung up that include the creation of tourist products linked to the **Tren dels Llacs** (Train of the Lakes) www.trendelsllacs.cat

This train line sets Pallars Jussà apart from most other mountain regions in Catalonia and has become a highly popular tourist attraction in itself. There are thus all kinds of products including discovery activities, walking, ecotourism and school visits that use the **Tren dels Llacs** to move around Pallars Jussà and to admire its stunning natural landscapes. The train is a significant part of the tourist experience for many visitors and gives Pallars Jussà an edge over other similar destinations.

The tourist products linked to **Tren dels Llacs** generate economic benefits for the region and help create work for various groups of people including young jobseekers. It is also helping Pallars Jussà to become well known amongst walkers, cyclists, ecotourists and other specialized groups looking to get to know the region. In the last couple of years, a number of travel writers have taken an interest in the area's tourist potential and, above all, in the product *La Ruta del Cinquè Llac* (the Route of the Fifth Lake) that has featured in several European publications (*The Times* in the UK, *Outdoor Welten* in Germany, *Grandes Espacios* in Spain and *Vrijetijdmedia* in the Netherlands) and attracted the attention of specialized operators from a number of different countries.

Nevertheless, this train is not the only sustainable means of transport in Pallars Jussà. The **Sallente–Estany de Gento cable car** (www.vallfosca.net/teleferic.php) in the Vall Fosca is another unique mode of transport. This cable car was built at the beginning of the 1980s to transport material for the reversible hydroelectric station of Sallente. Once the work was finished, the cablecar was turned into a passenger service that takes people up to 2,000 m, many of whom then walk the trails that criss-cross the Aigüestortes i l'Estany de Sant Maurici Natural Park.

Other sustainable ways of moving around Pallars Jussà include the **extensive network of footpaths and cycle routes** (www.pallarsjussa.net) for both road and mountain bikes that are adapted to all levels and fitnesses, as well as the **routes around the reservoir of Sant Antoni, and Terradets**, this still in project.

Even so, there is still a lot of work to be done. The area's potential will be even greater if the work carried out so far can be integrated into a broader-based strategy linked to sustainable mobility, as has occurred in other, above all upland, European regions.

SUSTAINABLE MOBILITY PROJECT IN PALLARS JUSSÀ

Justification

Climate change and global warming are two factors materially affecting economies and societies the world over that are having a serious impact on tourism. It has been calculated that tourist activities contribute 5.3% of the world's emission of greenhouse gases, the principle culprit being transport (75%). On the brighter side of things, the increasing awareness of the importance and potential of the so-called 'green economy' is providing tourism with a chance to adapt and contribute to the boom in 'green' jobs, which are now recognised as an important component of world growth in future years.

Changes in consumer behaviour such as the widespread setting up of voluntary or obligatory CO₂-offset schemes are beginning to operate as responses to climate change. Possible changes in how transport facilities are used and the increase in demand for responsible environmental behaviour are new challenges that both established tourist destinations and the businesses that operate there will have to confront in coming years.

General aims

The general aim of the project is to encourage economic and tourist promotion in Pallars Jussà based on cooperation and collaboration between public and private local entities, with 'soft-mobility' promoted as one of the singular features of local tourist attractions and as a key element in the model of sustainable tourism development.

Specific objectives

- Consolidate public-private cooperation via a stable work group whose aim is to identify opportunities and prepare projects to be presented as part of various economic and tourist development programmes; to promote inter-territorial cooperation at both national and European levels in projects linked to sustainable mobility.
- Analyse the experiences of other regions that have used sustainable mobility as the central pillar of a tourist promotion strategy, which can then be used as points of reference in local economic development.
- Contact representatives from these other regions and, if necessary, visit them to learn in detail how their tourism-related sustainable mobility projects work, and to establish lasting working relationships that will be of use in projects for territorial cooperation.
- Contribute to creating new tourist products that incorporate sustainable mobility in their design, and help promote and marketing them.
- Keep abreast of possible of sources of funding for new projects from both national and European organisms.

Possible lines of work

➤ Programme for the upkeep of the 'soft mobility' infrastructures

To ensure that the walking, cycling and mountain bike networks and all associated infrastructures are competitive from a tourist point of view their signage, infrastructures and surroundings must be well maintained.

If maintenance is left in the hands of town councils or private entities there is a risk that some parts of the mobility networks may not come up to the required quality.

Thus, a centre for managing these networks should be set up to provide continuous maintenance and to respond quickly to any incident that might occur.

➤ Support for the creation of tourist products

A further objective is to continue working on a range of specialized products aimed at market segments in the main countries of origin of the tourists that visit the Spanish state. These products will promote active and discovery tourism based on the territory's natural, environmental, gastronomic and ethnological values, and will be backed up by the local 'soft mobility' network and a combination of different types of transport.

On the basis of products targeting both international and local markets activities designed to promote tourism can be organized.

➤ **Adapting services**

An increasingly important aspect of the creation of specific products is the adaptation of local establishments to the requirements of the users of these products. Throughout Europe, most accommodation, activity companies, restaurants and other types of businesses are currently adapting their services to certain pre-determined needs in what represents a new work ethic and different way of thinking about communication aimed at satisfying these requirements.

This has led to the creation of networks of establishments that specialize in special interest groups such as walkers, cyclists, horse-riders and eco-tourists.

The aim of this project is to:

- Identify and analyse existing initiatives aimed at adapting establishments to the markets.
- Prepare data sheets describing the requirements of visitors that can be discussed with local companies.
- Set up training and observation programmes in companies.

➤ **Identification and monitoring of grant programmes and project preparation**

Numerous ideas have been proposed and it is essential that priorities are established based on:

- The time-scale of each project.
- The possibility of obtaining external funding that will ensure that the project is properly carried out in both the present and the future.

Thus, it is essential to identify what funding is available from public (provincial councils, ministries of autonomous regions, national ministries, European programmes, etc.) and private (foundations run by banks and other large corporations/businesses) bodies, and the type of activities that can be carried out via corporate social responsibility.

The idea of promoting networks connecting different European regions will give us access to a new period of community funding (2014–2020).

EXAMPLES FROM OTHER REGIONS

Different types of experiences of sustainable mobility in other European countries have been analysed. Firstly, some examples of tourist trains that have become keystone local tourist attractions around which a whole series of other leisure activities have grown up. Most of these trains are ideally situated in upland areas in France, above all in the Pyrenees, and are very well run; they offer different types of packets that combine the train journey with activities such as skiing, walking and visits to thermal baths, as well as accommodation.

We have emphasized the train routes in the Pyrenees because we are interested above all in analysing experiences that will be of use in the near future when attempting to reach agreements for cooperation and establishing networking arrangements via European interregional cooperation programmes INTERREG V A (Spain, France, Andorra).

The following train lines were analysed:

- **El Tren Groc**, that runs between Villefranche and La Tor de Carol for 60 km and carries on average 400,000 passengers per year.
- **El Train du Pays Cathare** running from Carcassonne to Ribesaltes that carries around 19,000 passengers per year.
- **El Tren del Vivarais**, between Boucieu le Roi and Lamastre in the Ardeche.
- **El Tren de la Rhune**, a rack-and-pinion train that climbs up to the summit of La Rhune (905 m) near Saint Jean de Luz. It carries around 350,000 people per year.

Additionally, some cooperation networks in upland areas that are based on the principles of sustainable mobility and tourism have been identified. These networks work together to create routes that are accessible via 'soft' means of transport such as cycling, walking and roller-skating. They design packets adapted to different types of clients that guarantee a high-quality product, and cooperate in the promotion and publicising of the regions they serve.

We have chosen a number of innovative regional projects in which sustainable mobility plays an important part that we believe will be of interest in Pallars Jussà once this region begins work on this idea. One of the most interesting experiences is the **Alpine Pearls** network, an association of 28 tourist zones in the Alps that define themselves as *environmentally aware resorts*. The network currently encompasses 29 municipalities in Germany, France, Italy, Austria, Slovenia and Switzerland, and has managed to consolidate its position via the INTERREG European regional cooperation programmes.

Two other national projects which can be an example for our projects are: **Suisse Mobile**, a network of eco-mobile itineraries (on foot, by bike, on skates or in kayak) aimed at tourism and leisure activities; and **Walkers are Welcome**, a British association that currently covers 100 towns and villages wanting to promote walking in their local area, and which relies on the commitment provided by local people, businesses and administrations.

Furthermore, there are other regional experiences that complement these national projects. For example, the French **La Loire à Velo** has created a cycling brand around the river Loire that includes accommodation, as well as activity, transport and repair service providers, local tourist offices, museums and other attractions.

Also of interest is the experience of **Grande Traversée des Alpes**. This association was created in 1971 to promote walking-related activities between Lake Geneva and the Mediterranean. Its declared aim is to set up a programme of long-distance routes combined with selected accommodation that will convert 'itinerant tourism' – be it on foot or by bike, motorbike or car – into a new source of income for mountain regions. We believe that this idea could be applied to the Catalan mountain regions that lie along the GR-11 and other long-distance footpaths.

THIS DOSSIER HAS BEEN PREPARED WITH THE SUPPORT OF:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LÀ

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

CONTACT:

Consell Comarcal del Pallars Jussà
EPICENTRE. Centre de visitants del
Pallars Jussà
Pg. del Vall, 13 – 25620 Tremp
Tel: 973 653470

Execution

DCB. TURISME I
www.dcb.cat DESENVOLUPAMENT LOCAL

PALLARS JUSSÀ

Dossier projet mobilité durable

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

TABLE DES MATIÈRES

Introduction

La mobilité durable dans le Pallars Jussà

Projet de mobilité durable dans le Pallars Jussà

Exemples d'autres territoires

INTRODUCTION

Les agents publics et privés du Pallars Jussà ont mené à bien ces dernières années un processus de dynamisation économique et touristique dans le cadre du programme **Travail dans les 7 comarques**, qui a obtenu des résultats notoires concernant la collaboration entre les secteurs public-privé et le positionnement sur les marchés de certains des produits touristiques les plus uniques de la comarque

Durant la première étape, **au cours de l'année 2010, un « Séminaire productif pour le développement touristique »** au Pallars Jussà a été proposé. Son contenu de base reposait sur l'analyse des facteurs qui conditionnent le développement du tourisme dans les comarques de montagne, l'approche stratégique depuis une perspective globale du territoire, l'organisation des agents locaux, leur capacité de concrétisation de projets et de transformation des plans en mesures. Il était destiné à un collectif de personnes pouvant jouer un rôle en matière de tourisme local.

Les résultats ont été présentés dans un document intitulé « Élaboration d'un plan d'action pour le développement du tourisme » au Pallars Jussà. La première ligne stratégique définie dans ce document est précisément le travail en réseau et la coopération.

La deuxième étape, débutée en 2011, a permis de progresser dans la **consolidation de produits et dans l'amélioration du travail conjoint**.

Parmi les résultats obtenus, se trouve l'édition d'un **Dossier professionnel-Catalogue de produit**, contenant une première partie qui présente les principaux attraits de la comarque adjointe en annexe, et une seconde qui recueille les différents produits touristiques offerts, destinés à un public très varié, que vous pouvez télécharger sur www.pallarsjussa.net/descarrega-de-fulletons/dossier-professional

Ce dossier, en cinq langues, est devenu un instrument clé dans la présentation touristique de la comarque, la concertation avec les organismes de tourisme liés à ce territoire, l'attention prêtée aux moyens de communication et à la génération de nouvelles, l'assistance apportée aux ateliers et le contact avec des opérateurs spécialisés.

De plus, pendant l'année 2013, **l'incorporation d'un technicien de développement local et touristique** par le Conseil Comarqual a été essentielle pour avancer dans cette culture de coopération dans les programmes de dynamisation touristique.

Ainsi, durant l'été 2013, **l'Épicentre**, situé à Tremp, la capitale de la comarque, a été ouvert au public. Cet espace souhaite devenir le centre névralgique du tourisme de la comarque.

La comarque du Pallars Jussà dispose déjà, par conséquent, d'un équipement de référence et d'acteurs disposés à travailler conjointement.

LA MOBILITÉ DURABLE DANS LE PALLARS JUSSÀ

Dans ce processus, la mobilité durable est devenue un élément principal de la stratégie de développement du tourisme de la comarque et certaines initiatives, en ce sens, ont déjà fait leur apparition, comme la création de produits touristiques autour du **Train des Lacs** www.trendellsacs.cat

Cette ligne de train singularise la comarque de l'offre existante de tourisme de montagne et est devenu un recours touristique de première catégorie. Ainsi, il est possible de trouver des produits de découverte du territoire, de randonnée, d'écotourisme, de visites scolaires et d'autres types qui utilisent le **Train des Lacs** pour se déplacer dans le Pallars Jussà en profitant d'un trajet qui traverse des paysages d'une grande beauté naturelle. Le train et le trajet représentent une partie importante de l'expérience touristique et contribuent à positionner et à différencier la destination.

Les produits touristiques connexes au **Train des Lacs** génèrent un mouvement économique dans la zone et aident à créer de nouvelles entreprises et des opportunités professionnelles pour différents collectifs, tels que les jeunes. En outre, ils positionnent le Pallars Jussà comme une destination touristique attrayante pour les amateurs de randonnée, de cyclotourisme, de l'écotourisme et d'autres segments attirés par la découverte du territoire. Durant ces deux dernières années, plusieurs journalistes spécialisés en voyages se sont intéressés à ces produits touristiques, et en particulier à la Route du Cinquè Llac (Cinquième Lac), comme maintenant The Times du Royaume-Uni, Outdoor Welten d'Allemagne, Grandes Espacios d'Espagne, Vrijetijdmedia de Hollande et certains opérateurs spécialisés de ces pays ont exprimé leur intérêt.

Mais, ceci n'est pas le seul élément de mobilité durable de la comarque. Le **téléphérique de Sallente – étang de Gento**, www.vallfosca.net/teleferic.php dans la Vall Fosca, est un autre élément intéressant et unique offert par le Pallars Jussà. Ce téléphérique a été créé au début des années 80 et servait à transporter le matériel de la centrale hydroélectrique réversible de Sallente. Une fois les travaux terminés, le téléphérique a été mis au service des passagers pour leur permettre d'accéder jusqu'à 2000 mètres d'altitude, début de nombreuses routes qui s'enfoncent dans le Parc National d'Aigüestortes et l'étang de Sant Maurici.

D'autres éléments de mobilité durable sont le **vaste réseau de sentiers et routes cyclotouristiques et de VTT** de la comarque www.pallarsjussa.net, adapté à différentes spécialités et niveaux d'exigence, et les **itinéraires autour de l'étang de Terradets**, qui est déjà en fonctionnement, **et celui de Sant Antoni**, qui sera adapté avec l'aide octroyée par le Plan de Développement touristique de la Generalitat de la Catalogne.

Mais, il reste encore du chemin à parcourir et son potentiel pourrait être beaucoup plus notoire, si cet élément pouvait être intégré dans une stratégie plus vaste liée à la mobilité durable, comme le font d'autres destinations européennes, en particulier de zones de montagne. Il ne faut pas oublier que toutes ces mesures sont également très avantageuses pour la population locale, car elles permettent de maintenir la ligne de chemin de fer et renforce le réseau de routes qui relie les villes entre elles.

PROJET DE MOBILITÉ DURABLE DANS LE PALLARS JUSSÀ

Justification

Le changement climatique et le réchauffement global sont des facteurs très importants qui affectent l'économie et la société mondiale et ont de fortes implications sur le tourisme. On estime que les émissions de gaz à effet de serre dues au tourisme représentent jusqu'à 5,3 %, le transport en étant la principale cause (75 %). Le côté positif est que la croissante prise de conscience de l'importance et du potentiel de « l'économie verte » donne au tourisme l'occasion de s'adapter et de contribuer à l'expansion de postes de travail verts, qui sont considérés comme une opportunité de croissance importante pour l'emploi global dans les années à venir.

Comme réponse au changement climatique, des modifications dans le comportement des consommateurs, l'adoption généralisée de programmes volontaires ou obligatoires de compensation des émissions de CO2 commencent à faire leur apparition. De possibles changements dans l'utilisation des transports et la demande d'un comportement responsable vis à vis de l'environnement peuvent représenter de nouveaux défis aussi bien pour les destinations consolidées que pour les entreprises.

Objectif général

Le projet est principalement axé sur la dynamisation économique et touristique du Pallars Jussà à travers la coopération et le travail conjoint entre les agents publics et privés de la comarque, en pariant sur la mobilité douce (« soft-mobility »), comme l'une des stratégies de singularisation de l'offre touristique et de soutien d'un modèle de développement touristique durable.

Objectifs spécifiques

- Renforcer la coopération des secteurs public-privé à travers un groupe de travail stable qui facilite l'identification d'opportunités et la préparation de projets à présenter à différents appels d'offres de programmes de développement économique et touristique, ainsi que de coopération interterritoriale ou d'envergure nationale ou européenne liés à la mobilité durable.
- Analyser des expériences d'autres territoires ayant travaillé sur le thème de la mobilité durable comme axe central de leur stratégie de positionnement touristique et qui puissent servir de référence dans ce processus de dynamisation économique comarqual.
- Contacter des représentants de ces territoires et, dans certains cas, réaliser des visites techniques pour connaître de façon détaillée leurs projets de mobilité durable appliquée au tourisme, et établir des liens et relations qui puissent durer à moyen terme pour permettre de présenter des projets de coopération territoriale

- Contribuer à créer de nouveaux produits touristiques qui intègrent la mobilité durable dans leur configuration et leur conception, et soutenir leur promotion, plan de communication et commercialisation.
- Se maintenir informé de potentielles lignes de financement d'organismes d'envergure nationale ou européenne pour présenter des projets aptes à être financés par leurs appels d'offres.

Axes potentiels de travail

- **Programme d'entretien des infrastructures de mobilité douce**

Pour que les réseaux de randonnées, cyclotourisme, VTT et équipements associés soient un produit touristique concurrentiel, il faut garantir leur entretien aussi bien en termes de signalisation que de tracés, environnements, etc.

Si cet entretien est délégué aux mairies ou à des initiatives privées, certains tronçons courent le risque de ne pas obtenir le niveau de qualité exigé.

C'est pourquoi, la création d'un centre de gestion de ces réseaux qui garantirait un plan d'entretien continu, et un centre de gestion d'incidents qui pourrait agir de façon souple, est proposée.

- **Aide à la création de produits touristiques**

La proposition consiste à avancer dans la création d'une gamme de produits spécifiques destinée à des segments de marché des principaux pays émetteurs de touristes vers l'Espagne, qui promeuvent des activités de tourisme actif et de découverte des valeurs naturelles, environnementales, gastronomiques et ethnologiques des territoires, reposant sur les infrastructures de mobilité douce dont dispose la comarque et la combinaison de différents systèmes de déplacement à travers le territoire.

À partir de la création de produits que ce soit pour les marchés internationaux ou de proximité, des mesures pour promouvoir le tourisme peuvent être organisées.

➤ **Adaptation des services des entreprises**

Un aspect de plus en plus important dans la création de produits spécifiques est l'adaptation des établissements aux exigences des utilisateurs de ces produits. Partout en Europe, une bonne partie des établissements d'hébergement, entreprises d'activités, restaurants et autres commerces adaptent leurs services à des exigences préétablies, une philosophie de travail et une série d'arguments dans leur plan de communication, qui vise à satisfaire à ces exigences.

Ainsi, il existe des réseaux d'établissements spécialisés dans la randonnée, le cyclisme, l'équitation, l'écotourisme, etc.

Les objectifs de cette mesure sont :

- Identifier et analyser les initiatives qui existent déjà d'adaptation des établissements aux marchés.
- Préparer des fiches de travail contenant les exigences à proposer aux entreprises.
- Réaliser des activités de formation et d'assistance aux entreprises.

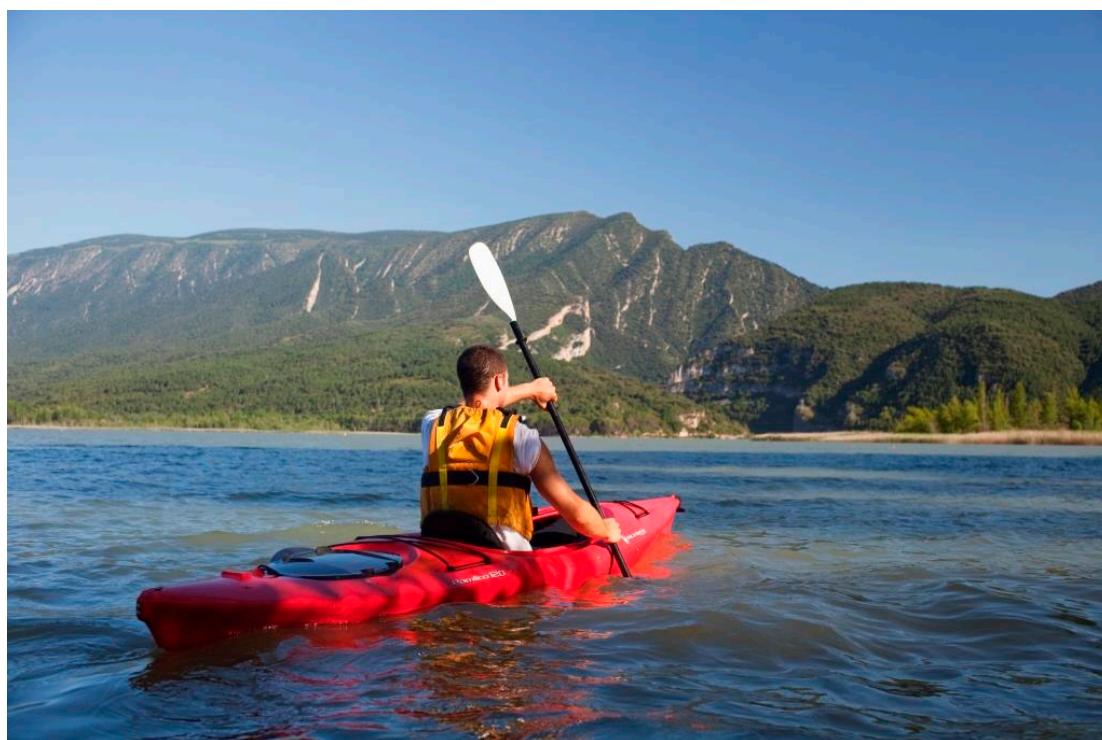
➤ **Identification et suivi des programmes d'aide et préparation de projets.**

Les mesures souhaitées sont très diverses, il sera donc nécessaire d'établir des critères de priorité en fonction de :

- L'opportunité temporelle pour appliquer chacune d'elles.
- La possibilité d'obtenir un financement externe qui garantit son développement et sa continuité.

En ce sens, il faudra savoir quelles sont les lignes d'aides d'entités et d'organismes publics (conseils, ministères des différents gouvernements autonomes, ministères nationaux, programmes européens, etc.) et privés (fondations de banques et grandes entreprises) et les actions de Responsabilité Sociétale des Entreprises.

Le fait de proposer la création du travail en réseau entre les différents territoires européens doit nous permettre d'accéder aux appels d'offre de la nouvelle période 2014-2020 de l'Union européenne, à laquelle il est fait référence dans le chapitre suivant.

EXEMPLES D'AUTRES TERRITOIRES

Différents types d'expériences de quelques-unes des destinations européennes liées à la mobilité durable ont été analysés. Un premier bloc est consacré à des exemples de trains touristiques qui se sont positionnés comme éléments centraux des offres touristiques et qui disposent de toute une série structurée de produits autour. La plupart des trains analysés sont de zones françaises de montagne, en particulier la zone des Pyrénées. Ces trains sont très bien positionnés et structurés, offrant différents types de forfaits touristiques qui combinent les voyages en train et différentes activités (ski, randonnées, bains thermaux) et hébergements.

Nous avons particulièrement mis l'accent sur les trains se trouvant dans des zones de montagne des Pyrénées, car nous souhaiterions identifier des expériences qui à l'avenir soient susceptibles d'aboutir à des accords de collaboration et de travail en réseau à travers les appels d'offres des programmes de coopération territoriale européenne INTERREG V A (Espagne, France, Andorre).

Les exemples de trains analysés sont :

- **Le Train Jaune**, qui relie Villefranche à Latour-de-Carole le long de 60 kilomètres et transporte en moyenne 400.000 personnes par an.
- **Le Train du Pays Cathare**, qui va de Carcassonne à Rivesaltes et transporte environ 19.000 personnes par an.
- **Le Train du Vivarais**, entre Boucieu-le-Roi et Lamastre dans la région de l'Ardèche.
- **Le Train de la Rhune**, train crémaillère qui transporte les voyageurs jusqu'au pic de La Rhune, près de Saint Jean de Luz, à 905 mètres d'altitude. Il transporte environ 350.000 voyageurs par an.

En outre, quelques réseaux de coopération de territoires de montagne reposant sur les principes de mobilité et de tourisme durable ont été identifiés. Ces réseaux sont organisés conjointement pour créer des routes accessibles à l'aide de moyens de transport doux (vélo, randonnée, rollers), concevoir des forfaits touristiques adaptés aux différents types de clients, garantir la qualité de leurs ressources et préparer le plan de communication et promotion conjoint des territoires qui les conforment.

Plusieurs initiatives novatrices liées à la mobilité durable, promues depuis les territoires, ont été choisies. La sélection effectuée peut, selon nous, être utile au Pallars Jussà lors de l'élaboration d'un plan de travail en ce sens. L'une des plus intéressantes est le réseau **AlpinePearls**, une association de 28 zones touristiques des Alpes qui se sont spécialisées comme *destinations respectueuses de l'environnement*. Actuellement, 29 municipalités d'Allemagne, de France, d'Italie, d'Autriche, de Slovénie et de Suisse en font partie et le réseau va être consolidé à travers des programmes de coopération territoriale européenne INTERREG.

Deux autres projets nationaux peuvent servir d'exemple pour notre projet, comme **Suisse Mobile**, réseau d'itinéraires écomobiles (à pied, en vélo, en VTT, en rollers ou en kayak) conçu pour les loisirs et le tourisme. La deuxième initiative est l'association **Walkers are Welcome** qui comprend actuellement 100 villes et villages qui ont parié sur augmenter les randonnées dans leurs territoires avec un engagement qui implique les citoyens, les administrations locales et les entreprises.

Il existe également d'autres expériences régionales qui viennent compléter ces analyses. Par exemple, l'initiative, **La Loire à Vélo**, lancée en France consistant à créer une marque de cyclotourisme autour de la Loire incluant des entreprises d'hébergement, d'activités, de transport et de services de réparation de vélos, mais aussi des offices de tourisme, musées et autres espaces pouvant être visités.

L'expérience **Grande Traversée des Alpes** est également intéressante. Il s'agit d'une association créée en 1971 pour promouvoir, en principe, le tourisme de randonnée entre le Lac Léman et la mer Méditerranée. Sa principale mission est de transformer le tourisme itinérant (à pied, vélo, moto, voiture) en une nouvelle opportunité pour la montagne à travers un programme de grands itinéraires et d'hébergements qualifiés. Nous pensons que cette initiative pourrait présenter un intérêt dans les comarques des Pyrénées de Catalogne autour du GR 11 ou d'autres sentiers et réseaux itinérants.

AVEC LE SUPPORT DE :

Consell Comarcal del Pallars Jussà

**Ajuntament de
la Pobla de Segur**

**AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DELLA**

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

CONTACT:

**Consell Comarcal del Pallars Jussà
EPICENTRE. Centre de visitants del
Pallars Jussà
Pg. Fel Vall, 13 – 25620 Tremp
Tel: 973 653470**

Elaboré par:

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LÀ

INFORMES DE LES VISITES TÈCNIQUES REALITZADES

ANNEX 4

DCB. TURISME I
www.decaba.com DESENVOLUPAMENT LOCAL

INFORME VISITA ALPINE PEARLS

INFORME VISITA TREN DU VIVARAIS

PALLARS JUSSÀ

INFORME VISITA ALPINE PEARLS

Werfenweng (Àustria) 23 -26 setembre 2014

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

INFORMACIÓ DE LA VISITA

Dates de la visita – 23 a 26 de setembre 2014

Participants per part del Pallars Jussà:

- Josep Castells Farré – Vicepresident Primer del Consell Comarcal del Pallars Jussà i alcalde de Castell de Mur
- Josep Ardanuy Tarrat– Gerent del Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Ramon Iglesias Palau– Tècnic de Turisme del Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Josep Capellà Hereu - DCB Turisme i Desenvolupament Local
- Inma Ballbé Mallol - DCB Turisme i Desenvolupament Local

Participants dels Alpine Pearls:

- Dr. Peter Brandauer – President de l'associació Alpine Pearls i alcalde de Werfenweng
- Karmen Mentil – Gerent de l'associació Alpine Pearls
- Teresa Pongratz – Tècnica de comunicació de l'associació Alpine Pearls

Objectiu:

Disposar d'informació en profunditat de la xarxa Alpine Pearls i de les accions que s'han desenvolupat, així com debatre estratègies i conèixer exemples de bones pràctiques de mobilitat sostenible en destinacions turístiques de muntanya.

Plantejar l'interès de la comarca del Pallars Jussà en iniciar estratègies de mobilitat sostenible i fomentar la cooperació entre ambdós territoris.

PROGRAMA DE LA VISITA

Dimarts, 23.09.2014

- 13:40 h: Vol Barcelona - Munic
- 19:00 h: Desplaçament a Werfenweng i arribada a l'hotel Zistelberghof (Werfenweng)

Dimecres, 24.09.2014

- 10:00 h: Benvinguda a l'hotel
- Presentació de la mobilitat suau a Werfenweng a càrrec del Dr. Peter Brandauer, alcalde de Werfenweng i president dels Alpine Peral
- Presentació i reunió sobre els Alpine Pearls amb Karmen Mentil, gerent dels Alpine Pearls
- 12:30 h: Recollida amb el taxi ELOIS
- 12:45h: Visita a la botiga de l'agricultor "Werfenwenger Bauernladen" – on els agricultors de Werfenweng ofereixen els productes que ells mateixos conreen
- 13:00 h: Dinar de treball en un restaurant propietat de l'Ajuntament a la zona lúdica i esportiva de Werfenweng. Degustació de productes típics de la zona.
- 14:30h: Excursió amb el telefèric Ikarus a la muntanya "Bischling", excursió guiada pel sender circular, informació sobre Werfenweng i Alpine Pearls amb la tècnica de comunicació Teresa Pongratz.
- 18:00 h: Passeig en carruatge tirat per cavalls fins al restaurant Wenger Alpenhof
- 20:00h: Sopar al "Wenger Alpenhof"
- 22:00h: Tornada al hotel amb el "Taxi nocturn"

Dijous, 25.9.2014

- 9:45h: Estava prevista una excursió guiada per veure la flora i fauna de la zona utilitzant material d'observació de la natura Swarovski, que està a disposició dels visitants que participen en les visites guiades. Degut a la climatologia aquesta visita es va haver d'anular.
- 10:00h: Visita al Museu Local de Werfenweng FIS – Landkesskimuseum, centrat en la història de l'esquí.
- 11:00h: Utilització dels vehicles recreatius dels Alpine Pearls (E-bikes, E-mountainbikes, Renault Twizy, Segway, Arrow, Bigà i més)
- 12:30h: Visita a la oficina de turisme de Werfenweng
- 13:30h: Degut a la climatologia, es va canviar el programa de la tarda i es va visitar el castell de Hohen Werfen, al qual s'hi accedeix per un funicular elèctric.
- 16:00h: Visita a Salzburg
- 18:00h: Sortida a Munic

Divendres, 26.9. 2014

- Vol de tornada a Barcelona

INFORMACIÓ GENERAL

Werfenweng:

Werfenweng és un municipi de la regió de St Johann im Pongau a només 60 quilòmetres al sud de Salzburg a Àustria. El municipi està situat a 902 metres per sobre del nivell del mar, a les muntanyes de Tennen. El poble té una llarga tradició en fomentar els valors de vida tranquil·la i saludable; fet que s'evidencia en la manera en la que el poble enfoca el turisme i les diverses activitats que s'ofereixen.

Werfenweng no té estació de tren, per arribar a Salzburg es pot anar en cotxe i autobús (aproximadament 1 hora i mitja) o desplaçar-se a Bischofshofen (a 15 minuts en cotxe de Werfenweng) i allà agafar el tren de rodalies cap a Salzburg.

El municipi te 932 habitants. Des de l'any 1989 l'alcalde és Peter Brandauer del OVP, un partit de tradició cristiana de centre-dreta que governa al municipi des de fa més de 50 anys.

L'alcalde ha apostat de manera destacada per les energies renovables i la mobilitat sostenible; per exemple, va iniciar la construcció del sistema fotovoltaic que ha convertit Werfenweng en un dels municipis d'Àustria on més energia solar es produeix per habitant.

Des de l'any 2006 també és el president de l'Associació Alpine Pearls. Alhora és el director de la oficina de turisme de Werfenweng.

Peter Brandauer. Alcalde de Werfenweng des de 1989. President de Alpine

Alpine Pearls:

L'Alpine Pearls és una organització de 29 destinacions turístiques dels Alps compromeses amb la mobilitat sostenible i el turisme responsable. Els municipis que formen part dels Alpine Pearls promouen la connexió entre els visitants i la natura, les tradicions culturals locals i l'ús de fonts alternatives d'energia. Werfenweng forma part de la xarxa des de l'any 1997 i des del 2006 l'alcalde del municipi n'és el president.

Més informació a: www.alpine-pearls.com/

Resum de la reunió de treball

Dia – 24 de setembre 2014

Lloc – Hotel Zistelberghof, Werfenweng (Àustria)

Participants per part del Pallars Jussà:

- Josep Castells Farré – Vicepresident Primer del Consell Comarcal del Pallars Jussà i alcalde de Castell de Mur
- Josep Ardanuy Tarrat– Gerent del Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Ramon Iglesias Palau– Tècnic de Turisme del Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Josep Capellà Hereu - DCB Turisme i Desenvolupament Local
- Inma Ballbé Mallol - DCB Turisme i Desenvolupament Local

Participants dels Alpine Pearls:

- Dr. Peter Brandauer – President de l'associació Alpine Pearls i alcalde de Werfenweng
- Karmen Mentil – Gerent de l'associació Alpine Pearls
- Teresa Pongratz – Tècnica de comunicació de l'associació Alpine Pearls

Contingut:

Benvinguda institucional per part de Peter Brandauer, president de l'associació Alpine Pearls i alcalde de Werfenweng. Es distribueix una carpeta amb un powerpoint de presentació de la xarxa i un altre del municipi, així com material informatiu i promocional.

Agraïment per part dels representants del Pallars Jussà per l'atenció rebuda i el suport institucional en l'organització de la visita.

Karmen Mentil, gerent de l'associació Alpine Pearls, realitza una presentació de la xarxa Alpine Pearls:

Estructura dels Alpine Pearls

- Xarxa formada per 29 municipis que conjuntament tenen uns 80.000 habitants, es calcula que aproximadament reben uns 8 milions de pernoctacions.
- Entre les condicions per formar part de la xarxa, es requereix que els municipis no estiguin travessats per vies ràpides i/o autopistes, i que no acullin grans zones industrials.
- A cada destinació /país les accions promocionals i de condicionament d'infraestructures es centren en temes diferents. Per exemple, a França es

centra en la mountain bike, a Suïssa a totes les activitats vinculades al tren, i a Eslovènia en activitats dins i al voltant dels llacs.

- Cada any es celebra una reunió anual en un lloc diferent de la xarxa. Enguany, la reunió es celebra a Alto Adagio entre el 11 i 13 d'octubre.
- La xarxa va crear-se amb el suport d'un projecte Interreg 3B. Des de llavors, s'ha aconseguit capitalitzar la xarxa a través d'altres fonts de finançament.
- La filosofia de la xarxa és que els visitants no estan obligats a res, sinó que se'ls anima a que integrin la mobilitat sostenible com a part lúdica i divertida de les seves vacances. El lema és "que el visitant faci vacances, i el cotxe també".
- Els criteris per formar part de la xarxa són força genèrics, i bàsicament es centren en oferir mitjans per desplaçar-se al destí de forma sostenible, integrar actuacions de "fun mobility", i oferir informació i serveis turístics de qualitat vinculats a la mobilitat sostenible.
- El pressupost anual de l'associació és de 350.000 € anuals. El 50% del total es dedica a comunicació i promoció, el que representa l'eix central d'actuació de la xarxa. Segons dades del 2011, la distribució es la següent:

Despeses d'organització	30%
Desenvolupament de productes	3%
Comunicació, màrqueting/relacions públiques	45%
Cooperació estratègica	5%
Traduccions	5%
Control de qualitat	1%
Altres (despeses de viatges, etc.)	10%

- En la partida de desenvolupament de productes, s'inclouen accions d'organitzar anys "temàtics": culinari, experiències mobilitat sostenible per famílies, mobilitat en vehicles elèctrics, ... També màrqueting intern vers les poblacions locals, cooperació en projectes de cooperació entre els destins com la Alpine Pearls Mountain Bike Cup i iniciatives d'homogeneització de la marca.
- La quota inicial pels nous municipis que es volen associar als Alpine Pearls és de 8.000 €.
- La quota anual és de 12.000 €, excepte pels municipis amb menys de 100.000 pernoctacions a l'any, que és de 8.000 €.
- Gestió de la qualitat: Cada destinació realitza anualment una autoavaluació de la qualitat, i aleatòriament es realitza una avaluació per part d'un organisme extern.
- Molt treball de cooperació amb les entitats de turisme i medi ambient a nivell de governs i regions. També amb les xarxes de transport dels diferents països, touroperadors i xarxes de protecció de la natura.

Dades de l'activitat turística

- Anualment els Alpine Pearls reben 2,5 milions de visitants que realitzen més de 12 milions de pernoctacions. Per tant, la durada mitjana de l'estada és llarga, arribant gairebé a 5 nits.
- El 25% dels visitants arriben en tren. Abans d'iniciar el projecte de mobilitat sostenible, fa 10 anys, aquest percentatge era del 7%. El tren és més utilitzat a l'hivern que a l'estiu.

- L'activitat turística es divideix aproximadament al 50% entre estiu i hivern.

Premis i reconeixements

- Els Alpine Pearls han rebut molts reconeixements i premis, entre els que destaquen Climate Star 2007, Energy Globe Award Salzburg 2008, finalista del WTTC Award 2011, guanyador del Tourism for Tomorrow Award 2011, etc.

Comunicació i màrqueting

- El 50% del pressupost total es dedica a accions de comunicació, promoció i relacions públiques, el que representa l'eix central d'actuació de la xarxa.
- En temes de comunicació, tenen molt clar que aquesta ha de ser molt segmentada i per això compten amb empreses de comunicació específiques a Munich, París i Milà.
- Una de les accions que realitzen anualment amb periodistes és la "Alpine Crossing" de 3 dies de durada, que inclou visites a destins, workshops, jornades d'E-mobilitat, trobades culinàries, taules rodones, etc.
- Gran esforç de màrqueting online: pàgina web traduïda a 6 idiomes incloent el japonès, i disposen de perfils a les xarxes socials de referència (Facebook, Twitter, Youtube i Google+), newsletters, vídeos promocionals.
- Són molt actius en la participació en esdeveniments, conferències, presència a fires, campanyes d'imatge, etc. i tots aquells elements que els serveixi per promocionar i explicar les particularitats de la xarxa.
- També és molt rellevant la tasca de comunicació interna en els destins, per implicar la població local en la filosofia i les actuacions de la xarxa.
- Porten a terme la organització d'esdeveniments, en què destaca la Alpine Pearls Mountain Bike Cup amb un codi de conducta pels participants basat en conceptes com "disciplina ecològica". Més informació d'aquest esdeveniment el 2014 a <http://www.alpine-pearls.com/it/vacanze-da-vivere/alpine-pearls-mtb-cup.html>.
- Realitzen accions de màrqueting creuat (cross-marketing) amb diverses entitats i empreses.

Noves iniciatives

- Una de les accions que s'està posant en marxa des de fa poc temps és la acreditació d'establiments sota la marca Alpine Pearls. Els establiments que s'hi volen adherir han de complir una sèrie de criteris específics definits per la xarxa.
- A la web dels Alpine Pearls s'ha creat un calculador de les emissions de CO2 a partir del tipus d'estada i transport utilitzat.
- També s'està treballant en la creació d'una targeta Alpine Pearls Card adreçada als residents dels destins, per tal que puguin fer servir de manera gratuïta o a baix cost tots els serveis de mobilitat, allotjaments i activitats que s'ofereixen pels visitants, promovent la visita a les altres destinacions de la xarxa.

Beneficis pels destins associats

- Fer arribar als mercats un missatge clar: "Som els destins dels Alps on encara és possible fer vacances ambientalment sostenibles".
- Possibilitat de utilitzar un missatge únic sota unes campanyes de promoció conjuntes de tota la xarxa.
- Concentració de recursos econòmics per optimitzar les estratègies de màrqueting, relacions públiques i publicitat.
- Disseny, planificació i execució conjunta de projectes europeus.
- Internacionalització de la destinació.
- Creació de paquets turístics i cooperació amb empreses del sector turístic de diferents segments (famílies, esportistes, empreses). Per exemple, s'han establert aliances estratègiques amb tour operadors com Ameropa, Dertour o Mondial, amb proveïdors de serveis com Rhätische Bahn, SBB, i amb xarxes internacionals com Club Alpino Italiano o Nature Friends International.
- Foment de l'intercanvi d'experiències i utilització de la marca Alpine Pearls per arribar a les autoritats de gestió d'infraestructures de transport.

Criteris d'adhesió de la xarxa

Entre els molts criteris que han de complir les destinacions Alpine Pearls, destaquem els següents 10 punts:

- 1- Cooperació a través dels Alps per un turisme de qualitat i respectuós amb el medi ambient.
- 2- Garantir una arribada còmoda i relaxant amb autobús o amb tren
- 3- Possibilitat d'anar a totes les destinacions amb facilitat sense el cotxe
- 4- Ofertes de mobilitat d'oci atractives : senderisme, marxa nòrdica, bicicleta de muntanya, esports aquàtics, excursions amb raquetes, etc.
- 5- Creació de nous espais per passejar de manera agradable: parcs, excursions a peu prop de les ciutats, etc.
- 6- Servei complet de mobilitat durant les vacances: realització garantida de reserves
- 7- Ofertes especials Alpine Pearls, l'experiència de la mobilitat suau és encara més senzilla i agradable .
- 8- Compromisos per a les persones i la natura: de la protecció activa del medi ambient a les solucions de producció d'energia alternativa .
- 9- La diversitat cultural i culinària
- 10- La preservació de l'aparença típica de la regió i l'estètica de les localitats per tal de mantenir el seu caràcter alpi.

No hi ha criteris opcionals, tots són obligatoris. Les Perles s'autoavaluen cada any. Una empresa externa (External Controlling Body) realitza avaluacions aleatoris a tres Perles cada any.

A continuació **Peter Brandauer, resident de l'associació Alpine Pearls i alcalde de la població de Werfenweng**, fa una presentació de les particularitats del destí i de les actuacions que s'hi han fet

Estructura turística

- 2.000 places
- 55.000 arribades
- 260.000 pernoctacions
- Distribució aproximadament similar entre estiu i hivern.

Infraestructures:

- 100 empreses
- 99 kms de senders marcats per al senderisme
- 26 kms. de camins de raquetes
- 25 pistes de esquí
- 8 carruatges tirats per cavalls
- 3 zones de tobogans
- 1 llac natural on s'hi pot nedar i a l'hivern, patinar sobre gel
- 1 agrobotiga
- També hi ha un telefèric que atrau molts visitants, però que no està integrat a la iniciativa de mobilitat sostenible que es canalitza a través de la Samo Card, que s'explica a continuació.

Informació general

Des del 1995 que s'estan impulsant mesures de mobilitat sostenible i d'utilització d'energies alternatives.

Implantació de la SAMO CARD, (Soft-Mobility Card). Té un cost de 10 euros per estada malgrat que la major part d'establiments adherits la lliuren de forma gratuïta.

Els visitants tenen dret a tot una sèrie de serveis gratuïts entre els quals:

- Informació i reserves per desplaçaments en mitjans de transport públics
- Transfer entre l'estació de tren de Bischofshofen i Werfenweng – 12 kms
- Taxi ELOIS privat entre les 9 del matí i 10 del vespre, per desplaçaments dins la població i a llocs d'inici de camins, etc.
- Taxi nocturn dins la població entre 10 de la nit i les 4 de la matinada.
- Telèfon mòbil per demanar els serveis

També poden:

- Llogar cotxes elèctrics que es carreguen amb energia solar
- Gaudir de 40 vehicles elèctrics de tot tipus: scooters, segway, bicicletes, i altres enginyers

A més, a l'estiu:

- Utilitzar el bus diari a Salzburg i a altres atractius turístics de la regió, com les Coves de Gel, el Castell Hohewerfen o el trampolí d'esquí Bischofshofen.
- Sortides guiades de senderisme i nòrdic walking.
- Taxi-bicicleta
- Nadar en el llac natural.

I a l'hivern:

- Cotxe de cavalls/trineu
- Patinatge sobre gel, incloent els patins
- Trekking amb lamas
- Raquetes de neu
- Esquí de fons
- Trineus
- 10% descompte en el bus a Salzburg

Pel que fa a temes energètics disposen de:

- Planta fotovoltaica a nivell municipal
- Parc solar
- Faroles amb energia solar
- Estació de càrrega de vehicles amb energia solar

RESULTATS dels últims anys:

- Un 25% dels visitants arriben en tren (malgrat els 12 kms. de distància a l'estació) que significa 400 tones menys de CO2/any.
- Creixement de les pernoctacions, d'aproximadament un 30%
- Atracció de nous clients
- Reducció de l'estacionalitat
- Els clients aprecien el valor afegit que signifiquen les actuacions en mobilitat sostenible (SAMO card).
- Atracció de noves inversions. Per exemple un nou hotel construït, de luxe, amb SPA en què els avantatges de la SAMO i la rellevància de la destinació com a innovadora, hi ha tingut un paper significatiu.
- Interès per atreure població resident. Werfenweng és un dels municipis amb més infants en edat escolar, també ajuda el fet d'estar situat a una distància relativament curta d'algunes empreses importants com Liebherr.

Estructura i finançament de les accions de la mobilitat sostenible:

- Els establiments associats paguen una quota de 0,70 € els joves i de 1,40 € els adults per pernoctació. Els imports estan inclosos dins la factura (el client no els veu) ja que és a part de la taxa turística del país, que sí que és visible en la factura.
- A més de l'oficina de turisme local, hi ha una oficina d'atenció al públic on es lloguen els vehicles elèctrics, es gestiona el tema dels vehicles lúdics, bicicletes, etc.

- S'estan iniciant accions per implicar la població local en la utilització dels serveis de transport públic i de gaudi preparats per als visitants.
- La filosofia que es desprèn i que es comunica és que "NO HI HA OBLIGACIONS SINÓ AVANTATGES."

El Sr. Brandauer afirma que quan van començar les actuacions fa 15 anys, ningú s'hauria pogut imaginar, ni ells mateixos, els resultats aconseguits i la implicació actual de la població. Les reticències inicials van ser fortes i encara avui dia, aproximadament un 25% dels establiments encara no estan adherits a la SAMO Card, amb la qual cosa els seus clients no gaudeixen de forma gratuïta dels avantatges.

A continuació, **Ramon Iglesias i Josep Capellà en nom del Consell Comarcal del Pallars Jussà** amplien la informació que ja es va enviar en el dossier de presentació del projecte i expliquen les diferències i similituds que han observat entre les dos zones. La principal diferència entre aquests destins és que a la comarca del Pallars Jussà no hi ha estacions d'esquí, tot i que si que se'n troben a poca distància del territori.

Les similituds principals són el fet de comptar amb infraestructures ferroviàries, telefèrics i altres elements de mobilitat sostenible, així com la voluntat d'especialitzar-se com a destí de senderisme i de BTT seguint els paràmetres del turisme responsable.

A més, la iniciativa dels Alpine Pearls serveix de referència al Pallars Jussà per iniciar o implicar-se en algun projecte de cooperació interterritorial i/o transfronterer que es centri en la mobilitat sostenible del destí com a via impulsar el desenvolupament econòmic i per millorar la qualitat de vida de la població local.

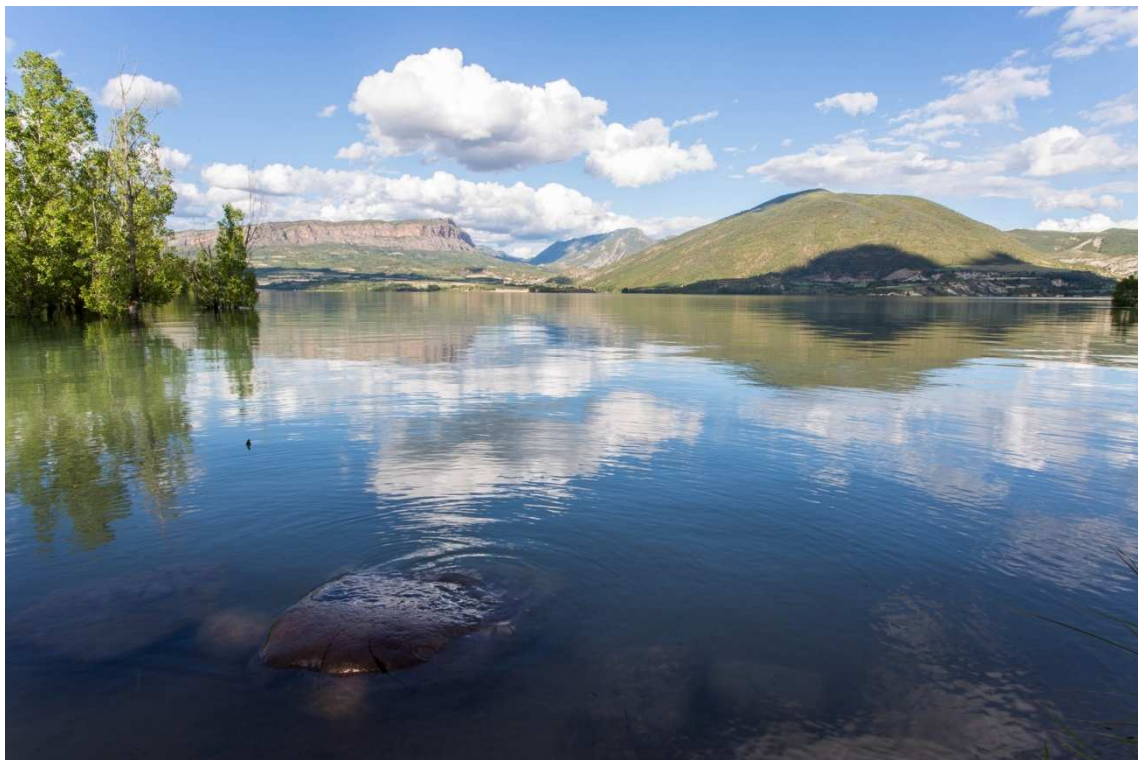
Altres elements a destacar de la visita als Alpine Pearls

- Integració dels productes locals en les cartes dels restaurants i hotels de la zona, mitjançant mencions específiques als productes ecològics, de proximitat, etc.
La tradició de la zona a la carn de caça fa que actualment disposin d'una zona de cria de cérvols a proximitat del restaurant gestionat en l'espai lúdic municipal, que subministra la matèria primera.
També es promou el consum d'embotits, formatges i altres productes agroalimentaris, donant-los facilitats per poder comercialitzar-los en una botiga que agrupa els diferents productors i artesans.
- Utilitzar tots els models diferents de mitjans de transport lúdics de mobilitat sostenible.
- Conèixer com es gestiona la prestació del servei de transport de l'autobús i del taxi (amb concessions que es renoven cada 3 anys).
- Conèixer com es gestiona la posada a disposició dels visitants de tots els elements de mobilitat sostenible (cotxes elèctrics, bicicletes elèctriques, segways, scooters,...).
- Poder interactuar amb la població local. Va ser especialment interessant conèixer la visió de empresaris (hotel, restaurant, transports) i la seva implicació en el projecte de mobilitat sostenible.

- També conèixer les accions de comunicació i promoció que porta a terme la xarxa Alpine Pearls al municipi.
- Poder veure la organització de les visites als elements de patrimoni històric (Castell de Hohen Werfen), molt inaccessible i al qual s'hi arriba mitjançant un funicular.
- Visitar el museu local de Werfenweng, dedicat a l'esquí, i que representa un element d'atractivitat important pels visitants de la zona.
- Interactuar amb la responsable de la oficina de turisme de Werfenweng, que ens va explicar les particularitats dels visitants, el perfil, les principals demandes, les motivacions i interessos.

PALLARS JUSSÀ

Visita Tren du Vivarais 17-18 de desembre 2014

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

PROGRAMA DE LA VISITA

Dimecres 17 de desembre

- 10:30 h: Trobada a l'aeroport de Girona, a l'**aparcament Aparkivoli** <http://www.aparkivoli.cat/> i **desplaçament cap a la zona de l'Ardeche (5 hores aproximadament)**
- 16:30 h: Arribada a l'Ardèche. Si es vol voltar per l'exterior, es pot entrar a la **Vall de L'Eyrieux**, per on transcorren la **ruta de cicloturisme Via Rhôna** <http://www.viarhona.com/> i la Via Verda de la Dolce Via www.dolce-via.com que està en fase d'arranjament i que connecta també amb el Tren du Vivarais. Tot i així, avisa que només es veuran "obres".
- 18:00 h: Visita Centre Interpretació "**Cite du Chocolat**" a Tain l'Hermitage, 10,5€ entrada. <http://www.citeduchocolat.com/fr> .

Avenue du President Roosevelt, 12 (Tain l'Hermitage).

Telf: (+33) 0475 092727

Ens van recomanar la visita, es tracta de l'empresa VALRHONA. Degut a que està obert fins les 19h , és una bona opció quan es faci fosc. És molt espectacular a la web.

- 19:30 h: Arribada a l'**Hotel Les Amandiers** de Tournon sur Rhône <http://www.hotel-amandiers.com/>

Avenue de Nimes, 13 (07300 Tournon sur Rhône)

Telf: (+33) 0475 072410

- 20:00 h: Descans i sopar a Tournon sur Rhône

Dijous 18 de desembre

- 08:30 h: Esmorzar a l'hotel
- 09:00 h: Desplaçament a **Lamastre** (45 minuts aproximadament)
- 10:00 h: Entrevista amb **Arnaud Girode** (Director Tècnic) i **Kléber Rossillon** (Gerent) de la societat **Chemin de Fer du Vivarais (CFV)**, societat que té la concessió de la línia per 25 anys. També s'està intentant coordinar que a la reunió hi sigui present l'alcalde de Lamastre.

Lloc: Gare de Lamastre, veure mapa de Lamastre

Telf: (+33) 6108 21209 (Arnaud Girode)

- 12:00 h: **Fi de l'entrevista** i tornada cap a Catalunya
- 17:00 h: Arribada al parking de **l'aeroport de Girona**

TREN DU VIVARAIS – ARDECHE (FRANÇA)

Font: <http://trainardeche.fr/wp/en/>

Descripció general

La línia de ferrocarril del **Train de l'Ardèche** o SNC Chemin de fer du Vivarais fou construïda el **1891**.

El mes de juliol de **2011 es va obrir** el tram entre l'estació de Boucieu le Roi i Lamastre sobre la part baixa del Congost del riu Doux. Aquest trajecte es fa amb el Vélorail des Gorges du Doux que alterna l'anada des de Boucieu amb cabines de quatre persones i la tornada des de Lamastre amb un autorail diesel Billard de 1937.

La **línia ferroviària del Vivarais** es troba al **département francès de l'Ardèche** i el riu Doux és un afluent del riu Roina. La línia es va construir a flanc de muntanya i compta amb **nombroses obres d'infraestructura importants** (ponts, viaductes i túnels). Va ser tancada el 2008 i el **2013, després d'un procés de restauració, es va obrir la línia** des de l'estació de Tournon-St-Jean-de-Muzols fins Lamastre.

La restauració va ser finançada pel département de l'Ardeche, l'agrupació de municipis de la comarca de Tournon (Communauté des communes du Tournonais), la vila de Lamastre i la societat **Chemin de Fer du Vivarais** (CFV) participada per **l'empresa de gestió patrimonial Kléber-Rossillon** i **l'empresa de transport Courriers Rhodaniens**. La **Societat CFV disposa d'una concessió temporal de 25 anys per gestionar la línia**.

Trajectes i trens:

Hi ha **4 productes** sobre la línia ferroviària del Vivarais:

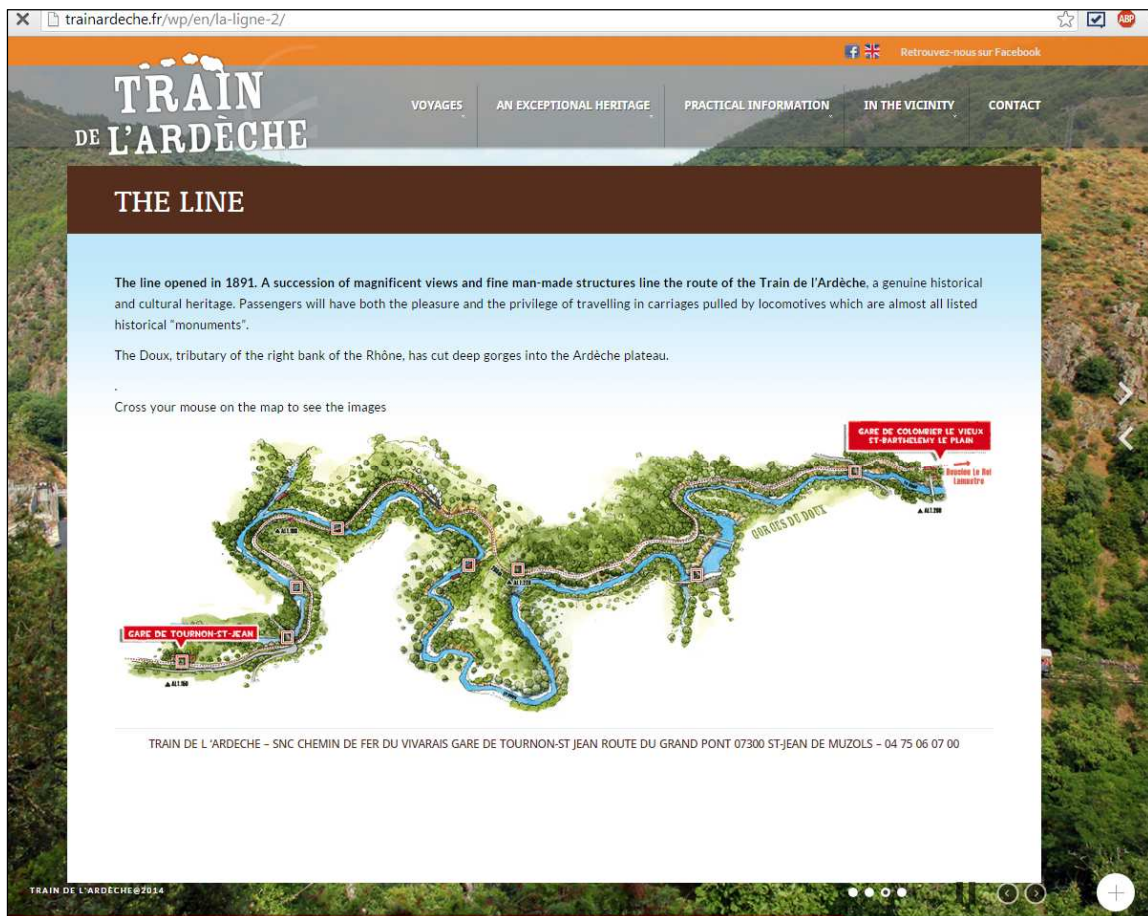
- El tren del Mercat (le **Train du Marché**) que es fa en vélorail (anada) i autorail (tornada). Costa entre 3 i 12€ segons el trajecte i l'usuari (adult, nen). El trajecte sencer són 12 quilòmetres. Acull **35.000 viatgers per any**.

- **Le Mastrou** és el recorregut integral de la línia entre l'estació de Tournon i Lamastre. Costa entre 9 i 20€. Es realitza amb una locomotora a vapor Mallet i vagons d'època. Són 2 hores de recorregut.
- El tren del congost (**Le Train des Gorges**) fa un recorregut més curt sobre la part inferior del congost. Costa entre 8 i 15€ i es realitza amb la locomotora a vapor Mallet i vagons turístics. Segons el període hi ha tres sortides diàries i el trajecte dura 1h15. Aquest trajecte es publicita com "Voyage historique dans les gorges du Doux". Es tracta d'un trajecte lent, uns 23 km/h o 32 km/h si es tenen en compte les parades. A més, el web brinda una sèrie de recomanacions (no transport de bicis o cotxets de bebé), furgo d'equipatges sota reserva, tres escales per pujar als vagons, etc. L'estació de Tournon Saint Jean està habilitada per persones amb mobilitat reduïda i compta amb una botiga i una àrea de picnic.
- El **Vélorail de l'Ardèche**, costa 17€ pels adults i 8€ per menors de 14 anys. El trajecte dura 2 hores (anada i tornada). Es tracta d'un cotxet per cinc persones amb pedals que efectua un recorregut de 12 quilòmetres de baixada des de l'estació de Boucieu-Le-Roi. El retorn a l'estació d'origen es realitza a partir d'un autorail Billard. Segons la web, aquest tren té uns 35.000 visitants l'any.

Presentació i promoció de la oferta de trens turístics:

El web <http://trainardeche.fr/wp/> és el **principal mitjà de promoció i comercialització dels trens turístic**. Es tracta d'una web atractiva i fàcil de navegar, amb una bona selecció d'imatges dels trens i els paisatges per on transcorren, així com informació pràctica de les 3 línies. També té una secció dedicada al territori, amb un mapa dels trajectes, i un apartat de presentació de la història d'aquests trens i els elements que els formen (locomotores, vagon).

Aquesta web també té una pestanya amb informacions turístiques dels dos territoris més propers i pels quals transita: Vallée du Rhône i Montagne Ardechoise. La web, traduïda al francès i l'anglès, també disposa d'un apartat de reserves i un enllaç a la pàgina de Facebook, on tenen uns 762 seguidors i un volum i freqüència de publicacions bastant notòria.

Hi ha un **fulletó descarregable** on es mostren els horaris i dies de funcionament de cadascun dels tres productes de la línia (s'adjunta al final d'aquest document)

El **Vélorail de l'Ardèche**, en canvi, disposa d'una web pròpia <http://www.velorailardeche.com/>. Aquesta web és molt més senzilla que l'anterior, amb un estil més infantil, tant pel que fa al disseny i l'estil com als continguts. Tant aquest web com el del Vélorail permeten comercialitzar el producte i efectuar reserves, la qual cosa és necessària atesa la gran afluència sobretot durant els mesos d'estiu.

www.velorailardeche.com/velorail.html

VÉLORAIL

Descente des Gorges du Doux

RÉSERVATION CONSEILLÉE

Accueil **Le vélorail** L'autorail Le parcours Horaires & tarifs Informations pratiques Réservation Contact

12km de descente panoramique en famille

Le Vélorail offre quatre places
(possibilité de disposer d'un vélorail 5 places pour les familles
avec 3 enfants de moins de 14 ans, selon disponibilité).
Les deux sièges avant sont inclinés et réglables pour pédaler
confortablement. Des ceintures de sécurité ventrales équipent les sièges à
l'arrière et offrent la possibilité de fixer un siège enfant (harnais 5 points
pour les enfants pesant au minimum 9 kg)
face à la voie.
Nous ne pouvons pas fixer de « cosy » ou nacelles sur les vélorails.

Lamastre:

<http://www.lamastre.fr>

Municipi de 2.625 habitants creat a partir de l'agrupació de 3 nuclis de població:

- Lamastre: Dominat pel castell de Pécheyland, nucli principal de població.
- Macheville: Antiga abadia benedictina.
- Retourtour: Antic bastió situat en un dels meandres del riu Doux.

El municipi es troba situat a l'entorn del Parc Naturel Regional Monts d'Ardèche, que s'ha convertit en un pol turístic i cultural important.

Lamastre
Le deux pays ardéchois...

Accueil | Municipalité | Travaux | Environnement | Jeunesse | Sports et culture | Services | Economie | Tourisme | Agenda | Echos lamastrois

Vous êtes ici : Tourisme > Lamastre

Lamastre
Dans son écrin de verdure, loin du bruit, Lamastre, charmante bourgade de 2625 habitants vous assure dépaysement et détente. Son altitude varie entre 350 m et 850 m.

Nature, histoire d'hier et hommes d'aujourd'hui

Lamastre est née en 1790 du regroupement de trois communautés anciennes :

- Macheville, ancien prieuré bénédictin bâti sur un éperon entre Grozon et Condole,
- Lamastre, avec sa ville haute dominée par le château de Pécheyland et sa ville basse, le Savel, qui s'est construite le long de la très ancienne « voie du Doux » où se tenaient les foires et les marchés,
- Retourtour, ancien fief des Pagan Retourtour, situé dans une boucle du Doux.

Lamastre compte aujourd'hui 2625 habitants nommés les Lamastrois (es).

La ville occupe une position carrefour avec ses 9 communes environnantes regroupant plus de 6000 habitants. Sa situation géographique, aux portes du Parc Naturel Régional des Monts d'Ardèche en fait un pôle touristique et culturel important.

A voir

- Église, prieuré et vieux village de Macheville :

Le chevet de l'église avec la fenêtre du chœur et ses modillons est roman (XIe siècle). A l'intérieur, dix chapiteaux, que l'on peut dater du XIe siècle, ont été probablement réemployés lors de la reconstruction partielle de l'église par les Jésuites au XVIIIe siècle. Le clocher et les premières travées de la nef sont de la fin du XIXe siècle.

De l'ancien prieuré subsistent une tour et une belle porte du XVIe siècle surmontée de sa bretèche.

- Ruines du château de Pécheyland (Xe siècle) :

Le château de Pécheyland, construit sur un éperon barré, était la première résidence des seigneurs de Lamastre. Les pierres des maisons de la ville haute, peu à peu abandonnées, ont été réutilisées pour construire les maisons de la ville basse, le Lamastre actuel.

- Ruines du château de Retourtour (Xe siècle) :

Bâti sur un monticule, ce château doit peut-être son nom au latin "Retortoris" à cause de la presqu'île fermée par le Doux. Des querelles de succession au XVIe siècle sont probablement à l'origine de la ruine du château. On raconte qu'au début du XVIIIe siècle y vivait encore un petit seigneur "brigand" qui rançonnait les environs ...

Recherchez

>>>

Infos flash

- Le dernier bulletin municipal "Commun' Infos n° 26", du mois de décembre 2014 est disponible
- Bon de souscription pour la restauration de l'église de Macheville
- Programme du cinéma
- Centre de loisirs : programme du mois de décembre 2014
- Associations : formulaires "panneau lumineux" et "demande de réservation d'une salle au centre culturel"
- Réserver vos hébergements et loisirs en ligne
- Visite virtuelle de Lamastre

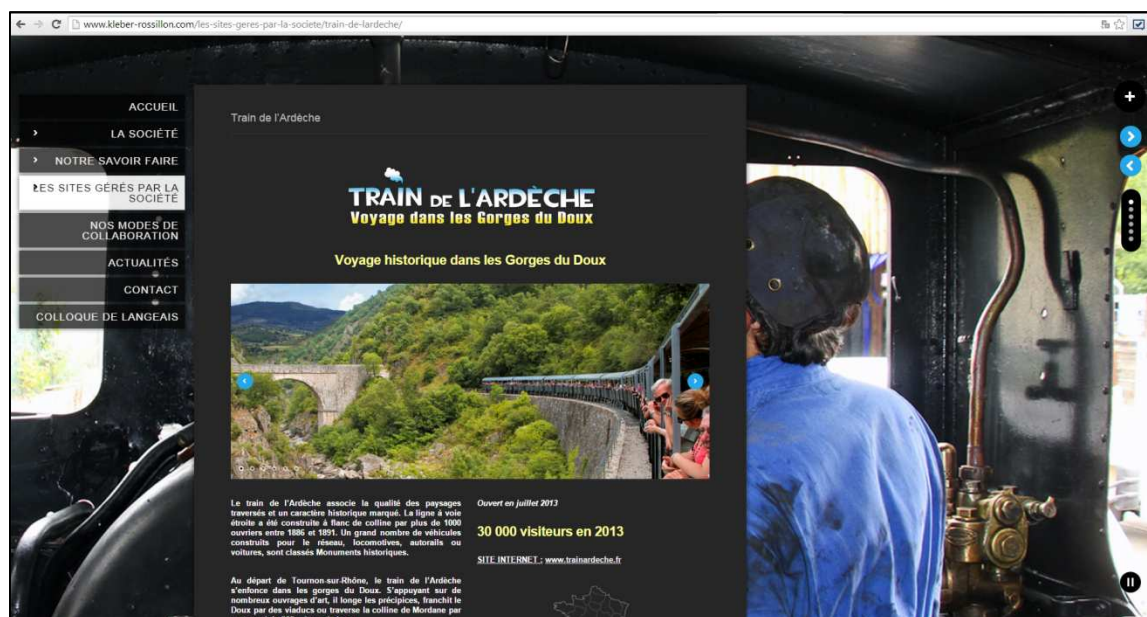
ville internet
2011 - 2012 - 2013 - 2014

Nouveau : Pour recevoir par mail chaque mois, les dernières informations du site : inscrivez vous à la newsletter

Newsletter

Societat Kleber - Rossillon:

<http://www.kleber-rossillon.com>

L'empresa **Kleber-Rosillon**, a través de la **Societat CFV**, gestiona tant el **Tren de l'Ardèche** com el **Vélorail**. Aquesta societat fundada l'any 1995 està especialitzada en la **restauració i rehabilitació de llocs patrimonials**, la **seva adaptació per convertir-se en espais d'interès turístic**, així com la **explotació, promoció i comercialització turística d'aquests espais**.

Aquesta societat gestiona diferents espais patrimonials:

- **Castell de Castelnaud** (Dordogne) que inclou el Museu de la Guerra a l'Edat Mitjana i que té un volum d'uns 250.000 visitants l'any,
- els **jardins penjants de Marqueyssac** (Dordogne) que tenen uns 190.000 visitants anuals,
- el **Museu de Montmartre** (Paris), amb uns 70.000 visitants anuals,
- **Castell i Parc de Langeais** (Indre-et-Loire), uns 100.000 visitants l'any,
- **Caverne Pont-d'Arc** (Ardeche), no especifica nombre de visitants.

El propietari i gerent de la Societat, el senyor **Kleber Rossillon** (a la foto) atendra la reunió juntament amb el senyor **Arnau Girode**, director tècnic del Tren de l'Ardeche.

VIA RHÔNA:

<http://en.viarhona.com/>

La **Via Rhôna** és una iniciativa de **ruta cicloturística**, actualment amb un **itinerari provisional de més de 450 km**, que transcorre seguint una ruta que **connecta el llac Lemán, als Alps suïssos, amb la costa del Mediterrani francès**, i que ha estat utilitzada per successives civilitzacions des de fa més de 2.000 anys. S'espera

que els treballs de desenvolupament de la ruta acabin l'any 2015-16, tot i que bona part de la ruta ja està en funcionament.

La web de la ruta, amb un disseny molt net i atractiu, ofereix propostes per realitzar diferents trams de la ruta. Té una **clara orientació al mercat**, oferint **diversos paquets de vacances** que inclou nombre de dies i preus tancats, i **nombroses activitats complementaries** a la ruta cicloturista vinculades a la gastronomia, les activitats de descoberta de la natura o els esports aquàtics.

DOLCE VIA

www.dolce-via.com/

Itinerari recomanat per la tècnica del Tren du Vivarais, com a possibilitat de veure alguna zona a l'arribada, el dia 17 tot i que va comentar que moltes zones estan en obres.

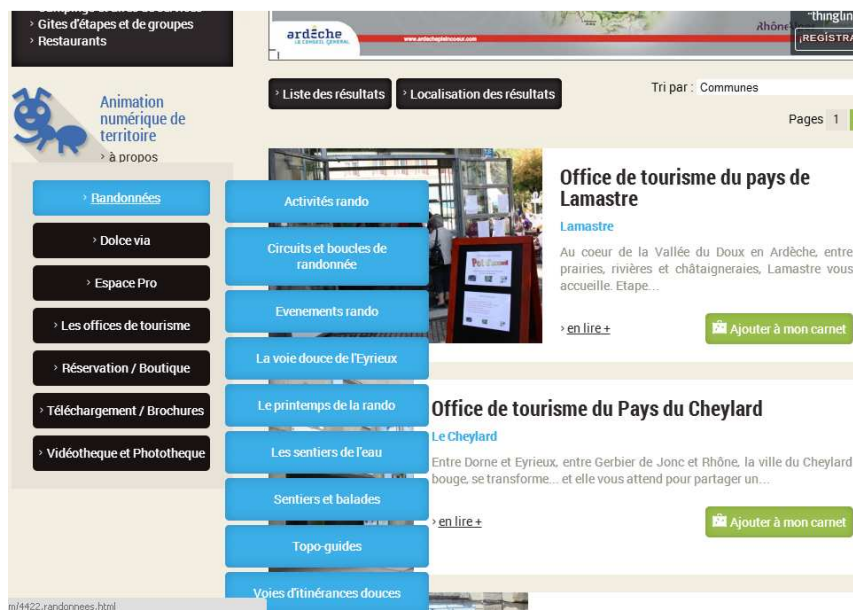
Es tracta d'una Via Verda que ressegueix la Val de L'Eyrieux pel traçat d'una línia de tren en desús des del 1968.

Segons la web de turisme <http://www.tourisme-eyrieuxrhoneveore.fr/> està arreglat un tram de 32 kms. La sortida és a la rodona de la zona industrial de la Vignasse, a la D 120 entre La Voulte i Saint Laurent-du-Pape.

Al llarg del trajecte, molt bones vistes sobre la vall de l'Eyrieux.

Està previst que aquesta via verda enllaci amb el Tren du Vivarais, que permeti la intermodalitat, punt de sortida de la via verda.

Segons la web www.dolce-via.com (no actualitzats els textos) el recorregut és de 45 kms. La plana web està adreçada als visitants i als professionals. Hi ha diverses pestanyes entre les quals una de RANDO

Altres són: DOLCE Via, Espace PROfessional, Oficines de turisme, Reserva/Boutique, Descàrrega/fulletons, videoteca i fototeca

INFORMACIÓ DE LA VISITA

Dates de la visita – 17 i 18 de desembre 2014

Participants per part del Pallars Jussà:

- Josep Ardanuy Tarrat– Gerent del Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Ramon Iglesias Palau– Tècnic de Turisme del Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Josep Capellà Hereu - DCB Turisme i Desenvolupament Local

Participants del Train du Vivarais:

- M. Jacky Chosson, vicepresident du tourisme de la Communauté de Communes de Lamastre
- M. Kleber Rossillon , gerent de Chemins de Fer du Vivarais
- Mme. Flavia Fontana Giusti responsable de nous serveis, partenariats i turisme de la Societat gestora
- M. Arnaud Girode, director tècnic

Objectiu:

Disposar d'informació en profunditat del projecte Train du Vivarais i de les accions que s'han desenvolupat, així com debatre estratègies i conèixer exemples de bones pràctiques de mobilitat sostenible en destinacions turístiques de muntanya.

Plantejar l'interès de la comarca del Pallars Jussà en iniciar estratègies de mobilitat sostenible i fomentar la cooperació entre ambdós territoris.

ENTREVISTA A LAMASTRE AMB REPRESENTANTS DEL PROJECTE TURÍSTIC DEL TREN DEL VIVARAIS

Dijous, 18 de desembre de 2014

Horari de la visita: de 10h a 13h

Assistents :

- M. Jacky Chosson, vicepresident du tourisme de la Communauté de Communes de Lamastre
- M. Kleber Rossillon , gerent de Chemins de Fer du Vivarais
- Mme. Flavia Fontana Giusti responsable de nous serveis, partenariats i tourisme de la Societat gestora
- M. Arnaud Girode, director tècnic
- Josep Ardanuy, gerent del Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Ramon Iglesias, tècnic de tourisme del Consell Comarcal del Pallars Jussà
- Josep Capellà consultor de DCB, Turisme i Desenvolupament Local

En primer lloc, pren la paraula el Sr. Jacky Chosson per donar una visió de la importància de la posada en funcionament d'aquesta via de ferrocarril, en el marc d'una estratègia més global de dinamització turística del territori que té com a altres eixos complementaris:

- La posta en funcionament de la *Dolce Via*, que es tracta de la recuperació d'una Via Verda que ressegueix la Val de L'Eyrieux pel traçat d'una línia de tren en desús des del 1968 i que quan estigui finalitzat del tot, es convertirà en un "boucle" de la *Via Rhôna*. Està previst que aquesta via verda enllaci amb el Tren du Vivarais, per afavorir la intermodalitat amb el punt de sortida de la via verda.
- Pel que fa a la Via Rhôna, tal com es detalla en el dossier annex, es tracta de una iniciativa de ruta cicloturista de més de 450 km. que connecta el Llac Lemán, als Alps suïssos, amb la Mediterrània, en la seva desembocadura a la Camargue, i que ha de estar plenament operativa el 2016, tot i que una bona part de la ruta ja ho està i alguns operadors especialitzats en senderisme i cicloturisme ja la programen.
- Aquests equipaments, conjuntament amb el Museu de la Xocolata Valrhôna a Tain-l'Hermitage, són alguns dels principals atractius turístics del territori.

Segons un estudi realitzat per l'Agence de Développement touristique de l'Ardèche, l'any 2013, la Dolce Via va tenir una freqüentació de entre 20.000 i 40.000 senderistes, malgrat ser un projecte incipient.

En definitiva es tracta de convertir el territori en un destí turístic de referència, amb una bona oferta de infraestructures adaptades al concepte de "itinerance", és a dir, aptes per a la pràctica del senderisme i la bicicleta que aposti, a més, per la intermodalitat amb el tren del Vivarais i per la utilització lúdica de l'eix ferroviari a través del tren històric i el velorail.

Pel que fa al projecte del Train du Vivarais, la posta en funcionament d'aquest tren per part de la Communauté de Communes i l'acord de gestió compartida amb el Cabinet Kleber – Rossillon vehiculat a través de la Societat Chemins du Fer du Vivarais, és altament positiva per a la dinamització turística de la zona.

Seguidament pren la paraula el senyor Kleber Rossillon, propietari i gerent de la Societat, per fer una presentació de la mateixa, especialitzada en la gestió de diversos equipaments culturals, tal com s'explica en el document preparat per la visita, que s'adjunta a l'annex.

En el cas del Tren del Vivarais, es tracta d'un projecte iniciat l'any 2010 en el qual hi estan implicats a més de la seva empresa, el Departament de l'Ardèche i les Communautés de Communes de Lamastre i Hermitage-Tournonais. El contracte d'explotació del tren és de 25 anys i els primers anys s'han destinat a la recuperació de les infraestructures ferroviàries mentre que la posta en funcionament del tren va ser l'any 2013.

L'explotació de la via permet diferents tipus de productes explicats en el dossier adjunt i dels quals el senyor Rossillon destaca per la seva singularitat el projecte del Velorail, que depèn directament de la societat Kleber Rossillon i que ha tingut molt d'èxit. Tant és així que tenen previst posar en funcionament una segona línia de Velorail properament. Les principals característiques de funcionament del Velo rail són:

- Nombre de passatgers actuals és d'aproximadament uns 40.000, i tenen previst doblar-ho amb la posta en funcionament d'un segon tram de velorail entre les estacions de Boucieu-Le-Roi i Lamastre.
- El públic és majoritàriament local, que es complementa amb els visitants d'altres zones, atrets per la Via Rhône i la Dolce Via (vies verdes cicloturistes), així com dels equipament d'allotjament del territori.
- El perfil de públic del Velorail són famílies tot i que és accessible a gent de totes les edats. Preguntat per la responsabilitat civil en cas d'accident, el senyor Rossillon informa que es tracta d'un lloguer d'un vehicle del qual l'usuari es fa responsable de la seguretat. El risc més important és l'embús que poden produir diversos vehicles aturats a la via.
- Des de l'inici de l'explotació hi han passat més de 130.000 usuaris i no hi ha hagut cap tipus d'accident.
- Per evitar embussos a la via s'organitzen sortides col·lectives d'un màxim de 25 velorails separats cada un amb uns 50 metres de distància que es reagrupen a l'arribada.
- La durada del descens és de 1 hora i el preu de 18 euros per adult i 7 euros per nens.
- En el trajecte hi ha un punt que poden parar per contemplar el paisatge, mentre que a la resta del trajecte la parada està prohibida.
- Cada vehicle del velorail té un cost de 12.000 euros tot i que estan mirant de reduir-lo.

- Les condicions per desenvolupar un projecte d'aquest tipus és que hi hagi una pendent continuada i que no existeixin passos a nivell.
- Un dels beneficis del projecte és que permet donar nous usos a una infraestructura que amb la circulació de trens és poc utilitzada. D'aquesta manera, al llarg de la temporada, la via permet la circulació de 3 o 4 trens que es complementen amb 5 trajectes de velo rail.
- Tot i que a França hi ha altres iniciatives de velorails en funcionament, aquest és l'únic en zones de muntanya.

A partir d'aquesta explicació, s'entra en un debat entre tots els assistents sobre possibilitats de col·laborar i/o treballar en xarxa aprofitant l'experiència dels 2 territoris.

En relació a les convocatòries del nou període comunitari de la Unió Europea 2014 – 2020, el senyor Arnaud Girode, director tècnic del projecte Chemins du Fer du Vivarais, explica la seva experiència de participar en projectes Interreg III i IV. Aquesta col·laboració es va establir entre el tren turístic Baie de la Somme www.cfbs.eu/fr/ , que és el tren turístic de vapor més important de França amb 180.000 visitants anuals, i l'empresa East Sussex Railway www.kesr.org.uk/ , al Regne Unit. Van desenvolupar projectes comuns de valorització dels trens turístics tot i que és de la opinió que la nova convocatòria no dóna facilitats per generar inversions en el territori tal com s'havia fet en períodes anteriors. En aquest nou període sembla que els projectes s'han d'enfocar més a nivell de promoció i/o adaptació dels productes turístics als mercats.

Pel que fa a possibles projectes comuns, el senyor Rossillon s'interessa per una de les fotografies del dossier en la que es veu la via fèrria que hi ha l'estany Gento. Els representants del Pallars Jussà li expliquen l'existència d'un projecte de posar en valor aquest tram de via com atractiu turístic, que té un cost elevat, aproximadament 1,5 milions d'euros. El senyor Rossillon i el senyor Girode consideren que si s'optés per la posta en funcionament d'un velorail, la inversió seria molt més baixa i molt atractiva pel visitant. En aquest punt, se'ls hi demana si podrien estar interessats en formar part del projecte, i consideren que es tracta d'una inversió petita que hauria de ser liderada per un soci local i no per una societat estrangera. La seva empresa gestiona projectes amb volums de visitants elevats, al voltant de 100.000 visitants anuals.

Tot i això, al llarg de la reunió de treball es valora la possibilitat de que la via fèrria del Tren dels Llacs podria ser susceptible d'albergar un projecte d'aquest tipus de velorail, en el qual treballant conjuntament amb Ferrocarrils de la Generalitat i el suport del Govern de Catalunya, podrien estudiar possibilitats de col·laboració.

Pel que fa a possibles projectes per treballar conjuntament, el senyor Rossillon fa una recopilació d'aquells relacionats amb el Train du Vivarais que es podrien tenir en compte:

- El projecte de desenvolupament del segon velorail, previst per finals de 2015.
- El projecte de museu històric del ferrocarril, a situar a l'estació de Tournon en col·laboració amb la Communauté de Communes Hermitage-Tournonais.

- El projecte de posar en funcionament uns vagons porta-bicicletes a fi de facilitar l'accessibilitat a la Dolce Via i a la Via Rhône.

En aquesta línia, Josep Capellà informa sobre la convocatòria dels programes COSME de creació de producte turístic sostenible que convoca la DG Indústria i Empresa de la Unió Europea, i es compromet a enviar l'enllaç a la web del programa perquè estudiïn la possibilitat de fer alguna actuació compartida. Ens informen també del contacte que han mantingut amb un municipi italià que vol treballar conjuntament en la creació d'un partenariat, del qual ens passaran més informació.

Finalment, pel que fa a la possible participació a la jornada sobre Mobilitat Sostenible previstes per finals de febrer al Pallars Jussà, el senyor Rossillon creu més adient que la participació sigui a través de representants de les institucions públiques i no tant de la seva empresa.

En aquesta línia el senyor Chosson manifesta la seva predisposició a participar-hi conjuntament amb un tècnic de l'àrea de turisme del Departement de l'Ardèche per donar una visió global de l'estratègia turística basada en la mobilitat sostenible que s'està desenvolupant. No obstant, és probable que la senyora Flavia Fontana del Cabinet Kleber-Rossillon pugui assistir a la jornada.

Elements d'interès:

Destaquem els següents aspectes:

- **L'associació d'actors públics i privats** per impulsar la restauració i la gestió de la línia de ferrocarril.
- La **creació de diversos productes** a la línia de ferrocarril gestionats a través d'horaris i freqüències diferents.
- **La web de <http://trainardeche.fr/wp/en/>** com a bon exemple de promoció i comercialització de trens històrics i turístics.
- **La Via Rhôna** com a exemple de **ruta cicloturística transnacional i creació de producte turístic** al seu entorn, dirigit a diferents segments de mercat.
- **La Dolce Via**, Via Verda amb una web turística potent que incorpora elements tant per als usuaris com per als professionals. S'hi estan fent treballs d'arranjament, el Tren del Vivarais actuarà com a punt d'inici de la via.

Annexos:

- Mapes dels trajectes (6)
- Fulletó descarregable del Train de l'Ardèche (2 planes)
- Mapa de Lamastre i de la zona d'influència (2 planes)

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

Consell Comarcal del Pallars Jussà

Ajuntament de
la Pobla de Segur

AJUNTAMENT D'ISONA
I CONCA DEL·LA

PRESENTACIONS REBUDES DE POSSIBLES SOCIS DEL PROJECTE

ANNEX 5

DCB. TURISME I
www.decaba.com **DESENVOLUPAMENT LOCAL**

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

Index

Alpine Pearls	An umbrella brand for tourism and soft mobility
Werfenweng	New paths to sustainable living and soft tourism
Train rouge du pays cathare	Project de valorisation touristique autour du train
Train rouge du pays cathare	Réunion bilan et perspectives
Val d'Azun	Grand site de randonnées en plein cœur des Pyrénées

ALPINE PEARLS

An umbrella brand for
tourism and soft mobility

www.alpine-pearls.com

Office:
ALPINE PEARLS · c/o TVB Werfenweng
President: Dr. Peter Brandauer
Weng 42 · A-5453 Werfenweng, Austria

Management:
ALPINE PEARLS · c/o ÖAR, Austria
Karmen Mentil, Ph. +43 664 523 5450
Info@alpine-pearls.com

Alpine Pearls ...

Soft Mobility Holiday in the most beautiful places of the Alps
in Europe!

○ is the umbrella brand for a network of tourism destinations
in the entire region of the Alps and was founded in 2006.

○ The co-operation currently consists of 29 „pearls“ in
France, Switzerland, Italy, Slovenia, Germany and Austria.

○ is presenting its member communities to the public by
promoting their environmental friendliness and fun mobility.

○ is co-operating with the member communities when
developing bookable products which are softly mobile and
transnational.

○ works with partners: railways, tour operators, mobility
centers, tourism organizations and commercial partners, etc.

How Alpine Pearls arose

„Alpine Pearls“ was developed within the Interreg III B framework for the project of
the alpine region „Alps Mobility II Alpine Pearls“. It was co-financed by the European
Union and was originally implemented by 15 project partners from Austria, France,
Germany, Italy and Switzerland. The Austrian Federal Ministry for Agriculture,
Forestry, Environment and Water was the leading partner.

For more informations please visit: www.alpsmobility.net

Sustainability of an EU project!

All Pearls at a glance

Yearly: 2,5 m. guests, over 12 m. guest overnight stays

The Alpine Pearls - Holidays and environmentally friendly mobility, quite deliberately.

- The member communities combine environmental friendly, soft mobility while traveling to and from the destination and during the entire stay with different kinds of holiday offers.
- Every „Pearl“ offers its guests a wide range of attractive possibilities to be mobile during their vacation without using their own car.
- The „Pearls“ stand for sustainability, climate protection and the best quality in tourism.

The promise of quality from Alpine Pearls

- 29 Places**, where you can make holiday the gentle way.
- 29 Places**, that can perambulated environmentally friendly by train and bus.
- 29 Places**, that make soft-mobile holiday with outstanding service as easy as possible.
- 29 Places**, where everyone also without car effortlessly achieve his goals.
- 29 Places**, that preserve their typical regional characteristics and beauty.

The list of criteria: A basis for high quality

Every Alpine Pearl has to stick to an extensive list of criteria. This list serves as the basis for ecologically aware and incomparable vacation experiences.

Contents:

- **Basic requirements for a membership**
- **Mobility**
 1. Mobility: Arrival and Departure, Mobility within the region, Mobility within the destination
 2. Fun mobility
 3. Service quality concerning the topic mobility: Information and Service
- **Other areas:** nature, environment, culinary experiences, folk culture, architecture, education
- **Organization:** Networking, Alpine Pearls vacation packages

The quality promise of Alpine Pearls

- 29 Places**, that focus on alternative energy
- 29 Places**, where you can still move wonderful freely as pedestrians - far from traffic noise and car exhaust.
- 29 Places**, which preserve their typical regional characteristics and beauty.
- 29 Places**, where the culinary and cultural diversity is lived out anew every day.
- 29 Places**, which are the shining paragons for many other places in this world.

Alpine Pearls - Organization

- Alpine Pearls is an association based in Austria, Werfenweng.
- Each participating municipality (Alpine Pearl) has a vote in the general assembly.
- The association is strategically managed by the Board.
- Membership fee per pearl € 12.000,-- per year
Exception for minipearls (less than 100.000 overnight stay / per year) : € 8.000
- One-time admission fee of € 8.000,--
- Alpine Pearls total budget annually:
about 350.000 Euro
Designated use: see action plan

The activities of Alpine Pearls: Annually Action Plan

- An annual action plan. Including budget planning is collective decided by the members.
- With the implementation is an external management agency (ÖAR Regional Consulting GmbH, Vienna, Karmen Mentil) assigned.
- A team supports in the implementation (Advisor for Italy, France, German-speaking Pearls, office support)

The activities of Alpine Pearls: Communication

- Emphasis on communication, media and public relations
- 3 media agencies. In Munich, Paris, Milan
- Media tours: groups and individual
- Advertising: Print und media cooperations
- Intensive information work through website www.alpine-pearls.com
- Web marketing/ online marketing
- Social Media Marketing / Facebook / etc.
- Newsletter to more than 55.000 addresses

The activities of Alpine Pearls (Communication)

- Image care by PR and communication: participation at events, exhibitions, conferences, presentations
- Organization of special projects, such as Alpine Pearls-Award
- Research and acquisition of new members
- Organizing a 3-days annual conference Alpine Pearls, workshops, field trips
- Platform for exchange of experiences: project database, expositions, partner exchange, study tours, etc.

The activities of Alpine Pearls (product development)

- Processing of year topics e.g. culinarium, soft-moblie family experiences, e-mobility
- Inside marketing: information and motivation work in the Alpine Pearls
- Development and coordination of cooperation projects of the pearls
Alpine Pearls Mountain Bike Cup
- Branding initiative: funding a common appearance of the Alpine Pearls

The activities of Alpine Pearls (quality management)

The fulfillment of the criteria by the member-pearls is carried-out on the basis of the comprehensive list of criteria:

- annual examination by self-assessment
- annual, spot-check inspection by external governance body

The activities of Alpine Pearls (cooperations)

- Ministries, provincial authorities, for example environment ministries
- Mobility service DB, ÖBB, SBB, Rhaetian Railway, etc.
- Tour operator: Ameropa, WWF-Nature, One World
- Regional and national tourism organizations: e.g. ÖW
- International networks: for example, Alpine Convention, Alpine Association, Friends of Nature
- Cross-marketing with other sectors of economy: mit anderen Wirtschaftsbereichen: SALEWA

The activities of Alpine Pearls (special projects)

○ Alpine Pearls hosts

All accomodation establishments in the Alpine Pearls are invited, to distinguish themselves on the topic soft mobility - Alpine Pearls. A list of criteria for participating establishments was developed. Once an establishment meets all the criteria, he is actively in the application of Alpine Pearls.

○ Alpine Pearls Card

Project for information work in the Alpine Pearls. With the Alpine Pearls Card residents of each pearl receive in the participating member places perks and free services, such as up to 20 percent discount on accomodation, discounted admissions, free soft mobile activities and much more. Thus, other Alpine Pearls member places can be traveled and soft mobility solutions can be discovered in other places.

Benefits for the Member-Pearls

- Clear common message on the market:
WE are the vacation spots in the Alps, where climate-friendly holidays are already possible today. - Aware.Soft.Mobile
- The possibility to use an umbrella brand as sympathy and advertising media
- Concentration of budget funds for market development on the topic of sustainable mobility.
- Mutual planning of EU-project involvements
- Pooling of resources for marketing, communication, PR and exhibition appearances
- Internationality of the group
- Information brochures and website with pearls descriptions and holiday packages

Benefits for the Member-Pearls

- Intense media relations at the national and international plain
- Cooperation with travel business and business partners
- international exchange of experiences for local transport planning, arrival logistics and soft-mobile Packages
- Increase the level of awareness
- Additional added value by increasing number of guests
- High contact numbers
- Forerunner role become an important issue - with a strong brand!

Acceptance process for new Member-Pearls

- Municipality submits application for admission to Alpine Pearls
- Self-assessment of the community based on the list of criteria
- Touring by the Executive Board, criteria review and interview with local responsibilities
- Briefing in the board from Alpine Pearls and recommendation to the general assembly
- Resolution of the recording at the general assembly
- Placement also during the year possible!

We have won numerous PRICES!

- Climate Star, Climate Alliance
- T.A.I. AdvertisingGrandPrix, Tourist Austria International, A
- VCD: CSR-Mobility Award, D
- VCD: Mobility Award Salzburg, A
- Energy Globe Award Salzburg
- Ecotrophea of DRV
- Nominated for UTOPIA Award
- Climate Protection Award Austria
- Travel One Sustainability Award - 2nd place
- Karmen Mentil Myself Award winner
- 2011 1st place WTTC Award
- WWF Panda d'Oro 2012

Alpine Pearls:
Recovery from the beginning.

Alpine Pearls:
Holiday.
Completely relaxed!

www.alpine-pearls.com

www.facebook.com/AlpinePearlsHolidays

Werfenweng Soft Mobility

New paths to sustainable living and soft tourism

Dr. Peter Brandauer
Mayor of Werfenweng

werfenweng
All the time in the world

Beautiful Werfenweng

We proudly present: Werfenweng, Austria

- 950 inhabitants, altitude 900 m
- 45 km south of Salzburg, nestled in the Tennengebirge mountains

12 km

Beautiful Werfenweng

Content

- Werfenweng – General Information
- Participation in European Union Projects – Alpine Pearls
- Key aspects of Soft Mobility – the SAMO-Offe
- Winners of Soft Mobility
- The future – further efforts for Soft Mobility

Beautiful Werfenweng

Beautiful Werfenweng

1

2

DB OBB

==== Zugverbindung
==== Autobahn
==== Shuttle-Service

Beautiful Werfenweng

Our tourism infrastructure

- 100 tourism enterprises
- 99 km hiking trails
- 26 km cross country trails
- 25 ski pists
- 8 horse coaches
- 3 tobogganing trails
- 1 natural swimming lake, ice rink
- 1 local farmers' shop

Beautiful Werfenweng

Tourism

- 2000 beds
- 55.000 arrivals
- 260.000 overnight stays
- 50 % Summer, 50 % Winter tourism

Beautiful Werfenweng

Model of community 1994

Das exklusive Ferienhaushalt im Tennengebirge

Model of community 1994

3

4

General information

- Since 1995 measures and activities for soft mobility
- Member of the Austrian association for soft mobility "IG Sanfte Mobilität"
- Member Alliance of the Alps (Gemeindenetzwerk Allianz in den Alpen)
- Member at Climate Alliance (Klimabündnis)
- strong co-operation with mobilto – the mobility service centre salzburg
- Use of solar energy

Beautiful Werfenweng

Alpine Pearls is today...

- ... a network of alpine villages and towns, founded in January 2006.
- ... the association for marketing / communication for soft-mobility-offers of its members.
- ... a strong tourism label.
- ... focussed on sustainable traffic for tourism, with the „guarantee of mobility“! For arrival and departure, in the region and at the pearl.
- ... developing actively tourism products which are attractive, transnational, soft-mobile and marketable.
- ... an autonomous association, no subsidies or co-financing.

Alpine pearls
Nähe ist unser Glück

Participation in European Union / Alpine Space projects INTERREG III B

Alpine Awareness
transalpine awareness raising for sustainable mobility

MOBILALP
Alpine mobility management: innovative sustainable mobility offers

Alps Mobility II Alpine Pearls
Transnational Pilot Project for Sustainable Mobility in Alpine Tourism

Beautiful Werfenweng

The pearls of the Alps

Alpine pearls
Nähe ist unser Glück

5

6

Criteria Catalog Alpine Pearls: Basis for Top Quality

Every Alpine Pearl has to meet the requirements listed in a comprehensive criteria catalog. This catalog forms the basis for an eco-friendly, extraordinary vacation:

Basic requirements for membership:

- Mobility
- Means-end mobility: arrival and departure, mobility in the region and in the village
- Fun mobility
- Service quality regarding mobility: information and service
- Additional areas: nature, environment, cuisine, local culture, architecture, education
- Organization: networking, special Alpine Pearls packages

Annual monitoring via self-assessment, sample checks by an external controlling body!

Beautiful Werfenweng

Our soft-mobile offer: „The Mobility Services“

- Journey by train, soft-mobile arrival and departure**
Information, ticketing, reservation service for trains, transfers
- Werfenweng shuttle**
Train station Bischofshofen 12 km from Werfenweng - Shuttle service for transfers
- Elois - private soft-mobile chauffeur**
Daily from 9 a.m. to 10 p.m.
- Night shuttle**
until 4 a.m.
- Mobile phone**
to order mobility services

Beautiful Werfenweng

A holiday in Werfenweng...

If you arrive by train
OR
you leave your car key with us
you receive the
Soft-MOBility-Card

Holidays filled with advantages
Gentle Mobility
No car rental costs
No parking fees

**We offer you a world free of hustle and bustle ...
Enjoy soft mobility !**

SAMO-Card offers are free of charge

Beautiful Werfenweng

Rental cars

- „Werfenwenger smile-E“**
 - Think City - driven by electricity produced with solar energy
- „Werfenwenger Grass hopper“**
 - Citroen C1 - driven by bio-gas produced with grass
 - VW-Touran - driven by bio-gas produced with grass

Beautiful Werfenweng

7

8

Our soft-mobile offer: „Fun Mobility“

- Soft-mobility Fun park: 40 electric and fun vehicles

The car-free center of our village with solar filling station is our soft-mobile hire-station:

electric vehicles and scooters, bicycles, carts, e-quad funrider, bigas, e-velos, alpine flyer, segways, etc.

Mobility and entertainment for our guests!

Beautiful Werfenweng

Further benefits with the SAMO-Card: In Summer

- Day tours: by bus to Salzburg, to ice caves of Werfen „Eisriesenwelt“, to Castle Hohenwerfen, to ski jump Bischofshofen
- Guided hiking tours: alpine pastures, herbs
- Guided nordic walking tours
- Bicycle taxi
- Natural swimming lake

Beautiful Werfenweng

Beautiful Werfenweng

Further benefits with the SAMO-Card: In Winter

- Trip with horse coach/sledge
- Ice skating including skates
- Trekking with lamas
- Snow-shoe walking

Beautiful Werfenweng

9

10

Further benefits with the SAMO-Card: In Winter

- Cross country equipment
- Trail fees for cross country
- Tobogganing hire
- 10 % discount on bus tour to Salzburg

Beautiful Werfenweng

Solar energy

- Photovoltaic power plant
- Solar filling station for e-vehicles
- Solar Streetlamps
- Solar park

Beautiful Werfenweng

Soft-mobility hotels – certified for quality

45 hotels offer „soft-mobile holidays“ in Werfenweng.

This co-operation group seeks to satisfy the soft-mobile guest with all amenities needed for an unforgettable holiday from the car.

Beautiful Werfenweng

USP Werfenweng: reduce speed and relax

Dive into our world of soft mobility and enjoy!

Werfenweng has developed a sustainable tourism offer which has a very good national and international reputation. It is known as the

“Secret hot spot for family holidays with soft mobility”

Beautiful Werfenweng

11

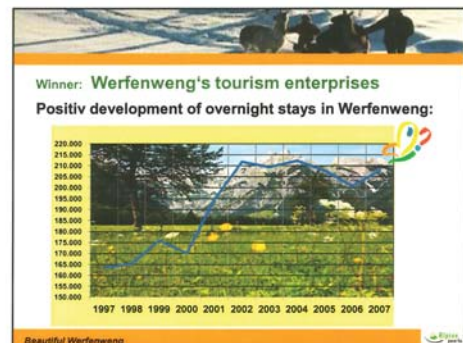
12

... the lucky winners are

- the environment AND
- the enterprises AND
- the guests AND
- the inhabitants

Beautiful Werfenweng

Winner: Environment

- 25 % Arrival by train
- minus 400 tons CO₂/Year

As member of the Climate Alliance (Klimabündnis) and e⁶-Municipality, Werfenweng is strongly contributing to climate protection.

Beautiful Werfenweng

Winner: Werfenweng's economy

SAMO - Werfenweng's USP:

- activates new guests
- helps to reduce seasonality of tourism demand
- an increased number of guests raises the value added

Beautiful Werfenweng

13

14

Winners: The inhabitants

- Werfenweng Shuttle
Taxi for public use, an attractive offer
- Night taxi and fun vehicles
especially interesting for the youngsters!
- Employment
several new jobs have been created.
- Trade and shops
Rising income by more tourism
- Image
The inhabitants are proud to live in a role model village.
- Co-operation
The hotels co-operate very well for soft mobility.

Beautiful Werfenweng

Werfenwengs Credo: No MUSTS - just ADVANTAGES

Beautiful Werfenweng

A new Image

We have won many prizes and are considered as model destination for Ecotourism in Austria:

- Winner Klimabündnis award 1997
- Zapfen-Environmental Award Salzburg 1997
- Zapfen-Environmental Award 2002
- OECD - Best Practices Mobility Mgt. Passenger Transport 2002
- European Award for village renewal - Dorfneuentwicklungspreis 2002
- Climate Star 2002
- European Public Transport Award 2003
- 3 stars VCD - mobility award 2003
- CPWA Municipality of the future 2003
- Winner Austrian Solar Award 2003
- Winner European Solar Award 2003
- Municipality award for handicapped 2004
- Energy regions of the future 2004
- NETS Award 2004/2005 (online holidays with the train)
- CPWA 2005 „Future of the Alps“
- Energy Globe Award Salzburg and „AIF“ 2008
- Alpine Pearls - winner of the „TODOROW Award“ 2011 in the category „Destination Stewardship“

app. 30 expert field trips hosted / year

Beautiful Werfenweng

The future: Werfenweng as

THE PREMIUM European TRAIN holiday resort!

Plus efforts concerning:

- Alternative fuels
- Innovations in local transport services
- Enlarge fleet of fun vehicles
- Improve hiking and cycling infrastructure
- intensity use of horses / horse coaches
- intensity use of solar energy
- further traffic calming measures
- Visualize measures attractively
- Further development of soft-mobile tourism offers - attractive packages, innovations
- „SAMO for WerfenwengerInnen“ - incentives for inhabitants
- integrated community development
- and much more to come...

Beautiful Werfenweng

15

16

„SAMO für WerfenwengerInnen“ – incentives for inhabitants

- Different incentive-packages for different target groups to promote Soft Mobility
- Contract between the municipality and single persons or households (valid for 1 year)
- SaMo-Card for inhabitants
- Implementation of regular checks

Beautiful Werfenweng

„Integrated community development concept“

- the site development should support the spirit of Soft Mobility and foster its further implementation
- the idea of Soft Mobility should be clearly visible in the appearance of the village
- Guests and inhabitants should be motivated to use soft mobility offers and live an integrated concept

Beautiful Werfenweng

Target groups

- Commuters A
- Commuters B (carpools)
- Families with children
- Young persons
- Households (families) with 1 vehicle - 2 incentive-packages
- People abstaining from the car (1 day/week)
- Households without car - 2 incentive-packages
- E-bike-driver

Beautiful Werfenweng

„Community development concept“

Solar-parking ground

Innovative traffic solutions and transportation systems

Beautiful Werfenweng

17

18

„Community development concept“

Precedence for pedestrians

Touristic site development „Rosnerköpfli“

Beautiful Werfenweng

More information and reservation

www.werfenweng.eu
- Tourism association of Werfenweng

www.werfenweng-austria.com
- Soft mobility infos in 9 languages

www.mobilito.at
- Train information, reservation, ticketing

www.alpine-pearls.com
- The network of Alpine pearls

Beautiful Werfenweng

Werfenweng's recipe:

Living the idea of Soft Mobility, integrating the concept in every-day life and considering it as leading thought for strategic decisions provides an Unique selling proposition. Werfenweng is therefore successfully filling a market niche with high development potential!

Beautiful Werfenweng

We gladly invite you to visit our facilities and measures for soft mobility!

Municipality Werfenweng, Tourism Association
Mayor Dr. Peter Brandauer, President Alpine Pearls
Weng 42, 5653 Werfenweng
Salzburger Land, Austria
0043 (0) 664 213 6867
bgm-werfenweng@salzburg.at

Beautiful Werfenweng

19

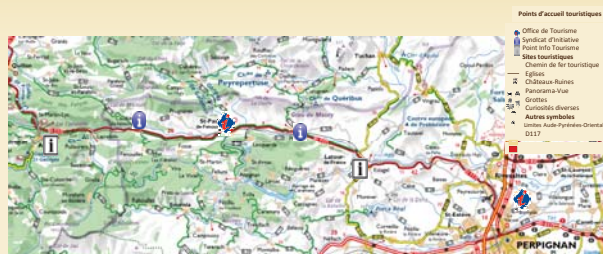
20

Projet de valorisation touristique autour du train REUNION DE TRAVAIL DU 27/01/2010

27/01/2010

Carte des sites touristiques autour de la ligne Rivesaltes-Axat

I° Bref historique de la ligne et principaux acteurs

II° Les animations 2009

III° Le projet de développement touristique – Grandes lignes

IV° Les horaires et circulations 2010

V° Les animations prévues pour 2010

- a) Les animations pour les groupes en Hors-Saison
- b) Les animations en liberté
- c) Les animations aux arrêts obligatoires
- d) Les animations ponctuelles

VI° Les projets 2010

- a) La randonnée
- b) Le cyclotourisme
- c) La valorisation de l'avifaune et de la bio-diversité
- d) La communication/promotion

VII° Les perspectives 2011/2013

I° Bref historique de la ligne touristique

1993 : Création de l'association T.P.C.F.

1996 : Création du SIVU, puis du Syndicat Mixte du Train
avec les communes d'arrêt, d'Espiras-de-l'Agly à Saint-Paul-de-Fenouillet (66),
et la communauté de communes du canton d'Axat (11).

2001: Signature de la convention de mise à disposition de la ligne
SNCF/RFF/Syndicat/TPCF.

Eté 2003 : Premières circulations du train touristique.

2002/2005: 1re tranche de travaux: matériel roulant, 2 quais.

2006/2009 : Obtention du PER n°1 et travaux d'aménagement.

2009 : Première réflexion à un projet de valorisation touristique autour du train.

Les acteurs et partenaires principaux à ce jour.

- Syndicat Mixte du Train.
- T.P.C.F.
- S.I.S.T Agly-Verdoble.
- OTSI (Caudiès, Maury, Axat).
- Les financeurs (Etat, Région, CG 66 et 11).

Les acteurs autour du train touristique

Le Syndicat Mixte du train touristique (EPCI)

Objet: permettre la circulation de trains touristiques sur la ligne

Rivesaltes/Saint-Martin-Lys, et en assurer la valorisation:

- Choix de la personne morale chargée de l'exploitation de la ligne.
- Négociation et signature de la convention de mise à disposition de la ligne avec le Réseau Ferré de France, la SNCF et l'exploitant désigné.
- Acquisition de matériel ferroviaire, élaboration et signature des conventions d'exploitation avec l'exploitant du train touristique.

Actions: Acquisition de matériel ferroviaire.

Création de quais.

Sécurisation des zones de descente et de montée dans le train (barrières...).

Signalisation des points d'arrêt.

Soit un montant de travaux de 800.000€ HT depuis 2001.

Moyens: Une cotisation de 2,94 € par habitant (collectivités adhérentes – soit 10 986 habitants).

Une location à TPCF du matériel roulant (opération « blanche »).

Des subventions sur les programmes d'investissement (à 80%).

Personnel et animation: un agent 4h/semaine, et l'appui logistique

du SIST Agly-Verdoble (gratuit jusqu'en 2008) pour la coordination et la mise en œuvre du projet.

Les acteurs autour du train touristique

Les collectivités locales et OTSI

Les communes et EPCI

- ❖ Développement de projets autour du train dans le cadre de leurs compétences (piscine intercommunale et point d'accueil touristique à Axat; aire de jeux à Saint-Paul-de-Fenouillet; aire de loisirs et paysagère à Caudiès-de-Fenouillèdes...).

Les organismes de développement (Pays, Pays Touristiques)

- ❖ Intégration des projets du Train dans leur dynamique territoriale (dans la limite de leur compétence territoriale).
- ❖ Développement de projets annexes.

Les organismes d'accueil et de promotion (OTSI, CDT, CRT)

- ❖ Intégration des projets du Train dans leur promotion.

Les acteurs autour du train touristique

Les gestionnaires de la ligne

Association TPCF

- ❖ Sécurité ferroviaire (conduite de train, mécanique, infrastructures...).

SARL TPCF

- ❖ Commercialisation du train (vente de billets...).
- ❖ Gestion, administration, secrétariat, comptabilité.

II° Les animations mises en place en 2009 autour du train

❖ **Espira**
Rallye pedestre
Exposition sur les oiseaux

❖ **Saint-Paul-de-Fenouillet**
Visite des gorges de Galamus
Balade à Saint-Paul

❖ **Cases-de-Pène**
Visite de Poliveraie

❖ **Caudiès-de-Fenouillèdes**
Visites guidées du village et des alentours
Randonnée « le chemin des facteurs »

❖ **Estagel**
Rallye pedestre
Dégustation à la cave coopérative

❖ **Lapradelle**
Sentier d'interprétation
Château de Puilaurens

❖ **Maury**
Chemin des trompe-l'œil
Animation nature autour du sentier d'interprétation de Roubials

❖ **Axat**
Salon des arts

Nos observations

(par rapport aux animations mises en place pendant l'été 2009)

➤ Profil

- Famille
- Seniors
- Groupes
- .

➤ Points forts

- Intérêt des voyageurs pour les thématiques de la nature et de l'avifaune
- Animations autour de la ligne appréciées
- Animations accompagnées recherchées

III° Développer l'activité touristique autour de la ligne en proposant:

➤ Un scénario principal

- Aller/Retour Espira/Axat

Donner l'envie de revenir sur le territoire pendant le voyage

➤ Des scénarios complémentaires

- Circuits thématiques.
- Accompagnement des voyageurs.
- Arrêts obligatoires dans des villages différents.
- Multimodalité.

➤ Plusieurs facteurs de blocage

Les voyageurs ne descendent pas d'eux-mêmes du train.

Peur de « rater » le train.

Ils veulent faire toute la ligne (ou le trajet complet).

Les villages leur paraissent souvent loin des gares.

➤ Contraintes

Voyageurs à pied.

Répondre à la demande de restauration.

La recherche de fraîcheur l'été.

L'offre autour du train doit s'adapter aux horaires, et aux temps d'arrêt

IV° Les Horaires et circulations juillet/août 2010 (en cours de validation)

➤ Lundi

- 2 parcours des viaducs Axat/Caudiès/Axat (30 mn d'arrêt à Caudiès)
- 2 parcours des vignes Rivesaltes/Estagel/Rivesaltes (45 min d'arrêt à Estagel)

➤ Mardi, Jeudi

- 2 A/R Rivesaltes/Axat (4h ou 3/4 d'h d'arrêt à Axat)
- 1 A/R Axat/Rivesaltes (3/4 d'h. d'arrêt à Rivesaltes)
- 1 parcours des viaducs Axat/Caudiès (arrêt possible de 3h30 à Caudiès)

➤ Dimanche, Mercredi

- 1 A/R Rivesaltes/Axat (4h. d'arrêt à Axat)
- 1 A/R Axat/Rivesaltes (3h45 d'arrêt à Rivesaltes)
- 1 parcours des viaducs Axat/Lapradelle
- 1 parcours des vignes Rivesaltes/Estagel (arrêt possible de 4h00 à Estagel)

➤ Vendredi

- 1 A/R Rivesaltes/Axat (arrêt de 2h00 à Axat)

➤ Passage de l'autorail au train découvert

- Saint-Paul-de-Fenouillet (20 à 30 minutes d'arrêt à l'aller et au retour)
- Caudiès-de-Fenouillèdes (1/4 d'h. au retour le mardi et jeudi)

a) Les animations pour les groupes en Hors-saison

(en cours de validation)

❖ Espira de l'Agly

- Visite du caveau Arnaud de Villeneuve
- Visite de l'Eglise

❖ Cases de Pène

- Visite de l'oliveraie
- Visite de l'ermitage (transport en taxi)

❖ Estagel

- Visite avec le domaine Ponsgralet
- Organisation d'excursion avec le domaine Deveza
- Accueil et visite de la cave coopérative
- Visite d'Estagel par l'association Villa Stagello

❖ Maury

- Balade Vigneronne avec la maison du Terroir

❖ Saint-Paul-de-Fenouillet

- Accueil à la cave coopérative

❖ Caudiès de Fenouillèdes

- Visites guidées du village et/ou des Alentours par le Syndicat d'Initiative
- Visite de caves (Alary-Dumouly, Agnes et Alain Carrere, vignerons Cotes d'Agly)

❖ Lapradelle

- Animation autour du sentier d'interprétation avec un guide de l'ONF

b) Les animations « en liberté »

- Rallies pédestres d'Espira-de-l'Agly et d'Estagel.
- Le chemin des trompe-l'œil à Maury.
- Visite du château de Puilaurens à pied.
- La « rando du train » entre Lapradelle et Axat.
- Les sentiers pédestres et VTT au départ de presque toutes les communes.

c) Les animations aux arrêts obligatoires

- Exposition d'art des amis du haut-village à Axat.
- Organisation d'une « Dégustation – Vente par des producteurs à Estagel » avec le train des vignes.

d) Les animations ponctuelles

- Organisation d'Apéritif de Terroir en partenariat avec Tourisme de Terroir et les OTSI le long de la ligne.
- Intégration des événements locaux au train (anniversaire de la première fédération de France à Caudiès, la fête du Jaumet à Cases de Pène....etc).

Conditions de faisabilité:

- Accord des communes pour les animations proposées?
- Comment ces dernières peuvent-elles nous aider pour la mise en œuvre de ces animations?
- Comment faire participer tous les domaines viticoles?
- Pour chacune de ces animations, les voyageurs seront-ils accompagnés (de leur arrivée à la gare jusqu'au retour)?

V° Les projets 2010

a) La randonnée pédestre et VTT

Partenaires 66: *SIST Agly-Verdoubert, Conseil Général Pyrénées-Orientales.*

Partenaires 11: *Communauté de communes d'Aaxat, CDT de l'Aude.*

➤ Indiquer les sentiers depuis les gares

Conditions de faisabilité:

Quelle méthode de travail pour une meilleure coordination?

➤ Proposer des sentiers de gare en gare

La « rando du train » entre Lapradelle et Axat.
Le circuit Cases de Pène-Estagel par les crêtes.

Conditions de faisabilité:

- La rando du train sera-t-elle prête en 2010?
- Comment mettre en avant ces circuits spécifiques (fiche rando, communication spécifique....etc)?

- Créer de nouveaux sentiers randonnées ou VTT: Espira de l'Agly, Caudiès-de-Fenouillèdes

Conditions de faisabilité:

- Qui mène ce type de projet dans l'Aude? Envisage-t-il de développer les circuits VTT?
- Quel partenaire pour Saint-Paul-de-Fenouillet?

- Développer les sentiers thématiques

- Utiliser les réseaux armatures

Conditions de faisabilité:

- Valorise-t-on autour du train le sentier cathare et le GR Tour du Fenouillèdes?
- Sous quelle forme? Sur quel partenaire peut-on s'appuyer?

- Développement des infrastructures cyclotouristiques grâce au PER °2

Partenaire: CG des PO

Conditions de réalisation

- Serait-il intéressant de proposer dans le cadre du PER des voies vertes ou véloroutes autour de l'axe structurant de la vallée de l'Agly?
- Quels aménagements spécifiques pour développer le cyclotourisme autour du train?

b) Le cyclotourisme

- Création de boucles cyclotouristiques

Partenaire: CG des PO

Conditions de faisabilité

- Les communes sont-elles d'accord pour mettre en place des boucles cyclotouristiques?
- Quel partenaire pour la promotion de ces boucles?
- Comment faire pour l'Aude?

- Création de produits vélo

Partenaire: CDT des PO

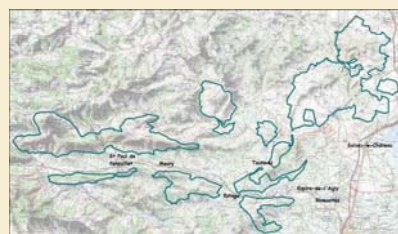
- Le produit vélo réalisé en 2009 a-t-il été exploité par le CDT?
- Projets dans l'Aude?

c) Valorisation de l'avifaune et de la biodiversité

- Réflexion à un plan de valorisation des oiseaux et des paysages par le train

Partenaires: LPO, GOR, SIST Agly-Verdoubte, Pays de la Vallée de l'Agly

- Comment valoriser la ZPS? Quels autres partenaires?
- Quels partenaires pour financer une plaquette de présentation et de sensibilisation à l'avifaune?
- Comment continuer les animations de sensibilisation?

Cartographie de la Zone de Protection Spéciale des Basses-Corbières

d) Valoriser les villages d'arrêts dans la communication

➤ Afficher les villages sur le site Internet de TPCF

Pour les villages avec des sites, il a été proposé en Conseil Syndical qu'une page spécifique soit réalisée.

- Les OTSI sont-ils d'accord?

➤ Politiques départementales et locales

-Comment mieux intégrer le train rouge dans les politiques départementales et locales de communication?

-Quels sont leurs supports de communication? Comment y participer?

➤ Brochure TPCF

-Compléter la carte.

- Remplacement d'un encart par les animations autour du train.

- Ajout pour chaque commune d'un point d'intérêt Touristique.

VII° Perspectives 2011/2013

➤ Mettre en place des produits touristiques autour du train

Quel partenariat pour créer des produits touristiques (montage, vente) ?

➤ Développer l'intermodalité

Quels sont les besoins pour monter un vrai projet d'intermodalité? Quels

aménagements spécifiques à conseiller pour développer l'intermodalité?

Peut-on exploiter d'autres modes de transport?

➤ Compléter les infrastructures autour du train (poubelles, toilettes, parking, fléchage, arceaux...) dans le cadre du PER n°2.

➤ Développer la mobilité des handicapés autour du train dans le cadre du PER n°2

Quels financements pour mener ce type de projet? Comment faire de la vallée de l'Agly une destination touristique accessible aux handicapés? Quels aménagements faut-il prévoir?

➤ Mettre en place un partenariat train et bus à 1€

Comment accorder les horaires du train et du bus? Peut-on se servir du bus à 1 € pour accéder à des sites touristiques?

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

LE 27 SEPTEMBRE 2011

*Syndicat Mixte du train touristique
du Pays Cathare,
du Fenouillèdes et du Rivesaltes*

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

SOMMAIRE

- ACCUEIL ET INTRODUCTION
- 0 – TOUR DE TABLE
- 1 – RAPPEL DES PRINCIPAUX PARTENAIRES
- 2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT
- 3 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE – SOUTIEN FINANCIER AU SYNDICAT
- 4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011
- 5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

ACCUEIL ET INTRODUCTION

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

0 - TOUR DE TABLE

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

1 - RAPPEL DES PRINCIPAUX PARTENAIRES

1 – RAPPEL DES PRINCIPAUX PARTENAIRES

SOMMAIRE

- 1.1 – La collectivité publique signataire avec RFF, de la convention de mise à disposition de la ligne: le Syndicat Mixte du Train Touristique (EPCI).
- 1.2 - Les gestionnaires de la ligne.
- 1.3 - Les collectivités locales et OTSI.
- 1.4 – Autres intervenants.

1 – RAPPEL DES PRINCIPAUX PARTENAIRES

1.1 – La collectivité publique signataire avec RFF, de la convention de mise à disposition de la ligne: le Syndicat Mixte du Train Touristique (EPCI)

Collectivités adhérentes et moyens:

Une cotisation de 4,28 € par habitant pour les collectivités adhérentes.

Soit 10.980 habitants et 47.000€ de ressources propres en 2011 :

COMMUNE OU COMMUNAUTE DE COMMUNES	NOMBRE HABITANTS	MONTANT (Bilan Prévisionnel 2011)
CASES DE PENE	647	2.769,16 €
ESTAGEL	1.929	8.256,12 €
MAURY	910	3.894,80 €
ST PAUL DE FENOUILLET	1.935	8.281,80 €
CAUDIES DE FENOUILLEDES	588	2.516,64 €
ESPIRA DE L'AGLY	3.037	12.998,36 €
COMMUNAUTE DE COMMUNES D'AXAT	1.934	8.277,52 €
TOTAL	10.980	46.994,40 €

1 – RAPPEL DES PRINCIPAUX PARTENAIRES

1.2 - Les gestionnaires de la ligne

TPCF

Sécurité ferroviaire (conduite de train, mécanique, infrastructures...).

Commercialisation du train (vente de billets...).

Actions de promotion (totem de l'info, campagnes France Bleu Roussillon...).

Gestion, administration, secrétariat, comptabilité.

Ainsi que : AIPF

Chantier d'insertion pour l'entretien du patrimoine ferroviaire (8 emplois en 2011).

1 – RAPPEL DES PRINCIPAUX PARTENAIRES

1.3 - Les collectivités locales et OTSI

Les communes et EPCI

Développement de projets d'investissement ou d'animations autour du train dans le cadre de leurs compétences: piscine intercommunale et point d'accueil touristique à AXAT; acquisition en vue de mise en valeur de la gare à LAPRADELLE (en cours); aménagement paysager de l'aire d'attente à CAUDIES-DE-FENOUILLEDES; aire de jeux à SAINT-PAUL-DE-FENOUILLET; liaison avec le chemin du trompe-l'œil à MAURY; activités liées au siège social du syndicat mixte à ESTAGEL; Fête du Jaoumet à CASES-DE-PENE; développement des activités pour la clientèle à la journée, à ESPIRA-DE-L'AGY

... et bien d'autres actions...

Les organismes de développement (Pays, Pays Touristiques)

- Intégration des projets du Train dans leur dynamique territoriale (dans la limite de leur compétence territoriale): les Pays touristiques Agly-Verdoble et du Canton Axat; les Pays de la Vallée de l'Agly et de la Haute-Vallée de l'Aude.
- Développement de projets annexes (PER2, schéma de randonnées...).

Les organismes d'accueil et de promotion locaux et départementaux (OTSI, CDT, CRT)

- Intégration des projets du Train dans leur promotion (dans la limite de leur compétence territoriale).

1 – RAPPEL DES PRINCIPAUX PARTENAIRES

1.4 – Autres intervenants

Les professionnels locaux

Les initiatives privées se développent: vignerons, transporteurs, guides diplômés, organisateurs d'événements...

Les chambres consulaires et autres organismes

Dans l'Aude, la Chambre d'Agriculture en partenariat avec la CCI développe un projet de valorisation agri-touristique autour de la ligne.

Dans les Pyrénées-Orientales, l'oeno-tourisme devient un axe de développement du train (Vignobles et Découvertes « Perpignan-Méditerranée-Rivesaltes »).

Réflexion avec la CCI des Pyrénées-Orientales, sur la conduite d'une étude des retombées économiques du train touristique.

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT

2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT

SOMMAIRE

- 2.1 Aménagement pour l'élargissement de la clientèle du Train du Pays Cathare du Fenouillèdes et du Rivesaltaïs, labellisation « Tourisme Handicap ».
- 2.2 Opérations dans le cadre du Pôle d'Excellence Rurale N°2 (PER2).

2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT

2.1 Aménagement pour l'élargissement de la clientèle du Train du Pays Cathare du Fenouillèdes et du Rivesaltais, labellisation « Tourisme Handicap »

Budget Prévisionnel

Nature des dépenses	Montant en € HT	Montant en € TTC
Aménagement des accès au train (tous handicaps)	28 930 €	34 600 €
Signalisation et éditions (tous handicaps)	19 050 €	21 827 €
Aménagements spécifiques pour le handicap auditif	7 000 €	8 372 €
Aménagement des voitures pour l'accessibilité aux fauteuils (handicap moteur)	37 740 €	43 409 €
TOTAL GENERAL	92 720 €	108 208 €

Plan de Financement

Origine du financement	Date de notification	Montant en €	%
Aides publiques			
Etat	Notification du 10/11/09	20 000 €	21,56%
Conseil Régional	Notification du 26/02/10	18 544 €	20,00%
Conseil Général 11	Notification du 28/02/2011	17 820 €	19,22%
Conseil Général 66	Notification du 24/06/2010	17 820 €	19,22%
Total des subventions publiques		74 184 €	80%
Autofinancement			
Emprunts	En cours	18 536 €	20%
Total du porteur de projet		18 536 €	20%
TOTAL GENERAL		92 720 €	100%

2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT

2.2 Opérations dans le cadre du Pôle d'Excellence Rurale N°2 (PER2).

Titre : Irrigation économique de l'Agly par les mobilités.

Porteur de projet : Pays de la Vallée de l'Agly.

Date d'attribution : 29/12/2010.

Montant total des travaux : 3 013 000 € HT.

Subvention de l'Etat : 1 200 000 €, soit 41,18 % des travaux.

Nombre total d'opérations : 12.

2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT

2.2 Opérations dans le cadre du Pôle d'Excellence Rurale N°2 (PER2).

Parmi les 12 opérations retenues:

2 sont menées par le Syndicat du Train:

- N°3- Développer l'économie touristique autour du Train.
- N°5- Amélioration de l'accueil des voyageurs du train touristique.

2 sont directement liées à la ligne:

- N°11- Amélioration des infrastructures pour accueillir le fret ferroviaire - SARL TPCF.
- N°12 - Base d'entretien du Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes - Commune de Caudiès-de-Fenouillèdes.

5 s'appuient sur la ligne comme axe structurant:

- N°6- Connexion de pistes cyclables du Fenouillèdes à la future véloroute et au train - Communes de Caudiès-de-Fenouillèdes et de Maury.
- N°7 - Connexion d'une piste cyclable Estagel/Montner à la voie verte et au train - Commune de Montner.
- N°10- Schéma de randonnées reliant les pôles structurants et valorisant le patrimoine naturel - Syndicat Agly-Verdoubert.
- N°9- Développement des sentiers de randonnées autour du plan d'eau de l'Agly et liaison avec la voie verte et le train touristique - Conseil Général des Pyrénées-Orientales.
- N°4- Aménagement d'une gare comme lieu de valorisation du terroir- Monsieur et Madame JACOB Henry et Anne.

2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT

2.2 Opération dans le cadre du Pôle d'Excellence Rurale N°2 (PER2).

Fiche opération N°3 « Développer l'économie touristique autour du Train »

Objet de l'opération : Mettre en place des outils permettant de faire le lien entre le train et le territoire traversé: schéma de signalisation, création d'une « ambiance Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes » autour des gares.

Montant total du projet : 70 000 € HT.

Montant attribué au titre du PER (Etat) : 28 822 € (41,18%).

Co-financement envisagé du CG 66 : 6 794,50 € (9,71%).

Co-financement envisagé du CG 11 : 6 794,50 € (9,71%).

Co-financement envisagé de la Région : 13 589 € (19,40%).

Autofinancement : 14 000 € (20%).

2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT

2.2 Opération dans le cadre du Pôle d'Excellence Rurale N°2 (PER2).

Fiche opération N°3 « Développer l'économie touristique autour du Train »

Prévisionnel des travaux :

- Mise en œuvre d'un schéma d'information et de signalisation.
- Conception et édition d'outils de communication.

Planning prévisionnel de l'opération :

- Finalisation des postes de dépenses: printemps 2012.
- Dépôt du dossier de demande de subvention : 2012.
- Engagement des travaux : fin 2012.
- Réalisation des travaux entre 2013 et 2014 (environ 50% chaque année).
- Fin des travaux en 2014.

2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT
2.2 Opération dans le cadre du Pôle d'Excellence Rurale N°2 (PER2).

Fiche opération N°5
« Amélioration de l'accueil des voyageurs du train touristiques »

Objet de l'opération : Cette opération consiste à améliorer l'attractivité du train, et des gares en aménageant de véritables aires de détente. Les aménagements dans les gares seront également l'occasion de faire la promotion des autres modes de transports doux.

Montant total du projet : 266 000 € HT.

Montant attribué au titre du PER (Etat) : 109 525 € (41,18%).

Co-financement envisagé du CG 66 : 25 818,75 € (9,71%).

Co-financement envisagé du CG 11 : 25 818,75 € (9,71%).

Co-financement envisagé de la Région : 51 637,50 € (19,40%).

Autofinancement : 53 200 € (20%).

2 – PROGRAMMES D'INVESTISSEMENT DU SYNDICAT
2.2 Opération dans le cadre du Pôle d'Excellence Rurale N°2 (PER2).

Fiche opération N°5
« Amélioration de l'accueil des voyageurs du train touristiques »

Prévisionnel des travaux :

- Mise à niveau de confort des cinq voitures existantes et augmentation de la capacité d'accueil.
- Fourniture d'un wagon bogie R91 et aménagement en voiture découverte et espace pour vélos.
- Pose d'une toiture sur la voiture découverte MP 009.
- Aménagement d'une voiture vélo.
- Allongement de 2 quais existants.
- Aménagement des aires d'attente autour du train.

Planning prévisionnel de l'opération :

- Finalisation des postes de dépenses: printemps 2012.
- Dépôt du dossier de demande de subvention : 2012.
- Réalisation des travaux: entre 2012 et 2014.
- Travaux 2012: 77.000€ HT. Le CG des P.O. devrait inscrire 7 500€ de subvention aux OB 2012. Les autres financeurs vont être sollicités.

Priorités 2012:

- Allongement du quai de Caudiès et élargissement du quai de Saint-Paul.
- Augmentation du niveau de confort de cinq voitures.

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

**3 – DÉVELOPPEMENT
TOURISTIQUE –
SOUTIEN FINANCIER AU
SYNDICAT**

**3 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE -SOUTIEN FINANCIER
AU SYNDICAT
SOMMAIRE**

- 3.1 Développement touristique autour du Train du Pays Cathare du Fenouillèdes et du Rivesaltais.
- 3.2 Train des Vignes.
- 3.3 Rédaction de la convention entre le Syndicat Mixte et le Train du Pays Cathare du Fenouillèdes et du Rivesaltais.

**3- DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE – SOUTIEN
FINANCIER AU SYNDICAT**

**3.1 Développement touristique autour du Train du
Pays Cathare du Fenouillèdes et du Rivesaltais**

Objet de l'action : Créer une dynamique de développement touristique autour du train et irriguer le territoire.

Financeur : Conseil Général des Pyrénées-Orientales.

Montants alloués : 7 000 € (en 2010), 10 000 € (en 2011) et 10 000 € devraient être inscrits aux objectifs budgétaires 2012 du Conseil Général des Pyrénées-Orientales.

**3- DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE – SOUTIEN
FINANCIER AU SYNDICAT**

3.2 Train des Vignes

Objet de l'action : Organisation durant les étés 2010 et 2011 de l'opération « Train des Vignes ».

Les Vignerons de l'Agly accompagnent les voyageurs dans le train touristique, présentent les terroirs de l'Agly, et effectuent une dégustation-vente de leurs produits.

Financeurs : Communauté de Communes du Rivesaltais en 2010 et la Communauté d'Agglomération Perpignan-Méditerranée en 2011.

Montants alloués : 2 500 € (en 2010), 2 500 € (en 2011).

3- DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE – SOUTIEN FINANCIER AU SYNDICAT

3.3 Rédaction de la convention entre le Syndicat Mixte et le Train du Pays Cathare du Fenouillèdes et du Rivesaltais

Objet de l'action : Rédiger une convention clarifiant les responsabilités, les rôles et les devoirs des différentes structures gravitant autour du Train Touristique (suite de l'étude juridique menée en 2008, et financée par le conseil général des P.O., le Syndicat Mixte de la Haute Vallée de l'Aude et la Région).

Financier : le Syndicat Mixte de la Haute-Vallée de l'Aude.

Montants alloués : 2 000 € (en 2011).

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010 - 2011

SOMMAIRE

- 4.1 – Rappel du contexte.
- 4.2 – Evolution du matériel roulant.
- 4.3 – Evolution des circulations estivales.
- 4.4 – Circulations régulières hors-saison.
- 4.5 – Train plus bus.
- 4.6 – Train à thèmes organisés par TPCF.
- 4.7 – Evènement associant le train (dépliant 2011).
- 4.8 – Le train des vignes.
- 4.9 – Mise en place d'animations dans les villages – dépliant spécifique.
- 4.10 – Autres animations.
- 4.11 – Le train – support de produits touristiques à la demande.
- 4.12 – Développement de la mobilité douce.
- 4.13 – Mise en valeur des ressources naturelles.
- 4.14 – Valoriser les villages d'arrêt dans la communication.
- 4.15 – Edition de plans de découverte des villages.
- 4.16 – Une promotion relayée par les organismes de promotion.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.1 – Rappel du contexte

RAPPEL DES ACTIONS ENVISAGÉES EN 2009

1. Communiquer

Valoriser le territoire dans le train et grâce aux circulations:

- par les horaires et les circulations.
- par les commentaires.

2. Faire rayonner les voyageurs sur le territoire

- Depuis les gares (fléchage des gares jusqu'aux villages, faciliter l'accès vers les lieux touristiques à proximité de la ligne).
- Grâce à la mise en place de transports à mobilité douce (vélo, randonnées, bus à 10).
- Grâce à la mise en place d'excursions pour chacune des communes d'arrêt.

3. Mise en place d'animations

- Autour des produits du terroir.
- Autour de la ZPS.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.1 – Rappel du contexte

AXES DE TRAVAIL QUI SE SONT DÉGAGÉS EN 2010.

- Mise en place d'animations pour les groupes autour des thèmes du terroir, de la nature ou du patrimoine.
- Mise en place d'animations pour la clientèle estivale 2010.
- Développer les circulations courtes.
- Valoriser les villages d'arrêt dans la communication.
- Développement de la mobilité douce.
- Mise en valeur des ressources naturelles (avifaune et biodiversité).
- Développer les partenariats institutionnels.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.2 – Evolution du matériel roulant

- **Biens du Syndicat Mixte:** 3 voitures découvertes, 1 voiture couverte, 1 voiture couverte mixte modulable type Impériale, 1 voiture plateau.
- **Biens de TPCF:** 1 autorail Picasso, 3 locomotives, 1 draisine, 2 remorques draisine, 3 autorails caravelle, 1 grue Caillard, 1 voiture postale, 1 voiture lit T2, 1 autocar SAVIEM, 1 wagon plat, 1 autorail caravelle « Ambiance », 1 voiture lit T1 (4 cabines, cuisine, ateliers, salle de réunion).

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.3 – Evolution des circulations estivales

Été 2011:

- Le Grand Parcours Rivesaltes / Axat / Rivesaltes.
 - Une fois par jour, les dimanches, lundis et vendredis.
 - Deux fois par jour, les mardis, mercredis et jeudis.
- Le Grand Parcours Axat / Espira-de-l'Agly / Axat.
 - Une fois par jour, tous les jours sauf le samedi.
- Le Parcours des Viaducs.
 - Une fois par jour, tous les jours sauf le samedi.
- Le Parcours Viaducs et Vapeur.
 - Une fois par jour, tous les jours sauf le samedi.
- Le Parcours des Vignes.
 - Deux fois par jour, tous les jours sauf le samedi.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.4 – Circulations régulières hors – saison

- Le Grand parcours Rivesaltes / Axat / Rivesaltes.
 - Une fois par jour, les dimanches, mercredis, vendredis et jours fériés du 13 mai au 24 juin et du 2 au 30 septembre.
 - Une fois par jour, les dimanches, mercredis et jours fériés du 06 avril au 29 juin et du 4 septembre au 26 octobre.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.5 – Train + bus

Trois parcours: Château de Fenouillet, Gorges de Galamus et Château de Puilaurens.

- Même bus pour le Parcours des Gorges de Galamus et du Château de Puilaurens.

Pour 2012:

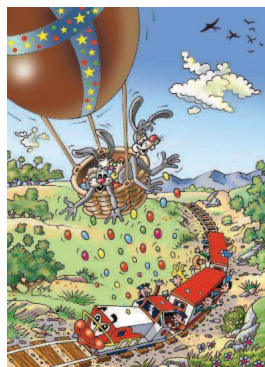
- Proposition de nouveaux parcours: Maury/Quéribus, Estagel/Tautavel, Cases-de-Pène/l'Ermitage.
- Nécessité de créer un Office de Tourisme de pôle s'appuyant sur les Syndicats d'initiative et les Offices de Tourisme du territoire pour proposer des produits et des séjours incluant le train et des nuits.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.6 – Trains à thème organisés par TPCF

Les trains de Pâques

Pique-nique avec
Omelette

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.6 – Trains à thème organisés par TPCF

Les trains de Pâques

Sortie pour toute la famille
Clientèle locale
Environ 70 enfants et 140 adultes
Partenariat avec France Bleu Rousillon

Décoration du train
Parcours Rivesaltes – Axat
Animations pour les enfants
Depuis 2010

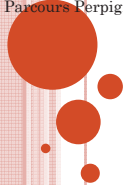
4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.6 – Trains à thème organisés par TPCF

Le 14 juillet

L'embarquement de la cité de Carcassonne

200 personnes
Clientèle locale
Perpignan, Narbonne....
Depuis 2007
Parcours Perpignan - Carcassonne

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.6 – Trains à thème organisés par TPCF

Cathares, châteaux et mythe

Sortie pour les intéressés de l'histoire
Environ 80 personnes
Depuis 3 ans en mai
Parcours Rivesaltes

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.6 – Trains à thème organisés par TPCF

Journées du Patrimoine

Exposition de matériel ferroviaire historique
Sortie pour toute la famille
Parcours Rivesaltes – Axat
Parcours des Viaducs
Site Caudiès et Axat

Environ 100 personnes
Clientèle locale

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.6 – Trains à thème organisés par TPCF

Le train de la peur Halloween

2 sorties pour toute la famille
Départ Axat et Rivesaltes
Environ 150 personnes
Animations dans le train et les tunnels
Goûter

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.6 – Trains à thème organisés par TPCF

Les trains du Père Noël

8 sorties
Environ 500 enfants et 500 adultes
Clientèle locale
Pour particuliers et groupes

Parcours Rivesaltes - Axat

Les trains du Père Noël

Animations
Maquillage, jeux
Cadeaux
Goûter en gare d'Axat

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.7 – Evénements associant le train (dépliant 2011).

Jazzèbre

- Jusqu'en 2009, l'Association Strass organisait la partie « Au train où va la musique » du festival Jazzèbre dans le train jaune.
- Depuis 2010, elle fait appel au Train touristique du Pays Cathare et du Fenouillèdes.
- L'Association loue deux autorails (+/- 200 personnes). Vente des billets par l'organisateur.
- Clientèle locale.
- Le déroulement:
 - Le 02 octobre 2011.
 - Départ en musique de Rivesaltes dans les deux autorails, sans commentaires.
 - Arrivée au Col de Campérié, pique-nique et dégustation de vins de différentes caves suivi d'un concert. Ensuite retour vers Rivesaltes.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.7 – Evènements associant le train (dépliant 2011).

Les journées forestières.

- Organisées tous les deux ans.
- Sur deux jours par la Communauté de Communes d'Ayat.
- Arrêt spécial au Col de Campérié pour l'occasion.
- Pour 2011: environ 700 personnes inscrites.

La Communauté de Communes d'Ayat achète les navettes autocar pour les deux jours et les met à disposition gratuitement des visiteurs.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.7 – Evènements associant le train (dépliant 2011).

Fête du Jaoumet.

- Dimanche 07 août 2011.
- Train régulier.
- Les voyageurs étaient informés qu'il y avait une fête à Cases-de-Pène, ils devaient obligatoirement descendre car ce jour là Cases-de-Pène était le terminus.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.8 – Le train des vignes

Depuis 2010, le Train du Pays Cathare et du Fenouillèdes, en partenariat avec le Syndicat Mixte du Train Touristique et les vignerons de la vallée de l'Agly proposent aux touristes de voyager dans le train des vignes entre Espira-de-l'Agly et Estagel.

Le train des vignes 2010.

C'est un trajet court entre Rivesaltes et Estagel (A/R). Les vignerons montent à bord du train pour faire découvrir leur terroir et leur vin. Une dégustation-vente se déroule ensuite à la gare d'Estagel, avant que le train ne reparte vers Rivesaltes.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.8 – Le train des vignes.

Fréquentation par jour en 2010.*

Jour	Nombre de trains ayant circulé**	Nombre de fréquentation par jour	Moyenne de la fréquentation par train ayant circulé
Lundi (matin et après-midi)	15	332	22,1
Lundi matin*	8	221	27,6
Lundi après-midi*	7	111	15,9
Mercredi après-midi	12	165	13,8
Dimanche après-midi	8	88	11
Total	35	585	16,7

- Les trains des vignes du lundi matin ont été les plus fréquentés.
- Les moyennes des trains des vignes de l'après-midi sont toutes en dessous de la moyenne générale (16,7).

* TPCF estime que le lundi matin constitue 2/3 de la fréquentation totale du lundi

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.8 – Le train des vignes.

Chiffre d'affaires direct en 2010.*

- Chiffres d'affaires total des vignerons: 3528 €.
- Nombre de bouteilles vendues : 494 + 1 bib.
- Moyenne de CA par vigneron (base 7 vignerons) : 504€.
- Moyenne du CA par nombre de personnes dans le train (base 585 p.): 6€.

Chiffre d'affaires par jour et par horaire

Jour et horaire	Nombre de train ayant circulé**	Chiffre d'affaires par jour et créneau horaire	Moyenne du CA par train ayant circulé
Lundi matin	8	1 147 €	143 €
Lundi après-midi	7	889 €	127 €
Mercredi après-midi	12	1 176 €	98 €
Dimanche après-midi	8	316 €	40 €
Total	35	3 528 €	101€

* Enquête faite auprès des caves participantes.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.8 – Le train des vignes.

Chiffre d'affaires direct

- Chiffre d'affaires moyen par train et par vigneron entre 20 et 168€.
- 3 vignerons ont un chiffre d'affaires aux environs de 150 €.
- Corrélation entre le chiffre d'affaires et les sujets abordés dans le train entre Espira et Estagel (patrimoine, terroir...etc.).
- Influence du jour: Les vignerons qui ont eu une majorité de dimanche (moyenne de fréquentation la plus faible) ont un chiffre d'affaires plus faible.

4.8 – Le train des vignes.

La nouvelle formule Parcours des vignes 2011

La proposition de TPCF pour 2011 était de prévoir les dégustations par les vignerons dans l'autorail sur la partie Rivesaltes /Saint-Paul-de-Fenouillet.

Cette solution présentait plusieurs avantages :

- o L'autorail est fermé, et mieux sonorisé, ce qui facilite les présentations-dégustations.
- o Pour les clients qui prennent le train à Rivesaltes, cette présentation intervient en fin de parcours.
- o Pour les clients qui viennent d'Axat, l'arrêt se fait à Espira (et pas Rivesaltes), et les caves peuvent prolonger le voyage par une vente à Espira-de-l'Agly.
- o Le parcours passe au milieu des vignes et facilite les commentaires sur le terroir.
- o En termes de logistique, les clients sont sûrs de retrouver leurs bouteilles car il n'y a qu'un seul véhicule sur cette portion.
- o Les horaires étaient plus adaptés à la circulation = 11h/12h30, 11h30/13h, 17h30/18h30, 18h, 19h30.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.8 – Le train des vignes.

Perspectives d'évolution pour 2012.

- o Proposer un jour par semaine le mardi ou mercredi (à définir) de 15h à 16h une Halte-Dégustation à la gare de Saint-Paul-de-Fenouillet.
- o Le personnel de TPCF qui sera à bord du train sera formé à la dégustation et aux terroirs.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.9 Mise en place d'animations dans les villages – Dépliant spécifique

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.9 Mise en place d'animations dans les villages – Dépliant spécifique

Les animations proposées en 2010

Les animations « en liberté »

- o Rallies pédestres d'Espira-de-l'Agly, d'Estagel, de Cases de Pène.
- o Le chemin des trompe-l'œil à Maury.
- o Visite du château de Puilaurens à pied.
- o La visite du chapitre de Saint-Paul-de-Fenouillet.
- o Les sentiers pédestres accessibles aux voyageurs depuis les gares. (Estagel, Maury, Lapradelle-Puilaurens, Axat)
- o Exposition d'arts à Caudiès-de-Fenouillèdes: « le p'tit musée ».
- o Exposition sur la flore du sentier de l'ermitage à Cases de Pène.

Les activités aux arrêts obligatoires

- o Exposition d'art des amis du haut-village à Axat.
- o Week-end « la balade d'artistes » à Axat associé au train.
- o Organisation d'une « dégustation – Vente par des producteurs de la Vallée à Estagel » avec le train des vignes.
- o Un panier-pique-nique de produit frais locaux des agriculteurs vendu par le comptoir cathare en partenariat avec la Chambre d'Agriculture 11 proposé à Axat ou dans le train.

Les animations accompagnées

- o Visites accompagnées de Caudiès-de-Fenouillèdes.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.9 Mise en place d'animations dans les villages – Dépliant spécifique

Réalisé en 2010.

- o Création et édition d'un dépliant.
- o Distribution dans le train et dans les points touristiques autour de la ligne.

Quelques chiffres:

- o Nombre de dépliant distribués : 1605.
- o Nombre d'entrées exposition à Axat: 900.

Constats

- o Le dépliant fonctionne bien quand il est « vendu » par quelqu'un qui connaît son contenu. (Permanents de TPCF, Syndicat Agly-Verdoble)

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.10 Autres animations

- o Dimanche 15 mai 2011.
- o A Caudiès-de-Fenouillèdes.
- o Train spécial Dionysiaade au départ de Rivesaltes jusqu'à Caudiès-de-Fenouillèdes.
- o M.O: Syndicat Agly-Verdoble.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.10 Autres animations

A Caudiès-de-Fenouillèdes:

Dépliant spécifique réalisé par la commune de Caudiès-de-Fenouillèdes pour valoriser le train à vapeur en 2011.

Comprenant:

- Horaires de départ.
- Tarifs.
- Infos pratiques...

A Axat:

- Marché de Terroir en août à l'occasion de la fête d'Axat.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.11 Le train – support de produits touristiques à la demande

Quelques exemples de sollicitations de groupes en 2011:

- Le domaine Hilary a loué le train « ambiance » pour un groupe de Danois.
- Le domaine Grier a loué le train « ambiance » pour ses clients.
- Un Groupe de 50 experts comptable ont pris le train à Rivesaltes. Demande spécifique de l'agence de Voyages « Barcarès Voyages », organisation d'une halte gourmande en gare d'Estagel effectuée par le Syndicat Agly-Verdoubert et continuation avec le train.
- Un TO allemand a loué le train « ambiance » pour un groupe passionné de chemin de fer.
- 2 ou 3 écoles locales ont loué le train découvert pour 1h00 – 1h30.
- 1000 catalans en 2010.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.11 Le train – support de produits touristiques à la demande

Quelques Chiffres:

- Le train ambiance: 7 sorties en 2010 et 11 sorties en 2011 – 20 à 30 personnes en moyenne pour chaque sortie.
- Environ 1000 catalans en 2010 grâce au salon de Barcelone.
- Sur 120 devis demandés 100 à 110 se concrétisent (2010/2011).
- 40 personnes / contrat soit environ 4000 pax en groupe (2010/2011).
- Fréquentation étrangers : 14%, local : 46%, Région : 33% (bassin de proximité) environ 150KM, France : 7%.
- Réservé par : PO = 45%, Asso : 23%, Entreprises : 7%, Privés : 3,5%
- Sur 100 contrats = 90% iront manger dans un restaurants, dégustations caves = 30%, visites à proximité = 30% (gorges....)
- CE = 6%
- Ecoles = 6%

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.12 Développement de la mobilité douce

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.12 Développement de la mobilité douce

Création de boucles cyclotouristiques

Objectifs:

- Inciter les voyageurs à descendre du train.
- Irriguer les flux touristiques sur le territoire.
- Favoriser la mobilité douce des voyageurs sur le territoire.

Réalisé

- Recherche d'informations sur la demande de la clientèle vélo.
- Repérage sur le terrain du potentiel cyclotouristique du territoire.
- Analyse des possibilités cyclotouristiques dans l'Aude et les Pyrénées-Orientales.
- Proposition de boucles cyclotouristiques au Conseil Général des Pyrénées-Orientales.
- Réalisation d'un bilan intermédiaire sur l'offre et la demande de la clientèle vélo présenté le 20/07/10.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.12 Développement de la mobilité douce

En cours

Création de boucles cyclotouristiques dans les PO: en attente possibilité financement du CG des Pyrénées-Orientales

Création de boucles cyclotouristiques dans l'Aude: pas d'interlocuteur clairement défini pour le moment. Cependant, le CG de l'Aude envisage de plus en plus de développer la thématique vélo.

+ Projets déposés dans le cadre du PER 2 autour du développement des infrastructures cyclotouristiques

- Création d'une carte cyclotouristique.
- Aménagement de voiture dans le train touristique afin d'accueillir les vélos.
- Installation de parkings vélo dans les gares
- Mise en œuvre d'un schéma de signalisation

gares.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.12 Développement de la mobilité douce

La randonnée pédestre et VTT

Partenaires 66: Syndicat Agly-Verdoble, Conseil Général des Pyrénées-Orientales.

Partenaires 11: Communauté de communes d'Axat, Conseil Général de l'Aude.

Objectifs:

- Développer la mobilité des voyageurs autour du train.
- Faire rayonner les flux touristiques sur l'ensemble du territoire.
- Faire le lien entre les sentiers existants et le train touristique

Réalisé:

Création de panneaux provisoires pour indiquer les départs des sentiers depuis les gares.

Une boucle spécifique « sentier du train touristique » d'1h50 balisée aux communes d'Axat proposé par le CC d'Axat.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.12 Développement de la mobilité douce

Créer de nouveaux sentiers randonnées ou VTT: Espira de l'Agly, Caudiès-de-Fenouillèdes

Espira-de-l'Agly et Caudiès-de-Fenouillèdes: réalisé par le Syndicat Agly-Verdoble

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

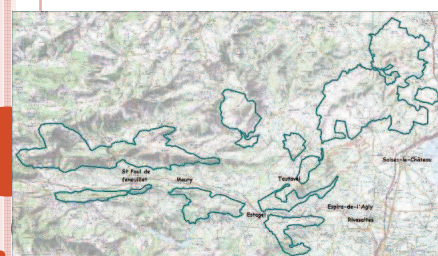
4.12 Développement de la mobilité douce

Piste cyclable Estagel - Montner

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.13 Mise en valeur des ressources naturelles

Cartographie de la Zone de Protection Spéciale des Basses- Corbières

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.13 Mise en valeur des ressources naturelles

Réflexion à un plan de valorisation des oiseaux et des paysages par le train

Réalisé

- Recherches effectuées pour associer une gare à un oiseau en fonction de l'espèce la plus présente dans les communes traversées par le train touristique.

Perspectives

- Réalisation de panneau de présentation des espèces d'oiseaux associées à chaque gare.
- Sensibiliser les agents de TPCF à la thématique des oiseaux.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.14 Valoriser les villages d'arrêt dans la communication

Rubrique « A voir, à faire » du site TPCF.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.14 Valoriser les villages d'arrêt dans la communication

Objectifs

- Inciter les touristes à descendre du train.
- Faire connaître l'offre touristique des villages autour de la ligne.
- Valoriser l'offre touristique autour du train.
- Faire comprendre que le train touristique n'est pas qu'un aller/retour Rivesaltes/Axat.
- Simplifier la lecture des horaires.

Public visé

- Clientèle existante du train touristique.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.14 Valoriser les villages d'arrêt dans la communication

Réalisé

- Création d'une page internet proposant des idées de visites pour découvrir les villages autour de la ligne.
- Lien avec les sites Internet des différents syndicats d'Initiative du territoire.
- Pour les communes sans site internet : création d'une page Internet présentant l'offre touristique du village.

Lien internet : www.tpcf.fr
(onglet : à voir, à faire)

Quelques chiffres:

Nombre de consultations au total sur les pages « à voir, à faire » en 2010.

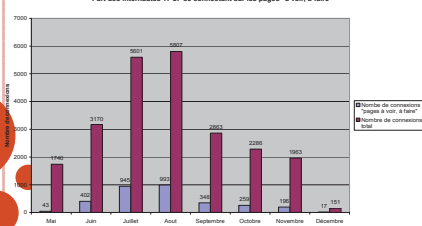
(du 11 mai, date de mise en service au 3 décembre, date de relevé du compteur) : **3215**

Nombre de connexions totales sur le site internet de TPCF

(entre le 11 mai et le 3 décembre) : **23581**

Part d'internautes du site TPCF allant sur les pages « à voir, à faire » : **14%**

Part des internautes TPCF se connectant sur les pages "à voir, à faire"

La fréquentation du site suit la tendance de la saison touristique

Nombre de connexion en moyenne par jour sur le site internet de TPCF : **114**

Nombre de connexion en moyenne par jour sur les pages « à voir, à faire » : **16**
(base 206 jours)

4.14 Valoriser les villages d'arrêt dans la communication

Détail par village

Mois	Espira-de-l'Agly	Cases-de-Pène	Estagel	Mauri	Saint-Paul-de-Fenouillet	Candé-de-Fenouillères	Lapradelle	Axat	Total
Mai	47	12	32	8	18	26	27	14	184
Juin	105	83	89	81	90	89	81	110	728
Juillet	137	104	118	99	148	102	101	231	1040
Août	143	136	117	111	140	125	144	274	1190
Septembre	95	83	76	78	87	80	93	129	721
Octobre	95	72	76	67	77	70	70	80	607
Novembre	76	72	67	62	71	75	65	75	563
Décembre	7	9	9	7	8	8	7	6	61
TOTAL	704	571	584	513	639	575	588	919	5094
Moyenne connexion nb de jours (206)	3,42	2,77	2,83	2,49	3,1	2,79	2,85	4,46	25

- Pages des villages en bout de ligne les plus fréquentées

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.15 Edition de plans de découverte des villages.

Pour les voyageurs du Grand Parcours Axat / Espira-de-l'Agly, le Syndicat Mixte a créé en 2011 puis édité en 100 exemplaires, une carte d'Espira-de-l'Agly (remise en gare d'Axat) comprenant:

- Le plan de ville.
- Les adresses utiles.
- Les itinéraires découverte.
- Les aires de détente et loisirs.
- Les horaires du train.

En cours pour l'automne 2011: les cartes des autres communes sur le même principe.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.16 Une promotion relayée par les organismes de promotion

Bourses d'échange

- La participation aux Bourses d'Échange de documentation touristique, de l'Aude (2010) et des Pyrénées-Orientales (2010,2011).

Maître d'Ouvrage: UDOTSI (66) et CDT (11).

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.16 Une promotion relayée par les organismes de promotion

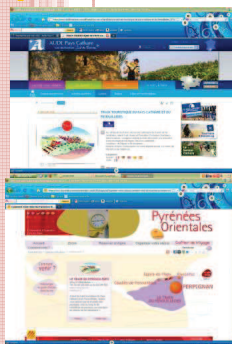

- Site Internet du Comité Régional du Tourisme.
- www.sunfrance.com
- Maître D'ouvrage: Fédération Régionale des Pays Touristiques.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.16 Une promotion relayée par les organismes de promotion

- Site Internet du Comité Départemental du Tourisme (66 et 11), CCI(66).

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.16 Une promotion relayée par les organismes de promotion

Insertion dans le guide Gîtes de France.

- Photo du train en 1ère page du guide 2011 et illustration en double page pour la partie « Vignes et terroir de l'Agly »:
 - Maître d'ouvrage: Gîtes de France des P.O.
 - Coordination: Syndicat Agly-Verdoublo.
- Annonces publicitaires 2010 et 2011 « Le Pays touristique Agly – Verdoublo, vous propose »:
 - Maître d'ouvrage: Syndicat Agly-Verdoublo.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.16 Une promotion relayée par les organismes de promotion

- Réalisation d'un panneau sur le train touristique, exposé lors des actions de la Fédération Tourisme de Terroir (événements, salons,...).
- 2010 / 2011.
- Maître d'Ouvrage: Tourisme de Terroir.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.16 Une promotion relayée par les organismes de promotion

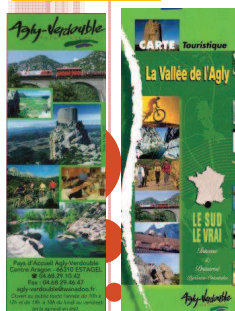

3ème Eductour: l'Agly, une Vallée sur les rails...

- Mardi 8 Juin 2010.
- A l'attention des professionnels du tourisme des P.O et de l'Aude.
- Au programme:
 - Trajet d'Espira de l'Agly / Caudiès de Fenouillèdes.
 - Rencontre entre professionnels locaux et acteurs du tourisme.
- Maître d'ouvrage: Syndicat Agly-Verdoble.

4 – DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE AUTOUR DU TRAIN / BILAN 2010-2011

4.16 Une promotion relayée par les organismes de promotion

Promotion du train par le Syndicat Agly-Verdoble.

- Annonce publicitaire dans l'Officiel du Tourisme 2010 et 2011.
- Apparition dans la 1ère carte de la Vallée de l'Agly 2011 (page de garde et dans la partie patrimoine).
- Maître d'ouvrage: Syndicat Agly-Verdoble.

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

Syndicat Mixte du train touristique
du Pays Cathare,
du Fenouillèdes et du Rivesaltes

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

SOMMAIRE

- 5-1. Nécessité d'une coordination globale du développement touristique autour de la ligne.
- 5-2. Meilleure connaissance des actions menées et des retombées économiques liées au train touristique.
- 5-3. Projets de valorisation des gares.
- 5-4. Poursuivre la valorisation du territoire dans le train et aux points d'arrêt.
- 5-5. Mieux irriguer le territoire.
- 5-6. Mise en place des liaisons pédestres et cyclables prévues dans le cadre du PER2 Agly.
- 5-7. Autres actions pour développer la mobilité douce, combinée au train.
- 5-8. Développement de la clientèle groupes.
- 5-9. Actions de communication à l'échelle de la ligne.
- 5-10. Prolongement de la ligne touristique jusqu'à Quillan.
- 5-11. Développement du fret ferroviaire (hors compétence SM).

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-1. Nécessité d'une coordination globale du développement touristique autour de la ligne

- Nécessité d'une articulation avec les EPCI compétentes en matière de développement touristique (syndicat Agly-Verdoble et communauté de communes du canton d'Axat).
- Nécessité d'une réflexion inter-départementale sur le projet global: sous quelle forme, avec quelle fréquence?
- Articulation avec le projet de développement de l'agri-tourisme autour de la ligne mené par la CA 11.

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-2. Meilleure connaissance des actions menées et des retombées économiques liées au train touristique

- Nécessité d'une meilleure remontée des informations sur les actions menées par les multiples acteurs.
- Nécessité de connaître les besoins et les habitudes de la clientèle, pour pouvoir adapter les actions à mener.
- Etude CCI 66 à l'échelle de la ligne?
- Quel rôle pourraient jouer les observatoires des 2 CDT?
- Mise en place d'indicateurs? Par quels moyens?

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-3. Projets de valorisation des gares

- A Axat: aménagement et ouverture de l'accueil touristique en gare d'Axat.
- A Lapradelle : projet d'acquisition par la commune. Mise en sécurité et en valeur du bâtiment.
- A Saint-Paul : gare en vente. Destination du bâtiment?
- A Estagel: aménagement d'une gare comme lieu de valorisation du terroir – *Porteur de projet privé*.
- Aménagement des aires d'attente autour du train (dans le cadre du PER2 et de Tourisme et Handicap) - *Syndicat Mixte du Train Touristique*.

Remarque: La valorisation des gares est parfois bloquée pour des questions de maîtrise foncière (Espira – de – l'Agly).

La présence d'activités existantes (cave à Maury, urbanisation en cours à Cases-de-Pène) ne permet pas pour le moment d'avoir de perspectives précises.

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-4. Poursuivre la valorisation du territoire dans le train et aux points d'arrêt

- Formation du personnel estival du train?
- Eductour 2012 par Agly-Verdoble.
- Développement du train des vignes.
- Intégration dans le projet « Vignobles et Découvertes ».
- Présentation de la commune et du territoire aux aires d'attente.
- Poursuite de la réflexion sur le projet « une gare/un oiseau ».

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-5. Mieux irriguer le territoire

- Signalisation de découverte du territoire depuis les gares (PER2).
- Développement des rubriques « villages » sur le site de TPCF.
- Déclinaison du dépliant de TPCF (horaires et encarts publicitaires), sur un livret de présentation des villages?
- Cartes de découverte des villages.
- Classeur d'accueil avec les idées-découverte dans les OTSI.
- Rendre plus lisible l'offre autour du train. Ce n'est pas que « Rivesaltes/Axat »!
- Comment faire pour faire s'arrêter les personnes dans les villages?
- Arrêts avec « mini-marchés de terroir ».
- Engager une dynamique de location du train pour les initiatives privées, dans le cadre de la convention TPCF/SM.

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-6. Mise en place des liaisons pédestres et cyclables prévues dans le cadre du PER2 Agly

- Connexion pistes cyclables au train - *Commune de Maury*.
- Connexion pistes cyclables au train - *Commune de Caudiès-de-Fenouillèdes*.
- Connexion itinéraire cyclable Montner/Estagel au train – *PMCA et Commune de Montner*. Signalisation en place.
- Liaisons pédestres et VTT entre le lac sur l'Agly, et la gare d'Estagel. *Syndicat Agly-Verdoble et CG 66*.

éra

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-7. Autres actions pour développer la mobilité douce, combinée au train

- Poursuite de la réflexion avec le CG 66 et le CG11: itinéraires cyclables autour du train.
- Articulation avec les actions menées par la communauté d'agglomération et les EPCI de l'Aude, dans le cadre de leur compétence « itinéraires cyclables ».
- Intervention des FFCT et FFRP 11 et 66 en matière d'accompagnement et de promotion?
- Réflexion sur le développement des formules « train + vélo » ou « train + rando », en partenariat avec les CDT.

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-8. Développement de la clientèle groupes

- Quels moyens pour une « déclinaison produits »?
- Comment mieux capter et coordonner la clientèle groupes?
- Train « Ambiance » et Tourisme d'Affaires?

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-9. Actions de communication à l'échelle de la ligne

- Développement du site de TPCF, et des liens inter-sites.
- Quels moyens d'accompagnement des instances départementales pour une communication à une échelle plus large?
« train rouge / train jaune » (P.O.); « label Pays Cathare » (Aude)?
- Réflexion autour du nom du train?

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

5-10. Prolongement de la ligne touristique jusqu'à Quillan

.....

5 – PERSPECTIVES DE DÉVELOPPEMENT 2012-2014

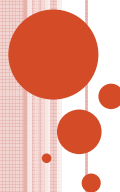
5-11. Développement du fret ferroviaire (hors compétence du Syndicat Mixte)

- pour une sauvegarde de la ligne ;
- des retombées économiques et environnementales ;
- des perspectives d'évolution.

RÉUNION BILAN ET PERSPECTIVES
27 SEPTEMBRE 2011

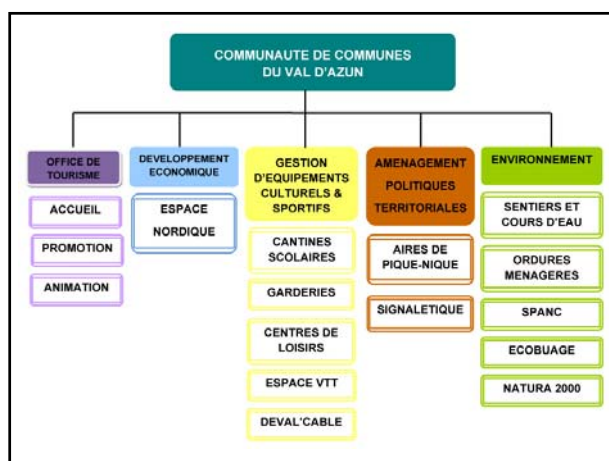
MERCI DE VOTRE ATTENTION

Val d'Azun – Fiche d'identité

- Vallée située au pied des cols du Soulor et de l'Aubisque (canton d'Aucun) au cœur des vallées des Gaves (1ère destination Touristique des Pyrénées)
- 8 communes (de 50 à 800 habitants)
- 2 000 habitants
- Une image de « vallée de montagne rurale » marquée par un patrimoine préservé et des paysages ouverts et entretenus
- Une activité Touristique bien développée reposant sur 5 000 lits touristiques marchands (2500 lits en camping) et des activités de pleine nature (randonnée, VTT, parapente, ski de fond, ...)

Une structure intercommunale pluridisciplinaire

Succédant à un SIVOM (créé en 1989) la CC du Val d'Azun a été créée en 2006

Principale compétence le Tourisme avec la gestion de :

- L'office de tourisme (accueil, promotion, commercialisation, animation)
- L'espace Nordique du Val d'Azun (Soulor Couraduque)
- La signalétique Touristique, les études et schémas d'aménagement, le site VTT, les sentiers de randonnée

Une structure intercommunale pluridisciplinaire

- Environnement : entretien des cours d'eau, gestion d'un programme Natura 2000, gestion de la politique d'écobuage, gestion du SPANC et des OM (compétences transférées)
- Gestion des activités péri et extrascolaires du canton d'Aucun
- Gestion de la cantine scolaire

Val d'Azun – Fiche d'identité

Nombre de délégué au conseil communautaire

COMMUNE	NOMBRE DE DELEGUES
ARCIZANS-DESSUS	2
ARRAS EN LAVEDAN	4
ARRENS-MARSOUS	5
AUCUN	2
BUN	2
ESTAING	2
GAILLAGOS	2
SIREIX	2
TOTAL	21

Budget Communauté de communes du Val d'Azun

- Fonctionnement : 1 755 000 €
- Investissement: 850 000 €

Val d'Azun – Fiche d'identité

Nbre d'ETP: 9,53 agents pour gérer l'ensemble de ces compétences

Les ressources de la CC:

- Fiscalité additionnelle
- Dotation Globale de Fonctionnement (DGF et DGFT)
- Taxe de séjour
- Recettes Station, Boutique

Le Tourisme

- Le Tourisme sans être le premier employeur du territoire génère une économie importante basée sur la diversification d'autres activités (salariées, agricoles). 70% des nuitées sont générées l'été et 30% l'hiver
- La CC réalise des investissements relatifs à ses compétences et via l'office de tourisme du Val d'Azun assure la communication institutionnelle du territoire

Des sites touristiques remarquables

- Lac d'Estaing
- Vallée du Tech et son barrage
- Col du Soulor
- Col de Couraduque
- Le Parc National des Pyrénées

Les Activités d'été en Val d'Azun

- Parapente au col de Couraduque
- VTT au sein de l'Espace VTT Pays des Vallées des Gaves
- Cyclotourisme avec les cols du Soulor, de l'Aubisque, de Couraduque
- Promenades à cheval avec des Fermes Equestres
- Pêche dans les lacs et torrents du Val d'Azun
- Le Dévalcâble au col du Soulor

Les Activités d'hiver en Val d'Azun

Ski de fond, raquette, luge sur le Nordic Park, balades en dameuse

sont les activités que l'on peut pratiquer sur l'Espace Nordique du Val d'Azun situé entre le col de Couraduque et le col du Soulor

Les orientations stratégiques 2012 -20..

OBJECTIF GENERAL

Le Val d'Azun : Haut lieu de la randonnée pour tous

l'objectif majeur est de positionner le Val d'Azun comme un territoire d'excellence pour toutes les randonnées, un territoire où tout est mis en œuvre pour que tous les publics, quels que soient leur motivation et leur condition, puissent trouver dans le Val d'Azun, les conditions optimales pour pratiquer des activités de randonnée

DES OBJECTIFS

- Qualifier et renforcer la notoriété de la destination : montagne accessible, accueillante, dans un cadre naturel préservé
- Développer l'attractivité auprès des clientèle familiales
- Qualifier l'offre de loisirs de nature toute l'année
- Organiser les acteurs

Les orientations stratégiques

Structuration et développement de l'offre

- Conduire une politique d'aménagement randonnée et développement durable
- Concevoir un schéma de circulation douce

Animation

- Créer une manifestation sur le thème de la randonnée: Festi Val'Rando en 2014

L'accueil et l'information

- Développer l'accueil et l'information en cohérence avec le positionnement (haut lieu des randonnées pour tous)

Les orientations stratégiques

La promotion et la communication

- Développer la notoriété du Val d'Azun à partir du positionnement

L'organisation

- Renforcer le partenariat entre élus, professionnels, OT : soutenir et pérenniser une dynamique collective
- Structurer les professionnels: création d'un bureau montagne du Val d'Azun, d'une Ecole de ski de fond, mise en place de partenariat avec ces partenaires

- Les aménagements réalisés ces dernières années ont permis de conforter des activités existantes mais aussi de créer des activités touristiques dans des zones peu « occupées » par le tourisme
- Une volonté
 - de préserver l'occupation des espaces avec l'agriculture
 - de générer une cohabitation sereine entre vacanciers et autres usagers des espaces
 - de typer l'offre et l'image du territoire en la différenciant de l'offre des destinations voisines..

- Deux sentiers ont été créés durant l'été 2009 afin d'inviter les vacanciers à avoir un regard curieux sur le patrimoine du Val d'Azun.
- Ces deux sentiers thématiques se situent en zones intermédiaires et ont pour thématique l'observation des rapaces et des passereaux (col du Soulor) et le sentier de la pierre (Arras en Lavedan Mont de Gez)

Sentier Rapaces au col du Soulor

- Objectif de cet aménagement
 - Sur un espace déjà très fréquenté, proposer une organisation du site et une sensibilisation sur un thème fort (les rapaces) et sur des thèmes autres (pastoralisme, lecture du paysage, panorama)
 - Une réflexion menée avec tous les opérateurs du site (agriculteurs, chasseurs, collectivités) par la LPO
 - **Résultat** : un aménagement réussi et des engagements pris par la collectivité sur le respect des pratiques

Sentiers de la Pierre – Arras en Lavedan

- Deux sentiers qui s'appuient sur tout le patrimoine lié à la pierre : patrimoine bâti, géologique, historique...
- Ces sentiers évoluent entre le village et le Mont de Gez en pleine zone intermédiaire, sur un espace où les troupeaux se font désormais rares !
- Le sentier raconte comment l'homme a marqué de son empreinte ce paysage (prés, clôtures de pierre, pierres dressées, sentiers pavés, abreuvoirs...)

**Sentiers de la Pierre d'Arras
en Lavedan**

PONÈNCIES PRESENTADES A LA JORNADA:

INFO DAY - EU FUNDING FOR TOURISM

Brussel·les 20 de març 2014

ANNEX 6

Index

Programme Info Day on Eu Funding for Tourism	2
ESIF priorities 2014-2020-What tourism investments will be possible? Claus Schultze.....	4
Tourism and European Territorial Cooperation (ECT) 2014-2020. Joanna Mouliou	9
The new LIFE programme 2014-2020. Anne Burrill.....	15
La PAC à l'horizon 2020. Benoit Esmanne	21
European Maritime and Fisheries Fund. Franz Lamplmair.....	26
Erasmus+ . The new EU programme for education, training, youth and sport. Vanessa Debiais-Sainton	30
Creative Europe. What's in it for the Europe's cultural and creative sectors? Eric Philippart	39
Horizon 2020. The new framework programme for research and innovation 2014-2020.Zoltán Krasznai.....	42
COSME. Enhancing European Tourism's Competitiveness and Sustainability. Francesca Tadini	49
COSME. Financial Instruments for SMEs. George Lemonidis	54
Guide on EU funding for the tourism sector 2014-2020. Eric Philippart	57

PROGRAMME

Charlemagne building (De Gasperi room) rue de la Loi 170, B-1000 Brussels

08:30 – 09:30	<i>Participants' arrival and registration</i>
09:30 – 09:40	<i>Opening: <u>Pedro Ortún</u>, Director for Service Industries Directorate General for Enterprise and Industry</i>
09:40 – 10:20	“European Regional Development Fund” <u>Claus Schultze</u> , Policy Analyst, Competence Centre Smart and Sustainable Growth Directorate General for Regional and Urban Policy
10:20 – 10:40	European Territorial Cooperation <u>Joanna Mouliou</u> , Programme Manager – EU policies Competence Centre Macro-regions and European Territorial Co-operation – Transnational and Interregional Co-operation Directorate General for Regional and Urban Policy
10:40 – 11:00	“LIFE+” Programme <u>Anne Burrill</u> , Deputy Head of Unit LIFE – Nature Directorate General for Environment
11:00 – 11:20	<i>Coffee break</i>
11:20 – 12:00	“European Agriculture and Rural Development Fund” <u>Benoit Esmanne</u> , Programme Manager – EU policies, Agricultural policy analysis and perspectives Directorate General for Agriculture and Rural Development
12:00 – 12:30	“European Maritime and Fisheries Fund” <u>Franz Lamplmair</u> , Advisor, Integrated Maritime Policy Directorate General for Maritime Affairs and Fisheries
12:30 – 14:00	<i>Lunch</i>

14:00 – 14:40	“European Social Fund” <u>Bartosz Otachel</u>, Policy Officer, ESF Policy and Legislation Directorate General for Employment, Social Affairs and Inclusion
14:40 – 15:20	“Erasmus +” Programme <u>Vanessa Debiais-Sainton</u>, Head of Sector – Erasmus, Higher education: Modernisation Agenda and Erasmus+ Directorate General for Education and Culture
15:20 – 15:40	“Creative Europe Programme” <u>Jacqueline Pacaud</u>, Programme Manager – EU policies, Creative Europe Programme – Culture Directorate General for Education and Culture
15:40 – 16:00	<i>Coffee break</i>
16:00 – 16:40	“Horizon 2020” programme (FP8 Research and Innovation) <u>Zoltan Krasznai</u>, Research Programme Officer, Reflective Societies Directorate General for Research and Innovation
16:40 – 17:10	“COSME” programme – Competitiveness and Access to finance for SMEs <u>Francesca Tadini</u>, Head of Unit Tourism Policy <u>George Lemonidis</u>, Deputy Head of Unit, SME Access to Finance Directorate General for Enterprise and Industry
17:10 – 17:20	Guide on EU funding for the tourism sector <u>Eric Philippart</u>, Deputy Head of Unit Tourism and Cultural Instruments Directorate General for Enterprise and Industry
17:20 – 17:30	<i>Closing:</i> <u>Pedro Ortún</u>, Director for Service Industries Directorate General for Enterprise and Industry

Interpretation to English, French, German, Italian and Spanish.

Possible changes to the presentation order.

Short Questions & Answers included in the timeslot allocated for each presentation.

ESIF priorities 2014-2020 - What tourism investments will be possible?

Info Day on EU Funding for the Tourism Sector
20 March 2014

Claus Schultze
CC Smart and Sustainable Growth
DG Regional and Urban Policy
claus.schultze@ec.europa.eu

Europe 2020

- smart
- sustainable
- inclusive

Thematic priorities

1. Research and innovation
2. Intelligent and sustainable growth
3. Community-led development
4. Shift to a low carbon economy
5. Climate change adaptation, prevention and protection
6. Environmental protection and climate change
7. Sustainable infrastructure
8. Employment and support for labour mobility
9. Social inclusion and poverty reduction
10. Education, skills and lifelong learning
11. Increased institutional capacity and effectiveness of public administration

Key points:

- Member States/regions shall **concentrate support** on those objectives and interventions that bring the **greatest added value** in relation to European priorities and their own development needs/potentials.
- Investments need to be **consistent with the SWOT analysis** of the relevant OPs and the relevant thematic objective.

Ear-marking of 80/50% of funds for these TOs

Cohesion Policy

Eligibility map 2014-2020

- Less developed regions (GDP/head: less than 75%)
- Transition regions (GDP/head between 75% and 85%)
- More developed regions (GDP/head more than 85%)

Disbursed via:

- Grants – to individual recipients and consortia
- Financial instruments (loans, VC, guarantees) = €12 billion = around 5.5% of ERDF (in the future: 10%)
- Public procurement: around 46% = some €160 billion
- Support services, feasibility studies, platforms & networks ...
- Technical assistance

SF reform: concentration, strategic programming, result-orientation, synergies

Youth Employment initiative	3.0
TOTAL	325.1

Key principles for tourism investments

- Tourism has not been included among the eleven investment priorities for the future Cohesion Policy, as it constitutes a means or a sector (rather than an objective).
- However, the new policy provides considerable scope for smart and sustainable tourism investments with a sound economic rationale.
- These must be consistent with the SWOT and the relevant ERDF investment priorities.
- The overall emphasis in the new programmes should be on a clear intervention logic and result orientation for creating entrepreneurial dynamics.
- This means that we want to see clear ideas on the change to be achieved, the concrete measures that are able to bring that change and the indicators to measure this change in relation to the relevant thematic objective chosen for the proposed intervention.

Legal base

ERDF

- Recital 11: **activities supporting sustainable tourism**, culture and natural heritage (under TO8)
- Article 3 (scope of support), in particular Article 3 (e): investment in the **development of endogenous potential** through, among others, **small-scale cultural and sustainable tourism infrastructure**
- Article 5 (investment priorities): (1): **research and innovation**, (2) (b) and (c): **ICT**, (3): **SME competitiveness**, (6c): **cultural heritage**, (8b): support to **employment-friendly growth**, (9): **social inclusion**, (10) **education and training** (infrastructure)
- Article 7 (**Sustainable + integrated urban development**) ⁵

Smart Specialisation Conditionality

CPR, Article 2 (3): 'smart specialisation strategy' means the **national or regional innovation strategies** which **set priorities in order to build competitive advantage by developing and matching research and innovation own strengths to business needs** in order to address emerging opportunities and market developments in a coherent manner, while **avoiding duplication and fragmentation of efforts**; ...

CPR, Article 4.3. (2): **Member States shall develop national and/or regional 'smart specialisation' strategies** in line with the National Reform Programme, where appropriate'... Smart specialisation strategies **shall be developed through involving national or regional managing authorities and stakeholders such as universities and other higher education institutions, industry and social partners in an entrepreneurial discovery process**.

7

TOs relevant to tourism-related investments

(1) Research and innovation

- *Business investment into R&I, links between enterprise & science, clusters, networks, living labs, competence centres, technology transfer, pilots & demonstrators*
- *e.g. tourism service incubators, demonstrator projects for new services, etc. strategy)*

(2) ICT investments

- *ICT products and services, e-commerce*
- *e.g. e-content relevant to tourism (apps, etc.), living labs, data mining, etc.*

TO1+2: Investments need to be consistent with smart specialisation strategy !

TOs relevant to tourism-related investments

(3) SME competitiveness

- Entrepreneurship, creation of new firms, new business models, exploitation of new ideas, internationalisation, supporting SME capacity to grow (in regional, national and international markets) and innovate
- E.g. direct business support and SME support services for upgrading SME capacity for excellence, internationalisation and innovation, promotion of service innovation, clusters, incubators, pilots and demonstrators, cross-clustering, productive investments in tourism SMEs, market intelligence, access to finance, etc.

Please note with regard to TO3/SME COMP.

- **Aid has to focus on SMEs. Investment into public infrastructure under TO3 can only be ancillary in nature** (i.e. limited in scope and intrinsically linked to the intervention logic of the operation). In any case, **only 'small-scale cultural and sustainable tourism infrastructure'** is eligible.
- These are more likely to be successful where they are conceived from the outset **as part of an integrated, place-based development effort** and with the ambition of achieving financial self-sustainability.
- Commission Recommendation 2003/361/EC concerning the definition of SMEs **excludes publicly-owned enterprises**: “‘SME’ means a micro, small or medium sized enterprise (...) an enterprise cannot be considered an SME if 25 % or more of the capital or voting rights are directly or indirectly controlled, jointly or individually, by one or more public bodies” .

Cohesion Policy

PI. note with regard to TO8:

Investments under TO8 supporting employment-friendly growth are **subject to the following requirements** (set out in recital 11 of Regulation (EU) 1301/2013 on the ERDF):

•The activities planned **should be part of a territorial strategy for specific areas**;

•The activities should also **contribute to at least one of these objectives**: strengthening **innovation** and the use of **ICT, SMEs, environment and resource efficiency**, and the promotion of **social inclusion**.

Tip: Beware of one-off or isolated projects where realising the full benefits would have required other coordinated measures!!!

Cohesion Policy

TOs: possible relevance for tourism

- (4) **Shift to low-carbon economy**
 - *Energy efficiency measures in tourism SMEs*
- (6) **Environment and resource efficiency**
 - *Conserving, protecting, promoting and developing natural and cultural tourism assets and related services*
- (8) **Employment and labour mobility**
 - *Employment friendly growth through the development of endogenous potential as part of a territorial strategy for specific areas*
 - *Business incubators and investment support for self-employment and business creation*
- (9) **Education, skills and lifelong learning**
 - *Vocational training, skills upgrading, etc.*

Cohesion Policy

Of particular relevance are:

Upgrading the **capacity for excellence and internationalisation of tourism SMEs** and clusters through support services, grants and, where appropriate, access to FI instruments

Driving product, process and service innovation and diversification (e.g. ICT, niche specialisations, higher added value activities).

Fostering **cross-sectoral links and synergies as well as emerging sectors linked to tourism demand** (e.g. agro-food, ICT, health and life sciences, maritime sector, culture, creative industries, etc.).

Better valorising local cultural and tourism assets, not only through upgrading of infrastructure but complementary measures to enhance service quality, visitor experience and stimulate tourism demand

- in particular in less favoured and peripheral regions with underdeveloped industrial structures and which are strongly dependent on tourism

Nota bene: tourism infrastructure

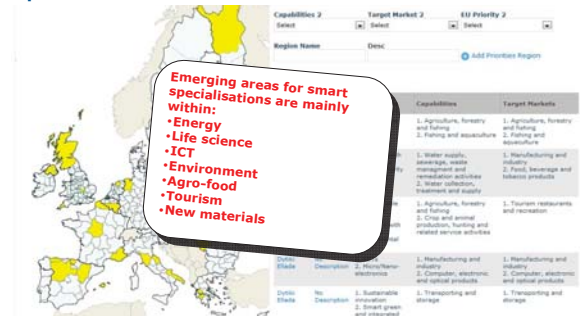
- **Some SF investments into tourism and/or culture have in the past failed to achieve significant impact** in terms of socio-economic impacts and sustainable jobs and growth.
- Examples provided are large-scale cultural venues and sports facilities, tourism infrastructures, one-off support to cultural events, but also smaller scale culture and tourism infrastructure (e.g. local museums, renovation of historic buildings) **not embedded in entrepreneurial strategies and/or comprehensive support actions.**
- Cf. **Court of Auditors Special Report No 6/2011** – Were ERDF co-financed tourism projects effective?
<http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/8746728.PDF>

Cohesion Policy

Emerging fields of Smart Specialisation

Mapping of regions' and MS intentions in terms of smart specialisation fields has started:

See: <http://sgplatform.jrc.ec.europa.eu/map>

Nota bene: tourism campaigns

Evaluators criticise these are an expensive way of creating not very many jobs, **impacts are at best indirect and difficult to measure and not sustainable** in the long run.

Focussed more on what the destinations want than on consumer needs, they have led to the criticism that 'marketing' is a poor use of ERDF money.

Unless the campaigns are part of a thoroughly researched market strategy, which is addressing proven market demand/potential, **and are flanked by other support actions** (e.g. comprehensive SME support, service innovation, upgrading of facilities), **the added value of such campaigns is questionable** and should, thus, not be funded by ESIF funds.

14

Links and documents

REGIONAL POLICY - INFOREGIO

European Commission's Regional Policy

Who we are | What we do | What's new | In your country | Project examples | Information sources | Publications | Analysis | Images | Legal texts | Info centre

What is regional policy?

EU regional policy is an investment policy. It supports job creation, competitiveness, economic growth, improved quality of life and sustainable development. These investments support the delivery of the Europe 2020 strategy.

Read more...

- How does it work?
- In what region covered?
- What funding is available?
- How can I apply?
- Fields of activity
- Evaluation
- Coordination
- Cohesion policy 2014-2020

Events

RegioStars Award Ceremony 2014
31 March 2014

16

Good Practice? Just one for the road!

Finalist RegioStars 2012: Salzburg Region 2007-2013. The **Krimml Waterfalls** are effective against asthmatic and allergic diseases. Eleven hotels have so far joined the cooperation and invested in renovation and adaptation measures (certified allergy hotels); touristic packages for specific needs have been also developed. The project could integrate the whole local economy. Although its idea has been emerging from the interface between medical science and tourism the project has been able to integrate many other sectors and actors that are relevant for the development of the area. ERDF co-financing: 125.000 €. Total project cost: 500.000 €. www.hohe-tauern-health.at

Tourism and European Territorial Cooperation (ETC) 2014-2020

INFO DAY ON EU FUNDING
FOR TOURISM
20 March 2014
Joanna Mouliou – DG REGIO

European Territorial Cooperation

European Territorial Cooperation is central to the construction of a common European space, and a cornerstone of European integration. It has clear European added value:

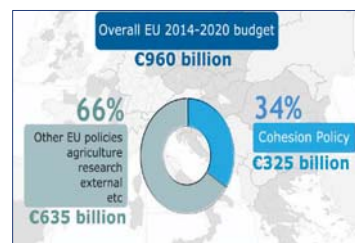
- helping to ensure that borders are not barriers,
- bringing Europeans closer together,
- helping to solve common problems,
- facilitating the sharing of ideas and assets,
- and encouraging strategic work towards common goals.

An overview on ETC

Financial Allocation

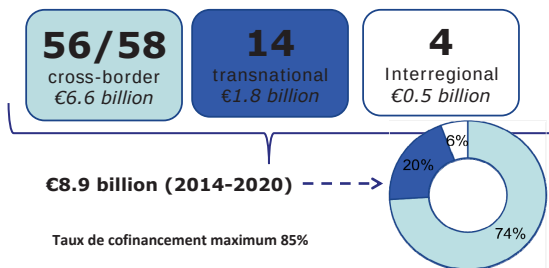

Soft actions are mainly supported through ETC, but with a strong added value.

3 Types of ETC Programmes

Following the political agreement on 27 July 2013, between EP, Council and COM on the MFF 2014-2020:

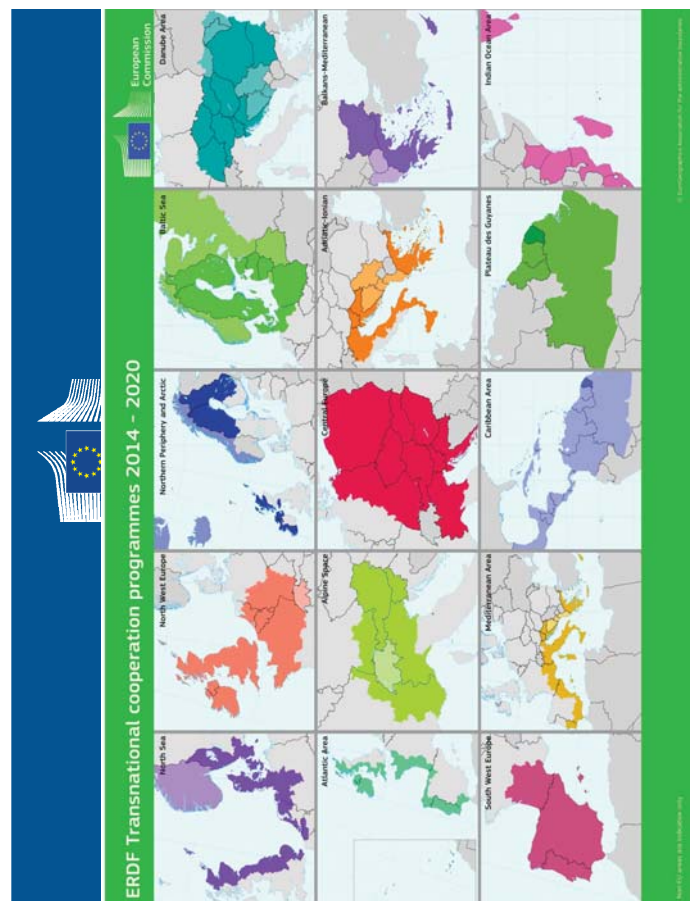
Transnational cooperation

- **Eligible zones:** NUTS II (regions)
- **Objective:** Strategic project for a bigger region, importance of the macro-regional strategies
- **Special attention** is given to outermost and island regions

Cross Border Cooperation

- **Eligible zones:** NUTS III (province) + maritime borders (>150km)
- **Funding for projects involving regions and local authorities on either side of a common border. Tourism activities play a key role.**

Transnational cooperation and MRSs

Several macro-regions are being identified throughout the European territory, covering large areas across national borders.

The [EU Strategy for the Baltic Sea Region \(EUSBSR\)](#) was adopted in October 2009;

the [EU Strategy for the Danube Region \(EUSDR\)](#) started its implementation in June 2011;

the [EU Strategy for the Adriatic and Ionian Region \(EUSAIR\)](#) will be ready by the end of 2014;

The [Alpine Strategy](#) is under preparation.

European Territorial Cooperation - Currently

- More than 80 programmes with more than 800 projects
- CBC programmes of a non EU country grant many touristic and cultural activities.
- ETC boosts the bottom up governance, because it mainly involves local and regional actors.
- ETC underpins the use of Structural and Cohesion Funds in better addressing commonly identified challenges (among the countries and regions).
- In ETC tourism has interface with all thematic objectives.

Links and documents

Interregional Cooperation

ESPON

European Observation Network for Territorial Development and Cohesion. It works with studying and predicting the development of the European territory.

URBACT

It deals with exchange between Europe's cities on integrated urban development.

INTERACT

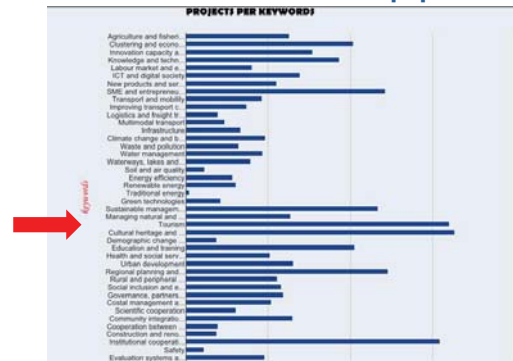
It is the cooperation and exchange network for territorial cooperation programmes.

INTERREG Europe

It deals with exchange of experience and practice among regions with the view to improving CP under Ifgg Goal.

2000-2006+2007-2013: the most popular topics...

What about third countries?

- ❑ As in current period, Member States (where appropriate) transfer part of their ERDF allocation to ENI and IPA II for the creation of joint programmes under a single instrument (ENI CBC, ENI Sea-basins, IPA II CBC)
- ❑ Third countries through a contribution of IPA II or ENI resources may participate to CBC, transnational and interregional cooperation programmes.

In 2014-2020 ETC will capitalise on its partners

<i>Local Public Authorities</i>	25%
<i>Regional Public Authorities</i>	19%
<i>National Public Authorities</i>	5%
<i>Non-Profit Organisations</i>	23%
Private Enterprises	7%
Research Institutions	6%
Universities	16%

% defined in 2007-2013

Tourism perspective in ETC

Sustainable and Responsible Tourism – experience with ETC partners

Challenges

- ✓ Seasonality
- ✓ Sustainable and Responsible Tourism model is not well understood;
- ✓ Business – centred approach in the overall innovation system is not well developed;
- ✓ Lack of harmonised tourism management: rules, standards, certification, and use of common statistics and indicators;
- ✓ Labour market participation and skills;
- ✓ The private sector mainly in the south of Europe is hit by the financial crisis;
- ✓ Need for better access to finance

Opportunities through ETC

- ✓ Increase of Financial resources;
 - ✓ Thematic Concentration;
 - ✓ Result orientation;
 - ✓ Simplified programme management (merger of managing and certifying authorities);
 - ✓ Easier creation of European Groupings of Territorial Cooperation (EGTC);
 - ✓ More MRSS and SBSs;
 - ✓ More harmonised eligibility rules
 - ✓ Experience:
- Investing in Culture, Creative projects and Cultural Tourism
2007-2013, ETC spent 11% of its total budget
= EUR 1.019 Millions

How ETC adds value

➤ CREATIVE INDUSTRIES:

- ❑ Conquering new markets
- ❑ Sharing know-how
- ❑ Boosting the economy of cross-border regions

➤ CULTURAL HERITAGE:

- ❑ Promoting and Preserving cultural heritage across borders
- ❑ Benefiting the regional economy

➤ CULTURAL TOURISM:

- ❑ Giving border regions greater visibility
- ❑ Paying tribute to Europe's cultural heritage
- ❑ Promoting commercialisation of local products

Cohesion
Policy

Inspiring Creativity, Culture and Tourism in ETC

Average creative industries project:	Average cultural heritage project:	Average cultural tourism project:
ERDF budget: EUR 1 329 300	ERDF budget: EUR 803 300	ERDF budget: EUR 940 000
Total budget: EUR 1 812 800	Total budget: EUR 1 156 900	Total budget: EUR 1 298 000
No. of project partners: 6.5	No. of project partners: 4.4	No. of project partners: 4.6
Duration: 33 months	Duration: 30 months	Duration: 28 months
Main activity: preserving cultural heritage landmarks, such as monuments, archaeological sites or historic buildings (tangible heritage).	Main activity: Cultural educational exchanges.	Main activity: development and implementation of promotion activities.

Policy

Examples of successful ETC tourism projects

Examples of Cultural industries in ETC programmes

The **Danube Limes**-UNESCO World Heritage project focused on the sustainable preservation and protection of joint Danube 'limes' – the frontier installations of the former Roman Empire - by nominating them for World Heritage status. The process started in Slovakia, Hungary and Austria and will eventually encompass all countries that the River Danube flows through.

*Central Europe Programme
2007-2013*

www.danube-limes.eu

Cohesion
Policy

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.cfm

Thank you for your attention

<http://www.interact-eu.net>

Examples of Tourism projects in ETC programmes

BalticMuseums 2.0 Plus -2010-2014

Implementation of eGuides with cross border shared content for South Baltic Oceanographic Museums.

South Baltic Programme 2007-2014
<http://en.southbaltic.eu>

Cohesion
Policy

The new LIFE Programme 2014-2020

Info Day on EU Funding for Tourism
20 March 2014

Anne Burrill
Deputy Head of Unit, DG Environment

LIFE – Then and Now

- **LIFE 1992-2013:** more than 3100 projects in the fields of
 - **nature & biodiversity**
 - other **environmental protection**
 - **information and governance**

- **LIFE 2014 to 2020,** two sub-programmes for:
 - **environment**
 - **climate action**

Why LIFE?

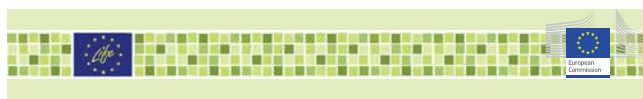
- **LIFE is a catalyst:** it provides a **platform** for the development and exchange of best practices and knowledge thereby improving, catalysing and accelerating changes;
- **LIFE** is the ideal instrument to show to regional and national authorities the benefits of investing in the environment sector and incentivising them to **develop strategic frameworks for spending**.
- **LIFE** has been **successfully tested since 1992:** positive feed-back and final evaluation, more than 3100 projects funded

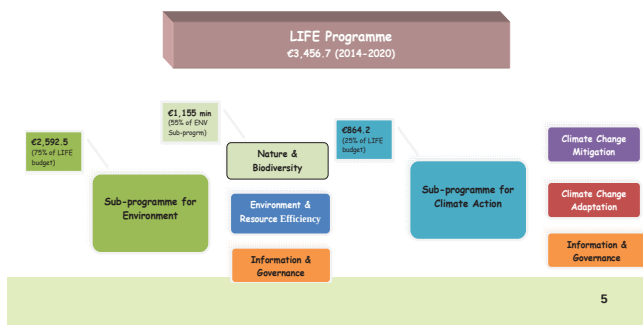

LIFE 2014-2020 - Overview

- Sub-programme for environment
 - Environment & Resource Efficiency (ENV)
 - Nature & Biodiversity (NAT, BIO)
 - Environmental Governance & Information (GIE)
- Sub-programme for climate action
 - Climate Change Mitigation (CMM)
 - Climate Change Adaptation (CCA)
 - Climate Change Governance & Information (GIC)

LIFE – structure for 2014-2020

5

LIFE 2014-2020 – The objectives

- **resource-efficient, low-carbon and climate-resilient economy**; protecting and improving the **environment**; maintaining and improving **biodiversity**, ecosystems and, in particular, the **Natura 2000 network**
- improving the development, implementation and enforcement of **Union environmental and climate policy and legislation**
- **integrating and mainstreaming** of environmental and climate objectives into other Union policies
- improving environmental and climate **governance**
- the implementation of the **7th Environment Action Programme**

LIFE 2014-2020 - Legal Framework

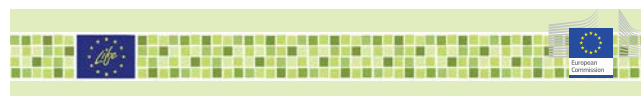
- **The LIFE Regulation** (Regulation (EU) 1293/2013 of 20/12/2013)
- **The LIFE multiannual work programme 2014-2017** (Commission Decision of 19/03/2014)
- The Action/Operating **grant agreements** of beneficiaries with the **Contracting Authority** (including **Common provisions**) or agreements of recipients **with banks**

LIFE 2014-2020 - Budget

- LIFE 2014 to 2020: total budget of **€3.5 billion**
- For **projects** funded by action grants and financial instruments: **€2.8 billion** (81% of total)
- Sub-programme for **environment €2.1 billion** for projects
- **Nature & Biodiversity** including **related governance and information €1.22 billion** (more than 55% of sub-programme ENV minus FI) [BQCI](#)
- Sub-programme for **climate action €0.69 billion** for projects
- **Operating grants** to environmental and climate **NGOs €63 million**

LIFE ENV+CLIMA - Common features

Address **similar stakeholders, emphasise the same aspects, exclude the same elements**

■ **SME, NGO, public administration** active in the field of environment and climate protection

■ Emphasis on **replicability/transferability** and **longterm sustainability** of the project results

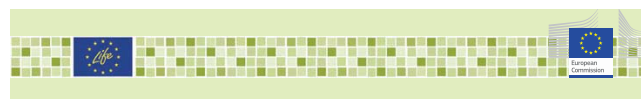
■ **Not for research** or **market replication** (⇔ H2020)

■ **No big infrastructures, not focussed on rural or regional development** (⇔ agricultural, structural funds)

LIFE 2014 - Budget

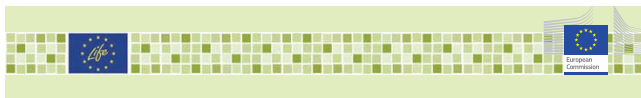
- In 2014: total budget of **€ 404.6 million**
- For **projects** funded by action grants and financial instruments: **€324.6 million** (81% of total)
- Sub-programme for **environment €245.4 million** for projects
- **Nature & Biodiversity** including **related governance and information € 132.8 million** (55% of sub-programme ENV minus FI)
- Sub-programme for **climate action €79.2 million** for projects
- **Operating grants** to environmental and climate **NGOs €9 million**

LIFE – What's new? (1)

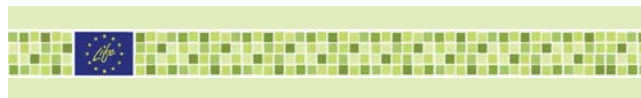
- **Priorities: Climate action** => **CCM** and **CCA**;
Governance component => from INF to **GIE/GIC**;
Emphasis on replicability/transferability and outcome indicators
- **Funding types: Innovative financial instruments** => NCFF, PF4EE
- **Projects Types: Integrated, technical assistance, capacity building, preparatory projects**
- **Project topics:** for **traditional projects** under the **sub-programme for environment**

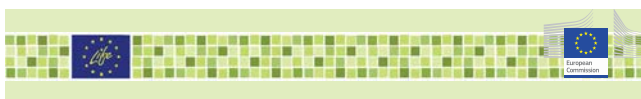
LIFE – What's new? (2)

- **Funding rate:** in general 60% of eligible cost in the first 4 years; 100% for capacity building
- **Actors:** EASME for grants except environmental integrated projects; EIB/intermediary banks for financial instruments; intervention NCP only if desired
- **National Allocations:** Only for environment sub-programme, only until 2017

Project topic examples

- Projects promoting **synergies between integrated coastal management and maritime spatial planning**, demonstrating the added value of coordinating integrated coastal management and maritime spatial planning in new marine contexts, supporting the concrete implementation of sea basin strategies including implementation of relevant Union law, or connecting integrated coastal management and maritime spatial planning with the procedures for designating and managing Marine Protected Areas or Natura 2000 sites.
- Projects implementing **integrated and comprehensive policies for sustainable urban planning and design** through innovative approaches regarding urban public transport and mobility, sustainable buildings, energy efficiency or urban biodiversity conservation.
- Projects targeting **invasive alien species**, where these are likely to deteriorate the conservation status of species (including birds) or habitat types of Community Interest in support of the Natura 2000 network.
- Projects aiming to initiate **beach and sea clean-up schemes** as a means to increase awareness of the impacts of marine litter, and thereby increasing awareness on issues related to the protection of the marine environment that are targeted by the Marine Strategy Framework Directive (2008/56/EC).

Tools: The "traditional" projects

For whom?

- Mainly SME, NGO, public administrations active in the field of environment and climate protection

What for?

- Pursuit of general and specific objectives of the 6 priority areas.
- Sub-programme for environment: additional focus on thematic priorities and on project topics (LIFE multiannual work-programme for 2014-2017 - LIFE MAWP for 2014-2017)

Average size?

- 1 to 5 beneficiaries; EU contribution: €500,000 to €1.5 mio.

Co-funding rate?

- 60%; NAT: for priority habitat/species: 75%

Tools: Integrated projects (IPs)

For whom?

- Mainly public administrations and other entities active in the field of environment and climate protection and capable of coordinating, besides the IP, complementary actions co-funded by additional private, public (preferably EU) funds.

What?

- Implementing Union environmental and climate plans and strategies (LIFE MAWP for 2014-2017); big scale; complementary actions with additional co-funding; involvement stakeholders

Average size?

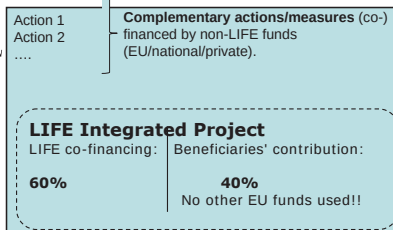
- 2 to 10 beneficiaries; EU contribution: €10 mio. to €15 mio.; about 3 IPs per Member State.

Co-funding rate?

- 60%

LIFE – IPs – the concept

Plan/strategy implemented by the IP and complementary actions:

Projects financed by financial instruments (FIs)

For whom?

■ Mainly SMEs active in the field of environment and climate protection (NCFF), SME's, households, public administrations wishing to improve their energy efficiency (PF4EE).

What?

■ Credits/bank guarantees/ ... for environment or climate projects (LIFE MAMP for 2014-2017)

Average size?

■ 1 recipient; EU contribution: €5-€10 mio. (NCFF)

Tools: Technical Assistance Project (TAs)

For whom?

■ For those who would like to submit an IP, but are need assistance in finalising the application

What?

■ Support in drafting the IP application; should be applied for a year before the intended IP

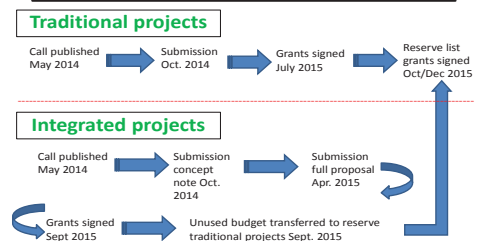
Average size?

■ Maximum 1% of the allocation for IP's => maximum 100.000€

Co-funding rate?

■ 60%

LIFE Call 2014 Indicative timetable

Thank you for your attention!

<http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm>

anne.burrill@ec.europa.eu

Agriculture et développement rural

1. Le FEADER et la promotion des activités touristiques en 2007-2013

3

Plan de l'exposé

1. Le FEADER et la promotion des activités touristiques en 2007-2013
2. Les défis et les objectifs de la réforme de la PAC post 2013
3. Les propositions de la PAC en détail

2

Dans les textes...

Au niveau communautaire

Article 55 du Règlement (CE) n°1698/2005 du Conseil concernant le soutien au développement rural par le FEADER

Promotion des activités touristiques

L'aide concerne :

- a) les petites infrastructures telles que des centres d'information ainsi que la signalisation des sites touristiques;
- b) les infrastructures récréatives, par exemple celles assurant l'accès aux espaces naturels, et les hébergements de petite capacité;
- c) le développement et/ou la commercialisation de services touristiques liés au tourisme rural.

Mesure 313 en Europe (UE27)

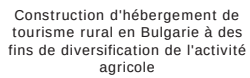
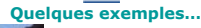
Mesure activée dans 67 des 88 programmes de développement rural

Dépense publique totale programmée = 1,9 Mds dont 1,3 Mds FEADER

Nouvelles actions touristiques soutenues* : UE27 = 7324 ; DE = 1674 ; SW = 1059 ; ET = 836 ; RO = 582 ; UK = 499 ; FR = 427 ; IT = 346 ; HU = 336 ; IE = 329 ; SP = 257

* Chiffres fin 2010

4

- Bénéficiaire : Groupe d'Action Local
- Coût total du projet : 80 600€
- Participation FEADER : 54 300€
- Participation privée : 26 300€

<http://www.boudicaway.co.uk>

- Bénéficiaire : agriculteur
- Coût total du projet : 165 000€
- Participation FEADER : 82 000€
- Participation nationale : 20 000€
- Participation privée : 63 000€

<http://enrd.ec.europa.eu/>

6

Défis

Economiques

Environnementaux

Territoriaux

Défis économiques

- Sécurité alimentaire
- Volatilité des prix
- Crise économique

Défis environnementaux

- Changement climatique
- Dégradation des ressources naturelles:

- Érosion
- Qualité

- Qualité de l'eau et de l'air
 - Habitats et biodiversité
- ### Les défis territoriaux
- Vitalité des zones rurales
 - Diversité des agricultures de l'UE

... et comment la PAC les relèvera-t-elle ?

Communication de la Commission
«La PAC à l'horizon 2020»

Objectifs politiques

Europe 2020

Une production
alimentaire viable

Une gestion durable des
ressources naturelles et
actions climat

Un développement
territorial équilibré

Simplification

Propositions législatives

Objectifs de la réforme

Compétitivité
accrue
↑
Durabilité
améliorée
↑
Plus
d'efficacité

9

Stratégie Europe 2020

Cadre Stratégique Commun (CSC)

Couvrant le FEADER, le FEDER, le FSE, le fonds de cohésion et le fonds pour la pêche et traduisant la stratégie UE2020 grâce à des objectifs thématiques communs à rencontrer par des actions clés au sein de chaque fonds

Accord de partenariat

Document national décrivant l'utilisation prévue des fonds en vue réaliser les objectifs de la stratégie UE2020

Développement
rural: FEADER

Autres fonds
(FEDER, FSE, Fonds de cohésion et FEAMP)

Le programme de développement rural contient entre autres :

- a) l'évaluation ex-ante
- b) une analyse AFOM
- c) une description de la stratégie, qui comprend la fixation d'objectifs pour chacun des domaines prioritaires de l'UE
- d) l'évaluation des conditions ex-ante
- e) une description de chacune des mesures sélectionnées

11

3. Les propositions de la PAC en détail

2ème Pilier – Développement rural

10

Priorités du développement rural	Zones d'intervention
1. Transfert des connaissances et innovation	(a) Favoriser l'innovation et les connaissances de base dans les zones rurales (b) Renforcer les liens entre l'agriculture et la foresterie, la recherche et l'innovation (c) Favoriser un apprentissage continu et une formation professionnelle dans les secteurs agricoles et forestiers
2. Compétitivité de tous types d'agriculture et viabilité des fermes	(a) Faciliter la restructuration des exploitations confrontées à des problèmes majeurs de structures, notamment les exploitations ayant un faible taux de participation au marché, orientées vers le marché de secteurs bien particuliers et des fermes ayant un besoin de diversification agricole (b) Faciliter le renouvellement générationnel du secteur agricole
3. Organisation de la chaîne alimentaire et gestion du risque	(a) Meilleure intégration des producteurs primaires dans la chaîne alimentaire via des programmes de qualité, la production dans les marchés locaux et des circuits d'approvisionnement limités, des groupements de producteurs et des organisations interprofessionnelles (b) Appuyer la gestion des risques agricoles
4. Restauration, préservation et amélioration de l'écosystème	(a) Restaurer et préserver la biodiversité et l'état des paysages européens (b) Améliorer la gestion de l'eau (c) Améliorer la gestion du sol
5. Efficacité des ressources et transition vers une économie faible en carbone adaptée au climat	(a) Augmenter l'efficacité dans l'utilisation de l'eau dans l'agriculture (b) Augmenter l'efficacité dans l'utilisation de l'énergie dans l'agriculture et le processus alimentaire (c) Faciliter l'approvisionnement et l'utilisation de sources d'énergies renouvelables, de sous-produits, de déchets, de résidus ou tout autre matière première non alimentaires aux fins de la bioéconomie (d) Réduire les oxydes nitreux et les émissions de méthane de l'agriculture (e) Favoriser la séquestration du carbone dans l'agriculture et la foresterie
6. Inclusion sociale, réduction de la pauvreté et développement économique dans les zones rurales	(a) Faciliter la diversification, la création de nouvelles petites entreprises et la création d'emplois (b) Favoriser le développement local dans les zones rurales (c) Améliorer l'accessibilité, l'utilisation et la qualité de l'information et les technologies de communication (NTIC) dans les zones rurales

Innovation, changement climatique et protection de l'environnement comme thèmes transversaux

12

Dans les textes...

Considérant 17, 18 et 19 de la proposition de Règlement du Parlement Européen et du Conseil relatif au soutien au développement rural par le FEADER

(17) Pour le développement des zones rurales, la création et le développement de nouvelles activités économiques, sous la forme de nouvelles exploitations, la diversification vers des activités non agricoles, y compris la fourniture de services à l'agriculture et à la foresterie, les activités liées aux soins de santé, l'intégration sociale et les activités touristiques sont essentiels.

(18) (...) Il y a lieu d'encourager les projets rassemblant l'agriculture et le tourisme rural – par la promotion d'un tourisme durable et responsable en milieu rural, et le patrimoine naturel et culturel, de même que les investissements dans les énergies renouvelables.

(19) Le développement d'infrastructures locales et de services de base au niveau local dans les zones rurales, y compris les services culturels et récréatifs, la rénovation de villages et les activités visant à la restauration et à l'amélioration du patrimoine culturel et naturel des villages et des paysages ruraux constituent un élément essentiel de tout effort destiné à valoriser le potentiel de croissance et à promouvoir le développement durable des zones rurales. Il y a donc lieu d'accorder un soutien aux opérations ayant cet objectif, notamment l'accès aux technologies de l'information et de la communication et le développement des connexions à haut débit rapides et ultrarapides.

13

Dans les textes...

Article 19 du Règlement (UE) 1305/2013 du Parlement Européen et du Conseil du 17 décembre 2013 relatif au soutien au développement rural par le FEADER

Développement des exploitations agricoles et des entreprises

1. L'aide au titre de la présente mesure couvre :

(a) l'aide au démarrage d'entreprises pour :

i. Les activités non-agricoles dans les zones rurales

Ex.: activités de tourisme rural ou activités liées au développement économique du territoire, incluant l'hébergement rural, la fourniture de services touristiques, les magasins, restaurants, cafés, etc.

(b) les investissements dans la création et le développement d'activités non agricoles

Ex.: activités de tourisme rural ou activités liées au développement économique du territoire, incluant l'hébergement rural, la fourniture de services touristiques, les magasins, restaurants, cafés, etc.

15

Dans les textes...

Articles 14+15 du Règlement (UE) 1305/2013 du Parlement Européen et du Conseil du 17 décembre 2013 relatif au soutien au développement rural par le FEADER

Transfert de connaissances et actions d'informations

1. L'aide au titre de la présente mesure couvre les actions portant sur :

(a) la formation professionnelle

(b) l'acquisition de compétences

(c) les activités de démonstration

(d) les actions d'information

Services de conseil

1. Le soutien au titre de la présente mesure est accordé pour :

(a) aider (...) les PME dans les zones rurales à tirer parti de l'utilisation de services de conseil pour améliorer les performances économiques et environnementales de leur entreprise et/ou de leurs investissements

14

Dans les textes...

Article 20 du Règlement (UE) 1305/2013 du Parlement Européen et du Conseil du 17 décembre 2013 relatif au soutien au développement rural par le FEADER

Services de base et rénovation des villages dans les zones rurales

1. L'aide au titre de la présente mesure couvre en particulier:

(a) l'établissement et la mise à jour des plans de développement des communes et des villages dans les zones rurales et de leurs services de base ainsi que des plans de protection et de gestion liés aux sites Natura 2000 et à d'autres zones à haute valeur naturelle;

(b) les investissements dans la création, l'amélioration ou le développement de tout type d'infrastructure à petite échelle, notamment les investissements dans les énergies renouvelables et les économies d'énergie;

(c) une infrastructure à haut débit, y compris sa mise en place, son amélioration et son développement, une infrastructure passive à haut débit et la fourniture de l'accès au haut débit et des solutions d'administration en ligne;

16

Dans les textes...

(d) les investissements dans la mise en place, l'amélioration ou le développement des services de base au niveau local pour la population rurale, y compris les activités culturelles et récréatives, et des infrastructures qui y sont liées;

(e) les investissements à l'usage du public dans les infrastructures récréatives, les informations touristiques et les infrastructures touristiques à petite échelle;

(f) les études et les investissements liés à l'entretien, à la restauration et à la réhabilitation du patrimoine culturel et naturel des villages et des paysages ruraux et des sites à haute valeur naturelle, y compris les aspects socio-économiques, ainsi que les actions de sensibilisation environnementale;

(g) les investissements en faveur de la délocalisation d'activités et la reconversion des bâtiments ou d'autres installations situées à proximité des communautés rurales, en vue d'améliorer la qualité de la vie ou d'augmenter la performance environnementale de la communauté.

17

Questions ???

19

Dans les textes...

Article 35 du Règlement (UE) 1305/2013 du Parlement Européen et du Conseil du 17 décembre 2013 relatif au soutien au développement rural par le FEADER

Coopération

1. L'aide au titre de la présente mesure est accordée en vue d'encourager les formes de coopération associant au moins deux entités

2. La coopération porte notamment sur les éléments suivants

(c) la coopération entre petits opérateurs pour l'organisation de processus de travail commun et le partage d'installations et de ressources, ainsi que pour le développement et/ou la commercialisation de services touristiques liés au tourisme rural

18

Ref. Ares(2014)982798 - 24/03/2014

EUROPEAN MARITIME AND FISHERIES FUND

Info day
EU funding for tourism
20.3.2014

Franz Lamplmair
Adviser
DG Maritime Affaires &
Fisheries

Argonowski CC BY SA 3.0, 2008

What will it do?

The new fund will:

- help fishermen / sector in transition to sustainable fishing
- support coastal communities in diversifying their economies
- finance projects to create new jobs, improve quality of life along European coasts
- make it easier to access financing.

Purpose:

To make best use of knowledge and experience of fishermen and use this potential in Blue Growth areas such as tourism

Blue Growth

What is the EMFF?

Instrument to support implementation of the CFP and IMP (2014-2020)

The "**Union priorities**" of the EMFF:

- Promote ...sustainable, resource efficient, innovative, competitive and knowledge-based fisheries & aquaculture
-
- Increase employment and territorial cohesion **in coastal and inland communities** depending on fishing and aquaculture
- Foster implementation of Integrated Maritime Policy

Blue Growth

...more concretely? relevance for tourism?

Local actors from public, private / civil society sector draw up local development strategies (CLLD - FLAGs):

- To enhance and capitalise on environmental assets;
- To develop tourism-related project, such as eco-tourism, pesca-tourism, accommodation, tourist trails, diving, etc.
- To address "diversification" – either to replace fishing or to provide complementary activities & income for fishermen
- To develop professional trainings, life-long learning and acquisition of new professional skills.

Blue Growth

...more concretely?

For example...

- Add value to local products and activities – gastronomy, food fairs / festivals etc.
- Promote cultural and maritime heritage of fisheries, aquaculture – refitting vessels to museum, educational fishing trips, presentations to schools, tourist groups...
- 'guardians of the sea' activities – monitoring of protected areas, guided tours in protected areas, environmental education, collection of marine litter, wildlife watching etc.
- Pesca-tourism...

Blue Growth

Coastal tourism

- Challenges (COM(2014)86):
 - Seasonality, competitiveness, attractiveness, accessibility, sustainability, skills and qualifications...
- These actions are a good response to some of these:
 - Seasonality
 - Add value and diversify offer
 - New services add to attractiveness / accessibility
 - Use of local asset – knowledge of fishing community

Pesca-tourism

- Funding for vessel adaptation for activities other than commercial fishing
 - Professional fishermen taking tourists on board
 - to fish – help with the normal fishing
 - To fish – recreational fishing
 - to watch / experience fishing activity
 → Can be connected with products / gastronomy / heritage activities
- win-win: fishermen diversify source of income, visibility & knowledge of their product, raise profile, role in local community, contribute to development

Examples

FARNET(European Fisheries Areas Network)

- brings together all fisheries areas supported by priority Axis 4 of the EFF.
- assist the different stakeholders involved in sustainable development of fisheries areas at local, regional, national and European level.
- 300 Fisheries Local Action Groups (FLAGs).
- 21 Member States

Some examples

"Pescaturisimu":

Pesca-tourism in Corsica,
cooperation with local
fishermen's committee

examples

"Pays d'Auray" (Brittany)
Visitin goyster farm

...Develop targeted tourism offer for the
discovery of fishing and shell fish farming (e.g.
creation of an 'Oyster house', visits to shell
fish farming sites, processing companies, the
auction at Quiberon, discovery routes, links
between producers, restaurant owners and
consumers, etc.)

....

Some examples

"Divaria"

Promotion of tradional
fishing in western
Greece:

objectives of FLAG's strategy:
- improve local tourism capacities
- Strengthen & promote
diversification of products
- Promote local environmental and
cultural assets
- Supporting entrepreneurship.
-

<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet/tourism-projects-flag-fair-sardinia>
<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet/>

EMFF

TITLE VI

MEASURES FINANCED UNDER DIRECT MANAGEMENT(direct management)

Art. 81 (Scope and objectives)

Support under this Chapter shall contribute to further development and implementation of the Union's Integrated Maritime Policy. It shall:

- (a) foster the development and implementation of integrated governance of maritime and coastal affairs in particular by:
- (i) promoting actions which encourage Member States and their regions to develop introduce or implement integrated maritime governance;
 - (ii) promoting dialogue and cooperation with and among Member States and stakeholders on marine and maritime issues, including by developing and implementing integrated sea-basin strategies taking into account a balanced approach in all sea basins as well as the specificities of the sea basins and sub-sea basins, and of relevant macro-regional strategies where applicable;
 - (iii) promoting cross-sectoral cooperation platforms and networks, including representatives of public authorities at national, regional and local level, industry including tourism, research stakeholders, citizens, civil society organisations and the social partners;
 - (iv) promoting the exchange of best practices and dialogue at international level, including bilateral dialogue with third countries, taking into account the United Nations Convention on the Law of the Sea (UNCLOS) and the relevant existing international conventions based on UNCLOS, without prejudice to other agreements or arrangements which may exist between the EU and the third countries concerned; (...)

EMFF

TITLE VI

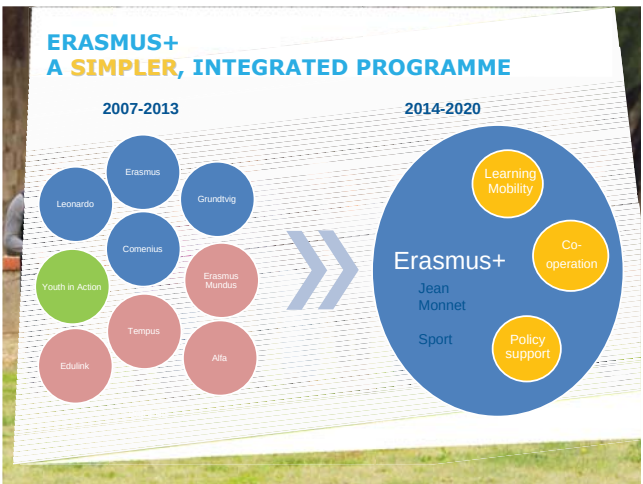
MEASURES FINANCED UNDER DIRECT MANAGEMENT(direct management)

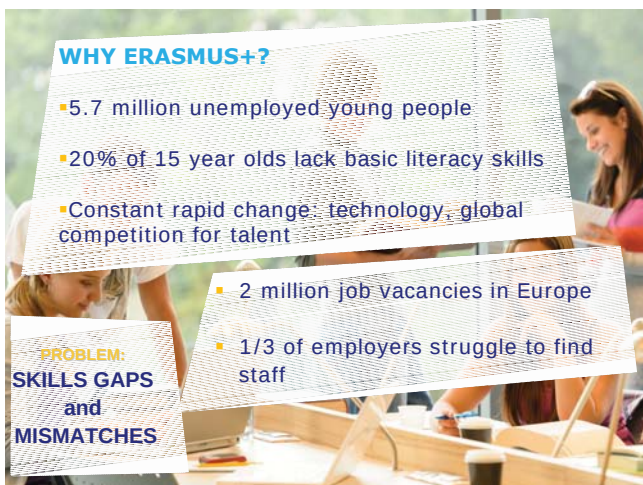
Art. 82 (Eligible operations)

1. The EMFF may support operations in accordance with the objectives set out in Article 81, such as:

- (a) studies;
 - (b) projects, including test projects and cooperation projects;
 - (c) conferences, seminars, for a and workshops;
 - (d) public information and sharing best practice, awareness raising campaigns and associated communication and dissemination activities such as publicity campaigns, events, the development and maintenance of websites, stakeholder platforms;
 - (e) exchange of best practices, coordination activities including information sharing networks and support of the development of sea-basin strategies;
- (...)

WHY ERASMUS+?

- 5.7 million unemployed young people
- 20% of 15 year olds lack basic literacy skills
- Constant rapid change: technology, global competition for talent
- 2 million job vacancies in Europe
- 1/3 of employers struggle to find staff

PROBLEM: SKILLS GAPS and MISMATCHES

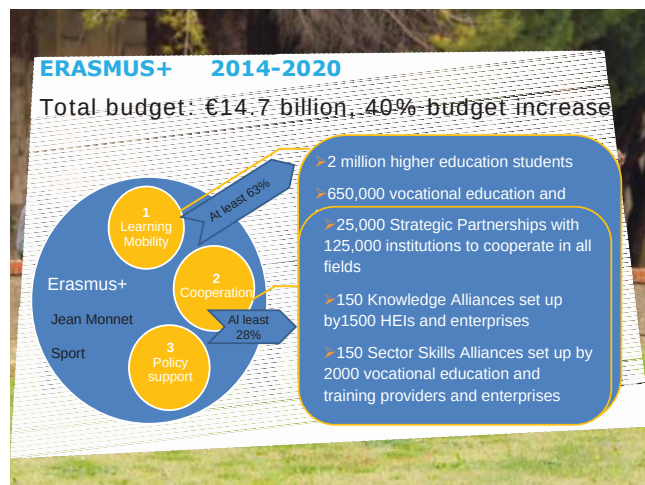
 Erasmus+

HOW?
Is it going to work

GREATER IMPACT

- Making education, training and youth systems more relevant
- Impact on 3 levels:
 - Skills of individuals
 - Institutions & organisations
 - Education, training & youth systems

ERASMUS+ 2014-2020

Total budget: €14.7 billion, 40% budget increase

Erasmus+ Jean Monnet Sport

1 Learning Mobility

2 Cooperation

3 Policy support

At least 63%

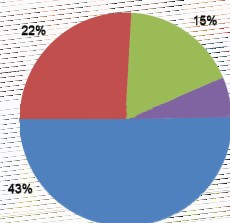
At least 28%

- 2 million higher education students
- 650,000 vocational education and training students
- 25,000 Strategic Partnerships with 125,000 institutions to cooperate in all fields
- 150 Knowledge Alliances set up by 1500 HEIs and enterprises
- 150 Sector Skills Alliances set up by 2000 vocational education and training providers and enterprises

ERASMUS+ 2014-2020

Breakdown of Education and Training budget by sectors

- Higher Education (43%)
- VET (22%)
- Schools (15%)
- Adult Education (5%)

HE- Student credit mobility

- **All levels of higher education** (Short cycle, Bachelor, Master, Doctoral levels)
+ **recent graduates** + **all disciplines**
- **3-12 months** for **studies** in any programme country
EU Member States, Iceland, Liechtenstein, Norway, Turkey and FYROM and to/from partner countries as of 2015
- **2-12 months** for **traineeships** in an enterprise in any programme country (*not open to partner countries in first 2 years*)
- Each student can benefit **up to 12 months per study cycle**

Why is student mobility important?

HE student mobility target by 2020

20%

VET learners mobility target by 2020

6%

- Reduces by half the risk of long term unemployment
- 20% more chances to get a managerial position after 10 years

VET Student mobility

- Apprentices or upper secondary VET learners + recent graduates
- 2 weeks-12 months
- At a workplace or a VET school (with periods of work-based learning), in another Programme Country

Who can apply? How to apply?

- Application to the National Agency by an accredited HEI or VET organisation or consortium located in a Programme Country

DEADLINE: **24 March**

- Students and VET learners to apply directly to their Higher Education Institution or VET organisation
- Student grant levels set by the National Agencies within the Min-Max set by the EC

ERASMUS+ : better linguistic preparation

Maximise language competences

Ensure quality and efficiency of mobility

All types of mobilities, different modalities

HE and VET traineeships:

a big added value for enterprises

- Benefit from trainees' insights into their home culture, which **can open doors to new markets** and expand European dimensions
- See **increased competitiveness and innovation**, as trainees bring new skills, fresh enthusiasm and new working methods
- **Road test potential future employees**
- Benefit from a **modern, outward looking image** for your company
- First step towards **closer long-term cooperation** with education and training to **better match your skill needs**

WE MEAN BUSINESS

Discover what Leonardo and Erasmus Trainers can offer you

<http://we-mean-business.eu/>

ERASMUS+ : more staff mobility

Promotion
quality
learners
teaching
internationalisation
competences
understanding
practices
mobility
modernisation
learning
activities
across
countries
policies

Higher education staff mobility

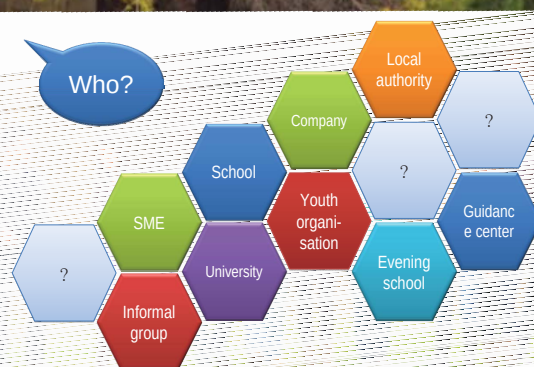
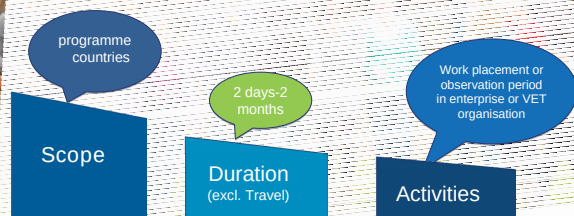

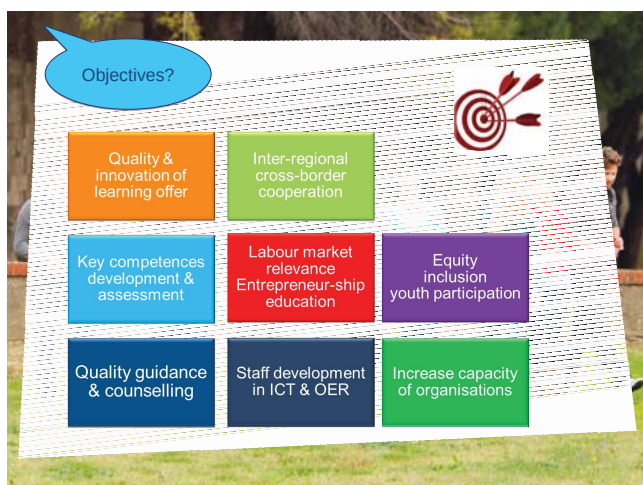
ERASMUS+: MORE COOPERATION FOR MORE INNOVATION

Key Action 2 – Strategic Partnerships

- Towards new practices for higher quality in teaching and learning
- Better use of new technologies
- Stronger cooperation between fields and with the labour market

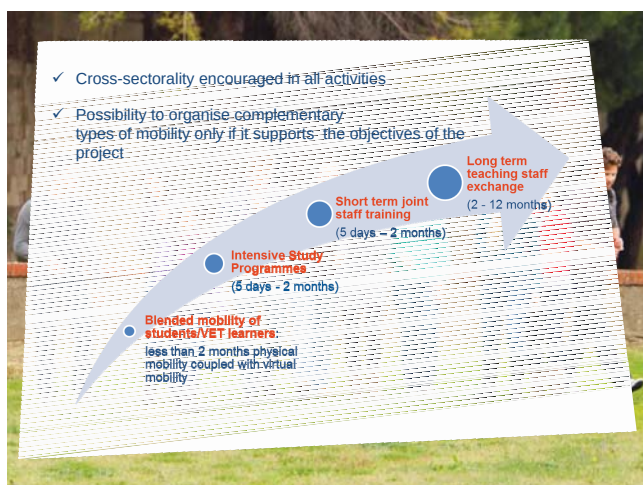
VET staff mobility

Who can apply? How to apply?

- Partnerships should involve the **most appropriate and diverse range of relevant partners**, depending on the nature of the activities, their size; etc.
- Partnerships can last **2 or 3 years**
- **Budget – unit costs:**
2 years: up to 300.000€
3 years: up to 450.000€
- Application to the National Agency of the coordinating organisation
- **DEADLINE: 30 April**

Sector Skills Alliances

Aim:
To tackle skills gaps in an economic sector to increase its competitiveness in the long run

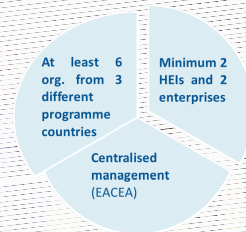
Main activities:

- Designing and delivering curricula responding to the needs of labour market and of the learners in economic sectors
- Promoting work based learning
- Facilitating transparency & recognition of qualifications at EU level (European core curricula, European competence standards, ECVET, EQAVET)

Sector Skills Alliances

- **Minimum 9 partners from minimum 3 countries**
- 3 categories:**
 - 1- VET providers
 - 2- Sector - representative organisations
 - 3- Bodies with regulatory function for VET systems
- **6 eligible economic sectors**

Knowledge Alliances

Knowledge Alliances

Objectives

- Develop innovative ways of teaching, learning and governance
- Stimulate entrepreneurship and entrepreneurial competence of students, academics and company staff
- Strengthen the flow and exchange of information and knowledge
- Stimulate the co-creation of knowledge
- Stimulate the cooperation between higher education institutions and companies

Who can apply? How to apply?

- Partnerships should involve the **most appropriate** and **diverse range of relevant partners**, depending on the nature of the activities, their size; etc.
- Partnerships can last **2 or 3 years**
- **Budget – unit costs:** between 500.000€ and 1.000.000€
- Application to Education Audiovisual Culture Executive Agency
- **DEADLINE: 3 April**

The image features the Erasmus+ logo on the left, which consists of a blue square with a white circle and a yellow star. The background is a photograph of a brick wall with a window frame. A semi-transparent white box with a blue border contains text.

FOR MORE INFORMATION VISIT:

ec.europa.eu/erasmus-plus

OR FIND US ON SOCIAL MEDIA:

Twitter: #ErasmusPlus

Facebook: Erasmus+

PHOTOS: ©SHUTTERSTOCK

Ref. Ares(2014)682466 - 24/03/2014

2014-2020

Creative Europe

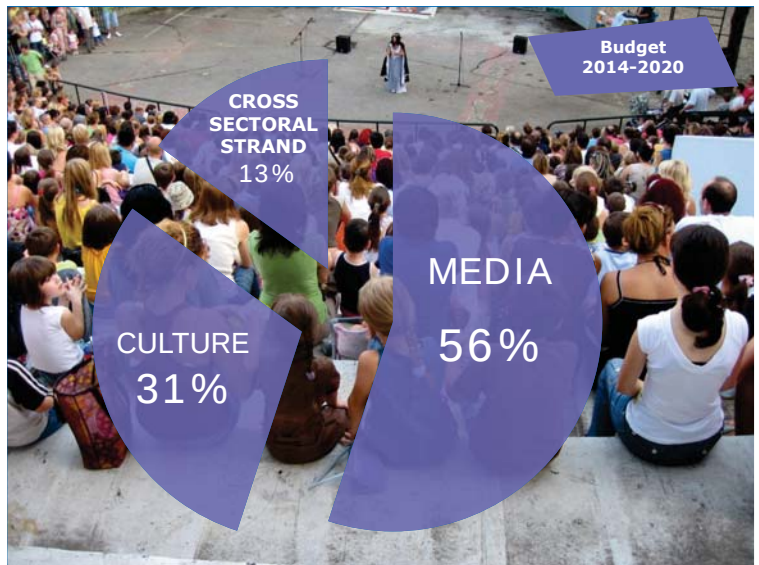
What's in it for the Europe's cultural and creative sectors?

Creative Europe

Infoday on EU funding for the tourism sector

20 March 2014
Eric Philippart = DG ENTR E2

2014-2020

ABOUT CREATIVE EUROPE

Runs 7 years (2014-2020)

Made of 3 parts:

- "Culture sub-programme" for cultural and creative sectors
- "Media sub-programme" for the audiovisual industries (development and distribution of European films, TV programmes ...)
- Cross-sectoral strand

2014-2020

CULTURE SUB-PROGRAMME

probably the most interesting for the tourism sector

A close-up photograph of a violinist's hands playing a violin, with sheet music visible in the background.

TRANSNATIONAL COOPERATION PROJECTS

2014-2020

For the development, the creation, the production, the dissemination and the preservation of goods and services which embody cultural, artistic or other creative expressions

A close-up photograph of a violinist's hands playing a violin, with sheet music visible in the background.

TRANSNATIONAL COOPERATION PROJECTS

2014-2020

Grants up to **€ 2 million** for “**larger scale** cooperation projects” (consortium of at least 6 partners from 6 different participating countries) representing maximum 50% of the eligible budget.
Maximum duration 48 months.

A close-up photograph of a violinist's hands playing a violin, with sheet music visible in the background.

TRANSNATIONAL COOPERATION PROJECTS

2014-2020

Grants **up to € 200.000** for “**smaller scale** cooperation projects” (consortium of at least 3 partners from 3 different participating countries) representing maximum 60% of the eligible budget
Maximum duration 48 months

A photograph of a man in a pink shirt on a television screen, with a blurred background of a stage or event.

CROSS-SECTORAL STRAND

2014-2020

€121m for a Guarantee Fund to facilitate loans to cultural and creative enterprises and organisations

Support for piloting projects bridging different cultural and creative sectors

2014-2020

EUROPEAN CAPITALS OF CULTURE

Each year, 2 to 3 cities bear the title of European Capital of Culture.

EU usually makes a financial contribution of €1.5 million to each Capital of Culture, to help fund events (Melina Mercouri prize)

2014-2020

EUROPEAN HERITAGE LABEL

European Heritage Label awarded to sites that have symbolic historical value for the European integration process (no funding)

2014-2020

EUROPEAN PRIZES

Prizes awarded that celebrate:

- The excellence of European architecture
- Outstanding examples of cultural heritage care

(symbolical or no funding)

2014-2020

HOW DO I FIND OUT MORE?

<http://ec.europa.eu/creative-europe>

HOW DO I APPLY?

The Education, Audiovisual and Culture Executive Agency:

<http://eacea.ec.europa.eu>

PHOTOS: @SHUTTERSTOCK

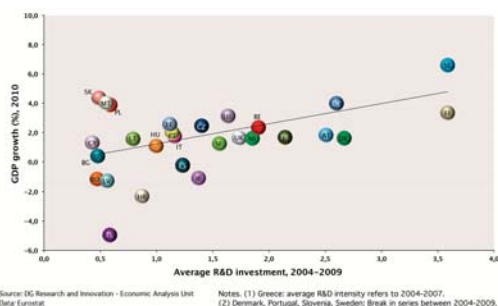
What is Horizon 2020

- **€70 billion (79 billion in current prices including inflation) research and innovation funding programme (2014-2020);**
- **A core part of Europe 2020, Innovation Union & European Research Area:**
 - Responding to the economic crisis to invest in future jobs and growth
 - Addressing people's concerns about their livelihoods, safety and environment
 - Strengthening the EU's global position in research, innovation and technology

HORIZON 2020

Investment in R&D is part of the solution to exit from the economic crises

HORIZON 2020

What's new

- **A single programme** bringing together three separate programmes/initiatives*
- **Coupling research to innovation** – from research to retail, all forms of innovation
- **Focus on societal challenges** facing EU society, e.g. health, clean energy, transport, youth unemployment, cultural heritage
- **Simplified access**, for all companies, universities, institutes in all EU countries and beyond

* The 7th Research Framework Programme (FP7), Innovation aspects of Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP), EU contribution to the European Institute of Innovation and Technology (EIT)

HORIZON 2020

Three priorities

HORIZON 2020

Proposed funding (€ million, 2014-2020)

European Research Council (ERC) Frontier research by the best individual teams	13 095
Future and Emerging Technologies Collaborative research to open new fields of innovation	2 696
Marie Skłodowska-Curie actions (MSCA) Opportunities for training and career development	6 162
Research infrastructures (including e-infrastructure) Ensuring access to world-class facilities	2 488

HORIZON 2020

Priority 1. Excellent science

Why:

- World class science is the foundation of tomorrow's technologies, jobs and wellbeing
- Europe needs to develop, attract and retain research talent
- Researchers need access to the best infrastructures

HORIZON 2020

Priority 2. Industrial leadership

Why:

- Strategic investments in key technologies (e.g. advanced manufacturing, micro-electronics) underpin innovation across existing and emerging sectors
- Europe needs to attract more private investment in research and innovation
- Europe needs more innovative small and medium-sized enterprises (SMEs) to create growth and jobs

HORIZON 2020

Proposed funding (€ million, 2014-2020)

Leadership in enabling and industrial technologies (LEITs) (ICT, nanotechnologies, materials, biotechnology, manufacturing, space)	13 557
Access to risk finance Leveraging private finance and venture capital for research and innovation	2 842
Innovation in SMEs Fostering all forms of innovation in all types of SMEs	616 + complemented by expected 20% of budget of societal challenges + LEITs and 'Access to risk finance' with strong SME focus

HORIZON 2020

Proposed funding (€ million, 2014-2020)

Health, demographic change and wellbeing	7 472
Food security, sustainable agriculture and forestry, marine and maritime and inland water research and the Bioeconomy	3 851
Secure, clean and efficient energy *	5 931
Smart, green and integrated transport	6 339
Climate action, environment, resource efficiency and raw materials	3 081
Inclusive, innovative and reflective societies	1 310
Secure societies	1 695
<i>Science with and for society</i>	<i>462</i>
<i>Spreading excellence and widening participation</i>	<i>816</i>

* Additional funding for nuclear safety and security from the Euratom Treaty activities (2014-2018)

HORIZON 2020

Priority 3. Societal challenges

Why:

- **Concerns of citizens and society/EU policy objectives (climate, environment, energy, transport, etc) cannot be achieved without innovation**
- **Breakthrough solutions come from multi-disciplinary collaborations, including social sciences & humanities**
- **Promising solutions need to be tested, demonstrated and scaled up**

HORIZON 2020

Simplification: Rules for Participation

1. A single set of rules:

- ✓ Adapted for the whole research and innovation cycle
- ✓ Covering all research programmes and funding bodies
- ✓ Aligned to the Financial Regulation, coherent with other new EU Programmes

2. One project – one funding rate

- ✓ Maximum of 100% of the total eligible costs (except for innovation actions, where a 70% maximum will apply for profit making entities)
- ✓ Indirect eligible costs: a flat rate of 25% of direct eligible costs

3. Simple evaluation criteria

- ✓ Excellence – Impact – Implementation (Excellence only, for the ERC)

4. New forms of funding aimed at innovation

- ✓ pre-commercial procurement, inducement prizes, dedicated loan and equity instruments

5. International participation

- ✓ facilitated but better protecting EU interests

HORIZON 2020

Simplification: Rules for Participation

6. Simpler rules for grants

- ✓ broader acceptance of participants accounting practices for direct costs, flat rate for indirect costs, no time-sheets for personnel working full time on a project, possibility of output-based grants

7. Fewer, better targeted controls and audits

- ✓ Lowest possible level of requirements for submission of audit certificates without undermining sound financial management
- ✓ Audit strategy focused on risk and fraud prevention

8. Improved rules on intellectual property

- ✓ Balance between legal security and flexibility
- ✓ Tailor-made IPR provisions for new forms of funding
- ✓ A new emphasis on open access to research publications

Beyond the Rules: further simplified provisions in the Grant Agreement and implementing procedures to facilitate access to Horizon 2020 (e.g. common IT platform).

HORIZON 2020

Strong participation by SMEs

- **Integrated approach** - around 20% of the total budget for societal challenges and LEITs to go to SMEs
- **Simplification** of particular benefit to SMEs (e.g. single entry point)
- A **new SME instrument** will be used across all societal challenges as well as for the LEITs
- A dedicated activity for research-intensive SMEs in **'Innovation in SMEs'**
- **'Access to risk finance'** will have a strong SME focus (debt and equity facility)

HORIZON 2020

Contributing to the European Research Area (ERA)

- ERA framework proposal in 2012 to create a single market for knowledge research and innovation
- **Complemented by Horizon 2020:**
 - ✓ Boosting support to ERA priorities – mobility, infrastructures, knowledge transfer, policy learning
 - ✓ Stronger partnerships with Member States and private sector to invest more efficiently
 - ✓ Taking account of gender, ethical issues, researcher careers and open access to results

HORIZON 2020

Widening participation

- **Principle of excellence:** continue to allocate funding on the basis of competitive calls, selecting only the best projects
- **Clear division of labour** between cohesion policy and Horizon 2020
 - ✓ Cohesion policy: support for regions in building up their research and innovation capacity
 - ✓ Horizon 2020: widen participation, better coordination between the two Union funding programmes, support policy learning reforms
- **Accompanying measures in Horizon 2020** to ensure that excellence prevails wherever it exists, including: twinning, ERA chairs, support for access to international networks, development of smart specialisation strategies

HORIZON 2020

International cooperation

- **International cooperation is crucial** to address many Horizon 2020 objectives
- **Principle of general openness:** the programme will remain to be the most open funding programme in the world
- Horizon 2020 shall be open to the **association** of: acceding countries, candidate countries and potential candidates and selected international partner countries that fulfil the relevant criteria (capacity, track record, close economic and geographical links to the Union, etc.)
- Targeted actions to be implemented taking **a strategic approach to international cooperation** (dedicated measures in the 'Inclusive, innovative and secure societies' challenge)

HORIZON 2020

Who can apply within the tourism sector?

Any natural or legal persons (e.g. any company, big or small, research organisations, universities, non-governmental organisations, etc.) regardless of their place of establishment or residence. They must possess the operational and financial capacity to carry out the research tasks that they propose.

HORIZON 2020

Practical information on published calls for proposals

The first calls for proposals for Horizon 2020 were published on 11 December 2013:
<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/index.html>

See also the H2020 online manual on
<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/guide.html>

HORIZON 2020

Multi-participant or mono-participant actions

- Most of the H2020 themes support collaborative research projects, where at least three organisations from different countries form a consortium.
- However, there are a number of opportunities also for mono-participant actions:
 1. European Research Council (ERC) research grants – support frontier research by individual researchers and teams.
 2. Marie Skłodowska-Curie actions – support researcher mobility.
 3. SME instrument – supports both individual SMEs and SME groups that have international ambitions, determined to turn strong, innovative business ideas into winners on the market.

HORIZON 2020

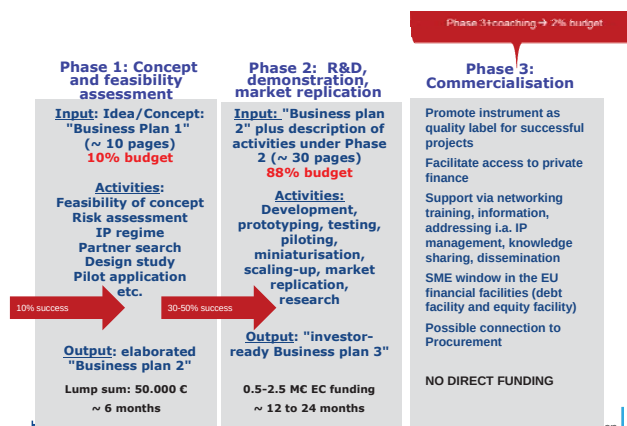
Tourism related topics: Cultural Heritage in Horizon 2020

Challenge 6: Europe in a changing world – Inclusive, Innovative and Reflective Societies

Reflective Societies Topics on:

- Emergence and transmission of European CH and Europeanization (REFLECTIVE 2, 2015, min. EUR 1.5 – 2.5 mio)
- The CH of war in contemporary Europe (REFLECTIVE 5, 2015, min. EUR 1.5 – 2.5 mio)
- Innovation ecosystems of digital cultural assets (REFLECTIVE 6, 2015, EUR 10 mio)
- Advanced 3D modelling for accessing and understanding European cultural assets (REFLECTIVE 7, 2014, EUR 14 mio)

HORIZON 2020

SME instrument

INSO-10: SME business model innovation (2015)

Specific challenge: enable SMEs to innovate and grow across traditional boundaries, through new business models and organisational change

Impact: enhance profitability and growth performance of SMEs; market uptake and distribution of innovations tackling the specific challenge in a sustainable way; increase of private investment in innovation

Budget: EUR 11 million (SME instrument 70%)

Attention: various deadlines!

HORIZON 2020

Joint Programming Initiative on Cultural Heritage – new call for proposals

Heritage Plus joint national call

Topics:

1. Safeguarding tangible cultural heritage and its associated intangible expressions
2. Sustainable strategies for protecting and managing cultural heritage
3. Use and re-use of all kinds of cultural heritage

See: <http://www.jpi-culturalheritage.eu/2014/03/call-heritage-plus/>

HORIZON 2020

More information needed?

HORIZON 2020:

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-horizon-2020>

SOCIETAL CHALLENGE 6 - WORK PROGRAMME 2014/2015:

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/europe-changing-world-inclusive-innovative-and-reflective-societies>

REFERENCE DOCUMENTS AND GUIDELINES FOR APPLICANTS:

http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/reference_docs.html

FACT SHEETS (on open access, international participation etc.):

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/presentation-and-campaign-material>

HORIZON 2020 HELPDESK:

<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=enquiries>

NATIONAL CONTACT POINTS (NCP):

http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/support/national_contact_points.html

HORIZON 2020

COSME

ENHANCING EUROPEAN TOURISM'S COMPETITIVENESS AND SUSTAINABILITY

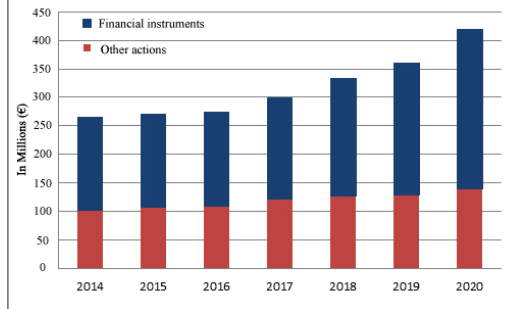
Tourism Work Programme 2014

1

COSME budget profile

3

COSME objectives

The Union's programme to strengthen the competitiveness and sustainability of the Union's enterprises and to encourage an entrepreneurial culture and promote the creation and growth of SMEs

Objective 1: Access to Finance

Objective 2: Access to Markets

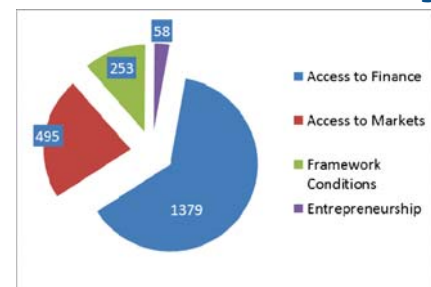
Objective 3: Framework Conditions

Objective 4: Entrepreneurship

2

Allocation of the COSME Budget

4

TOURISM WORK PROGRAMME 2014

Description: The actions will contribute to the implementation of the 2010 Tourism Communication „Europe, the world's No 1 tourist destination" and ensure a sustainable continuation to initiatives already undertaken under COSME 2014 as well as under EIP.

Objectives:

(1) increasing tourism demand, (2) diversifying tourism offer, (3) enhancing tourism quality, sustainability, accessibility, skills, information and innovation, (4) Improving socio-economic knowledge of the sector and (5) increasing Europe's visibility as a tourist destination as well as of its diverse destinations

Implementation Mode: Calls for Proposals (4), Call for Tender and Framework Contracts (6), Ad-hoc Grants (2)

5

"Diversifying the EU tourism offer and products – Sustainable transnational tourism products"

Overall Objective:

to support the enhancement and promotion of sustainable transnational thematic tourism products - by improving their visibility and market uptake - so as to contribute to the development and promotion of sustainable tourism in Europe

Key elements of the proposals:

promotion of a concrete transnational thematic tourism product based on a certain type of tourism (theme)

- **SUSTAINABILITY**
- **BE TRANSNATIONAL (5 countries + cooperation between SMEs & local public authorities)**
- **BE THEMATIC**
- **HAVE HIGH POTENTIAL FOR SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT**
- **HAVE A ROBUST BUSINESS PLAN**

7

TOURISM WORK PROGRAMME 2014

Main elements of the calls for proposals

The information provided are not binding the Tourism Units and the calendars for the publication of the calls and the award notice are only indicative

6

"Diversifying the EU tourism offer and products – Sustainable transnational tourism products" (2)

- Budget:** 1.000.000€ - co-financement of up to 75%
around 250.000€/project => 4/5 projects granted
- Calendar:** (tentative)
- publication in May
- submission by August
- start of the projects end of the year /early 2015
- duration: 18 months

8

"Increasing tourism flows in low/medium seasons"

Overall Objective:

to facilitate the increase of tourism flows during the low and medium seasons between Member States and from third countries targeting two specific age groups (seniors and youth)

What we expect from the proposals:

- To foster transnational public and private partnerships
- To contribute to the creation of a European domestic market for seniors and youths
- To extend the tourism season and spread the economic and social benefits
- To capitalize on other European and national initiatives and on the exchange of good practices
- To foster European identity and combat social exclusion

9

"European Destination of Excellence – Selection 2014"

Overall Objective:

to co-finance the National Administrations in charge of tourism which will be organising the national selections of the EDEN winning destinations

Theme of excellence: "Tourism and local gastronomy"

Participating countries will select destinations which have developed a specific tourism offer based on their local gastronomy and for example organise gastronomic festivals, awards, contests, or promote traditional food markets and traditional food industry or show case local know-how, traditional culinary practices and methods of cooking that have survived industrial/technological advancement (*this list of possible award criteria is not exhaustive*).

11

Key elements of the proposals:

- **EXTEND THE TOURISM SEASON**
- **BE TRANSNATIONAL**
- **BE TARGETED TO SENIORS AND YOUTHS**
- **HAVE HIGH POTENTIAL FOR SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT**
- **HAVE A ROBUST BUSINESS PLAN/IDEA**

Budget: 1.650.000€ (2 strands) co-financement of up to 75% around 150-200.000€/project => 8/10 projects granted

Calendar:
(tentative)

- publication in June
- submission by September
- start of the projects early in 2015
- duration: 12-24 months

10

Budget: 750.000€ co-financement of up to 75%
max. 50.000€/project => 22-25 national selections

Calendar:
(tentative)

- publication in April
- submission by June
- start of the national selections in November
- duration: 10 months
- European Award Ceremony: Autumn 2015

12

"Synergies between tourism, high-end and creative industries"

Overall Objective:

to launch a pilot exercise to increase tourist flows around niche products exploiting synergies between tourism and creative industries at European level supporting the development and promotion of a new European Route around a high-end product.

Test phase:

high-end products selected on the basis of their economic potential and capacity to diversify European offer during the low season (*will be defined in the specifications*).

13

PREPARATORY ACTION - "Promotion of European and transnational tourism products with special emphasis on cultural and industrial products"

"Development and/or promotion of European Routes based on European cultural and industrial heritage"

Overall Objective:

To support the development and/or promotion of "routes" (physical or virtual) which have transnational or European

15

Key elements of the proposals:

- DIVERSIFICATION OF THE EUROPEAN OFFER
- BE TRANSNATIONAL (at least 5 countries)
- PUBLIC – PRIVATE PARTNERSHIP (minimum 2 SMEs and 1 public Authority)

Budget: 400.000€ co-financement of up to 75%
total budget of the project = 533.333€

Calendar:
(tentative)

- publication in April
- submission by early July
- selection of the project by end of the year
- duration: 18 months

14

Key elements of the proposals:

These Routes must represent a "tourism product", be transnational – so offered in the territories of several countries– and thematic (conceived, structured and developed around a common theme).

- 4-5 countries
- Minimum 2 SMEs + public authority
-

Budget: 1.000.000€ co-financement of up to 75%
5 projects will be selected

Calendar:
(tentative)

- publication in April
- submission by July
- grants to the projects by end of the year
- duration: 18 months

16

PREPARATORY ACTION - "TOURISM ACCESSIBILITY FOR ALL"

"Fostering Accessible Tourism entrepreneurship and management (title TBC)"

Overall Objective:

To test the implementation of capacity building schemes whereby managers, destination managers, entrepreneurs, can learn from experienced and successful "accessible" operators, create new synergies with other operators along the supply chain, explore new market opportunities and discover a new way to make business

17

COSME rules on financing and selection

- **Financing:** prefinancing, interim payment, final payment (possible exception set in the call specifications)
- **Selection criteria:**
 - Financial capacity
 - technical and management) capacity
 - Adequate professional qualifications and experience
- **Award criteria:**
 - Relevance of the actions proposed in view of the objectives established in the call;
 - Quality of the proposed actions;
 - Impact on target audience;
 - Budget and cost-effectiveness

19

Key elements of the proposals:

- Public-private partnerships (SMEs and public authorities), Chambers of Commerce, other entrepreneurs, business federations
- Civil society, disability groups
- Business schools, universities
- Cross-border or national level (tbd)

Budget: 650.000€ co-financement of up to 75%
3 – 4 projects will be selected

Calendar:
(tentative)

- publication in June
- submission by early September
- grants to the projects by end of the year
- duration: 18 months

18

Useful Information and contacts

COSME

http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm

Tourism Units website

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/index_en.htm

Our contacts:

ENTR-TOURISM-POLICY@ec.europa.eu

ENTR-TOURISM-AND-CULTURAL-INSTR@ec.europa.eu

20

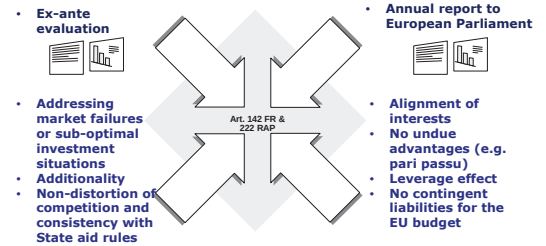
COSME Financial Instruments for SMEs

20 March 2014

George Lemonidis (Deputy Head of Unit)
Unit D3: SME Access to Finance
Directorate General for Enterprise and Industry

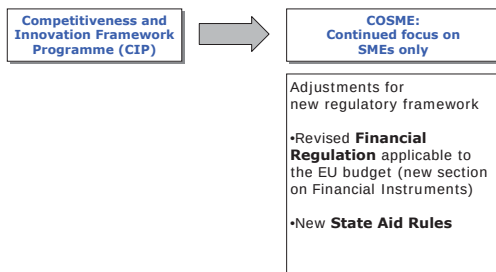
Follow us on:
Facebook: @ec_ei @ec_ei Twitter: @ec_ei YouTube: @ec_ei LinkedIn: @ec_ei
Website: ec.europa.eu/ei
EU: George Lemonidis, 2014-03-20 14:00

Principles to be met by EU financial instruments

3

COSME financial Instruments build on past experience

2

Details of the Loan Guarantee Facility

Provides a frame	financial intermediaries can create products suitable for their particular markets
Capped portfolio guarantees	free of charge
Strict focus on additionality	guarantees focus on transactions with a higher risk profile
Wide range of interventions	Working capital, investment loans, subordinated loans, bank guarantees, leasing
Duration	min. 12 months (transaction) – max. 10 years (guarantee)
Amount	≤ € 150,000: for any type of SME > € 150,000: under conditions

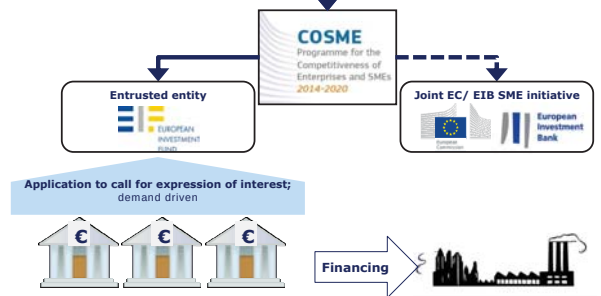
4

The Securitisation window

- ❑ The Commission remains committed to the support of SME loan securitisation via the COSME financial instruments
- ❑ The COSME Securitisation Window will enable the securitisation of SME debt finance portfolios to mobilise additional debt financing for SMEs
- ❑ Support for the transactions will be conditional upon an undertaking by the financial intermediary to use a significant part of the resulting liquidity or mobilised capital for new SME lending in a reasonable period of time

5

7

Details of Equity Facility for Growth

Growth & expansion stage	Supports investments in risk capital funds which in turn invest predominantly into SMEs
Eligibility criteria	Minimum eligibility criteria will apply
Business angels	Funds co-operating with business angels are eligible as long as minimum criteria are met
Investment period	Long-term investments (5 to 15 year positions)
Cross-border investments	Funds must contribute to the creation of a pan-European VC market
Horizon 2020	Possibility of joint investments with the early-stage equity facility of Horizon 2020 into multi-stage funds (pro-rata funding)

6

Current status and next steps

Summer 2013	European market test for the Loan Guarantee Facility
Dec 2013/ Jan 2014	COSME legal base, 2014 Work Programme adopted
Present	Negotiation of terms & conditions / contracts with future entrusted entity
Second quarter 2014	Launch of call for expression of interest for both facilities after signature of Delegation Agreement

8

EU Access to Finance Days 2013 - 2014

- ❑ *Information campaign: events in all Member States to present the different EU financial instruments*
- ❑ *Target audience: potential financial intermediaries, Enterprise Europe Network and business representatives*

More information: ec.europa.eu/enterprise/policies/finance

9

Thank you for your attention!

11

EU Finance Portal

- ❑ Single access point to all EU financial instruments:
 - ❑ CIP, RSI, RSFF, Structural Funds, Progress, EIB/ EIF own resources
 - ❑ EU financial instruments mobilised over €100bn in 2007-2013
- ❑ EU Finance Portal (currently)
 - ❑ Easy and simple access to all EU financial instruments
 - ❑ Over 1000 intermediaries in all EU28 and candidate countries
 - ❑ Available in 22 languages
- ❑ EU Finance Portal (planned for 2014-2020)
 - ❑ Further improvements and continuous update
 - ❑ Joint effort of Commission services and EIB Group

access2eufinance.ec.europa.eu

10

Info on EU funding for the tourism sector 20 March 2014 (Brussels)

Guide on EU funding for the tourism sector 2014-2020

Eric Philippart
European Commission, DG Enterprise & Industry
Unit E2. Tourism and cultural instruments

European
Commission

Why now?

- Adoption of the EU Multi-Annual Financial Framework (MFF) for 2014-2020
- Not waiting for all detailed information being available because
 - 2014 should not be a lost year
 - the guide is not a substitute to specialised websites but an entry point for the sector
 - the guide will be periodically revised (to provide more recent examples of funded actions and updated information on the sub-programmes and instruments).

3

Why a guide for the tourism sector?

- strategic importance of tourism for the EU (1 of top 3 economic sectors)
- Sector made of many different players with different needs (long supply chain from marketing & advertising; travel agents, ...)
- Range of EU thematic programmes

European
Commission

2

Scope and focus of the guide (1/2)

- The guide will cover the most important EU programmes for the tourism sector
- It will focus on (in)direct funding opportunities (by opposition to programmes that bring some benefits to the sector such as fight against money counterfeiting ...)
- The tourism sector is defined here as private and public entities promoting tourism destinations or developing tourism services. This contribution can be direct (e.g. National tourism offices) or indirect (entities training tourism workers – e.g. universities organising a master in tourism management ...).

European
Commission

4

Scope and focus of the guide (2/2)

- The guide will focus practical questions such as
 - type of tourism-related actions eligible for funding
 - type and level of funding
 - who can apply and
 - how to apply

How to use this guide? (1/4)

Step 1: Identify relevant programmes and financial instruments

for you and your idea(s) thanks to the index and the summary tables at the end of the guide. See also the correspondence table between old and new programmes

Step 2: Identify relevant calls for proposals / tender / applications through guide's hyperlinks

The screenshot displays the 'Creative Europe Programme' section of the guide. It includes a table of contents with sections 1 through 6, and a detailed description of the programme's objectives and funding opportunities. The text is in English and includes a table of contents with sections 1 through 6.

How to use this guide? (2/4)

Step 3: Get familiar with the call specific documentation and forms (online)

each call comes with a complete information package, usually including a 'Guide' with advice on preparation and submission. Seek help and advice through your professional association, EU dedicated tools such as the Enterprise Europe Network, ...

How to use this guide? (3/4)

Step 4: Find partners where useful or required

Some (sub)programmes support cross-border or trans-European projects. You then need to have partners based in a number of other Member States and form a consortium.

Most programmes websites offer a “looking for partners”. See also its “[Tourism and Cultural Heritage Sector Group](#)” and the [European Small Business portal](#)

9

Contact details

European Commission,
Directorate General Enterprises and
Industry
Directorate E. Service Industry

Unit E2. Tourism and cultural
instruments. Eric Philippart c/o [ENTR-
TOURISM-AND-CULTURAL-
INSTR@ec.europa.eu](#)

Thank you for
your attention

11

How to use this guide? (4/4)

Step 5: (tell your friend to) Submit your proposal / offer / application on time

Thank you for your attention and
Good luck to all

10

PALLARS JUSSÀ

Anàlisi de la informació subministrada per Alpine Pearls en relació a la participació en projectes de cooperació europea

Novembre 2014

ANNEX 7

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

Projecte Inicial / Base del projecte:

Alps Mobility I, Desenvolupament ecològic sostenible pel turisme als Alps- Interreg II C

Els Alps són una de les zones més riques i sensibles a nivell mediambiental a Europa i alhora, com a zona de lleure i vacances en la què viuen uns 13 milions de persones.

Concentra uns fluxos de trànsit de persones i mercaderies molt elevada. La contínua amenaça provocada especialment pel tràfic de vehicles amenaça l'equilibri ecosistèmic de la regió i per aquest motiu es va considerar que era de importància vital, en les zones turístiques dels Alps, trobar un equilibri òptim entre el desenvolupament econòmic i turístic i la conservació i protecció mediambiental.

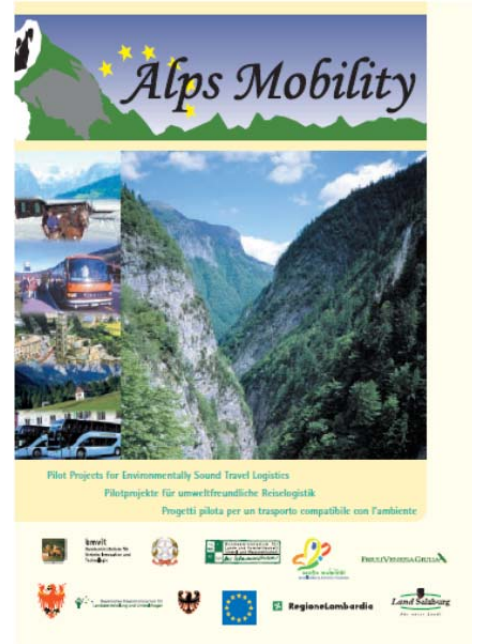
Amb aquests objectius nou socis d'Alemanya, Itàlia i Àustria van iniciar l'any 1998 un treball conjunt per aplicar un projecte que millorés i fes més sostenible el trànsit de vehicles de la zona i promogués un desenvolupament turístic sostenible. Aquest projecte es va anomenar "Alps Mobility" i va rebre l'aprovació del programa Interreg II.

Els objectius principals del projecte eren:

- Creació d'una aliança transnacional per promoure un model de planejament regional sostenible, dins i fora la regió dels Alps.
- Implementar mesures i solucions de transport mediambientalment sostenible dins el territori.
- Interconnectar les regions i comunitats participants i desenvolupar exemples de bones pràctiques per a les regions turístiques.
- Implementar pràctiques innovadores en zones potencialment crítiques, amb potencial de desenvolupament econòmic elevat però amb necessitats també elevades de protecció de la natura.

Organització:

- Comitè trilateral on participen representants de les regions (estats federals o províncies) i els coordinadors nacionals així com el coordinador transnacional del projecte. Aquest comitè pren les decisions sobre les actuacions del projecte, la coordinació i el seguiment de la implementació.
- Es van realitzar uns tallers de forma semestral a algunes de les regions on es presentava l'estat de la situació del projecte, es portava a terme intercanvi d'experiències i es dissenyava el pla de treball per als propers mesos.
- Els resultats finals del projecte es van presentar a la Conferència internacional per la Organització Mundial del Turisme "Ecoturisme a zones de muntanya: un repte per al desenvolupament sostenible" que es va celebrar a Àustria el setembre del 2001.

- Arrel de l'èxit d'aquest projecte es va decidir expandir la col·laboració transnacional a altres països dels Alps, impulsar nous projectes i implementar solucions innovadores a favor del desenvolupament i la mobilitat sostenible. D'aquí va sorgir la iniciativa del projecte sota el títol "Alpine Pearls"

Zones on es va realitzar el projecte i accions desenvolupades

Bavaria	Accions focalitzades en la reducció del transit de vehicles dels viatgers, molt elevat degut a la importància turística d'aquesta zona que va ser declarada Reserva de la Biosfera per la UNESCO. Creació d'una base de dades que enllaça idees de vacances i destins amb informació sobre com accedir-hi amb transport públic per part dels turistes. La informació extreta es va fer pública tant pels turistes potencials com per empreses interessades, especialment del sector dels transports, a través d'un mapa on es van georeferenciar els recursos i on s'hi poden realitzar cerques específiques sobre transport públic, atraccions, allotjaments i altres serveis turístics
Friuli – Venezia - Giulia	Aquesta regió degut a la seva orografia de valls i muntanyes alpines tenia un sistema de transport i comunicacions molt deficitari, i el cotxe era un element indispensable per moure's per la zona. La primera acció va ser realitzar una enquesta per constatar el nivell de satisfacció amb la oferta de transport públic entre la població local, obtenint resultats molt positius. També es va editar material promocional sobre el projecte i es va crear i llançar un centre d'informació i reserva turística que permetés als turistes obtenir informació sobre la oferta turística local i realitzar reserves. Una altre acció va ser la celebració d'una conferència amb organitzacions de professionals sobre la zona, i a través d'això es van crear noves connexions de transport per arribar a la zona des de diverses regions italianes i d'altres països europeus. A més, es va impulsar una web d'informació de la zona i es va crear una oficina d'informació turística i reserva a Milà.
Lombardia	En aquesta zona hi havia greus problemes de connectivitat del transport públic i una necessitat de promoure la mobilitat turística sostenible entre les diverses regions d'esquí, per reduir el transit i la contaminació. Una acció important va ser la creació de la "Alps Mobility Card" que integra la oferta turística de la zona amb una

	validesa de 8 dies. Amb aquesta targeta, els visitants tenen un ús lliure del transport públic, una ampla gamma de infraestructures públiques a preu reduït (com banys termals, telefèrics, museus,...). El projecte va contribuir a optimitzar les infraestructures de transport públic, allargar aquesta oferta a la temporada d'estiu i crear connexions interregionals amb regions veïnes, especialment amb Suïssa.
Pongau	A la regió de Pongau, on pertany el poble de Werfenweng, s'hi va desenvolupar un projecte pilot vinculat al turisme, la mobilitat i el medi ambient. Es va fundar un centre de gestió de la mobilitat que proveeix serveis d'informació sobre transport, viatges sostenible, promoció d'esdeveniments i formació en temes de mobilitat sostenible i turisme. També es va impulsar una iniciativa per millorar la logística dels equipatges i facilitar el viatge amb transport públic durant la temporada d'hivern, recollint l'equipatge dels viatgers als seus domicilis, portant-los fins les habitacions dels hotels el dia de l'arribada i tornant-los al punt d'origen un cop acabat el viatge. Altres accions impulsades van ser la creació d'alternatives de mobilitat a les regions, com els vehicles elèctrics, i la promoció de la mobilitat sostenible en l'àmbit turístic per diversos canals.
Sud del Tirol	En aquesta regió d'orografia complicada i alta densitat de transit, es van portar a terme accions per millorar els horaris del transport públic, estandardització de la informació, millores en la planificació de les rutes. També es va ampliar la xarxa a les regions veïnes i ampliar la temporada de funcionament dels serveis de transport.
Trento	Creació de campanyes informatives promocionant l'arribada per mitjans alternatius al cotxe a través de diferents canals, així com estudis per identificar possibles millores a realitzar en les infraestructures.
Veneto	Es va portar a terme la identificació de mesures que poguessin minimitzar els problemes de transit que hi havia els caps de setmana. En aquest sentit, es va crear la Dolomiti Bus Card i es va realitzar una enquesta a conductors d'automòbils per conèixer el nivell de conscienciació envers la mobilitat sostenible, i la necessitat d'introduir nous sistemes de transport. A conseqüència, es va expandir el sistema de transport públic local millorant les connexions amb bus i tren i es va promoure un enfocament diferent posant èmfasi en el respecte pel medi ambient.

Continuació del projecte:

Alps Mobility II Alpine Pearls, Transtantional Pilot Project for sustainable mobility in Alpine tourism - Interreg III B

El 2on projecte Interreg, denominat “Alps Mobility II - Alpine Pearls: Transtantional Pilot Project for sustainable mobility in Alpine tourism” dins la convocatòria Interreg III B, va ser desenvolupat per 17 municipis de 5 països europeus (França, Itàlia, Suïssa, Alemanya, Àustria). Aquestes 17 perles alpines volien oferir uns destins turístics d'alta qualitat dins la zona dels Alps, creant sinèrgies entre ells i impulsant la mobilitat sostenible en el territori. El resultat va ser una millora en la protecció mediambiental alhora que s'assegurava el desenvolupament econòmic dels municipis i les empreses que en formaven part.

El projecte va tenir un pressupost de 3,2 milions d'euros finançats al 50% per la Unió Europea per promoure la mobilitat sostenible als Alps, ja que l'excés de trànsit motoritzat estava afectant l'equilibri mediambiental però també els valors recreatius de l'entorn. Per això, es va treballar de manera transnacional i transectorial per elaborar i implementar solucions innovadores per la mobilitat sostenible, el turisme lliure de cotxes i el desenvolupament regional sostenible. El projecte es va basar en els resultats i l'excel·lent exemple de cooperació que havia estat el projecte “Alps Mobility I” del programa Interreg II C, i aquest es va portar a terme del maig del 2003 al setembre del 2006.

L'objectiu principal del projecte va ser crear uns paquets atractius de mobilitat turística sostenible pels viatges als punts de més bellesa paisatgística i als ressorts ambientalment sostenible dels Alps, a partir de la utilització de diferents mitjans de transport col·lectius. Per poder formar part dels Alpine Pearls, es van definir una sèrie de criteris i estàndards de mobilitat sostenible i qualitat turística que els destins havien de complir.

El pla de treball va incloure:

- Estudi d'implementació previ elaborat per un grup d'experts transnacional.
- Planificació del “collar de les perles”, la cadena de transport sostenible als Alps que connectaria les diferents regions associades.
- Desenvolupament i millora dels serveis i infraestructures de mobilitat, perquè els destins puguin oferir opcions de mobilitat ambientalment sostenible al seu entorn (rutes cicloturistes, xàters,...).
- Millora dels serveis regionals de mobilitat i millora de les condicions de les infraestructures de mobilitat.
- Desenvolupament d'una estratègia conjunta de relacions públiques pels productes turístics existents a aquestes zones.
- Celebració d'una jornada d'experts de diversos àmbits, que servis de posta en comú al final del projecte i en la que van participar 500 experts de 27 països diferents.

Com a conseqüència d'aquest projecte es va crear l'associació Alpine Pearls, com l'organisme que agrupava totes les comunitats participants i els diferents socis dins l'espai alpi. Aquest xarxa de mobilitat sostenible anomenada “Alpine Pearls” es va

PALLARS JUSSÀ. Anàlisi de la informació subministrada per Alpine Pearls en relació a la participació en projectes de cooperació europea.

crear perquè es convertís en una marca potent per comunicar la mobilitat sostenible.

PALLARS JUSSÀ

Altres projectes de turisme i mobilitat sostenible finançats amb convocatòries europees

Novembre 2014

ANNEX 8

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

PALLARS JUSSÀ. Altres projectes de turisme i mobilitat sostenible finançats amb convocatòries europees.

ruta del riu rin - EUROVELO 15. Projecte INTERREG IVB DEMARRAGE - www.demarrage.eu

L'impuls a aquesta ruta s'ha estat desenvolupant a partir d'un projecte de cooperació en el marc dels programes europeus INTERREG IVB L'objectiu que es va plantejar és el de gestionar conjuntament la ruta cicloturística al llarg del riu, implementar campanyes de promoció i fomentar la cooperació entre petites i mitjanes empreses del sector turístic, a escala transnacional.

Les actuacions s'han realitzat entre maig de 2010 i abril de 2013 i el projecte té al darrera 18 socis de cinc països: Bèlgica, Holanda, França, Alemanya i Suïssa.

El cap de fila ha estat l'Euroregió Rhein-Waal www.euroregio.org i el pressupost total es xifra en 2,3 milions d'euros.

El perfil dels **socis** correspon a:

- o Associacions de promoció de la bicicleta, d'àmbit estatal (Holanda i Suïssa) i europeu (European Cyclist Federation) (3)
- o Àrees de promoció turística regionals d'Alemanya i França (5)
- o Departaments i/o agències de promoció econòmica regionals d'Alemanya i França (5)
- o Administracions d'àmbit provincial de França i Holanda (4)
- o Euroregió Rhein-Waal, que actua com a cap de fila

Les **línies de treball** definides en el projecte són:

1. Organització i capitalització
2. Màrqueting
3. Suport a la creació de productes i serveis innovadors
4. Implicació del sector serveis

Els **resultats esperats** que es van definir en el projecte són:

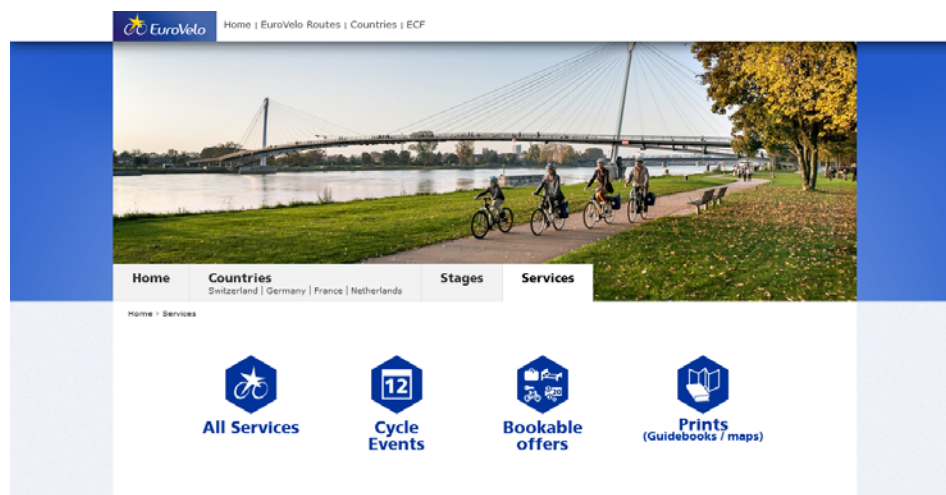
- o Elaboració d'un manual de imatge corporativa.
- o Estudis de mercat sobre la Ruta cicloturística del Rin.
- o Disseny i implementació d'un programa de màrqueting transnacional.
- o Disseny i posta en funcionament d'una estructura de gestió de la ruta.
- o Definició d'uns estàndards de certificació de caràcter europeu per a rutes cicloturístiques de llarga distància.
- o Fer una prova pilot de certificació per aquesta ruta.
- o Pla de qualitat de la ruta i organització de workshops de caràcter regional.
- o Creació d'un portal web transnacional de promoció de la ruta www.rhinecyclerroute.eu
- o Elements d'identificació de la ruta.

PALLARS JUSSÀ. Altres projectes de turisme i mobilitat sostenible finançats amb convocatòries europees.

- o Workshops per fomentar la cooperació transnacional entre petites i mitjanes empreses del sector turístic que facilitin la creació de productes i la millora dels serveis.
- o Establir un pla de treball comú per a les organitzacions turístiques regionals i les petites empreses al llarg del riu.

Aquest projecte acaba de finalitzar i serà d'interès anar seguint les publicacions que se'n derivin i el seu funcionament a partir d'ara. Com a resultats concrets trobem entre d'altres:

- o La integració de la ruta en la xarxa Eurovelo (ruta 15).
- o El funcionament d'una web turística en 4 idiomes (anglès, francès, alemany i holandès),
- o La presentació de cada una de les etapes de forma molt visual a la web, incloent els principals recursos turístics. Com s'ha explicat en el capítol 3, les etapes no es corresponen a la possibilitat de fer-les en un dia sinó a criteris temàtics.
- o La incorporació d'establiments i serveis, esdeveniments i material de suport a la plana web que permet als usuaris la consulta, reserva i/o descàrrega de la informació.

La publicació de diversos elements de suport que es poden descarregar en 4 idiomes (alemany, anglès, francès i holandès) a www.demarrage.eu/index.php?id=132:

- Dossier de presentació de la ruta i de les diferents etapes, amb els principals recursos. Es tracta d'un dossier de 45 planes.
- Manual de referència per a la certificació de rutes cicloturístiques transeuropees.
- Resum d'alguns dels productes i serveis elaborats per a la ruta per una consultoria especialitzada.

PALLARS JUSSÀ. Altres projectes de turisme i mobilitat sostenible finançats amb convocatòries europees.

- Fulletó "See Europe on Bike"
- Fulletó de resum del projecte DEMARRAGE
- Anàlisi del mercat del cicloturisme. Una versió completa en anglès i versions reduïdes en 4 idiomes.

PALLARS JUSSÀ. Altres projectes de turisme i mobilitat sostenible finançats amb convocatòries europees.

ruta del danubi –

La dinamització turística del riu Danubi i la seva adaptació al desenvolupament de nous productes vinculats al turisme actiu i de descoberta del territori ha comptat des de fa molts anys amb el suport de diferents programes europeus que li han permès anar avançant en la posta en valor d'aquest espai fluvial, en la cooperació entre diferents nivells d'administració i els agents turístics del territori i en l'adaptació de les empreses cap aquestes noves demandes turístiques.

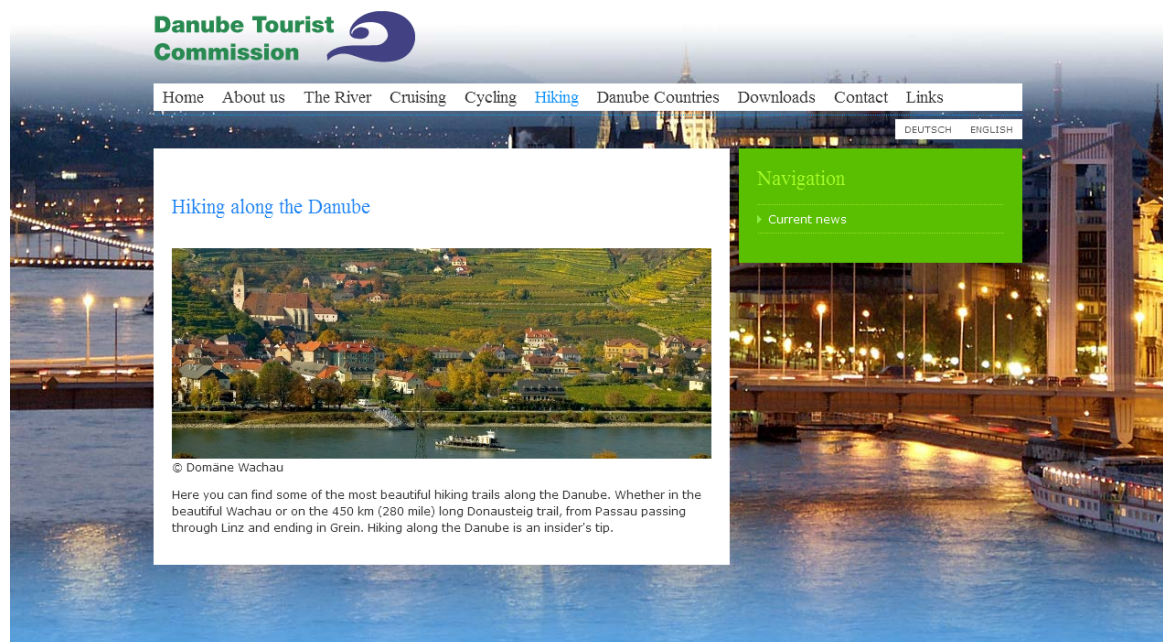
Entre d'altres projectes que s'han gestionat, podem citar

Interreg II C (1994-1999) "Kulturstraße Donau", vinculant el riu com a via de comunicació de la cultura.

Interreg III B (2000-2006): "Donauhanse" – de cooperació entre ciutats i ports

tot i que no disposem d'informació específica sobre les accions realitzades ni sobre la valoració final en correspondre a períodes ja llunyans.

D'altra banda, a la plana web de la Danube Tourist Commission www.danube-river.org/en/our-activities s'informa que una part important del treball d'aquesta comissió consisteix en establir partenariats amb altres entitats regionals i interregionals. També participa en projectes europeus i dóna exemples d'alguns projectes entre els quals els esmentats en el paràgraf anterior i també un basat en la mobilitat sostenible ETZ "Sanfte Mobilität".

DANUBE HIKE – HIKING TOURISM ALONG THE DANUBE

També en el marc del programa EIP de la Direcció General d'Indústria i Empresa es va aprovar el projecte **Senderisme al llarg del Danubi**, a realitzar entre març de

PALLARS JUSSÀ. Altres projectes de turisme i mobilitat sostenible finançats amb convocatòries europees.

2012 i febrer de 2013 e amb l'objectiu d'assentar les bases que permetin crear una ruta de senderisme reconeguda a nivell internacional.

Hi van participar socis de Àustria, Alemanya, Eslovàquia, Sèrbia i Bulgària. El cap de fila va ser l'associació internacional d'amics de la natura Naturfreunde www.nfi.at/ i entre els socis figuren

- WGD – Werbegemeinschaft Donau OÖ-Tourism GmbH (Austria)
- ARGE Deutsche Donau (Germany)
- Regional Development in Komárno (Slovakia)
- Bulgarian Ministry of Economy Energy and Tourism (Bulgaria)
- Danube Competence Centre (Serbia)

Els objectius es centren en:

- o Desenvolupar el senderisme com un producte que coexisteixi amb el cicloturisme, activitat més popular en la part alta del Danubi.
- o Promoure la regió del Danubi com a destí de senderisme de qualitat.
- o Fer lobby a favor del senderisme en la presa de decisions polítiques i socials com un producte sostenible que contribueix a conservar els recursos naturals i culturals, a preservar el paisatge i allargar la temporada turística.
- o Analitzar les regions on es pot desenvolupar, senders existents i ofertes, accessibilitat, etc.
- o Connectar les diferents zones al llarg del Danubi on es pot fer senderisme i assentar les bases per disposar d'una infraestructura i per desenvolupar productes de senderisme.
- o Contribuir a l'intercanvi d'experiències entre els destins del Danubi en termes de infraestructures, acollida als visitants, senyalització, seguretat, informació, etc.
- o Donar suport als socis dels diferents països en la implementació de senders i infraestructures.
- o Aplicar criteris de qualitat que permetin quantificar i avaluar la sostenibilitat del senderisme al Danubi.
- o Contribuir a la implementació del turisme i de la cultura com a pilars de la estratègia europea en el Danubi.
- o Crear les bases de la cooperació transnacional i intersectorial a llarg termini entre diferents socis i països, per exemple mitjançant la realització d'activitats de promoció conjunta.

Un estudi previ al projecte presentat es pot consultar a www.donausteig.com/fm/7337/Report_Hiking-along-the-Danube-in-Europe-web.pdf. En les conclusions de l'estudi es proposa inventariar les infraestructures de senderisme existents al llarg de tot el riu i desenvolupar productes que incloguin diverses activitats combinades: senderisme, cicloturisme, caiac, cultura, etc.

PALLARS JUSSÀ. Altres projectes de turisme i mobilitat sostenible finançats amb convocatòries europees.

ALTRES PROJECTES APROVATS EN LES CONVOCATÒRIES DE TURISME TEMÀTIC I CULTURAL DE LA UNIÓ EUROPEA, ACTUAL PROGRAMA COSME.

La Direcció General de Indústria i Empresa de la Comissió Europea ha convocat els últims anys dues línies d'ajuts per impulsar el treball en xarxa entre diferents actors i països mitjançant la creació i promoció de productes turístics que tinguin algun tipus de relació temàtica, com a mitjà per a un desenvolupament sostenible de les regions.

TURISME TEMÀTIC

En el període comunitari 2006-2013 aquesta línia estava integrada en el Programa EIP (Emprenedoria i Innovació). Les característiques de les convocatòries han variat una mica d'un any a l'altre però el finançament es va mantenir en el 75% de l'import total. La quantitat total màxima aportada per part de la Comissió Europa és de 250.000 euros per projecte.

En general els tipus d'activitat que s'han finançat són:

- o Establiment d'una xarxa transnacional i l'organització de reunions.
- o Avaluació de la situació actual del producte i elaboració d'un pla de comunicació.
- o Organització de campanyes de comunicació i promoció.
- o Reforçar la capacitat de gestió del producte i les activitats en xarxa entre els socis.

El 2010 i 2011, **l'associació ECF European Cyclist Federation** va rebre ajuts per posar en marxa el portal web i per reforçar la gestió de l'associació responsable d'aquest projecte de creació de grans rutes europees de cicloturisme.

Les activitats previstes a desenvolupar entre març de 2012 i febrer de 2013 eren les següents:

- o Desenvolupament d'un portal web www.eurovelo.com com a paraigua de les webs nacionals de cicloturisme i de transport.
- o Mapa de promoció integrant les xarxes ferroviàries i els principals proveïdors d'allotjament.
- o Desenvolupament de l'organització amb la integració d'entitats responsables en els països en què encara no hi ha coordinadors de EUROVELO. També crear una base de dades dels principals proveïdors que poden donar serveis a rutes de llarga distància així com promocionar les ofertes de cicloturisme existents.
- o Divulgació de bones pràctiques. Organització d'una conferència Eurovelo conjuntament amb associacions de vies verdes. Newsletter i altres campanyes de comunicació i presentació

PALLARS JUSSÀ. Altres projectes de turisme i mobilitat sostenible finançats amb convocatòries europees.

TURISME BASAT EN PATRIMONI CULTURAL I INDUSTRIAL

Aquesta convocatòria forma part del programa Acció preparatòria “Turisme transnacional temàtic”. El finançament màxim per projecte és de 200.000 euros i la durada és de 18 mesos.

En aquest cas les accions previstes es centren en la creació i desenvolupament de productes transnacionals vinculats al patrimoni, més que en accions de comunicació i promoció. Alguns exemples d'activitats en el marc d'aquesta convocatòria són:

- o Identificació d'un tema comú vinculat al patrimoni cultural o industrial europeu.
- o Establiment de mapes de destins, atractius i serveis vinculats al tema identificat.
- o Identificació de socis interns i externs i de possibles esponsors.
- o Anàlisi de la capacitat de càrrega al llarg del producte identificat.
- o Treball en xarxa, difusió, etc. del projecte.

En la convocatòria de l'any 2011 es va aprovar un **projecte de suport a rutes culturals en les zones mitja i baixa del Danubi**, centrant-les en la ruta dels emperadors romans i en una ruta del vi.

Els països socis del projecte són Croàcia, Sèrbia, Bulgària i Romania i el cap de fila és el Danube Competence Center.

Les activitats es centren en:

- o desenvolupar una estratègia de comunicació i màrqueting integrada
- o la creació de xarxes amb els agents implicats (públics i privats),
- o impulsar nous partenariats a nivell nacional i internacional tant entre privats com públic-privat,
- o disseny i creació d'elements de màrqueting que afavoreixi la internacionalització dels productes turístics culturals.

PALLARS JUSSÀ

Programa de Cooperació Territorial Espanya-França-Andorra INTERREG IVA i VA.

Novembre 2014

ANNEX 9

- o Introducció INTERREG VA
- o Relació de projectes aprovats INTERREG IVA
- o Fitxes específiques de 3 projectes relacionats amb el turisme i promoció dels productes locals. INTERREG IVA
- o Distribució de costos dels beneficiaris. INTERREG IVA

Aquesta acció està subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya en el marc del Projecte "Treball a les 7 comarques" i amb el finançament del Servei Públic d'Ocupació Estatal i el Fons Social Europeu

Programa de Cooperació Territorial Espanya-França-Andorra INTERREG IVA i VA.

Versió provisional.

El document que incorporem és la versió provisional preparada per la Comunitat de Treball dels Pirineus CTP –organisme responsable de la gestió d'aquest programa per aquest període comunitari i que en aquests moments està en procés de validació per part de la Comissió Europea. Això vol dir que la Comissió pot introduir modificacions tant en la selecció d'eixos prioritaris com en la dotació econòmica prevista per a cada prioritat d'inversió d'aquests eixos.

Tal com es pot veure en el quadres de resum de l'estratègia d'inversió del programa:

Cuadro 2: Presentación de la estrategia de inversión del programa de cooperación

Eje Prioritario	Ayuda FEDER (€)	Porcentaje (%) del total de la ayuda de la Unión al programa de cooperación			Objetivo temático	Prioridades de inversión	Objetivos específicos correspondientes a las prioridades de inversión
		FEDER	IEV	IAP			
1	49.834.656	26,32%	n.a.	n.a.	OT1	1b	Reforzar la cooperación entre los diferentes actores del territorio a ambos lados de la frontera en materia de I+D+i , especialmente empresas, centros de investigación y universidades, así como la innovación social.
							Favorecer el desarrollo de tecnologías innovadoras en materia de recursos naturales, mejora calidad de agua y valorización de residuos gracias a la cooperación
					OT3	3b	Favorecer las acciones conjuntas de desarrollo de las empresas del territorio transfronterizo internacional
2	28.476.946	15,04%	n.a.	n.a.	OT5	5a	Acompañar la adaptación de los territorios al cambio climático
						5b	Mejorar la capacidad de anticipación y respuesta de los actores del territorio a los riesgos específicos y a la gestión de catástrofes naturales
3	48.054.847	25,38%	n.a.	n.a.	OT6	6c	Valorizar el patrimonio natural y cultural mediante enfoques conjuntos de desarrollo sostenible
						6d	Proteger y mejorar la calidad de los ecosistemas transfronterizos

Eje Prioritario	Ayuda FEDER (€)	Porcentaje (%) del total de la ayuda de la Unión al programa de cooperación			Objetivo temático	Prioridades de inversión	Objetivos específicos correspondientes a las prioridades de inversión
		FEDER	IEV	IAP			
4	24.917.328	13,16%	n.a.	n.a.	OT7	7c	Mejorar la oferta de transporte transfronterizo sostenible para favorecer los desplazamientos y la movilidad transfronteriza de personas y mercancías
5	26.697.137	14,10%	n.a.	n.a.	OT8	8CTE	Promover el potencial endógeno, el desarrollo de los sistemas de formación y las competencias de las personas del territorio transfronterizo con el fin de mejorar el acceso al empleo
					OT9	9a	Mejorar el acceso a los servicios
6	11.360.484	6,00%	-	-	-	-	Asistencia Técnica
Total	189.341.397	100%					

Les prioritats de inversió susceptibles de incorporar actuacions del projecte que s'està dissenyant a la comarca del Pallars Jussà sobre mobilitat sostenible serien per ordre d'importància, els següents:

- **Prioritat d'inversió 7C. Eix prioritari 4.**

FAVORECER LA MOVILIDAD DE BIENES Y PERSONAS. Pg. 61 del document

Aquesta prioritat té com a objectiu el desenvolupament i millora de sistemes de transport respectuosos amb el medi ambient i de baix nivell d'emissió de CO2.

La dotació és de 24,9 milions d'euros i entre les accions susceptibles de finançament es parla de:

- ✓ Acciones encaminadas a trabajar sobre la movilidad turística y desarrollar alternativas al uso del vehículo individual (diversificar las ofertas, experimentar nuevas acciones sobre movilidad turística...)
- ✓ Capitalización de estudios y proyectos que abarquen la movilidad transfronteriza y las infraestructuras de comunicación en el territorio.

- **Prioritat d'inversió 6 C. Eix prioritari 3**

CONSERVACIÓN, PROTECCIÓN, FOMENTO Y DESARROLLO DEL PATRIMONIO NATURAL Y CULTURAL Pg. 50 del document

La dotació que es proposa és de 24,9 milions d'euros.

Entre les accions a tenir en compte:

- ✓ Acciones conjuntas de gestión y revalorización del patrimonio natural y cultural
- ✓ Elaboración de estrategias conjuntas transfronterizas en materia de turismo

- **Prioritat d'inversió 8 CTE. Eix prioritari 5**
PROMOVER EL EMPLEO SOSTENIBLE Y DE CALIDAD, Y APOYAR LA MOVILIDAD LABORAL MEDIANTE LA INTEGRACIÓN DE MERCADOS DE TRABAJO TRANSFRONTERIZOS, INCLUIDA LA MOVILIDAD TRANSFRONTERIZA, LAS INICIATIVAS LOCALES CONJUNTAS DE EMPLEO, LOS SERVICIOS DE INFORMACIÓN Y DE ASESORAMIENTO, Y LA FORMACIÓN CONJUNTA. Pg. 70 i 71 del document.

La dotació prevista és de 12,4 milions d'euros.

Algunes de les accions:

- ✓ Cooperación en el ámbito de la formación
- ✓ Acompañamiento para el empleo transfronterizo

- **Prioritat d'inversió 3B. Eix prioritari 1**
DESARROLLAR E IMPLEMENTAR NUEVOS MODELOS DE ACTIVIDAD PARA LAS PYMES, EN ESPECIAL, EN LO QUE RESPECTA A SU INTERNACIONALIZACIÓN. Pg. 31 i 32 del document

La dotació prevista és de 8,9 milions d'euros.

Algunes de les accions:

- ✓ Acciones de planificación estratégica en materia empresarial que apoyen el desarrollo de mecanismos de trabajo conjunto, especialmente, la internacionalización
- ✓ Acciones de aplicabilidad de modelos en el ámbito empresarial que favorezcan la cooperación

PALLARS JUSSÀ

Informe sobre el nou període comunitari 2014-2020. Relació de programes susceptibles de finançar projectes turístics.

Novembre 2014

ANNEX 10

Els programes de finançament que depenen d'Europa i de les institucions europees es configuren en períodes comunitaris que tenen 7 anys de durada. Al final de cada període comunitari es realitzen avaluacions internes sobre el funcionament dels programes de finançament, els projectes realitzats, la concreció dels objectius prioritaris, la situació socioeconòmica, mediambiental i de desenvolupament social dels diferents territoris de la Unió Europea, i altres paràmetres similars. En funció d'aquestes avaluacions es configuren els nous objectius prioritaris de la Unió Europea, les àrees d'actuació, els nous programes de finançament i altres mesures que marcaran el futur d'Europa durant els propers anys.

Actualment, estem a l'inici del **nou període comunitari 2014-2020** i s'estan acabant de configurar els programes que s'hi portaran a terme. Per tant, si es té la voluntat de treballar amb perspectiva europea, resulta imprescindible estar al dia d'aquest procés i els temes que estan sobre la taula, per saber cap a on aniran les estratègies i els tipus de projectes que Europa impulsarà en els propers anys.

El 20 de març de 2014 es van celebrar les jornades EU Funding For Tourism a Brussel·les en que s'explicava les possibilitats de finançament de projectes turístics en els diferents programes com ara Life+, FEDER, Cooperació Territorial Europea, Fons Social Europeu, Erasmus+, etc. DCB Turisme i Desenvolupament Local va participar en aquesta sessió i va poder interactuar amb ponents i altres assistents.

Estratègia Europa 2020

El nou període comunitari segueix les directrius de l'**Estratègia Europa 2020** que a mode de resum es focalitza en:

- Creixement intel·ligent.
 - Innovació
 - Educació
 - Societat Digital
 - Creixement sostenible.
 - Clima, energia i mobilitat
 - Competitivitat
 - Creixement integrador.
 - Ocupació i qualificacions professionals
 - Lluita contra la pobresa
-
- El 20% del pressupost de la UE 2014-2020 ha d'anar adreçat als objectius del canvi climàtic.

La informació que es presenta a continuació es centra en el què s'ha anomenat Marc Estratègic Comú (Common Strategic Framework 2014 to 2020 -CSF)

El document de referència utilitzat ha estat el *DOCUMENTO DE TRABAJO DE LOS SERVICIOS DE LA COMISIÓN. Elementos relativos a un Marco Estratégico Común de 2014 a 2020 para*

*el Fondo Europeo de Desarrollo Regional,
el Fondo Social Europeo,
el Fondo de Cohesión,
el Fondo Europeo Agrícola de Desarrollo Rural,
y el Fondo Europeo Marítimo y de Pesca*

Per descarregar el document complet:

Part 1:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/strategic_framework/csf_part1_es.pdf

Annexos (Objectius Temàtics i Prioritats de la Cooperació):

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/strategic_framework/csf_part2_es.pdf

A final d'any 2013, concretament el 20 de desembre van publicar-se els nous reglaments dels Fons estructurals i la legislació de la Política de Cohesió 2014-2020.

Tot i això, encara està en fase de treball el desplegament dels programes de Cooperació Territorial que més poden interessar, com poden ser els programes INTERREG transfronterer Espanya-França-Andorra i els transnacionals MED i SUDOE.

El calendari previst en aquest procés de implementació del nou període comunitari era el següent:

4rt trimestre 2013	Aprovació del marc financer Aprovació Reglaments fons estructurals
1r trimestre 2014	Aprovació acord d'associació per a l'estat espanyol
2n-3r trimestre 2014	Aprovació programes operatius de Catalunya
3r-4rt trimestre 2014	Aprovació programes operatius de Cooperació Territorial
4r trimestre 2014-2015	Primeres convocatòries de programes

Marc Estratègic Comú 2014 – 2020

El **Marc Estratègic Comú** (MEC) o **Common Strategic Framework** (CSF) és el marc que regeix la Estratègia Europa 2020, que té la finalitat d'estimular un **creixement intel·ligent, sostenible i integrador** pels països de la Unió Europea.

Europa ha de fer que la seva economia torni a la senda del creixement sostenible. Els programes **FEDER** (Fons Europeu de Desenvolupament Regional), **FSE** (Fons Social Europeu), **FC** (Fons de Cohesió), **FEADER** (Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural) i **FEMP** (Fons Europeu Marítim i de la Pesca) persegueixen objectius complementaris i la seva gestió és compartida entre els Estats membres i la Comissió. Són la principal font d'inversió per ajudar els Estats a restablir el creixement i garantir una recuperació que generi un desenvolupament sostenible.

El Reglament que regeix els cinc fons preveu una coordinació més efectiva per aconseguir:

- Una concentració de recursos en els objectius de Europa 2020
- La simplificació mitjançant una planificació i uns mecanismes d'execució més coherents
- Una major atenció als resultats (indicadors clars i mesurables)
- L'harmonització en les normatives de subvencions i una pròrroga d'opcions de costos simplificats.

Segons l'Estudi Prospectiu Anual sobre el Creixement del 2012, els Estats membres haurien de donar prioritat a les despeses que generin creixement, com l'educació, la investigació, la innovació i l'energia. També s'ha de prestar atenció a mantenir o potenciar la cobertura i eficàcia dels serveis de promoció laboral i les polítiques actives del mercat de treball, amb atenció especial a l'atur juvenil així com facilitar l'accés de les PIME's al finançament.

Almenys el 20% del pressupost de la UE pel període 2014-2020 ha d'assignar-se a complir els objectius del canvi climàtic.

Objectius dels diferents fons

FEDER	El programa FEDER és el que incorpora majors novetats. Es finançaran inversions productives en infraestructures de serveis bàsics al ciutadà, infraestructures educatives i sociosanitàries, i per la millora del potencial endogen de les regions. Els projectes de l'àmbit del patrimoni cultural i natural o el turisme continuaran sent elegibles. En aquest programa s'ha reservat una partida específica que es destinarà a accions innovadores.
Fons de Cohesió	Es centren en la millora del medi ambient i el desenvolupament sostenible.

Fons Social Europeu	Té 4 objectius: • Promoció de l'ocupació i suport a la mobilitat laboral • Inversions en educació, competències i aprenentatge permanent • Promoció de la integració social i lluita contra la pobresa • Augment de la capacitat institucional i efectivitat de l'administració pública El 20% del pressupost del FSE s'adreça a la integració social, iniciativa de lluita contra l'atur juvenil (acord Consell Europeu febrer 2013) amb 6.000 milions d'euros. Es destinen a Espanya uns 1.800 milions. Suport general i específic per la igualtat de gènere i la no discriminació.
FEADER	6 prioritats de desenvolupament rural: • Fomentar la transferència de coneixement i innovació en els sectors agrari, silvícola i a les zones rurals • Millorar la competitivitat de tots els tipus d'agricultura i la viabilitat de les explotacions • Fomentar l'organització de la cadena de distribució d'aliments i la gestió de riscos en el sector agrari • Restaurar, preservar i millorar els ecosistemes dependents de l'agricultura i la silvicultura • Promoure l'eficiència dels recursos • Fomentar la inclusió social, la reducció de la pobresa i el desenvolupament econòmic a les zones rurals
FEMP	Foment de la viabilitat i competitivitat en la pesca i aquicultura, i diversificació cap a altres sectors marítims.

El FEDER i el FSE beneficiaran a totes les regions europees, mentre que el Fons de Cohesió només s'adreçarà als Estats membres amb un Producte Nacional Brut inferior al 90% de la mitjana de la Unió Europea.

Novetats previstes per al nou període comunitari

DESENVOLUPAMENT LOCAL PARTICIPATIU

El desenvolupament local participatiu (basat en la experiència dels LEADER) pot complementar i millorar la formulació de polítiques públiques dels Fons del Marc Estratègic Comú.

L'objectiu és augmentar l'eficàcia i eficiència de les estratègies de desenvolupament territorial, delegant el procés de presa de decisions i execució a una associació local d'agents públics, privats i societat civil.

INVERSIONS TERRITORIALS INTEGRADES (ITI)

Instrument que estableix la possibilitat d'establir acords per més de un eix prioritari o programes operatius. El finançament de varis eixos i programes prioritaris pot agrupar-se en funció d'un territori o d'una àrea funcional determinada.

OPERACIONS INTEGRADES

A diferència d'ara, les operacions poden rebre el suport de un o més Fons del Marc Estratègic Comú i altres instruments de la UE, a condició de no finançar dos vegades una mateixa partida.

PLANS D'ACCIÓ CONJUNTS

Són nous tipus d'operacions integrades realitzades per mitjà d'un enfocament basat en resultats amb la finalitat d'aconseguir objectius específics coordinats entre els estats i la Comissió.

Els principals reptes que ha d'afrontar la Unió Europea –globalització, canvi demogràfic, degradació del medi ambient, migració, canvi climàtic i utilització de l'energia, així com la necessitat de fer front a les conseqüències econòmiques i socials de la crisi- tindran repercussions diferents segons les regions. I aquests reptes sovint transcendeixen les fronteres nacionals.

Una resposta eficaç exigeix una acció de cooperació conjunta i l'adequat intercanvi de coneixements a nivell territorial. Aquesta actuació ha de ser recolzada tant pel FEDER com pel FSE. Es creu necessari concentrar els recursos del FEDER i garantir la coordinació amb altres programes finançats per la UE.

També es proposa prestar atenció a abordar els reptes transfronterers de les regions ultraperifèriques i amb poca densitat de població.

Objectius Temàtics del nou període comunitari

S'han definit 11 objectius temàtics prioritaris per aquest període, dels quals cada un dels programes apostarà pels més adequats als objectius que persegueix.

Els objectius 1 al 7 es corresponen prioritàriament als programes FEDER i els 8 al 11, al Fons Social Europeu.

Objectius temàtics 2014-2020:

1.	Enfortiment de la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació. Foment de la innovació i el coneixement en àrees rurals, a través de la cooperació entre els sectors agrícoles, alimentari, silvícola i altres sectors, i la creació de clústers i xarxes.
2.	Millora de l'accés, l'ús i la qualitat en les tecnologies de la informació i comunicació. Aplicable tant a l'administració i e-Govern, com a les aplicacions que fomentin la sostenibilitat i el desenvolupament rural. Les accions han de tenir per objectiu la millora de la capacitat dels individus, el reforçament de la competitivitat i l'eficiència de les administracions públiques i les empreses, l'augment de l'atractivitat de les regions davant altres àrees del món, la prevenció de la deslocalització de l'activitat econòmica i el despoblament de les àrees menys desenvolupades.
3.	Millora de la competitivitat de les PIMES, i el sectors agrícola i aquícola. Entre d'altres accions inclou el desenvolupament de nous models de negoci, noves cadenes de valor i organització del màrqueting per facilitar la internacionalització, així com el desenvolupament de les PIMES en àrees emergents d'Europa i noves formes de turisme i de serveis i productes innovadors vinculats a l'envelliment de la població. També inclou la integració dels productors del sector primari en les cadenes de comercialització d'aliments, i la promoció de mercats locals.
4.	Suport al canvi cap a una economia menys dependent del carbó en tots els sectors.
5.	Promoció de l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció de riscos.
6.	Protecció del medi ambient i promoció de l'eficiència de recursos. Inversions en infraestructures verdes, inclosos els espais Natura 2000 i altres territoris, per promoure la protecció i restauració de la biodiversitat i els serveis ecosistèmics, com la protecció contra focs o contra inundacions. També inclou la diversificació de les economies locals protegint i millorant el patrimoni cultural i els paisatges.

7.	Promoció del transport sostenible i eliminació de colls d'ampolla a punts clau de la xarxa de transports. Inclou la mobilitat sostenible, integrada i accessible per reduir emissions de gasos d'efecte hivernacle, a través de plans de transport urbà, incloent la promoció del transport públic i l'ús de la bicicleta.
8.	Promoció del treball i la mobilitat laboral Entre d'altres, accions d'adaptació de treballadors, empreses i emprenedors al canvi desenvolupant serveis de suport, com el coaching, dissenyant i implementant nous llocs de treball innovadors, o facilitant la diversificació del sector agrícola i els llocs de treball no agrícoles en àrees rurals.
9.	Promoció de la inclusió social i lluita contra la pobresa.
10.	Inversions en educació, competències i formació continua.
11.	Millora de la capacitat institucional i de l'eficiència de l'administració pública.

En el cas dels FEDER, es parla que la distribució dels recursos anirà orientada segons els percentatges següents:

- Objectiu 1 (Recerca i innovació) i 3 (competitivitat de les empreses) – aprox. 60%
- Objectiu 6 (Eficiència energètica i energies renovables) – aprox. 20%
- El restant 20% distribuït entre els objectius 2, 4, 5 i 7.

Fons Europeu de Desenvolupament Regional - FEDER

Aquest fons és administrat directament pels Estats membres, que en el cas de l'Estat espanyol traspasa a les diferents comunitats autònomes una part de la gestió d'aquest fons.

A nivell general, a la presentació realitzada a Brussel·les el mes de març a les jornades EU Funding for Tourism el representant de la DG Regio Sr. Claus Schultze va informar que els objectius prioritaris que són més susceptibles de finançar projectes turístics en el marc del programa FEDER són el 1, 2, 3, 4, 6, 8 i 10. Concretament i va esmentar a títol d'exemple, algunes tipologies de projectes susceptibles de presentar-se i que estan relacionats amb aquests objectius prioritaris:

Objectiu 1 - Enfortiment de la recerca, el desenvolupament tecnològic i la innovació

- Investigació de mercats
- Innovació a les empreses
- Transferència de tecnologies innovadores en els serveis turístics
- Projectes de demostració

Objectiu 2 - Millora de l'accés, l'ús i la qualitat en les tecnologies de la informació i comunicació.

- Elaboració de continguts electrònics
- App's de recolzament a les PIMES
- Estratègies intel·ligents adaptades al turisme

Objectiu 3 - Millora de la competitivitat de les PIMES, i el sectors agrícola i aquícola.

- Models de negoci i empenedoria
- Serveis de recolzament als empenedors
- Inversions públiques lligades a la millora de la competitivitat de les PIMES

Objectiu 4 - Suport al canvi cap a una economia menys dependent del carbó en tots els sectors.

- Mesures d'eficiència energètica en PIMES turístiques

Objectiu 6 - Protecció del medi ambient i promoció de l'eficiència de recursos.

- Conservació, protecció, promoció i desenvolupament dels recursos turístics relacionats amb el turisme natural i cultural i amb els serveis que hi estan associats

Objectiu 8 - Promoció del treball i la mobilitat laboral

- Suport a la ocupabilitat a través del desenvolupament del potencial endogen com a part d'una estratègia territorial en àrees específiques.
- Incubadores d'empreses i suport a l'autoocupació i empenedoria

Objectiu 10 - Inversions en educació, competències i formació continua

- Millora de les competències professionals a través de la formació continua

FEDER Catalunya 2014-2020. Programa operativo inversión en crecimiento y empleo

La Generalitat de Catalunya és l'organisme encarregat de gestionar el programa FEDER a Catalunya a través de la Conselleria de Governació i Relacions Institucionals. El Programa Operatiu d'Inversió en Creixement i Ocupació del FEDER Catalunya 2014 – 2020 es pot consultar al següent enllaç:

http://fonseuropeus.gencat.cat/web/.content/80_fons_europeus/arxius/PO_FEDER_CATALUNA1420_v5_versio-juliol.pdf

INTRODUCCIÓ:

Subvencionable des de 01/01/2014 fins al 31/12/2023

En relació amb els objectius de l'Estratègia Europea 2020 la intervenció del FEDER a Catalunya s'articula en 4 grans objectius generals:

- 1) Potenciar la investigació i la innovació com a motor de la transformació del teixit empresarial
- 2) Reforçar l'ecosistema emprenedor
- 3) **Impulsar un model econòmic més eficient en l'ús dels recursos i adaptat al canvi climàtic.** En aquest sentit es destaca que, el desenvolupament sostenible és un objectiu transversal i aplicable a totes les polítiques. Les inversions cofinançades pel FEDER han de considerar mesures relacionades amb la protecció del medi ambient, la eficiència de recursos, la mitigació y adaptació al canvi climàtic, etc.

Es reconeix que la gestió sostenible de les superfícies forestals i agràries i dels espais naturals protegits té un elevat potencial de creació d'activitat econòmica i ocupació en el territori i contribueix a la millora de la cohesió territorial. Es destaca també que per dinamitzar la creació d'ocupació (objectiu prioritari de la EE.2020) s'han de formar professionals en sectors emergents, per exemple, l'economia verda. Potenciar els sectors emergents és una eina fonamental per reduir l'atur estructural, procedent de sectors en declivi, i aconseguir un model de creixement econòmic més equilibrat que en el passat.

4) Assolir l'equilibri territorial amb la millora de la competitivitat de l'economia

En consonància amb l'objectiu anterior, la diagnosi presenta Catalunya com un territori amb grans potencialitats a nivell de turisme cultural i de natura.

Catalunya és un territori de gran diversitat biològica i paisatgística, amb un gran patrimoni natural ja que avarca, per la seva situació geogràfica, ambients naturals diversos. El sistema d'espais naturals protegits de Catalunya és una eina fonamental per garantir la conservació de la biodiversitat i del patrimoni natural i per contribuir al desenvolupament econòmic dels territoris. (veure més pàg. 27 del FEDER de Catalunya)

EIXOS PRIORITARIS D'INTERÈS

Eix prioritari 2: Millora de l'accés, l'ús i la qualitat en les tecnologies de la informació i comunicació.

Prioritats d'inversió: entre les actuacions previstes esmenta "Actuacions integrades per al desenvolupament sostenible", com ara:

- L'aplicació de les TICs als serveis públics: gestió del subministrament i consum d'energia o aigua, millora del transport i la mobilitat, seguretat ciutadana i protecció civil, suport a l'activitat econòmica, l'oci i el turisme...tots els projectes que es puguin incloure en el concepte Smart City
- Promoure la cultura de l'esport, el turisme i l'oci mitjançant instruments de geolocalització en mapes digitals, que serveixin de suport a la dinamització del turisme i el comerç de les ciutats, millorant la atenció als usuaris i augmentant els beneficis a proveïdors i venedors.

Eix prioritari 3: millorar la competitivitat de les PIME del sector agrícola (en el cas de FEDER) i del sector de la pesca i l'agricultura (en el cas de FEMP)

Objectiu específic: promoure el creixement i la consolidació de les PIME, en particular, millorant el seu finançament, tecnologia i accés a serveis de suport avançats, incloent els sectors agrícola, pesquer, marí, marítim, turístic, cultural i comercial.

Prioritats d'inversió:

- Per dinamitzar l'activitat econòmica en les zones rurals es preveuen accions d'acompanyament i suport a la creació d'empreses (pàg. 94)
- Millorar l'accés de les PIMES al finançament → creació de viviers d'empreses.
- Projectes d'inversió en el teixit empresarial de Catalunya, ajudes destinades a PIMES per la realització de projectes d'inversió d'impacte, amb especial interès per les inversions empresarials en actius i fixos que promouen la creació d'ocupació, particularment en projectes vinculats al sector turístic.

Eix prioritari 5: promoure l'adaptació al canvi climàtic i la prevenció i gestió de riscos. (menys rellevant)

Amb les accions que es proposen (pàg. 134) es pretén fomentar el turisme a Catalunya i altres activitats econòmiques vinculades al patrimoni natural i cultural.

Per concedir les ajudes destinades a l'adaptació al canvi climàtic d'infraestructures i ecosistemes és te en compte que aquestes tinguin un interès especial pels sectors econòmics locals (turisme, agricultura)

Eix prioritari 6: Conservar i protegir el medi ambient i promoure l'eficàcia de recursos.

Prioritat d'inversió 1: Protecció, foment y desenvolupament del patrimoni cultural i natural.

Objectiu específic 1- Patrimoni cultural.

Catalunya compta amb un patrimoni cultural molt ric. La conservació i posada en valor d'aquest es considera un aspecte necessari per aconseguir un major equilibri territorial a través de les oportunitats que ofereix l'activitat turística per revitalitzar i dinamitzar l'economia del territori. La creació de productes turístics nous a partir de la posada en valor del patrimoni cultural contribuirà a millorar i ampliar l'oferta turística de Catalunya i a aconseguir un model turístic global que integri tot el territori. (Resultats que s'esperen obtenir: recuperació del patrimoni arquitectònic i històric de Catalunya, millora de l'oferta de turisme cultural, foment de la conservació i del patrimoni dels nuclis antics.)

Objectiu específic 2- Patrimoni natural: Protecció, desenvolupament i promoció de les àrees naturals, en particular de les que tenen interès turístic.

La xarxa d'espais naturals de Catalunya disposa d'una sèrie d'infraestructures i valors que s'han de preservar i per això es destinen recursos pel manteniment i la posada en valor dels espais naturals per el turisme rural, així com per aquells espais naturals de zones urbanes i periurbanes que presenten actius singulars pel desenvolupament equilibrat i sostenible del territori (Resultats que s'esperen obtenir: promoure la conservació dels espais naturals protegits, posar en valor els espais naturals, la biodiversitat i el patrimoni natural i potenciar la seva utilització com a recursos turístics, afavorir el desenvolupament econòmic i sostenible en les localitats de l'entorn d'espais naturals on es duguin a terme les actuacions)

ACCIONS:

- Foment territorial del turisme: S'inclouran accions dirigides a potenciar el desenvolupament territorial del turisme amb el fi de millorar la competitivitat dels destins i empreses locals i assolir un model de turisme competitiu, sostenible i de qualitat, a partir de l'equilibri territorial, la diversificació de l'oferta, l'orientació de la demanda, la desestacionalització i la innovació del producte.

Les accions engloben activitats com: la millora de la mobilitat en l'espai públic, l'accessibilitat als recursos turístics, la senyalització urbana, la recuperació de l'espai públic, la creació de noves instal·lacions i equipaments amb els requisits per a l'obtenció de marques turístiques, inversions per la millora energètica etc. (mateixes accions a eix prioritari 8)

- Desenvolupament i promoció de les àrees naturals en particular de les d'interès turístic:
- Projectes PECT: el FEDER donarà suport a projectes d'especialització i competitivitat territorial alineats amb l'estratègica RIS3CA – aquestes iniciatives, impulsades per agents del territori i liderades dels de les entitats locals, articulen projectes per la transformació econòmica del territori sobre

- la base de I+i i la col·laboració entre els agents de la quàdruple hèlice. (definició pàgina 222)
- Manteniment i millora dels espais naturals de protecció especial (manteniment i construcció d'àrees d'oci, miradors, camins, rutes, senyalització, i en generals àrees de més valors turístics dels PN i EIN de la Xarxa Natura. (mateixes accions a eix prioritari 8)
 - Foment de l'associació públic-privat

Destinatari: administració general i ens locals que s'encarreguen de la gestió del patrimoni cultural i natural.

Criteris rectors de selecció d'operacions:

Vinculació amb els objectius d'altres programes (RIS3CAT)

Es prioritzen els projectes amb generació i manteniment de l'ocupació (+altres criteris específics: atractiu turístic; dinamització de zones deprimides, per despoblació o atur i que permetin reactivar l'economia; es dóna prioritat si contribueix a millora l'oferta turística) (requisits que es repeteixen a l'eix prioritari 8)

Eix prioritari 8: Desenvolupament urbà sostenible

Prioritats d'inversió: Protecció, foment i desenvolupament del patrimoni cultural i natural

La conservació i posada en valor del patrimoni, material i immaterial, es considera un aspecte necessari per aconseguir un major equilibri territorial a través de les oportunitats que ofereix l'activitat turística per revitalitzar i dinamitzar l'economia del territori. L'activitat turística a Catalunya suposa un 12% del PIB, essent Barcelona el principal atractiu turístic amb més de 15 milions de visitants. La resta de turisme es centre en turisme de platja i muntanya, per tant, es tracte d'una activitat de caràcter més estacional. La creació de nous productes turístics a partir de la posada en valor del patrimoni cultural i de les àrees naturals contribuirà a millorar i ampliar l'oferta turística de Catalunya i aconseguir un model de turisme global pel conjunt del territori. (diagnosi complementària a la presentada a l'eix 6)

ACCIONS:

- Conservació del patrimoni cultural: es portaran a termes accions de restauració de monument i/o rehabilitació d'espais urbans. Les accions podran desenvolupar-se dins del propi cas urbà o en espais de l'extraradi del municipi.
 - Accions enfocades a la millora del coneixement del patrimoni cultural i natural i del seu potencial econòmic
 - Implementació i animació de xarxes de revalorització, suport a la gestió i el desenvolupament del patrimoni natural, cultural, agrícola i forestal (itineraris europeus, animació del patrimoni, animació de sectors)

- Disseny i implementació de programes i activitats de sensibilització i educació en el patrimoni natural i cultural.
 - Creació i rehabilitació d'equipaments que permetin la valorització del patrimoni cultural i natural.
- Foment territorial del turisme: igual accions eix 6. Altres actuacions rellevants:
 - Accions de millora de l'organització, els equipaments, i les infraestructures que permetin la posada en valor del patrimoni cultural i natural.
 - Accions de sensibilització: dirigides als actors del turisme sobre l'impacte del canvi climàtic. Promoció d'acords públic-privat per la protecció del medi natural.

Destinatari: ens locals.

- Manteniment i millora dels Espais Naturals de Protecció especial. (igual a les de eix prioritari 6) Altres accions:
 - Elaboració d'estratègies de desenvolupament sostenible i atenuació de l'impacte mediambiental de l'explotació econòmica sobre les zones naturals (espais agrícoles i forestals, zones de pesca, zones turístiques)
 - Accions de millora de pràctiques i tècniques relacionades amb l'agricultura i l'explotació forestal o la producció d'energia (biomassa i agrícola)

Destinatari: ens locals

Cooperació transfronterera, transnacional i interregional en els programes FEDER

Les àrees transfrontereres que comparteixen característiques geogràfiques importants (com llacs, rius o muntanyes) han de promoure una gestió conjunta per la promoció dels seus recursos, la protecció de la biodiversitat i els serveis ecosistèmics, el desenvolupament integrat de la gestió dels riscos naturals, la prevenció i gestió de la protecció per inundacions i la defensa de la costa.

Es parla d'enfortir els serveis al mercat de treball transfronterer per fomentar la mobilitat dels treballadors entre països.

La cooperació interregional ha de promoure l'intercanvi d'experiències entre regions i ciutats per promoure el disseny i la implementació de programes operacionals, concretament a través de la creació de clústers innovadors.

FONS ESTRUCTURALS – Cooperació Territorial Europea

Estan previstos els següents programes:

- Cooperació transfronterera Espanya-França-Andorra POCTEFA
- Cooperació transnacional Sud-Oest Europeu SUDOE
- Cooperació transnacional Mediterrani MED

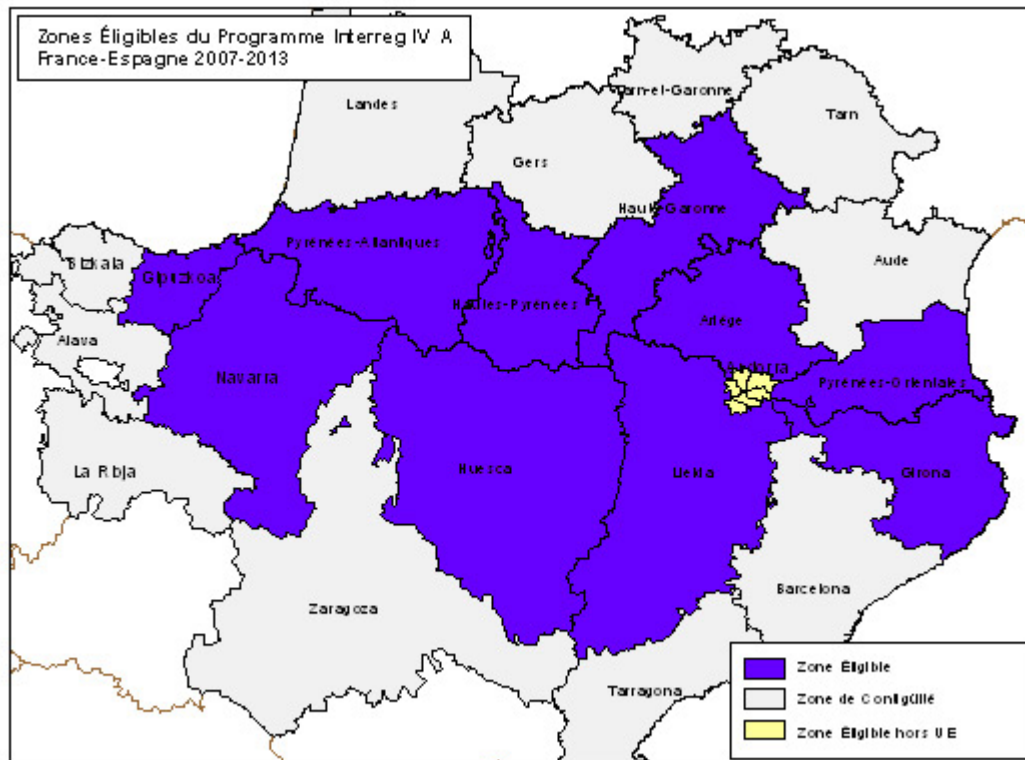
Altres programes són:

- Cooperació interregional URBACT
- Cooperació interregional INTERREG EUROPA

INTERREG EUROPA

Des d'Europa també s'estan potenciant molt **els projectes de cooperació entre diferents territoris de la Unió Europea**, en especial a través dels diferents programes **Interreg**. Dins aquesta línia, els projectes de cooperació transfronterera entre territoris de diferents països de la Unió Europea que comparteixen fronteres també són molt interessants per les institucions europees encarregades de la gestió dels programes i de l'adjudicació de projectes.

El programa **Interreg IV A França – Espanya – Andorra** promou projectes conjunts entre diferents regions d'aquests 3 països. L'entitat encarregada de la gestió d'aquest programa és la **Comunitat de Treball dels Pirineus** (<http://www.ctp.org/>), amb seu a Jaca, i aquest és el mapa dels territoris beneficiaris d'aquest programa:

Mapa territoris beneficiaris Interreg IV A França – Espanya – Andorra

Un altre programa **Interreg transnacional** del qual Catalunya pot beneficiar-se'n és el **Interreg IV B MED** (<http://www.programmemed.eu/en>), que acull territoris de països europeus que es troben a la riba del mar Mediterrani. L'autoritat de gestió d'aquest programa es troba a Marsella (França) i l'àmbit d'actuació són els països del següent mapa marcats en verd.

PALLARS JUSSÀ. Informe sobre el nou període comunitari 2014-2020. Relació de programes susceptibles de finançar projectes turístics.

Mapa territoris beneficiaris Interreg IV B MED

I per una altra banda també hi ha el programa **Interreg transnacional IV B SUDOE** (<http://www.interreg-sudoe.eu/>), que inclou territoris de França, Espanya i Portugal. L'autoritat de gestió d'aquest programa és la Dirección General de Economía del Gobierno de Cantabria, i aquest és el mapa dels territoris beneficiaris d'aquest programa.

Mapa territoris beneficiaris Interreg IV B SUDOE

COSME

Hi ha molts altres programes de subvencions interessants als quals els territoris de Catalunya poden presentar projectes, com el programa **COSME** (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises). Aquest programa té per objectiu donar suport a les petites i mitjanes empreses i als emprenedors en diferents àmbits, així com els projectes de turisme cultural i sostenible a la Unió Europea, ambdós impulsats per la **Direcció General de Indústria i Empresa de la Comissió Europea**.

El programa de treball de turisme del programa COSME pretén **convertir Europa en la 1a destinació turística mundial i assegurar la continuïtat de les iniciatives de sostenibilitat que ja s'estan desenvolupant**. Els objectius específics són augmentar la demanda turística; diversificar l'oferta turística; augmentar la qualitat, sostenibilitat, accessibilitat, les aptituds, la informació i la innovació turística; augmentar els coneixements socioeconòmics del sector; i augmentar la visibilitat d'Europa com a destinació turística.

Una convocatòria d'aquest programa és el "*Sustainable transnational tourism products*" i en les propostes per aquest programa es valoren diferents aspectes com la sostenibilitat, el fet que siguin projectes transnacionals, que siguin temàtics, que tinguin un elevat potencial pel desenvolupament turístic sostenible i disposin d'un pla de negocis robust.

(http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm).

HORIZON 2020

El programa **Horizon 2020** és el programa que **substitueix el 7e Programa Marc de Recerca i Desenvolupament de la Unió Europea**. Aquest és el principal programa de recerca i innovació de la Unió Europea i compta amb un **pressupost total de gairebé 80.000 milions d'euros** pel conjunt dels 7 anys. Els objectius generals d'aquest programa són donar resposta a la crisi econòmica i les preocupacions de la població envers la qualitat de vida, seguretat i medi ambient, invertir en llocs de treball de futur, promoure el creixement i consolidar la posició global d'Europa en temes de recerca, innovació i tecnologia. La cooperació internacional serà un aspecte clau dels projectes finançats per l'Horizon 2020.

(<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-horizon-2020>)

Webs de consulta sobre el nou període de programació comunitària 2014-2020 i programes d'ajuts vigents.

Nou període programació 2014-2020 de la Unió Europea

Comissió Europea: http://ec.europa.eu/index_es.htm

Representació de la Comissió Europea a Barcelona:
http://ec.europa.eu/spain/barcelona/index_ca.htm

Europa 2020: http://ec.europa.eu/europe2020/index_es.htm

Blog del director de la representació de la Comissió Europea a Espanya
http://ec.europa.eu/spain/blog/index_es.htm

Programes d'ajuts

Programes de Cooperació Territorial Europea:

- POCTEFA
<http://www.poctefa.eu/arboll/index.jsp?id=d6c275d5ebd1c3d360465fe70c1e5b7a>
- MED
www.programmemed.eu/en/the-programme/programming-2014-2020.html
- SUDOE
www.interreg-sudoe.eu/ESP/d/172/El-Programa-SUDOE/SUDOE-2014-2020

Guia de finançament europeu per al sector turístic
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/index_en.htm

Comprendre els programes d'ajuts.
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/tourism-business-portal/business/assistance/index_en.htm

SOC – Servei d'Ocupació de Catalunya – Programes de desenvolupament local:
http://www.oficinadetreball.cat/socweb/export/sites/default/socweb_ca/empreses/prog_desenv_local/index.html

Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya

Comissió Europea
http://empresaiocupacio.gencat.cat/ca/treb_ambits_actuacio/emo_turisme/emo_ajuts/emo_comissio_europea/

Ajuts i Subvencions del Departament
<http://empresaiocupacio.gencat.cat/ca/integraciodepartamentaltramit/tramits/PerTemes/index.html?tipus=7763719a-a82c-11e3-a972-000c29052e2c>

PALLARS JUSSÀ. Informe sobre el nou període comunitari 2014-2020. Relació de programes susceptibles de finançar projectes turístics.

Grups LinkedIn:

EU Funds: http://www.linkedin.com/groups?gid=2479598&trk=myg_ugrp_ovr

EU MED Programme Official Group: http://www.linkedin.com/groups/EU-MED-Programme-Official-Group-2464874?trk=myg_ugrp_ovr

EU Project Partners Search: http://www.linkedin.com/groups/EU-Projects-Partner-Search-2842114?trk=myg_ugrp_ovr

European Community Grant: http://www.linkedin.com/groups/EU-Projects-Partner-Search-2842114?trk=myg_ugrp_ovr

Articles i blogs d'interès

La política de cohesió de la Unió Europea 2014-2020: oportunitats pels governs locals en un context de dificultat.

Xavier Tiana, expert en polítiques i fons de la Unió Europea i cap de l'Oficina de Cooperació Europea de la Diputació de Barcelona. Publicat a [P3T: Politics and Territories](#).

Blog de Ricardo Pedraz, expert en polítiques europees.
<https://ueprogramacion2014.wordpress.com/>

DCB.

TURISME I DESENVOLUPAMENT LOCAL

Platja 38. 17258 L'Estartit
Tel. +34 972750747 www.decaba.com
capella.ballbe@decaba.com